KIRIL PECAKOV

Digitally signed by KIRIL PECAKOV
Date: 2026.09.24 10:45:05 +02'00'

NEW VISION

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, АРХИТЕКТОНСКО ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ

ТД НЈУ ВИЖЕН доо Охрид ЕМБС 5818079 , ул. Цар Самоил 84, Охрид, contact@new-vision.mk

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА,

ОПШТИНА ОХРИД

Техн. бр. 14 / 2026

Август 2026год.

НАСЛОВ : **ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД**

ДОКУМЕНТАЦИЈА : **ПЛАНСКА ПРОГРАМА**

ЛОКАЦИЈА : **КО ОХРИД 4, ОХРИД**

ИНВЕСТИТОРИ : **Дејан Петрески – Охрид**
АД „ЖИТО ЛЕБ“ - Охрид

ИЗРАБОТУВАЧ : **НЈУ ВИЖЕН доо Охрид**
Лиценца бр. 0084

ПЛАНЕР : **Богдан Настески-Герман**, дипл. инж. арх.
овластување 0.0412

РАБОТЕН ТИМ : **Џан Сулејман**, м-р.инж.арх.
овластување 0.0715

МЕСТО / ДАТУМ : **Охрид**

Август 2026год.

УПРАВИТЕЛ : **Георги Хаџиев, арх.**

Georgi Hadjiev

Digitally signed by Georgi Hadjiev
Date: 2026.08.13 14:20:29 +02'00'

СОДРЖИНА

- Општ дел

  - Документи за регистрирана дејност
  - Лиценца за изработување на урбанистички планови
  - Решение за одговорен планер
  - Овластување за изработување на урбанистички планови

- Планска програма

  - Вовед
  - Подрачје на планскиот опфат
  - Специфични потреби и можности за просторен развој
  - Општи и посебни цели на планирањето
  - Методологија

- Графички дел

  - Граници на плански опфат нанесени на графички прилог од ГУП
  - Граници на плански опфат нанесени на ажурирана геодетска подлога
  - Граници на плански опфат нанесени на сателитска снимка

- Прилози

  - ИЗВОД од ГУП Охрид 2002-2012 за изменување и дополнување на ГУП за УЗ 11 УБ 11.3 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006г.)
  - ИЗВОД од ГУП Охрид 2002-2012 за изработка на ДУП за УЗ 11 дел од УБ 11.3-опфат 3 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006г.)
  - Извод од ДУП за 11-та Урбана Единица МЗ "Видобишта" (Одлука бр.08-146/1 од 29.01.1987г.)
  - Извод од АУП за ГП 2 на КП 4016/2 и др. КО Охрид 4, МЗ Видовишта, 11та Урбана Единица, Охрид – Општина Охрид (Решение бр:1-09-1015 од 20.11.2013 год.)

ОПШТ ДЕЛ

Број: 0809-50/150320260003814

Датум и време: 5.6.2026 г. 12:28

П О Т В Р Д А

за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	5818079
Назив:	Трговско друштво за производство, трговија и услуги НЈУ ВИЖЕН ДОО увоз-извоз Охрид
Седиште:	ЦАР САМОИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	71.120 - Инженерски дејности и поврзано техничко советување
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:
Шерије Дика

Број: 0805-50/150320260003816

Датум и време: 5.6.2026 г. 12:29

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	5818079
Целосен назив:	Трговско друштво за производство, трговија и услуги НЈУ ВИЖЕН ДОО увоз-извоз Охрид
Кратко име:	ТД НЈУ ВИЖЕН увоз-извоз ДОО Охрид
Седиште:	ЦАР САМОИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	18.11.2003 г.
Деловен статус:	Активен
***Вид на сопственост:**	Приватна
ЕДБ:	4020003138025
Потекло на капиталот:	Мешовит
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	161.200,00
Уплатен дел MKD:	161.200,00
Вкупно основна главнина MKD:	161.200,00

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	1110964045007
Име и презиме/Назив:	АНГЕЛИНА ХАЏИЕВА
Адреса:	ЦАР САМОИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	80.600,00

Уплатен дел MKD:	80.600,00
Вкупен влог MKD:	80.600,00

ЕМБГ/ЕМБС:	1301951430009
Име и презиме/Назив:	ГЕОРГИ ХАЏИЕВ
Адреса:	ЦАР САМОИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	80.600,00
Уплатен дел MKD:	80.600,00
Вкупен влог MKD:	80.600,00
Вид на одговорност:	Не одговара

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.120 - Инженерски дејности и поврзано техничко советување
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	

ОВЛАСТУВАЊА

Управител

ЕМБГ:	1110964045007
Име и презиме:	АНГЕЛИНА ХАЏИЕВА
Адреса:	ЦАР САМУИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
Овластувања:	Управител
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител

ЕМБГ:	1301951430009
Име и презиме:	ГЕОРГИ ХАЏИЕВ
Адреса:	ЦАР САМУИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
Овластувања:	Управител
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител

ПОДРУЖНИЦИ

Подброј:	5818079/1
Назив:	Трговско друштво за производство, трговија и услуги НЈУ ВИЖЕН ДОО увоз-извоз Охрид - Подружница ВОМАН Охрид
Тип:	Подружница
Подтип:	Подружница
Адреса:	СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ бр.29 ОХРИД, ОХРИД
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	47.51 - Трговија на мало со текстил во специјализирани продавници

ОВЛАСТЕНИ ЛИЦА НА ПОДРУЖНИЦАТА

ЕМБГ:	1110964045007
Име и презиме:	АНГЕЛИНА ХАЏИЕВА
Адреса:	ЦАР САМУИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
Овластувања:	Лице овластено за застапување

Подброј:	5818079/2
Назив:	Трговско друштво за производство, трговија и услуги НЈУ ВИЖЕН ДОО увоз-извоз Охрид, подружница НЈУ ВИЖЕН Скопје
Тип:	Подружница
Подтип:	Подружница
Адреса:	ХРИСТО СМИРНЕНСКИ бр.25 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.12 - Инженерство и со него поврзано техничко советување

ОВЛАСТЕНИ ЛИЦА НА ПОДРУЖНИЦАТА

ЕМБГ:	0506984430044
Име и презиме:	ДИМИТАР ХАЏИЕВ
Адреса:	ЦАР САМОИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
Овластувања:	Лице овластено за застапување

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

КОНТАКТ	
E-mail:	new_vision@mt.net.mk

Напомена:
Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА РЕГИОНАЛНА РЕГИСТРАЦИОНА КАНЦЕЛАРИЈА ОХРИД

Овластено лице:
Шерије Дика

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 68 став (2) од Законот за урбанистичко планирање, Министерството за транспорт издава

Л И Ц Е Н Ц А

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

Трговско друштво за производство, трговија и услуги
НЈУ ВИЖЕН ДОО увоз-извоз Охрид
ЦАР САМОИЛ бр.84 ОХРИД, ОХРИД
ЕМБС: 5818079

(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ СТЕКНУВА СО ПРАВО ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ И УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТИ

Лиценцата се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека правното лице ги исполнува условите за издавање на лиценцата пропишани со овој закон.

Број: 0084
15.11.2024 година
(ден, месец и година на издавање)

МИНИСТЕР ЗА ТРАНСПОРТ

Александар Николоски

Врз основа на чл.61 и чл.67 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник бр.32/20, бр.111/23, бр.73/24, бр.171/24 бр.224/24, бр.40/25, бр.101/25, бр.127/25 и 134/26), за изработка на **ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД,** ТД НЈУ ВИЖЕН доо Охрид го издава следното :

РЕШЕНИЕ
за назначување на планери

За изработка на **ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД,** со тех.бр.14/2026 како планери се назначуваат:

Богдан Настески - Герман, дипл. инж. арх.
Овластување 0.0412
Планер потписник

Џан Сулејман, м-р.инж.арх.
Овластување бр. 0.0715
Планер соработник

Планерите се должни планската документација да ја изработат согласно Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник бр.32/20, бр.111/23, бр.73/24, бр.171/24 бр.224/24, бр.40/25, бр.101/25, бр.127/25 и 134/26) и Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр.225/20, бр.219/21, бр.104/22, бр.99/23, бр.07/25, бр.143/25, бр.241/25, бр. 30/26 и бр.87/26) како и други важечки прописи и нормативи од областа на урбанистичкото планирање.

Управител,

Георги Хаџиев

Georgi Hadjiev
Digitally signed by Georgi Hadjiev
Date: 2026.08.13 14:20:56 +02'00'

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

ГЕОРГИ ХАЏИЕВ

дипломиран инженер архитект (NQF VII-1)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: 0.0340

Издадено на: 14.09.2020 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

БОГДАН НАСТЕСКИ ГЕРМАН

дипломиран инженер архитект (NQF VII-1)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: **0.0412**

Издадено на: 14.09.2020 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

ЏАН СУЛЕЈМАН

дипломиран инженер архитект (NQF 304 ECTS)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: 0.0715

Издадено на: 12.04.2023 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

М-р Кристинка Радевски
дипл. инж. арх.

ОВЛАСТУВАЊЕ

Акционерско друштво за производство и промет "ЖИТО ЛЕБ" Бр. 07-33/2 10.02 2026 год. Охрид

Република Северна Македонија Општина Охрид Единица на локална самоуправа Бр. 08-1042/1 13.02 2026 год. Охрид

Њу Вижен доо Охрид
арх. бр.03-16 од 09.02.2026

Д О Г О В О Р

за изработка на Обединета постапка за измена и дополнување на ГУП УЗ 11 УБ 11.3 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 – опфат 1, Општина Охрид.

ДОГОВОРНИ СТРАНИ:

ДОНЕСУВАЧ НА ПЛАНОТ: **ОПШТИНА ОХРИД**
ул."Димитар Влахов" бр.57, Охрид
претставувана од градоначалникот Кирил Пецаков

ИЗРАБОТУВАЧ НА ПЛАНОТ: **"НЈУ ВИЖЕН" доо Охрид** со ЕДБ 4020003138025
со адреса на регистрација на ул. Цар Самоил 84, Охрид,
претставуван од управителот Георги Хаџиев

ИНВЕСТИТОРИ НА ПЛАНОТ: **Дејан Петрески** со ЕМБГ 0801986430000
ул. Крали Марко бр. 49А, Охрид

АД "Жито Леб" Охрид со ЕДБ 4020959116623 со адреса ул. Живко Чинго бр:2 Охрид,претставуван од Генералниот директор Христијан Колески.

ПРЕДМЕТ НА ДОГОВОРОТ:

Член 1

Предмет на овој **Договор** е регулирање на меѓусебните обврски за изработка на **Обединета постапка за измена и дополнување на ГУП УЗ 11 УБ 11.3 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 – опфат 1, Општина Охрид.**

- Површина на планскиот опфат за изработка на ДУП е 5,6 ха
- Површина на планскиот опфат за изработка на измена на ГУП за УБ. УЗ 11.3 е 22.1 ха.

(Забелешка: Точната површина на планските опфати ќе биде утврдена со одобрување на Планската програма)

ОБВРСКИ НА ИЗРАБОТУВАЧОТ :

Член 2

Изработувачот се обврзува да го изработи урбанистичкиот план во содржина, стандарди и нормативи спрема Законот за урбанистичко планирање и подзаконските акти на водење на постапката за донесување и изготвување на урбанистичкиот план.

Изработувачот е обврзан да го достави планот од член 1 на овој Договор без оглед на должничко – доверителските односи помеѓу Изработувачот и Инвеститорот.

Целокупната постапка околу изработката и донесување на урбанистичкиот план ќе се води преку системот за електронско управување со постапките за донесивање на урбанистички планови е-урбанизам.

Изработувачот се обврзува да достави три заверени примероци од донесениот урбанистички план во хартиена форма.

ОБВРСКИ НА ДОНЕСУВАЧОТ:

Член 3

Донесувачот - Општина Охрид се обврзува ажурно да ја води постапката за одобрување и донесување на урбанистичкиот план согласно законски предвидените рокови во Законот за урбанистичко планирање и подзаконските акти.

Донесувачот е обврзан на изработувачот да му ја достави потребната документација како налог за отпочнување на планот.
Неисполнувањето на обврските од страна на Донесувачот му дава право на Изработувачот да ги пролонгира роковите за извршување на своите обврските од овој договор.

ОБВРСКИ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ :

Член 4

Трошоците што произлегуваат од целосната изработка на задачата се целосно финансирани од страна на Инвеститорите.
Дигиталното преклопување на планот кое се врши од страна на Агенцијата за катастар на недвижности е на сметка на Инвеститорите на планот. Сумата за оваа намена, истите се должни да ја уплатат на сметка на Општина Охрид.

ЦЕНА:

Член 5

Цената за изработка на предметот на Договорот ќе биде договорена помеѓу Изработувачот "НЈУ ВИЖЕН" доо Охрид и Инвеститорите. Општина Охрид нема никакви финансиски обврски во поглед на изработка на задачата опишана во член 1.

НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕ:

Член 6

Начинот на плаќање на предметот на Договорот ќе биде договорен помеѓу Изработувачот "НЈУ ВИЖЕН" доо Охрид и Инвеститорите.
Начинот на плаќање помеѓу Изработувачот и Инвеститорите нема да има никакво влијание врз динамиката на изработка на Обединета постапка за измена и дополнување на ГУП УЗ 11 УБ 11.3 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 – опфат 1, Општина Охрид.. Било какви несогласувања во поглед на начинот на плаќање, Инвеститорите и Изработувачот ќе ги решаваат пред надлежните органи согласно ЗОО.

РОКОВИ НА ИЗРАБОТКА:

Член 7

Роковите на изработка на урбанистичката документација изнесуваат:
- 30 /триесет дена/ за доставување на Планска програма после добивање на Геодетски елаборат за ажурирана геодетска подлога.
(односно даден налог за работа со доставени изводи од план) по потпишување на договорот
- 90 / деведесет дена / за достава на предлогот на ДУП по одобрена Планска програма од страна на Градоначалникот.
- 30 /тридесет дена/ за доработка на Предлог ДУП по доставување на Извештајот од спроведена јавна анкета и јавна презентација.

Изработувачот се обврзува да ја изработува техничката документација согласно роковите предвидени во Законот за урбанистичко планирање и подзаконските акти кои се на сила и ја покриваат оваа област.

За било какво задоцнување во изработката на планот од страна на Изработувачот настанато поради негова неажурност, истиот ќе подлежи на одговорност пред Донесувачот согласно законските одредби предвидени во ЗОО.

Член 8

Општина Охрид како Донесувач нема никаква одговорност и обврска кон иницијаторите - инвеститори на планот, доколку органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот (Министерство за транспорт и врски) не даде согласност на планот.

ОПШТИ ОДРЕДБИ:

Член 9

Средствата употребени за изработка на Обединета постапка за измена и дополнување на ГУП УЗ 11 УБ 11.3 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 – опфат 1, Општина Охрид., се со исклучива намена само за изработка на истиот, и нема можност за поврат на средствата по било кој основ. Ниту тие средства создаваат било какви други обврски за Општината, освен оние цитирани со овој Договор.

Член 10

Ако Изработувачот доцни со изработката на предметните работи предвидени со овој Договор, по истекот на роковите за изработка утврдени во него, Донесувачот има право едностранo да го раскине Договорот со писмено известување до Изработувачот и да поведе постапка за надомест на причинета штета по ЗОО.

ИЗВЕСТУВАЊА

Договорните страни се согласни доставувањето на писмена во врска со овој договор да биде во писмена форма и ќе се смета за полноважно доколку биде извршено по пошта со препорачана пратка со повратен рецепис на следните адреси:

ДОНЕСУВАЧ НА ПЛАНОТ:	ОПШТИНА ОХРИД ул."Димитар Влахов" бр.57, Охрид претставувана од градоначалникот Кирил Пецаков
ИЗРАБОТУВАЧ НА ПЛАНОТ:	"НЈУ ВИЖЕН" доо Охрид со ЕДБ 4020003138025 Ул. "Цар Самоил" 84 Охрид претставуван од управителот Георги Хаџиев
ИНВЕСТИТОРИ НА ПЛАНОТ:	Дејан Петрески со ЕМБГ 0801986430000 ул. Крали Марко бр. 49А, Охрид АД "Жито Леб" Охрид со ЕДБ 4020959116623 со адреса ул. Живко Чинго бр:2 Охрид,претставуван од Генералниот директор Христијан Колески.

Договорните страни се согласни доколку го променат седиштето или некои од податоците запишани погоре, за истите во рок од три дена од извршената промена да ја известат по пошта со препорачана пратка другата договорна страна за промената на истото, во спротивно ќе се смета дека доставата на секое писмено е извршена уредно, доколку е направен обид писмената да се предадат на наведените адреси во овој договор, а договорните страни нема да бидат пронајдени на наведените адреси.

Член 11

Изменување и дополнување на овој договор може да се направи само со обострана согласност на трите страни. Изменувањата кои се однесуваат на самиот предмет ќе се сметаат како нов договор.

Член 12

За се што не е предвидено со овој Договор ќе важат одредбите од Законот за урбанистичко планирање и другите позитивни законски прописи кои важат во Р.С. Македонија.

Член 13

Со овој договор престнува да важи договорот за изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 – опфат 3, Охрид (наш бр. 03-39 од 14.05.2025).

Член 14

Во случај на евентуален спор во врска со овој договор, договорените странки ќе настојуваат спорот да го решат спогодбено, во спротивно надлежен ќе биде Основниот Суд во Охрид.

Член 15

Договорот е составен во шест еднакви примероци, од кои по два за секоја договорена страна. Истиот стапува во сила после потпишување од страна на овластените претставници на договорените страни.

Изработувач на планот :
"НЈУ ВИЖЕН" доо Охрид

Управител
Георги Хаџиев

Донесувач на планот:
ОПШТИНА ОХРИД

Градоначалник
Кирил Пецаков

Инвеститори на планот

Дејан Петрески

АД "Жито леб" Охрид
Генерален директор
Христијан Колески

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД

ВОВЕД

Постапката за изработка на **ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД** е иницирана од страна на **инвеститорите** со поднесена иницијатива до надлежен орган, согласно Член 39 став (1) од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник бр.32/20, бр.111/23, бр.73/24, бр.171/24 бр.224/24, бр.40/25, бр.101/25, бр.127/25 и 134/26) и истата е прифатена согласно став (4) од истиот член.

Прифатената иницијатива, комисијата за урбанизам му ја поднесува на градоначалникот, а тој ја предлага на Советот на општината за да биде вградена во годишната програма за донесување на урбанистички планови. Прифатената иницијатива е вградена во *Програма за измени и дополнувања на развојната програма за изработка на урбанистички планови на територија на Општина Охрид 2026 - 2028 Бр.08-2217/17 од 27.02.2026 г.*

Согласно Член 44 од Закон за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 32/20, 111/23, 73/24, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25), **изменување и дополнување на ГУП за УЗ 11 УБ 11.3 и ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – опфат 1, во обединета постапка, Општина Охрид** се изработува врз основ на планска програма.

Планската програма е документ со кој донесувачот на планот ги дефинира програмските цели, границата на планскиот опфат и природата на зафатите во просторот. Истата има за цел да ги дефинира специфичните потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на опфатот, а се изработува врз основа на анализата на степенот и начинот на реализација на важечкиот урбанистички план, анализата на потребите на граѓаните што живеат или работат во или во близина на планскиот опфат, како и потребите на правните лица и институциите од просторен развој, заклучоци за просторниот развој што произлегуваат од планови од повисоко ниво и друго.

Планската програма за **ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД** е изработена од страна на правното лице со лиценца за изработување на урбанистички планови **ТДПТУ„НЈУ ВИЖЕН" ДОО увоз-извоз Охрид** со лиценца за изработување на урбанистички планови **бр.0084.**

Градоначалникот на општината, со решение ја одобрува планската програма на предлог на комисијата за урбанизам.

Согласно Член 33 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник бр.32/20, бр.111/23, бр.73/24, бр.171/24 бр.224/24, бр.40/25, бр.101/25, бр.127/25 и 134/26), постапката за **Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за УЗ 11, Урбан блок 11.3** како и

постапката за **донесување на Детален урбанистички план за УЗ 11, Урбан блок 11.3-опфат 1 - Општина Охрид** ќе се спроведуваат **во обединета постапка.**

Генералниот урбанистички план за град Охрид донесен со Одлука на Совет на Општина Охрид бр.07-1438/2 од 30.06.2006г. е со плански период од 2002 до 2012г.

Изменувањето и дополнувањето на дел од овој ГУП, се однесува за **Урбан Блок 11.3** и има за цел да изврши усогласување на потребите на корисниците на просторот со реалните можности, да обезбеди функционалност и реална реализација на планираните содржини, а согласно анализата за можен просторен развој.

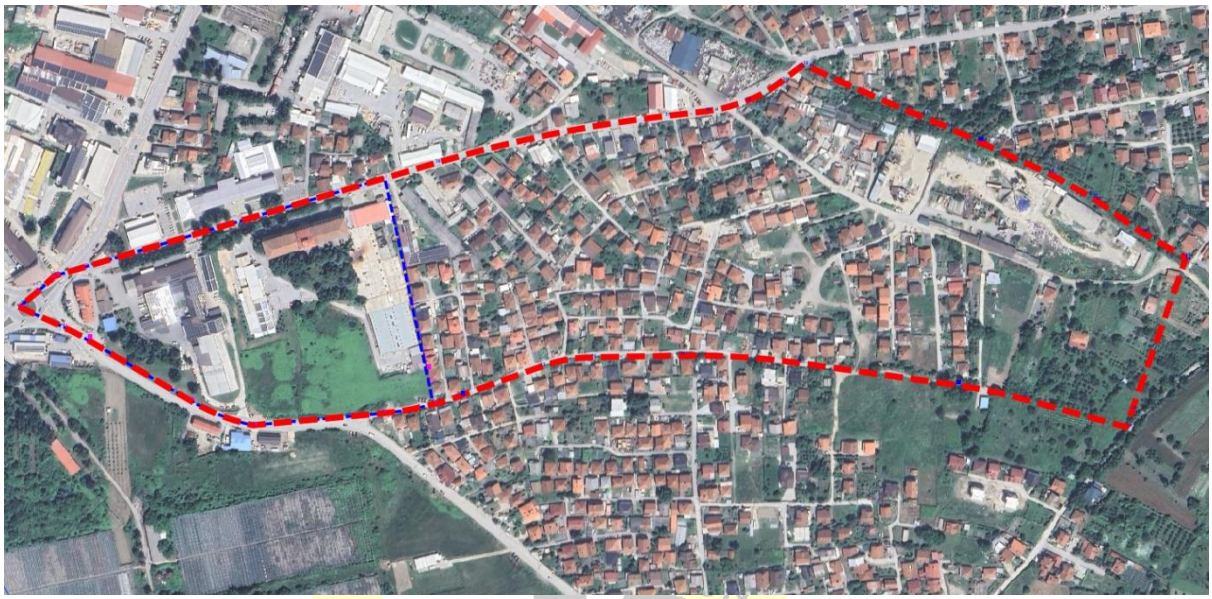
Просторот кој е предвиден за детална разработка со Деталниот урбанистички план за **УЗ 11, УБ 11.3-опфат 1**, во минатото целосно (ГУП) или парцијално бил разработуван со неколку плански и проектно-плански документации и тоа:

- ГУП Охрид 2002-2012 за изработка на ДУП за УЗ 11 дел од УБ 11.3-опфат 3 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006г.)
- ДУП за 11-та Урбана Единица МЗ "Видобишта" (Одлука бр.08-146/1 од 29.01.1987г.)
- АУП за ГП 2 на КП 4016/2 и др. КО Охрид 4, МЗ Видовишта, 11та Урбана Единица, Охрид – Општина Охрид (Решение бр:1-09-1015 од 20.11.2013 год.)

Донесувањето на овој ДУП има за цел да изврши усогласување со промените кои ќе настанат со изменување на **ГУП за УБ 11.3.**

ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Просторот кој е предмет на планирање со планската документација се наоѓа на територија на Општина Охрид , а со својата местоположба припаѓа на КО Охрид 4 – Општина Охрид.

Сл.1 Сателитска снимка со нанесен плански опфат

За предметниот опфат постои план од повисоко ниво на планирање, ГУП за град Охрид 2002-2012 (Одлука на Совет на Општина Охрид бр. 07-1436/2 од 30.06.2006 година) и границата на опфат ќе биде дефинирана согласно планот од повисоко ниво, точно одчитана и преземена со координати по X и Y оските.

Планскиот опфат е дефиниран со следните граници:

- на **север**, границата е дефинирана со оската на собирната улица С8, улица„Македонска", од пресекот со магистралната улица М4 ул.„15-ти Корпус" до пресекот со сервисната улуца СЕ15.1 ул.„Мирка Гинова", по што ја прати ул.„Мирка Гинова" по осовината кон исток;

- на **исток**, границата е дефинирана со оската на магистралната улица М3 ул.„Бej Бунар – крак" која претставува транзитна магистрала;

- на **југ**, границата е дефинирана со оската на сервисната улица Се11.2, улица„Ристо Чадо", од пресекот со магистралната улица М4 ул.„15-ти Корпус" до пресекот со магистралната улица М3 ул.„Бej Бунар – крак".

Дополнително, границите на планскиот опфат можат да се прикажат и со координатите на прекршните точки, како што следи:

Точка	Y	X
1	7484963.896	4553586.766
2	7485248.859	4553671.041
3	7485257.579	4553631.131
4	7485267.463	4553586.268
5	7485267.689	4553584.973
6	7485270.621	4553570.413
7	7485274.618	4553552.157
8	7485274.997	4553549.244
9	7485278.051	4553534.834
10	7485280.094	4553526.713
11	7485281.281	4553519.974
12	7485284.293	4553505.958
13	7485285.948	4553499.326
14	7485287.9	4553489.662
15	7485290.452	4553478.909
16	7485290.622	4553476.748
17	7485294.857	4553456.592
18	7485245.47	4553447.886
19	7485123.32	4553436.76
20	7485064.781	4553459.8
21	7484966.146	4553517.976
22	7484943.06	4553530.018
23	7484901.552	4553548.989
24	7484918.122	4553562.326
25	7484931.779	4553575.113
26	7484935.503	4553578.369
27	7484962.757	4553586.429

Вкупната површина на планскиот опфат во рамките на опишаните граници за **Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за УЗ 11, Урбан блок 11.3** изнесува **22,1 ha**

За просторот за кој се изработува **Детален урбанистички план за УЗ 11, Урбан блок 11.3 - опфат 1, Општина Охрид,** веќе постојат детални разработки со неколку плански и проектно-плански документации.

Планскиот опфат за донесување на ДУП за УЗ 11, УБ 11.3-опфат 1 е дефиниран со следните граници:

- на **север**, границата е дефинирана со оската на собирната улица С8, улица„Македонска", од пресекот со магистралната улица М4 ул.„15-ти Корпус" и се движи североисточно по ул.„Македонска", при што скршнува јужно и ја прати источната граница на наменската зона по ГУП – Стопанство (секундарен сектор);

- на **исток**, границата ја прати источната граница на наменската зона по ГУП – Стопанство (секундарен сектор);

- на **југ**, границата е дефинирана со оската на сервисната улица Се11.2, улица„Ристо Чадо", и се движи кон пресекот со магистралната улица М4 ул.„15-ти Корпус".

Дополнително, границите на планскиот опфат можат да се прикажат и со координатите на прекршните точки, како што следи:

Точка	Y	X
1	7485081.617	4553621.58
2	7484963.894	4553586.764
3	7484935.073	4553578.241
4	7484918.12	4553562.325
5	7484901.55	4553548.988
6	7484943.058	4553530.017
7	7484966.144	4553517.975
8	7485064.779	4553459.799
9	7485123.319	4553436.759
10	7485211.65	4553444.804
11	7485245.468	4553447.884
12	7485320.243	4553464.514
13	7485396.864	4553492.212
14	7485445.006	4553501.118
15	7485529.391	4553502.722
16	7485639.733	4553496.09
17	7485791.321	4553474.872
18	7485853.404	4553462.125
19	7485953.551	4553434.849
20	7485958.891	4553451.405
21	7486009.232	4553593.254
22	7486009.95	4553595.315
23	7486007.09	4553597.045
24	7485968.397	4553619.373
25	7485924.582	4553650.036
26	7485921.322	4553652.214
27	7485917.945	4553654.207
28	7485879.428	4553675.504
29	7485812.543	4553705.654
30	7485782.791	4553719.704
31	7485651.979	4553776.442
32	7485646.684	4553778.654
33	7485642.703	4553775.779
34	7485626.711	4553763.687
35	7485592.098	4553744.12
36	7485553.56	4553734.335
37	7485515.357	4553729.894
38	7485296.794	4553685.216

Вкупната површина на планскиот опфат во рамките на опишаните граници за **Детален урбанистички план за УЗ 11, Урбан блок 11.3-опфат 1 - Општина Охрид** изнесува **5,6 ha**.

СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ НА ПОДРАЧЈЕТО ВО РАМКИ НА ОПФАТОТ

Специфичните потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на опфатот произлегуваат пред се од анализата на степенот и начинот на реализација на важечкиот урбанистички план, анализата на потребите и можностите за просторен развој, како и анализа на потребите на граѓаните што живеат или работат во или во близина на планскиот опфат како и потребите на правните лица и институциите од просторен развој.

Просторот на планскиот опфат за кој се изработува оваа планска програма, претходно е опфатен со следните плански и планско-проектни документации:

- ГУП за град Охрид 2002-2012 (Одлука на Совет на Општина Охрид бр. 07-1438/2 од 30.06.2006 г.);

- ДУП за 11-та Урбана Единица МЗ "Видобишта" (Одлука бр.08-146/1 од 29.01.1987г.)

- АУП за ГП 2 на КП 4016/2 и др. КО Охрид 4, МЗ Видовишта, 11та Урбана Единица, Охрид – Општина Охрид (Решение бр:1-09-1015 од 20.11.2013 год.)

Цитираната важечка планска документација, делумно е реализирана, како во изградената супраструктура, така и во комуналната инфраструктура, вклучувајќи ја тука уличната мрежа и инфраструктурните водови.

Сепак, останува потребата на инвеститорот за промена на намената и реорганизација, токму за просоторот за кој е одобрена иницијативата за **Изработка на Детален урбанистички план за Урбана заедница 11, Урбан блок 11.3-опфат 1 - Општина Охрид во обединета постапка со измена на ГУП.**

Анализата на потребите и можностите токму за оваа локација, покажува дека просторот делумно е изграден, односно има реализација од претходни важечки плански документации. Но, развојот на градот, дефинирање на нова индустриска зона кон с.Косел, опкружувањето со наменски зони домување, ја наметнува потребата од промена на намената и реорганизацијана просторот. За планирање на просторната организација потребни се критериуми кои планот ќе го дефинираат како развоен документ кој ќе го валоризира и заштити сопственичкото право и јавниот интерес.

Специфичните потреби во рамки на опфатот кои треба да се задоволат со оваа планска документација се:

- промена на намени на земјиштето во рамки на пласнкиот опфат;

- планирање на градежни парцели и површини за градење со урбанистички параметри;

- искористување на конфигурацијата на теренот и другите природни фактори;

- вклопување на планираните површини за градење во амбиент кој ќе дава можност за добар просторен развој на планскиот опфат;

- уточнување на меѓусебните граници на планираните градежни парцели со катастарските парцели, со цел непречена реализација;

- планирање на соодветна инфраструктура и комунална супраструктура со која непречено ќе се опслужуваат сите планирани содржини во просторот и

- задоволување на потребите на крајните корисници на просторот до мерка до која нема да се загрози општото добро

Можностите за просторен развој во рамки на опфатот се движат во рамки на создадавање на подобри услови во обезбедувањето на комуналните стандарди од областа на сообраќајот, водоснабдувањето, одведувањето на отпадните води, отстранувањето на цврстиот отпад, снабдувањето со енергија, електронските комуникации и сл.

Урбанистички план претставува основен развоен документ и има крајна цел преку:

- рационално користење на земјиштето;

- максимално вклопување на објектите и инфраструктурата со теренот;

- оформување препознатлива амбиентална целина;

- почитување и заштита на правото на човекот на работа;

- почитување и надградување на пејсажните вредности;

- оформување културен пејзаж;

- вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето;

- подигнување хуманоста во просторот и непречено движење на хендикепираните лица;

- почитување и валоризација на културното и градителското наследство;

- вградување на мерки за заштита на природата и животната средина;

- вградување мерки за заштита и спасување;

- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;

- почитување на законските прописи за дадената намена;

- Да ги утврди параметрите и насоките за изработка на соодветна Урбанистичко планска и Проектна документација од пониско ниво, согласно важечката законска регулатива, како и да ги пропише општите и посебните услови за градење, преку параметри кои се потребни за изработување соодветна понатамошна проектна документација за изградба.

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион („Службен весник на Република Македонија" бр.70/10), односно ***План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029 (Сл.весник на РМ бр.45/20),*** подрачјето на предметниот опфат припаѓа во **III-в** заштитна зона.

Третата зона е простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство. Во оваа зона ќе се применува мерката на урбана реконструкција, односно воспо-ставување состојба која ќе ги подобри условите за живеење и работа. При уредување на просторот прифатливи методи се обнова на постојните и изградба на нови градби со почитување на амбиенталните карактеристики на целината, традиционалните форми, карактеристиките на пејзажот и хармонијата на целината .

Забранети активности во заштитната зона III-в:
- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба на објекти повисоки од П + 3 ката и поголем процент на изграденост од 50%;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност.

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ ШТО ТРЕБА ДА БИДАТ ПРЕДМЕТ НА ПЛАНИРАЊЕТО

ОПШТИ ЦЕЛИ

Општи цели на изработувањето и донесувањето на планската документација е усогласување на планските одредби за реализација на просторот со условите зададени во План од повисоко ниво, урбанизација и рационално уредување на просторот и одржлив развој, дефинирање на наменска употреба на земјиштето и пропратни содржини, како и заштита и унапредување на животната средина и културното наследство, а пред се почитувајќи ја важечката законска регулатива во планирањето и уредување на просторот.

Со изработка на оваа планска документација треба да се овозможи планско решение со планирање на градежни парцели, да се дефинираат сите сите архитектонско-урбанистички параметри, нивната функционалност, диспозиција и капацитет, максимално користење на просторот од сите аспекти и непречен пристап до истите.

ПОСЕБНИ ЦЕЛИ

Основна цел на **Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Урбана заедница 11, Урбан блок 11.3 - Општина Охрид** е да изврши промена на **намената** на земјиштето и градбите во УБ 11.3 предвидена со важечкиот ГУП со цел реална реализација на предвидените содржини и остварување на основните цели на урбанистичкото планирање, како што е создавањето и унапредувањето на условите за хумано живеење и работа на граѓаните со меѓусебно усогласена и урамнотежена разместеност на човечките дејности и активности во просторот, како и хармоничен и одржлив развој и заштита на интегралните вредности на просторот.

Конкретно, предвидените намени за земјиштето и градбите со важечкио ГУП, за локалитетот кој е предмет на оваа планска документација **(ДО-Домување, ДО-Домување со терцијарни содржини, Државна управа, Примарен сектор, Секундарен сектор, Терцијарен сектор, Мало стопанство)**, се предвидува да се заменат со класа на намена А-домување и престој; Б-деловни и комерцијални намени; В-јавни дејности и институции, Г-рударство,енергетија индустрија; Д-зеленило,рекреација и меморијални простори; како и Е-инфраструктура, со можност за остварување компатибилни и комплементарни намени.

Намена на земјиштето е начинот на употреба на земјиштето и на градбите согласно дејностите и активностите што се вршат и одвиваат во нив.

Основна цел пак за изработка на **Детален урбанистички план за Урбана заедница 11, Урбан блок 11. – опфат 1 - Општина Охрид** ќе биде усогласување на планот од пониско ниво со план од повисоко ниво, како и утврдување на систем од правила и условености преку кој контролирано ќе се поттикне градежната активност во рамките на локалитетот, притоа водејќи сметка за зачувување на јавниот интерес. Истиот треба да

обезбеди детална регулација и парцелација на просторот, планирање на површини за градење и урбанистички параметри за истите.

ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ ШТО ТРЕБА ДА БИДАТ ПРЕДМЕТ НА ПЛАНИРАЊЕТО

Концептот за организација на просторот е дефинирање на градежна парцела, површина за градба, висината на градбата, процентот на изграденост, коефициентот на искористеност, одредување на минимален процент (на ниво на градежна парцела) на зелениот фонд, одредувањето на потребен број места за паркирање, како и другите урбанистички параметри да бидат во согласност со важечките стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, но одредени според специфичноста на планскиот зафат и целите во планската програма.

Со важечката планска документација - ГУП за град Охрид 2002-2012 (Одлука на Совет на Општина Охрид бр. 07-1438/2 од 30.06.2006 г.), за урбаниот блок 11.3 предвидени се следните намени:

- Домување
- Домување со терциерни дејности
- Државна управа
- Примарен сектор
- Секундарен сектор
- Терцијарен сектор
- Мало стопанство

Со **Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Урбана заедница 11, Урбан блок 11.3 - Општина Охрид** се предвидуваат следните групи на класи на намени:

- А – домување и престој
- Б – деловни и комерцијални намени
- В – јавни дејности и институции
- Г-рударство,енергетија индустрија
- Д – зеленило, рекреација и меморијални простори
- Е – инфраструктура

Со изработка на **Детален урбанистички план за Урбана заедница 11, Урбан блок 11.3-опфат 1 - Општина Охрид** ќе се изврши усогласување на намените на земјиштето и градбите со предвидените од **Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за УЗ 11, Урбан блок 11.3 - Општина Охрид** и на просторот на планскиот опфат ќе се предвидат следните класи на намени:

- А1 – Домување во куќи
- А2 – Домување во згради
- Б1 - Мали единици за комерцијални и деловни дејности
- Б2 – Големи единици за трговија
- Б3 – Големи единици за угостителска дејност
- Б4 - Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради
- Б5 – Хотели и хотелски комплекси
- В2 – здравство и социјална заштита
- Г2 – Лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија
- Г3 – Индустрија за склопување на финални производи, сервисни услуги и производство на енергија од обновливи извори
- Г4 – Стоваришта, складови и отпади
- Д1 – Парковско и пекзажно зеленило
- Д2 – Заштитно и сообраќајно зеленило
- Д3 – Спорти и рекреација на зелени површини
- Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
- Е2 – Згради и комплекси на инфраструктурните системи

МЕТОДОЛОГИЈА

ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД потребно е да се изработи согласно следната законска и подзаконска регулатива:

- **Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион** („Службен весник на Република Македонија" број 75/10);
- **Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план** („Службен весник на Република Македонија " број 45/20);
- **ЗАКОН ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ** - („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25, 101/25, 127/25 и 134/26);
- **ПРАВИЛНИК ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ** -(„Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26);
- **ЗАКОН ЗА ГРАДЕЊЕ** - („Службен весник на Република Македонија" бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15,226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 244/19, 18/20, 279/20, 227/22, 111/23, 224/24, 224/24, 255/24, 3/25, 17/25, 87/25, 101/25, 250/25, 269/25, 51/26 и 134/26);
- **ПРАВИЛНИКОТ ЗА СТАНДАРДИ И НОРМАТИВИ ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ** - („Службен весник на Република Македонија" бр. 60/12, 29/15, 32/16 и 114/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 211/20 и 183/23);
- **ЗАКОН ЗА УРБАНО ЗЕЛЕНИЛО** - („Службен весник на Република Македонија" бр. 11/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 42/20 и 224/24)
- ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ - („Службен весник на Република Македонија" бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 215/21, 124/25 и 148/26);
- З**АКОН ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА** - („Службен весник на Република Македонија" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 89/22, 171/22, 3/25 и 124/25);
- **ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДАТА** - („Службен весник на Република Македонија" бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16 и 113/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 151/21 и 3/25), како и друга законска и подзаконска регулатива.

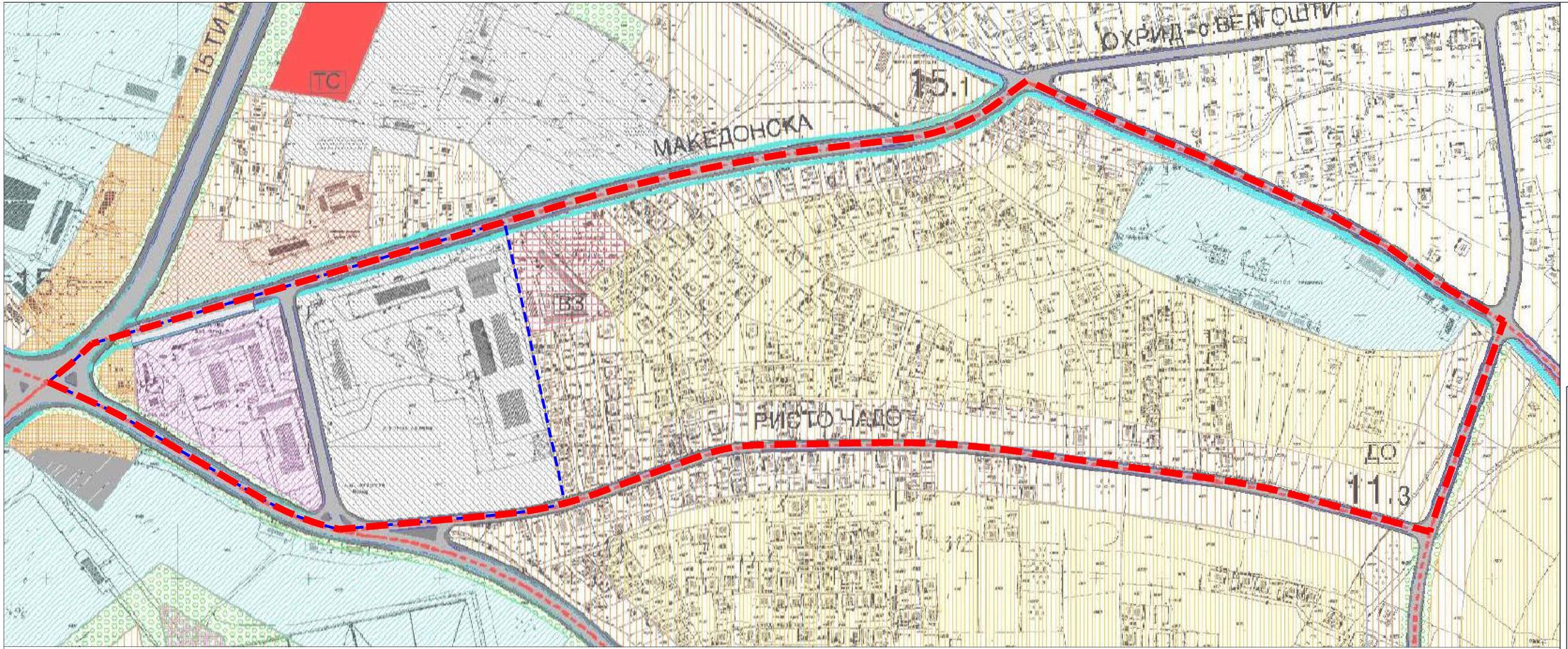
Нарачатели/Инвеститори:

Дејан Петрески - Охрид

Дејан Петрески

АД "Жито леб" Охрид
Генерален директор
Христијан Колески

ГРАФИЧКИ ДЕЛ

ПЛАНСКА ПРОГРАМА
ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА

ОПШТИНА ОХРИД

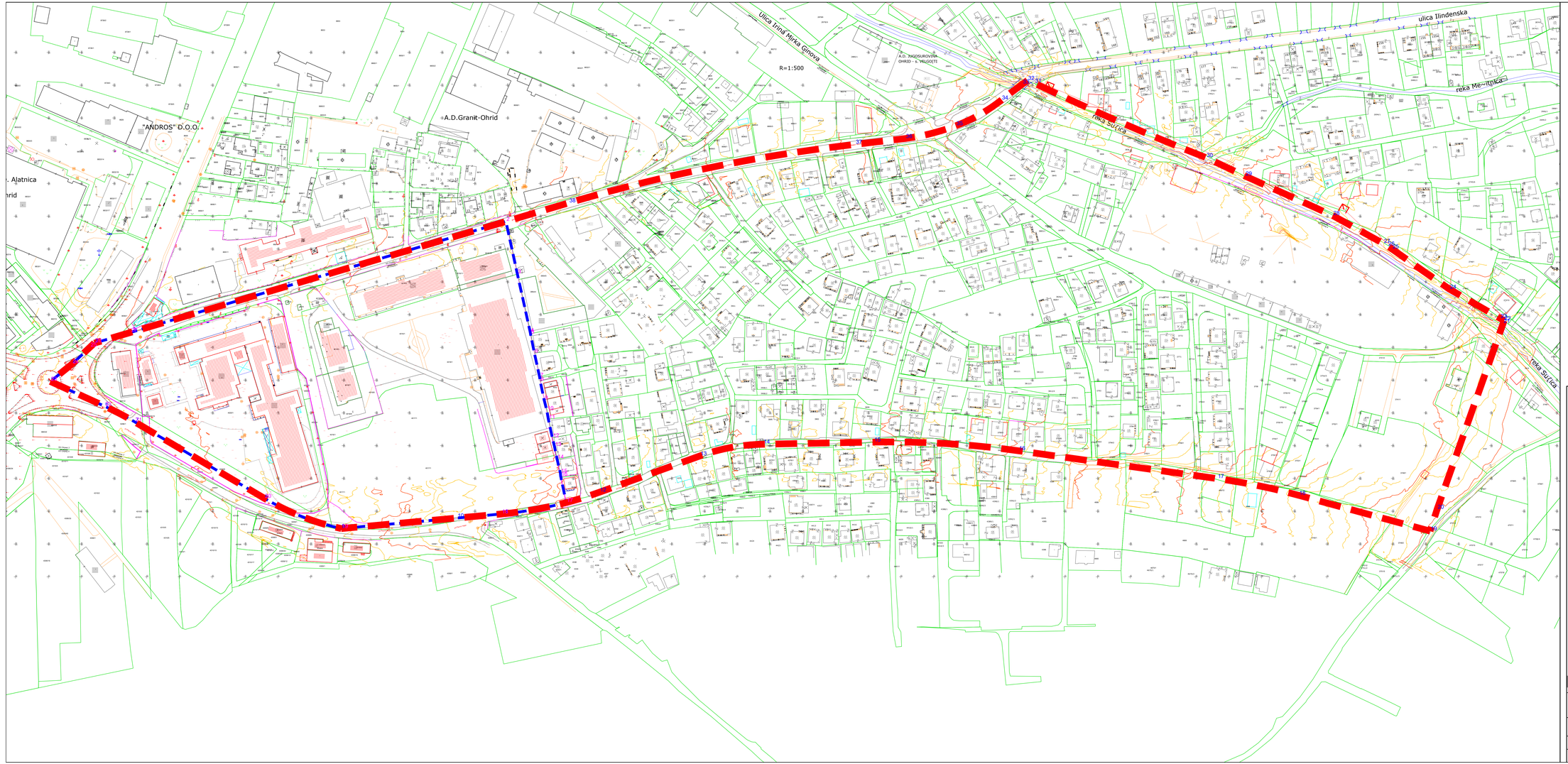
ЛЕГЕНДА:

- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗМЕНА НА ГУП УБ11.3 (П=22,1 ha)
- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДУП ДЕЛ ОД УБ11.3-опфат 3 (П=5,6 ha)

С

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

ИЗРАБОТИЛ: НЈУ ВИЖЕН ДООЕЛ ОХРИД, УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ, НАДЗОР И ИНЖЕНЕРИНГ, Бр. на лиценца : 0002			ИМПЛАНТОВ: Арх. Ристо Чадо – Раководител на проектот; ДОГОВОРЕН ОПШТИНА ОХРИД
НАСЛОВ:	ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД		ФАЗА: ПЛАНСКА ПРОГРАМА
ПРИЛОГ:	ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ НА ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ ОД ГУП		РАЗМЕР: 1 : 1000
ГЕОДЕТ: Георги Хаџиев	ПОДГОТВИЛ: Богдан Настевски-Германи	ПОДГОТВИЛ: Џан Сулејман	ДАТУМ: АВГУСТ 2026
			ПРИЛОГ: 1

ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА

ОПШТИНА ОХРИД

ЛЕГЕНДА:

- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗМЕНА НА ГУП УБ11.3 (Пл=22,1 ha)
- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДУП ДЕЛ ОД УБ11.3-опфат 3 (Пл=5,6 ha)

Координати ГУП

Број	Y	X
1	7585942,806	4533586,769
2	7585246,902	4533670,570
3	7585257,579	4533635,723
4	7585257,579	4533635,723
5	7585257,980	4533584,578
6	7585270,623	4533535,612
7	7585274,938	4533522,513
8	7585274,900	4533495,248
9	7585278,052	4533438,647
10	7585280,094	4533426,713
11	7585280,094	4533426,713
12	7585280,992	4533420,769
13	7585280,998	4533499,329
14	7585281,7	4533499,329
15	7585290,402	4533439,969
16	7585290,627	4533476,139
17	7585294,807	4533456,550
18	7585294,807	4533456,550
19	7585294,807	4533456,550
20	7585294,807	4533456,550
21	7585294,807	4533456,550
22	7585294,807	4533456,550
23	7585294,807	4533456,550
24	7585294,807	4533456,550
25	7585294,807	4533456,550
26	7585294,807	4533456,550
27	7585294,807	4533456,550
28	7585294,807	4533456,550
29	7585294,807	4533456,550
30	7585294,807	4533456,550
31	7585294,807	4533456,550
32	7585294,807	4533456,550
33	7585294,807	4533456,550
34	7585294,807	4533456,550
35	7585294,807	4533456,550
36	7585294,807	4533456,550
37	7585294,807	4533456,550
38	7585294,807	4533456,550
39	7585294,807	4533456,550
40	7585294,807	4533456,550
41	7585294,807	4533456,550
42	7585294,807	4533456,550
43	7585294,807	4533456,550
44	7585294,807	4533456,550
45	7585294,807	4533456,550
46	7585294,807	4533456,550
47	7585294,807	4533456,550
48	7585294,807	4533456,550

Координати ДУП

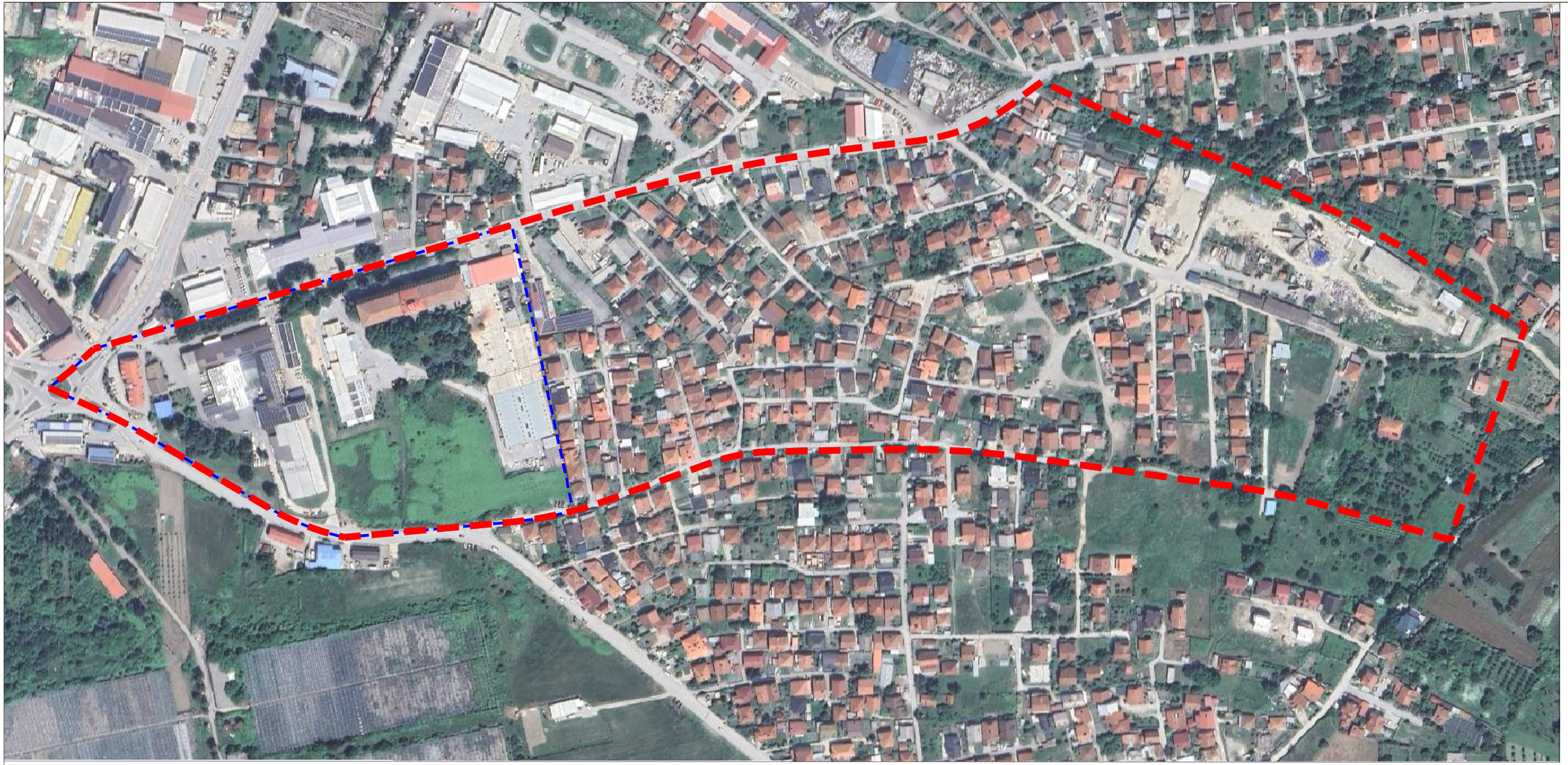
Број	Y	X
1	7585283,613	4533623,186
2	7585163,899	4533585,743
3	7585153,578	4533578,243
4	7585153,578	4533578,243
5	7585153,578	4533578,243
6	7585153,578	4533578,243
7	7585153,578	4533578,243
8	7585264,178	4533459,789
9	7585123,318	4533436,720
10	7585121,63	4533444,884
11	7585120,707	4533449,373
12	7585120,707	4533449,373
13	7585189,868	4533462,133
14	7585241,688	4533503,138
15	7585278,859	4533502,122
16	7585283,718	4533499,329
17	7585791,323	4533474,872
18	7585791,323	4533474,872
19	7585791,323	4533474,872
20	7585791,323	4533474,872
21	7585791,323	4533474,872
22	7585835,55	4533505,331
23	7585837,258	4533507,065
24	7585368,307	4533629,378
25	7585324,585	4533650,030
26	7585321,323	4533632,274
27	7585321,323	4533632,274
28	7585479,628	4533675,545
29	7585812,548	4533705,604
30	7585182,705	4533719,748
31	7585021,578	4533579,442
32	7585349,685	4533778,635
33	7585402,709	4533773,776
34	7585402,709	4533773,776
35	7585153,598	4533578,121
36	7585153,58	4533578,335
37	7585153,317	4533578,896
38	7585278,794	4533685,230

КАТОЛОШКА ЛИСТИНА

	постојни објекти	постојна железничка пруга
	планирани објекти	постојна електрична мрежа
	планирана електрична мрежа - кабел	планирана електрична мрежа - кабел
	планирана електрична мрежа	постојна и планирана железница

ЛИСТА НА КАТАСТАРСКИ ПАРЦЕЛИ

	КП во опфатот		катастарска граница
	КП		граница
	Граници на катастарски општини		граница
	Катастарска општина		ознака
	Катастарска парцела		број на парцела
	Катастарска парцела		број на парцела
	Катастарска парцела		број на парцела

ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА

ОПШТИНА ОХРИД

ЛЕГЕНДА:

- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗМЕНА НА ГУП УБ11.3 (П=22,1 ha)
- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДУП ДЕЛ ОД УБ11.3-опфат 3 (П=5,6 ha)

С

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

НЈУ ВИЖЕН Охрид
УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ, НАДЗОР И ИНЖЕНЕРИНГ
Бр. на лиценца : 0092

ул. Цар Самоил бр. 6000 Охрид
mail@vision.mk

НАРАЧАТОР: Друг Договорен Орган ОПШТИНА ОХРИД

ДОКУМЕНТ: ОПШТИНА ОХРИД

НАСЛОВ: ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 И ДУП УЗ 11 УБ 11.3 – ОПФАТ 1, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД

ФАЗА: ПЛАНСКА ПРОГРАМА

ПРИЛОГ: ГРАНИЦИ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ НАНЕСЕНИ НА САТЕЛИТСКА СНИМКА

РАЗМЕР: 1 : 1000

ТЕХ. БР.: 14/2025

ОДГОВОРЕН ТЕХНИЧАР: Георги Хаџиев

ПОДГОТВИЛ: Богдан Настевски-Германџиев

ПОДГОТВИЛ: Џен Сулејмани

ДАТУМ: АВГУСТ 2026

ЛИСТ: 3

ПРИЛОЗИ

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Одделение за просторно и урбанистичко планирање, управување со градежно земјиште и недвижен имот на општината

Број: 19-3896/1 од 25.03.2026 год.

Генерален урбанистички план на Охрид 2002 – 2012

Одлука бр: 07-1438/2 од 30.06.2006 год.

Мерка: 1: 5000

ИЗВОД од Генерален урбанистички план на Охрид за изработка на ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП за УЗ 11 УБ 11.3 , ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, Општина Охрид.

СОДРЖИ:

1. **Графички дел:**
   - Заверена копија од Синтезен план – намена на земјиштето со граница на плански опфат и легенда.
   - Заверена копија од Сообраќајно решение со нивелмански план со граница на плански опфат и легенда.
   - Заверена копија од Синтезен план – водоснабдување со граници на плански опфат и легенда.
   - Заверена копија од Синтезен план - фекална канализација со граници на плански опфат и легенда.
   - Заверена копија од Синтезен план - атмосферска канализација со граници на плански опфат и легенда.
   - Заверена копија од Синтезен план - електроенергетски и телекомуникациски системи со граници на плански опфат и легенда.

2. **Текстуален дел:**
   - Заверена копија од планиран развој

- Програмски поставки на идниот развој на градот
  - Природни погодности и ограничувања како фактор на планирањето на просторот на градот
  - Демографски развој
  - Домување
  - Општествен стандард-Очекуван развој
  - Стопанство и специјална намена
  - Зеленило, спорт и рекреација
  - Сообраќај и сообраќајна инфраструктура

- Плански мерки за заштита на животна средина
- Плански мерки за заштита на природно богатство
- Насоки и плански мерки за заштита на културно наследство
- План за организацијана просторот

- Сообраќајна инфраструктура
    - Магистрални улици
    - Собирни улици
    - Сервисни улици
    -
- Комунална инфраструктура
    - Водоснабдување
    - Фекална канализација
    - Атмосферска канализација
    - Површински водотеци
    - Електроенергетски системи
    - Телекомуникациски системи

- Параметри за уредување на просторот

Изготвил:
Виш соработник,
Софија Стошиќ Сметеновска, диа

Контролирал:
Раководител на одделение
Татјана Стојческа, диа

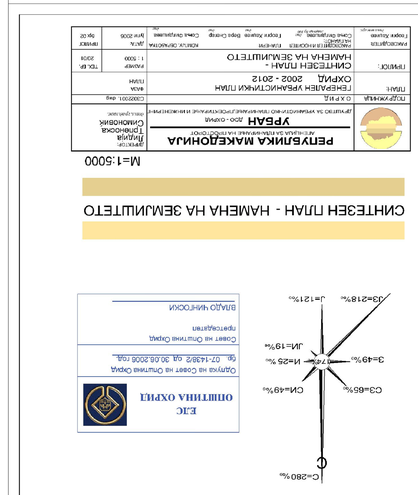
Одобрил : **Градоначалник**
Помошник раководител на сектор Кирил Пецаков
Кирил Илоски, диа

ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ОХРИД 2002-2012

СИНТЕЗЕН ПЛАН - НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО

М=1:5000

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ УРБАН 2020 - ОХРИД Друштво за урбанизам, архитектура и инженерство	Државен архив Прилеп Примено: Број: Датум:
ПЛАНСКИ ОПФАТ: О Х Р И Д	СЕ000701.dwg
ПЛАН: ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА: ПЛАН
ПРИЛОГ: СИНТЕЗЕН ПЛАН - НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО	РАЗМЕР: 1: 5000
РАКОВОДИТЕЛ: Горан Јовески	ОДГОВОРЕН ПЛАНЕР: Елена Стефанова
ГЕОДЕТСКИ ПОДАТОЦИ: Снежана Ристовска	ИЗРАБОТИЛ: Снежана Ристовска
ГЕОДЕТСКИ ПОДАТОЦИ ОД: Јануари 2006	ДАТУМ: Јуни 2006

ЈЕЦ ОШТИНА ОХРИД

Државна на Општина Охрид
бр. 07-1438/2 од 30.06.2008 год.

Сојуз на Општини Охрид
претседател

ВЛАДО МИНЧОСКИ

7. ГРАНИЦИ

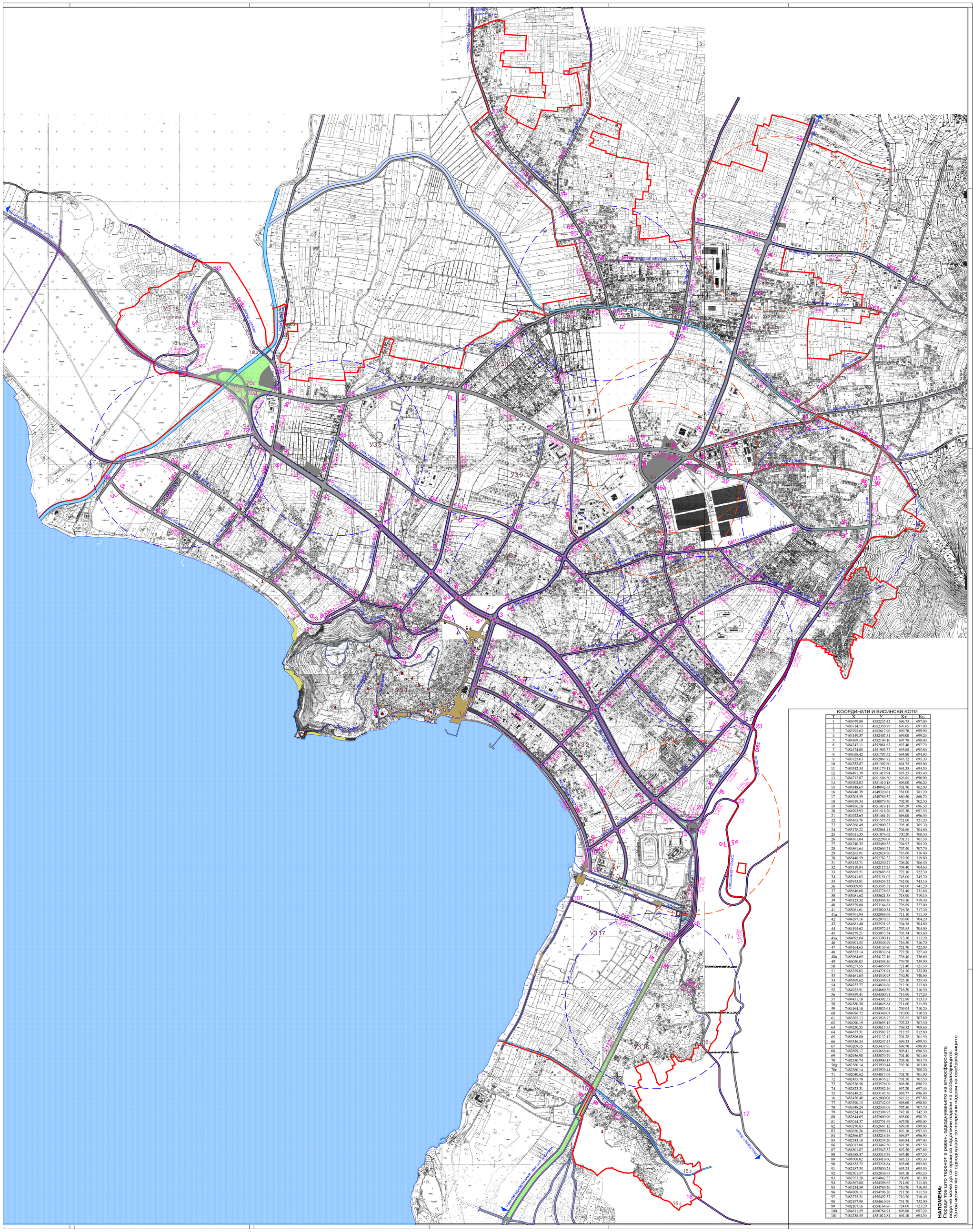
- ГРАНИЦА НА ОПШТИНИ ПОДЕЛЕНИ ПО ПОПИС 2002
- ГРАНИЦА НА ОПШТИНИ ПОДЕЛЕНИ ВО МЕСТА
- ГРАНИЦА НА УРБАНИ ЗАЕДНИЦИ
- ГРАНИЦА НА ОПШТИНИ ВО ВЕЛЕСТОЈБА
- ГРАНИЦА НА МЕЃУНАРОДНИ ГРАНИЦИ
- ГРАНИЦА НА ОПШТИНА ОХРИД
- НАСЕЛЕНИ МЕСТА

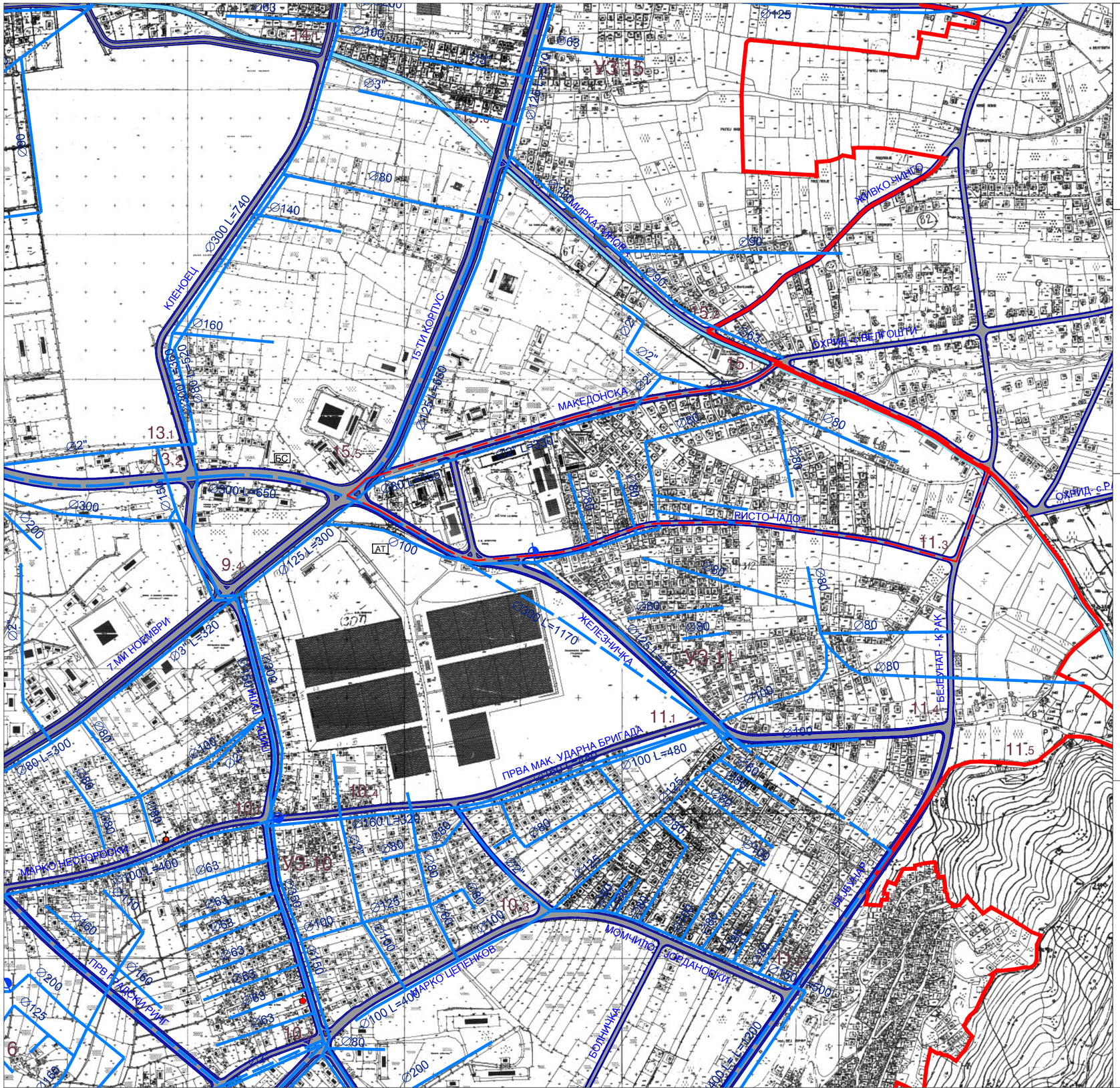
БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ПЛАНИРАНА НАМЕНА

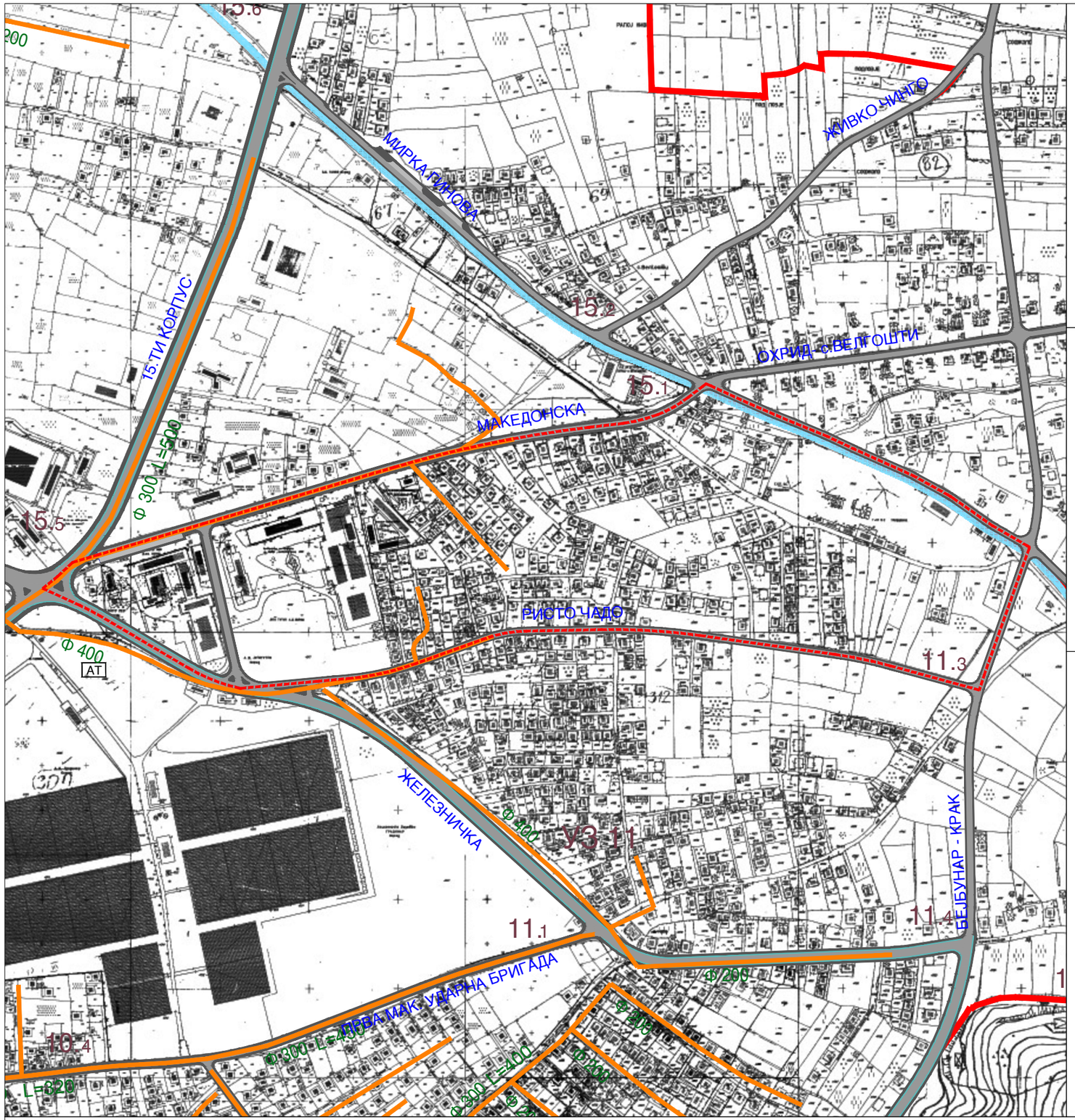
ВКУПНО ОПФАТ	П = 1 283,39	100,00
1. ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ		764,64 / 59,25
- ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ	466,63	
- ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ СО ПОВЕЌЕ НАМЕНИ	167,85	
- ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ ВО ЗЕЛЕНИЛО	91,16	
2. ОПШТЕСТВЕН СТАНБАРД		50,29 / 3,93
- ОБРАЗОВНИЕ	10,46	
- ЗДРАВСТВО	9,04	
- СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	1,81	
- ВЕРСКИ	1,78	
- КУЛТУРА	3,71	
- ЈАВНИ ЈАВНИ И ДРУГИ СОБРАНИЈА	8,53	
- ЈАВНОАДМИНИСТРАТИВНИ ЈАВНИ	0,75	
3. ДРЖАВНА ЗЕМЈОДЕЛСКА ПРОИЗВОДСТВО, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	3,89 / 0,30	
4. СТОПАНСТВО		185,93 / 12,62
- ПРОИЗВОДЕН СЕКТОР	10,70	
- СООБРАЌАЈНО СЕКТОР	42,46	
- ТЕРЦИЈАРЕН СЕКТОР	82,64	
- ЗЕЛЕНИЛО ВО СТОПАНСТВО	21,75	
- ЗАЛИТНО ЗЕЛЕНИЛО	48,48	
5. ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА		138,31 / 10,82
- ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ - СТОПАНСКИ ЗОНИ	91,56	
- ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ	21,75	
- ЗАЛИТНО ЗЕЛЕНИЛО	48,48	
6. СООБРАЌАЈ И СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА		147,38 / 11,53
- ПЕШАЧКИ УЛИЦИ И ПЛОШТАЛИ	14,13	
- УЛИЦИ И РОТОАЊИ		
- АВТОБУСКИ ТЕРМИНИ	2,36	
- БЕНЗИНСКИ СТАНИЦИ	2,45	
- ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА	1,36	
- КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	28,75 / 2,25	
- КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ	2,10	
- ГРАДСКИ ГРОБИШТА	16,65	
- ГРАДСКО ПАЌАЊЕ	0,72	
- ЕЛЕКТРО СНАБДУВАЊЕ	7,36	
- ПОШТЕНСКИ ЦЕНТРИ	0,38	
- ПОШТЕНСКИ ЦЕНТРИ	0,11	
- ТОПЛИФИКАЦИЈА	1,53	

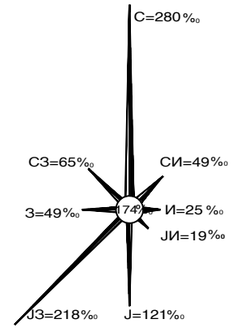
ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОБЈАСНУВАЊЕ

1. ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ	
ЈО - ЈАВНИ ОБЈЕКТИ	
ЈЗ - ЈАВНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ	
ЈЗС - ЈАВНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ СО СПОРТСКИ САДРЖИНИ	
ЈЗЗ - ЈАВНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЈЗЗС - ЈАВНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО СО СПОРТСКИ САДРЖИНИ	
ЈЗЗЗ - ЈАВНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЈЗЗЗС - ЈАВНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО СПОРТСКИ САДРЖИНИ	
2. ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД	
ОС - ОБРАЗОВНИЕ - ОСНОВНО И СРЕДНО	
З - ЗДРАВСТВО - ЗДРАВО	
ОЗЗ - ОПШТЕСТВЕНИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ	
ДЗЗ - ДЕЦКИ ИГРАЛИШТА	
СЗЗ - СПОРТСКИ ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ	
ЗЗ - ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ	
ЗЗЗ - ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗС - ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО СО СПОРТСКИ САДРЖИНИ	
ЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗС - ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО СПОРТСКИ САДРЖИНИ	
3. ДРЖАВНА ЗЕМЈОДЕЛСКА ПРОИЗВОДСТВО, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	
ЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА	
ЗЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗЗЗА - ЗЕЛЕНИЛО ЗАШТИТНА ЗОНА ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
4. ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ	
ЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ	
ЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИ ЗОНИ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
5. ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	
ЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
6. СООБРАЌАЈНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	
ПЈЗ - ПЕШАЧКИ УЛИЦИ И ПЛОШТАЛИ	
ВУ - ВЕЛОСИПЕДСКИ ПАТЕКИ	
АТ - АВТОБУСНИ ТЕРМИНАЛИ	
АП - ЈАВНИ АВТОБУСНИ ПАРКИРАЛИШТА	
БС - БЕНЗИНСКИ СТАНИЦИ	
ЖС - ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА	
ПК - ПОДЗЕМЕН ЈАВЕН ПАРКИНГ	
П - ПАРКИНГ	
ПВ - ПОВРШИНИ ЗА ОДМОРА НА ВОЗАЧИ	
ПС - ПОЛИЦИСКА СТАНИЦА	
ПТВ - ПАЈАКО ТЕЛЕКОМАНДА	
ПТС - ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ ЦЕНТАР	
ПЕ - ЕЛЕКТРОНСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА МРЕЖА	
ПЕЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ	
ПЕЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗ - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗЗС - ЕЛЕКТРОСНАБДУВАЊЕ ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО ВО ЗЕЛЕНИЛО СО ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	
ПЕЗЗЗЗЗЗЗ

ОХРИД
ЛЕСКОВИЦА
СТРУГА
ПЕТРОВЕЦ
ЧКОВШТИНА
ВЕЛГОШТИ
ЈАНЕ САНДАНСКИ
ВИЛИНЕЦКА ПЛАНИНА
ЈУЖЕН ОДВОЗНИК
ЈУЖЕН ОДВОЗНИК - КРАК
ЈУЖЕН ОДВОЗНИК - КРАК
ЈУЖЕН ОДВОЗНИК - КРА

Ø63
Ø100
Ø3"
Ø125
Ø80
Ø140
Ø300 L=740
КЛЕНОЕЦ
Ø160
15-ТИ КОРПУС
Ø125 L=660
Ø2"
МАКЕДОНСКА
Ø90
Ø90 L=290
ОХРИД - ВЕЛГОШТИ
ХИВКО-ЧИНГО
Ø2"
Ø300 L=650
Ø300
Ø150
Ø125 L=300
Ø100
ВИСТО ЧАДО
Ø80
Ø80 L=1170
ЖЕЛЕЗНИЧКА
Ø125 L=430
БЕЛУНАР - К.ЛАК
Ø80
Ø100
Ø3" L=320
7.МИ НОЕМВРИ
Ø80 L=300
Ø100
Ø2"
Ø80
Ø100 L=480
ПРВА МАК. УДАРНА БРИГАДА
Ø160 L=320
Ø80
Ø63
МАРКО НЕСТОРОВИЌ
Ø100 L=400
Ø63
Ø125
Ø100
Ø150
Ø63
Ø63
Ø63

ПЛАН ЗА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

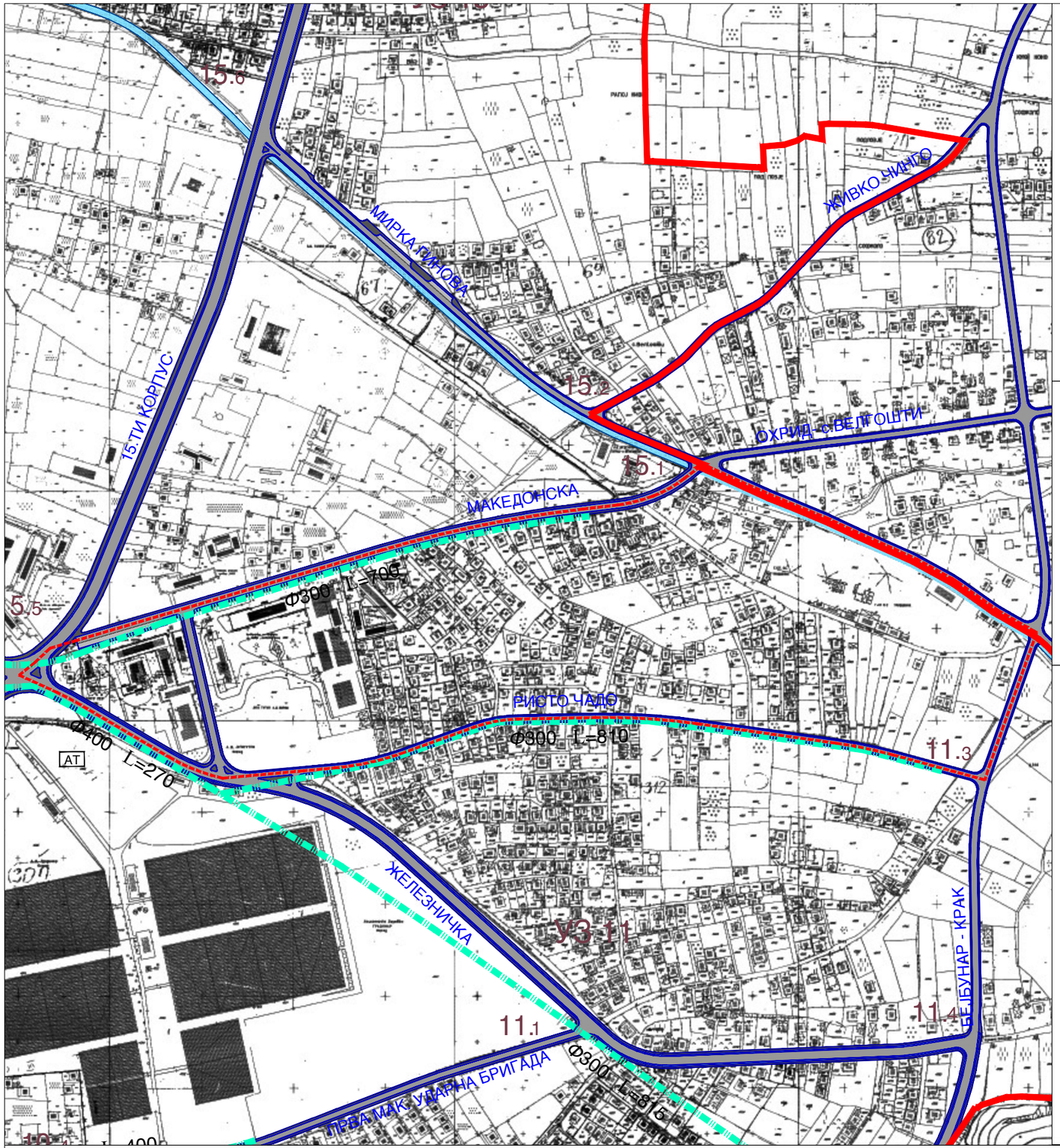
- ПОСТОЈНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- НОВОПРОЕКТИРАНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- ПОСТОЕН КОЛЕКТОР
- НОВОПРОЕКТИРАН КОЛЕКТОР
- ПРЕПУМПНА СТАНИЦА

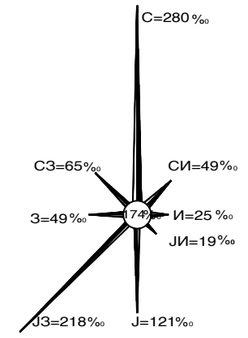
СИНТЕЗЕН ПЛАН - ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ **УРБАН** ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ	ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ *дипл.ѓрад.инж.*	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3062001. dwg	
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН	
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА	РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев *дипл.инж.арх.*	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА" КОМП.ОБРАБОТКА: Соња Филдишева *дипл.инж.арх.*	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр:06

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3, ОПШТИНА ОХРИД

ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

ПОСТОЈНИ БЕТОНСКИ КАНАЛИ

ПОСТОЈНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

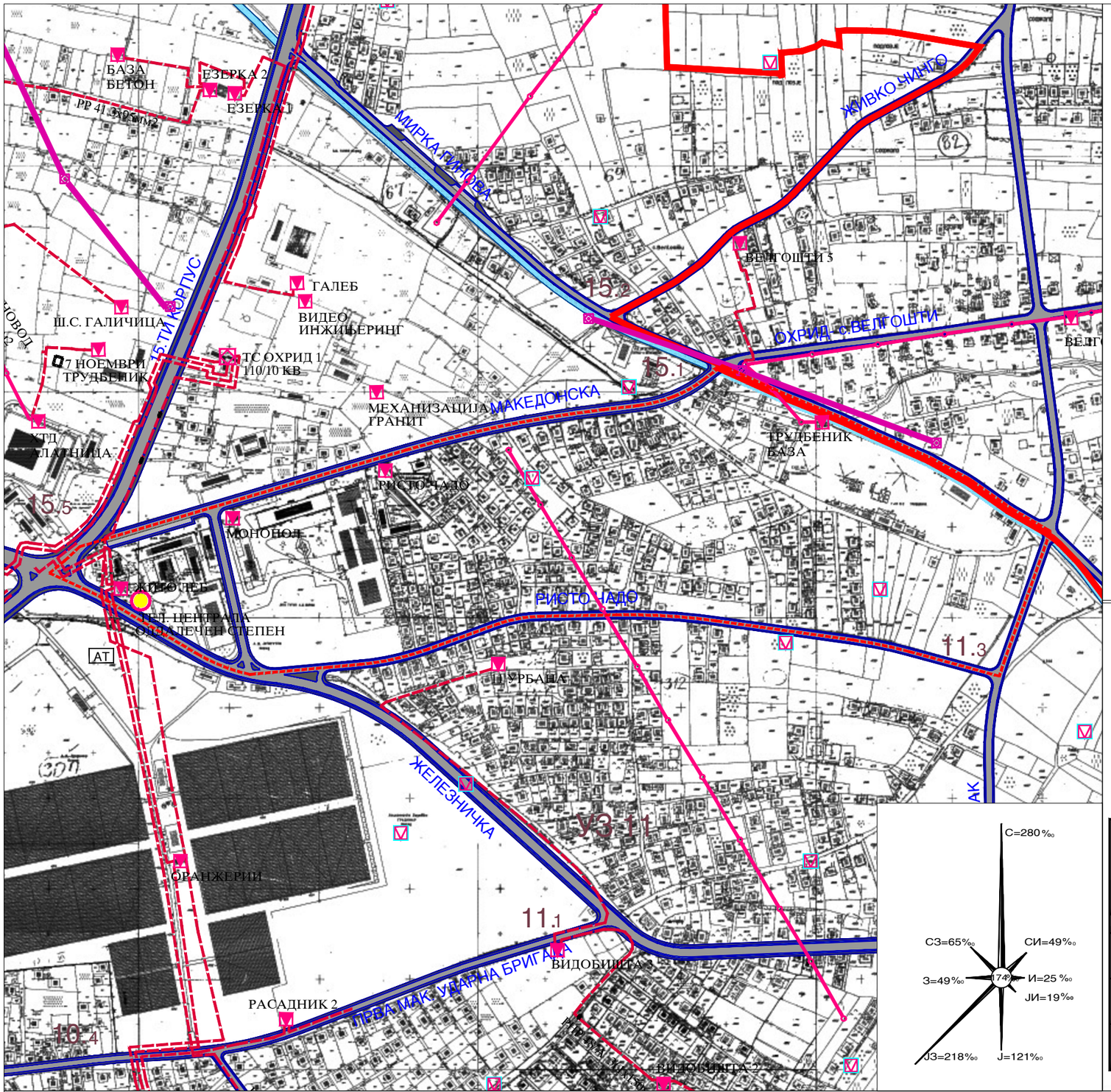
НОВОПРОЕКТИРАНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ **УРБАН** ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ	ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ *дипл.град.инж.*	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3072001. dwg	
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН	
ПРИЛОГ:	ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА	РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев *дипл.инж.арх.*	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА" КОМП.ОБРАБОТКА: Татјана Ќосеска *дипл.град.инж.*	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр: 07

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3, ОПШТИНА ОХРИД

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ

- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 110 KV
- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 35 KV
- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV
- ПЛАНИРАНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV

- 35 KV ДАЛНОВОД
- 10 KV ВОЗДУШЕН ВОД
- 10 KV КАБЛОВСКИ ВОД

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМ

- ГЛАВНА ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА
- ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА ОДДАЛЕЧЕН СТЕПЕН

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ **УРБАН** ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ	ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ *дипл.град.инж.*	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3082001. dwg	
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН	
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ	РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев *дипл.инж.арх.*	ПЛАНЕР: Ставре Јаневски *ел.инж.* КОМП.ОБРАБОТКА: Вера Снегар *дипл.инж. арх.* Татјана Ќосеска *дипл.град.инж.*	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр: 08

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3, ОПШТИНА ОХРИД

II. ПРОГРАМСКИ ПОСТАВКИ НА ИДНИОТ РАЗВОЈ НА ГРАДОТ

1. ПРИРОДНИ ПОГОДНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА КАКО ФАКТОР НА ПЛАНИРАЊЕТО НА ПРОСТОРОТ НА ГРАДОТ

Валоризацијата на природните карактеристики, нивните погодности и ограничувачки фактори представуваат појдовна основа на планирањето на просторот. Во Документационата основа на планот анализирани се и валоризирани цела низа природни карактеристики, а заедничко за сите е што ниту една од нив не представува фактор на ограничување на просторниот развој на градот, но секако имаат влијание врз некои негови аспекти. Исклучок претставуваат изворите на брдото Бејбунар, регулацијата на површинските води, заштитените природни реткости – блато Студенчишта и националниот парк Галичица.

- **Рељефот, пејсажот и вегетацијата**

Градот лежи на рамен терен и на две карактеристични возвишенија - ридови на кои е Стариот град, а во последните децении се освојуваат и подножјата на планината Петрино - населбите Рача и Бејбунар. Посебно доживување е глетката на поширокото опкружување на градот: питорескните силуети на Галичица и Мокра Планина и нивните отсликувања во сините води на бисерното езеро - слика на која не може и не треба ништо да се додаде, а никако да се одземе, зашто таа слика е вечна...

- **Геолошките и педолошките карактеристики**

Геолошкиот состав на почвата не секогаш овозможува класични начини на фундирање: високото ниво на подземните води во пониските делови од градот и нестабилни милести почви во крајбрежјето и по тековите на некогашните мали водотеци, денес затрупани, бараат дополнителен стручен ангажман како на планерите на просторот, така и на проектантите на конструкцијата на планираните објекти.

Во Охридското Поле главно се сретнуваат три вида почви: дилувијални, алувијални и калливи, а педолошкиот состав на почвата на територијата на градското подрачје е главно на база на влажните алувијални и калливи почви. Калливите почви настануваат како последица на високата подземна вода и при дождливиот период кога водите се задржуваат подолго, а се делат на минералогени и мочуришни. Најголема земјоделска вредност имаат влажните алувијални и минералогените калливи почви, а мочуришните почви во локалитетот Студенчишта создаваат особен еко систем чија заштита представува императив на само за градот Охрид.

- **Сеизмолошките карактеристики**

Долината на реката Црн Дрим заедно со Охридското Езеро се смета за еден од сеизмички најактивните региони на Балканот, а во него поединисеизмички зони се познати и по катастрофални земјотреси. Тоа е и зоната на Охридското Езеро и крајбрежните терени. Во оваа зона со меридијален правец се наоѓаат

и појави на сулфурни води и гасови кои доаѓаат од длабината на земјината кора. За период од последните стотина години сеизмички најактивни се јужното и источното крајбрежје на Охридската котлина, а интензитетот на максимално очекуваните потреси е до 8 8 по МКС скалата, па дури и до 9 ??? по МКС скалата. Целокупната градба на територијата на регионот треба да биде прилагодена на овие сеизмолошки условија.

- **Климатските карактеристики**

Климата во Охридско - Струшкиот регион е изменето умерено - континентална, модифицирана во посебна клима на локалното подрачје со карактеристики условени од присуството на езерото: поконстантни температури со мали колебања и осцилации поради што летата се пријатни и топли со свежи ноќи, а зимите се студени , но слабо изразени, со исклучително ретки магливи денови, што е значајна компаративна предност во однос на голем дел од територијата на државата. Есента е потопла од пролетта и овозможува продолжување на летната туристичка сезона за најмалку еден месец. Особено освежување во жешките летни денови и вечери носи југозападниот ветар стрмец, додека северните ветрови уште повеќе ја снижуваат температурата во студениот дел од годината. Со еден збор - климатските фактори не представуваат ограничувачки фактор во развојот на градот, но треба да се почитуваат при микро лоцирањето на објектите во зоните определени со ГУП.

- **Хидрографските карактеристики**

Охридското езеро е во групата на Десаретските езера, а преку реката Црн Дрим му припаѓа на Јадранскиот слив. Со своите физиографски и биолошки карактеристики спаѓа во најатрактивните езера на светот. За билансот на водата во езерото од значење се бројните реки и рекички кои се вливаат во него, но и сублакустриските извори кои ја носат водата од порозниот варовнички масив на планината Галичица. Езерото има големи стопански потенцијали, но неговото значение во создавањето на идентитетот на целиот регион, а особено на градот Охрид, е немерливо. Реките Даљан и Рача представуваат природни граници на урбаното подрачје на градот од север и од југ, а реката Грашница во своето течение низ градската територија представува само отворен колектор на канализационите води поради што со досегашните урбанистички планови е предвидено нејзиното воведување во течението на Даљан со што ќе се елиминира загрозувањето на животната средина, а отпадните води ќе се воведат во колекторот.

- **Состојбата на животната средина**

може да се оцени како добра. Планираните инфраструктурни системи - регионалниот колектор за евакуација на отпадните води, регионалниот водоснабдителен систем, а особено проектот Заштита на Охридското езеро под патронат на Министерството за животна средина и просторно планирање се конкретни чекори кои општеството ги презема со цел да го заштити просторот на Охридско-Струшкиот регион. Освен тоа, постојат и напори за подигање на граѓанската свест преку широките акции за изготвување на локални еколошки акциони планови кои представуваат нов вид на поттикнување на акција со цел глобална заштита на животната средина.

2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

2.1. Проекција на населението до 2020 година

Сознанијата за основните белези, структурните карактеристики и промени, како и динамиката на населението се неопходни при планирањето , односно урбаното организирање на населбите - како една од основните задачи на Генералниот урбанистички план.

Со помош на законитостите на демографскиот развој и утврдените тенденции и интензитетот на досегашните движења можат да се утврдат елементите за креирањето на политиката на развојот. Тоа се однесува на регулирањето на демографските текови врз процесот на урбанизација, подигање на општообразовно и културно ниво на населението, подобрување на демографско-економските белези (активитетот) и др.

Овие цели треба да се вградат во политиката на демографскиот развој кои заедно со комплементарните цели на стопанскиот и просторниот развој ќе се реализираат како определена стратегија. Во тој контекст се третираат и основните агрегати и структури на населението во овој елаборат. Согласно наведените цели и услови, дефинирани се клучните постулати при определувањето на предметните демографски структури и нивните промени. Имено, се претпоставува натамошен пораст на бројот на жители, подобрување на општостопанско ниво и други услови на општествениот и личниот стандард, подигнување на културно-образовното ниво на населението и др.
Проекција на населението и соответните структури е извршена со помош на компјутерската програма изработена од страна на агенцијата POPTECH - The Future Group International, Washington D.C. 1991. Резултатите на прогнозата се следни:

Вкупно население во градот Охрид

1994 година 41.146
2020 година 46.000

Како резултат на очекуваните промени во движењето на природните компоненти кај населението настануваат и промени на старосната структура. Тие се манифестираат во намалувањето на учеството на помладите генерации и со постојаното зголемување на учеството на постарите групи, особено зголемување на бројот на жители на работоспособна возраст.

Старосна структура на населението - 2020 година

старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,1	4.186
7 - 14 години	11,8	5.428
15 - 19 години	7,6	3.496
20 - 60 години	57,0	26.220
над 60 години	14,5	6.670

Вкупно	**100,0**	**46.000**

Согласно порастот на бројот на вкупното население и промените на неговите структури се очекуваат промени и во структурата на домаќинствата. Тие промени, пред се, ќе произлезат од планирањето на домаќинствата и други економски и социјални фактори. Ваквите претпоставки имплицираат релативно побрз пораст на бројот на домаќинствата, од една страна, а од друга страна тренд кон постојаното намалување на просечниот број членови по едно домаќинство.

Број на домаќинства и нивната просечна големина

Година	**Број на домаќинства**	**Просечен број членови по едно домаќинство**
1994	11.440	3,5
2020	13.142	3,5

Промени во старосната структура предизвикуваат промени во работоспособниот контингент на населението. Како демографска рамка на вкупната расположива понуда на работната сила тој е значајна категорија која треба да се има пред вид при апроксимацијата на потенцијални работни ресурси. Од обемот и интензитетот на приливот на новите генерации зависи и потребата од поголем степен на активирање на работоспособни лица. Обемот на работоспособниот контингент и неговото ужество во вкупното население имаат тенденција на пораст.

Работоспособно и активно население

Година	**Работоспособен контингент**	**Активен контингент**
	% од вкупното население	% од раб. способно население
1994	65,6	67,6
2020	66,4	65,0

Почитувајќи ги досегашните движења кај основните културолошки белези на населението, можат да се очекуваат поинтензивни промени во однос на поголем опфат на децата во основните училишта, односно степен на опфатеност во граници на можното опфаќање. Исто така, се наметнува и потребата од пошироко опфаќање на идните генерации во средните училишта со соответно планско насочување од аспект на потребите на стопанството.

2.2. Прогноза на вкупното население до 2012 година

Проекцијата на демографскиот развој до 2020-тата година изготвена за потребите на просторното планирање чиј хоризонт на опсервирање е дваесет години треба да се сведе на потребите на генералното планирање чиј хоризонт е двојно пократок и во случајот е 2012-та година. Поаѓајќи од резултатите на Пописот на населението и становите во 1994 година, проценетата состојба во 2001-ата година и расположивите параметри од Проекцијата до 2020-тата година се формираат следните прогнози за очекуваниот демографски развој на крајот на планскиот перод на овој ГУП.

Вкупното население во градот во 1994 година било 41.146 жители, а проценетото во 2001-ата 42.700 жители. Ако се претпостави рамномерен раст до 2020-тата година, годишно градот ќе се зголемува за просечно 0,50% или по 225 жители, со кое темпо во 2012 година ќе стигне до 44.500 жители.

2.3. Структура на населението по пол и возраст

Очекуваната структура на населението по старост е важна категорија во демографските прогнози според која се димензионираат популационите контингенти - деца, ученици, студенти , работоспособното население и др. Во недостиг на најновите податоци од Пописот на населението 2002, наредните прогнози извршени се по пат на интерполација на величините помеѓу состојбата регистрирана во 1994 година (41.146), претпоставената големина во 2001 (42.700) и прогнозираната големина во 2020 (46.000). Вкупното население на градот ќе изнесува 44.500 жители, а ќе се формира следната слика:

Структура на населението по возраст - период 1994 - 2020

Старосни групи	1994 - %	2002 -%	2012 - %	2020 - %
0 - 6 години	10,13	9,79	9,35	9,10
7 - 14 години	19,40	17,08	14,15	11,80
15 - 19 години	8,16	8,00	7,80	7,60
20 - 60 години	50,23	52,30	54,85	57,00
над 60 години	13,85	13,14	13,90	14,50
вкупно	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Структура на населението по возраст - 2012 година

Старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,35	4.160
7 - 14 години	14,15	6.310
15 - 19 години	7,80	3.470
20 - 60 години	54,85	24.400
над 60 години	13,85	6.160
вкупно	**100,00**	**44.500**

Во однос на базната 2002 година намалувањето на бројот на млади до 19-годишна возраст ќе изнесува 3,56 процентни поени, а за исто толку се наголемуваат повозрасните групи. Групата на работоспособното население на возраст од 20 - 60 години бележи раст од 2,15 процентни поени што претставува контингент од 24.400 лица од кои до крајот на овој планерски период треба да се формира група на работно-активни лица. Под претпоставка да се остварат прогнозите дека 65% од работоспособното население ќе биде активно, тоа ќе значи дека во градот Охрид во 2012 година ќе има 15.860 лица. Во Документационата основа на планот прикажана е состојбата со вработеноста во градот на крајот од 2001 ата година според која има вкупно 16.210 лица кои примаат плати, но од нив дури 1.904 лица се привремено невработени кои примаат паричен надоместок, што

значи дека реално вработени се 14.306 лица. Тоа значи дека до крајот на планскиот период треба да се вработаат 1.554 лица или по околу 155 нови вработувања годишно.

До 2012 година населението ќе зголеми од 41.146 на 44.500, што значи дека ќе има нови 3.354 жители. Просечната големина на семејството од 3,5 члена нема да се менува во наредниот период, што значи дека градот ќе има нови семејства: **3.354 жители : 3, 5 жители/семејство = 960 семејства. Заедно со постојните 11.440 семејства вкупниот број ќе изнесува 12.400.**

Во однос, пак, на 2002 година кога проценотото население изнесувало 42.700 жители со 11.884 семејства, зголемувањето на бројот на семејствата до 2012 година ќе изнесува 516 семејства. За овој број нови семејства во наредниот период ќе треба да се планира нов животен простор во вид на станови и соответна ангажирана површина во рамките на опфатот на градската територија.

2.4. Дистрибуција на населението; густини на домување

Прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници за 2012 година формирана е врз база на очекуваната динамика на развојот на секоја од 16-те Урбани заедници, а имајќи ја пред вид атрактивноста на просторот и расположивите површини. Секако, најатрактивни Урбани заедници се оние покрај езерото или во неговата близина: Стар Град, Центар, Долна Влашка Маала со ограничени расположиви површини, како и Воска, Биљанини Извори и Даме Груев во кои постојат поволни површини за нова градба. Со високи природни квалитети и слободни површини е и УЗ Гоце Делчев на благите падини на Петрино, како и УЗ Рача, но во неа присутната бесправна градба во добра мера ги девалвира природните погодности. Прогнозирањето на просторната дистрибуција на населението на градот отежнато е и со фактот дека растот на населението не оди паралелно со динамиката на станбената градба, бидејќи е констатирано дека поголемиот дел од новоизградените станови се викенд - станови.

Имајќи ги пред вид наведените околности прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници е следната:

ред. број	Просторно-функционална единица -Урбана заедница	Попис 1991	Попис 1994	Проценка за 2002	Прогноза за 2012
УЗ 1.	Стар Град	2624	2634	2700	2700
УЗ 2.	Центар	3269	3220	3300	3400
УЗ 3.	Кошишта	2973	2826	2890	2950
УЗ 4.	Воска	3880	3388	3550	4000
УЗ 5.	Лескајца	1661	1430	1470	1500
УЗ 6.	Даме Груев	3568	3427	3500	3600
УЗ 7.	7. Ноември	2100	2000	2000	2100
УЗ 8.	Биљанини Извори	5099	4960	5070	5300
УЗ 9.	8-ми Септември	2279	2087	2180	2200
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	4422	4240	4340	4400
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	3743	3438	3510	3600

УЗ 12.	Гоце Делчев	1140	1090	1250	1300
УЗ 13.	Железничка Населба	1986	1804	1850	1950
УЗ 14.	Радоица Новичич	2053	1906	1950	2000
УЗ 15.	15-ти Корпус	1867	1790	1830	2000
УЗ 16.	Рача	959	860	890	1000
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	420	500
УЗ 18.	Чекоштина	-	-	-	-
	Вкупно	42.060	41.146	42.700	44.500

Најзабележливо е зголемување на населението во УЗ Воска и УЗ Биљанини Извори, додека во УЗ Стар Град и УЗ Центар бројот на жители ќе стагнира. Во останалите Урбани заедници растот на жителите ќе биде релативно рамномерен.

Густината на становање, еден од најважните параметри за оценување на рационалноста во планирањето и уредувањето на просторот, представува однос помеѓу бројот на жители и просторот во границите на опфатот. Бруто густината на становање е односот на бројот на жители и вкупната површина на опфатениот простор, а нето густина на становање е односот помеѓу бројот на жители и површината наменета за домување во границите на опфатот.

Густината на становање на ниво на целата градска територија чија површина на опфатот до крајот на планерскиот период ќе изнесува 1.232,60 Ха ќе биде:

Бруто густина на становање

44.500 жители : 1.290.02 Ха = 34.49 жител/хектар

Нето густина на становање

44.500 жители : 703,33 Ха = 63,27 жител/хектар

3. ДОМУВАЊЕ

Развојот на функцијата домување во наредниот период ќе представува еден од најзначајните сегменти во просторниот развој на градот, а задоволување на станбените потреби ќе има приоритетно значење во задоволување на комплексот на човековите потреби.

Основните цели на развојот на домувањето кои непосредно произлегуваат од улогата и значението на оваа содржина во вкупниот развој на општеството во наредниот плански период подразбираат:

- квалитативно задоволување на потребите на населението согласно принципот стан за секое семејство, наголемување на просечната станбена површина по стан, подобрување на квалитетот и осовременување на станбениот фонд, елиминирање на субстандардниот станбен фонд, примена на асеизмички мерки. Норматив при планирањето на станбена површина по жител околу 20 м2 и станбена единица од 80-90 м2 по семејство

- површините за планирани урбани содржини првенствено треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, односно во постојните граници на опфатот на градот;
- рационализација на просторната организација на домувањето подразбира контролирано и лимитирано проширување на зоната за домување пред се на површините со претходните планови предвидени за оваа намена, но сеуште невоведени во планираната намена, со моментна состојба - земјоделско земјиште, при што висините на станбените објекти да бидат примерени на големината на градот, традицијата, воспоставените добрососедски односи, инсолацијата и визурите;
- воедначување на условите за живеење во сите делови од градот преку: опремување на зоните за домување со потребните пратечки содржини, ефикасно сообраќајно поврзување со работните зони;
- запазување на особеностите на културното наследство со постепена реконструкција и ревитализација на старите делови од градот со оптимално сочувување на старите урбанистички матрици и елиминирање на субстандардот;
- еколошка ревитализација на животниот простор се постигнува по пат на: елиминација на постојни и потенцијални загадувачи во зоната за домување; примена на мерки за рационализација на моторниот сообраќај; изградба на објекти со оптимални висини; уредување на слободните површини;

3.1. Нови станови

Потребите од нов станбен фонд групирани се во три групи:

нови станови по основ пораст на населението - од природниот прираст и од имиграција;

станови потребни на замена на субстандардниот станбен фонд;

станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг, односно усогласување на бројот на станови со бројот на семејства;

Бројот на нови станови по основ пораст на населението ќе се определи ако се земе како појдовен податок бројот на новите семејства во 2012 година кој е прикажан во демографската прогноза - 960, а за секое семејство треба да се обезбеди нов стан.

Бројот на нови станови потребни за надоместување на стари, субстандардни станови ќе се утврди откако ќе се утврди вкупниот број на субстандардни станови во кои се вбројуваат:

а. сите станови градени пред 1945 година, а според Пописот на населението и становите од 1994 година тие се вкупно 788;
б. 20% од становите градени во периодот 1945 - 1960, односно 1.110 стана x 0,20 = 222 стана;
ц. 10% од становите градени во периодот 1960 - 1970, односно 2962 стана x 0,10 = 296 стана;

или вкупно 1.306 од кои 30 % во овој планерски период треба да бидат заменети со нови, односно: 1.306 x 0,30 = 400 стана

Бројот на нови станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг нема да биде земен како критериум со оглед на фактот што според Пописот на населението и становите од 1994 година регистрирани се 11.440 семејства, а бројот на становите е 16.731. Од нив само за живеење се 12.355, за живеење и вршење дејност 325 или вкупно 12.680 , а останалите се главно викенд-станови. Тоа значи дека 11.440 семејства располагат со 12.680 стана што представува суфицит од најмалку 1.240 стана, односно на 1 семејство спаѓаат 1,11 стана. Оваа тенденција на зголемување на бројот на станови со далеку побрзо темпо од растот на населението продолжува и во периодот до 2002 година кога вкупниот број на станови изнесува 17.761 со вкупна површина од 1.344.748 м2

Според тоа, проекцијата на потребите на градот за нови станови до крајот на 2012 година ќе биде следна:

Број на жители до 2012 година	44.500
Број на домаќинства до 2012 година	12.400
Нови станови по основ на пораст на населението	960
Нови станови како замена за субстандардни станови	400
Постојни станови во 2002 година	17.761
Постојни станови кои се задржуваат: 17.761 - 400 =	17.360
Вкупно нови станови за градба: 960 + 400 =	1.360

Планиран вкупен број станови до 2012 година: 17.360 +1.360 = 18.720

3.2. Станбен стандард

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот ги определуваат планските параметри за домувањето во наредниот период, а истите се:

- 20 м2 станбена површина по жител
- станбена единица од 80-90 м2 по семејство
- целосна опременост на станот со инсталации

Состојбата на станбениот стандард во градот покажува дека веке во 2002 година се надминати препорачаните големини:

Новите станови кои ќе се градат треба комплетно да се опремат со инсталации, а посебно да се води политика на супституција на субстандардниот станбен фонд.

Ако просечната површина по еден стан се определи на 80 м2/стан, површината на новите станови ќе изнесува:

1.360 стана x 80 м2/стан = 108.800 м2

3.3. Просторна разместеност на станбениот фонд

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Нивниот број во однос на поранешниот ГУП се намалува од 18 на 17 заради изземањето на населеното место Велгошти од границите на територијата на градот. Во 16 Урбани заедници постојат и се предвидуваат и нови урбани содржини, а во седумнаесеттата се простори наменети за спорт и рекреација и заштитени и резервирани површини (просторот Студенчишта).
Планираните 44.500 жители дисперзирани се во 16-те Урбани заедници почитувајќи ги целите зацртани во Насоките и препораките за планирање на идниот развој:

- при изработката на урбанистичките планови површините за планирани урбани содржини треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, а исклучиво за општествено оправдани цели надвор од овие рамки на површини со бонитет од IV категорија;
- да се применат принципите на насочена урбанизација со што ќе се достигнат приближно еднакви услови на живеење и работа на целата територија;
- да се усогласат густината на населеност, изграденоста и катноста заради зачувување на принципите на хумано живеење, рационална експлоатација на просторот и урбаните содржини, а во согласност со сите видови на заштита на животната средина, како и целите набележани во Целите на просторниот развој на градот до 2012 - Програма за изработка на ГУП:покрај прифатената препорака од ПП на РМ дека за секое ново семејство треба да се планира нов стан со просечна површина од 20 м2 по член на семејство, односно 80 - 90 м2 по станбена единица, потребно е да се предвидат и мерки за елиминирање на станбениот субстандард особено во деловите на градот со поголема фраквенција на туристите (Стар Град, Кошишта, Воска, Долна Влашка Мала); зоните со бесправна станбена градба да се вклучат во планираната организација на градот така да се овозможи легализирање на постојната градба, но и дополнување со нови содржини со кои ќе се постигне повисок стандард на живеење и можност за создавање нови работни места;

Имајќи ги пред вид овие цели, но и состојбата во 2002 година, извршена е дистрибуцијата на населението, односно домаќинствата и становите во 16-те Урбани заедници:

ред. бр.	**Просторно-функционална единица - Урбана заедница**	**станови-процена 2002**	**домаќинства процена 2002**	**станови прогноза 2012**	**домаќинства-прогноза 2012**
УЗ 1.	Стар Град	1000	755	1020	770
УЗ 2.	Центар	1420	990	1550	1080
УЗ 3.	Кошишта	1250	790	1300	830
УЗ 4.	Воска	2000	980	2100	1020
УЗ 5.	Лескајца	650	430	680	450
УЗ 6.	Даме Груев	1650	1010	1750	1030
УЗ 7.	7-ми Ноември	790	565	800	570

УЗ 8.	Биљанини Извори	3000	1430	3200	1450
УЗ 9.	8-ми Септември	860	615	900	660
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	1350	1180	1400	1220
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	1050	960	1100	990
УЗ 12.	Гоце Делчев	600	400	630	450
УЗ 13.	Железничка Населба	600	520	630	540
УЗ 14.	Радоица Новичич	620	500	650	520
УЗ 15.	15-ти Корпус	620	500	670	530
УЗ 16.	Рача	300	260	340	290
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	-	-
УЗ 18.	Чекоштина				
	Вкупно	17.760	11.885	18.720	12.400

Бројот на станови во сите Урбани заедници е поголем од бројот на домаќинствата, а најголема диспропорција е забележлива во атрактивните простори покрај езерото каде станбениот суфицит се в сушност викенд-становите.

3.4. Структура на становите во 2012 година

Вкупниот број на станови во 2012 година прогнозиран е на 18.720. Најголем дел од нив се постојните задржани станови (17.360), а новите станови се превидени по основ на порастот на населението (960) и по основ на замена на постоен субстандарден фонд (400). Сликата на структурата на предвидените станови во 2012 година представена е во следната табела:

ред.бр.	Просторно-функционална единица-Урбана заедница	станови 2002 задржани	станови по основ пораст на насел.	станови за замена на субстандард	вкупно нови станови	вкупно станови во 2012
УЗ 1.	Стар Град	960	20	40	60	1020
УЗ 2.	Центар	1370	130	50	180	1550
УЗ 3.	Кошишта	1220	50	30	80	1300
УЗ 4.	Воска	1950	90	60	150	2100
УЗ 5.	Лескајца	640	30	10	40	680
УЗ 6.	Даме Груев	1630	100	20	120	1750
УЗ 7.	7-ми Ноември	780	10	10	20	800
УЗ 8.	Биљанини Извори	2970	200	30	230	3200
УЗ 9.	8-ми Септември	820	40	40	80	900
УЗ 10	Горна Влашка Маала	1320	50	30	80	1400
УЗ 11	Видобишта и Илинден	1030	50	20	70	1100
УЗ 12	Гоце Делчев	590	30	10	40	630
УЗ 13	Железничка Населба	590	30	10	40	630
УЗ 14	Радоица Новичич	600	30	20	50	650
УЗ 15	15-ти Корпус	600	60	10	70	670
УЗ 16	Рача	290	40	10	50	340

УЗ 17	Студенчишта	-	-	-	-	-
	Вкупно	17.360	960	400	1.360	18.720

4. ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД - ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ

Севкупниот развој на општината во голема мера е во зависност од функциите кои директно го означуваат нивото на општествениот стандард и тоа особено системите за образование, здравство и социјална заштита, култура и физичка. Развиеноста на овие системи, програмирани и просторно дистрибуирани, директно ќе влијае, а во исто време и ќе зависи од идната организација на просторот на општината и населбите во него. Во контекстот на ова, мрежата на објектите од општествениот стандард треба да се третира како една од битните претпоставки на идниот севкупен развој на општината и на градот. Со оптималната разместеност на објектите од општествениот стандард во градот треба да се формира мрежа која рамномерно ќе го покрива просторот на градот задоволувајќи секое гравитациско подрачје, а во склад со критериумите и нормативите за секоја дејност поодделно.

4.1. Образование

Посебни цели на развојот во рамките на образованието се следни:

- основно образование е обврзувачко за сите деца во државата на возраст од 7-14 години, наставата да се одвива во една смена, површината на објектот да изнесува 6-8 м2 по ученик, а 25-30 м2 по ученик за комплексот на училиштето;
- средно насочено образование до 60% опфатеност на деца од старосната група 15-19 години, површината на објектот да изнесува 8 м2 по ученик, а површина на комплекс мин. 25 м2 по ученик.
- високо образование опфаќа 20% од старосната група младинци на возраст од 20-24 години.
- зголемување на опфатеноста на популацијата од соответна возраст;
- работа на училишта во една смена со целодневно боравење на учениците;

4.1.1. Основно образование

При анализирањето на состојбата во 2002 година утврдено е дека вкупната површина на парцелите на шестте основни училишта изнесува 72.200 м2, изградените површини се 19.098 м2, а вкупниот број на ученици 5.377. Ако се изземе Основното музичко училиште кое не е дел од обврзниот образовен систем, параметрите се следни: површина на парцелите 6,81 Ха, изградени површини 18.400 м2, бројот на ученици 5.136. Во однос на состојбата во 1994 година кога со пописот на населението е утврдено дека бројот на деца на возраст од 7 до 14 години изнесувал 5.614, забележливо е значително намалување за 478 деца или за околу 8,5%.

При анализата на состојбата на функцијата на основното образование (односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици) утврдено е дека е постигнат стандард од 3.55 м2 по ученик од површината на објектот при одвивање на настава во една смена. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ од 7м2 корисна површина по ученик. Вкупната површина на локациите изнесува 7,22 Ха и овозможува стандард 13,42 м2 по ученик. Постигнатиот стандард е исто така под границата на минимумот кој изнесува 25 м2 по ученик за комплексот по истиот Правилник.Неповолната состојба во поглед на достигнувањето на стандардите забележана е кај сите основни училишта.

Според демографската прогноза популацијата од 7 - 14 години ќе изнесува 14,15% од вкупното население, а бројот на ученици во основното образование ќе изнесува 6.310. Тоа значи дека во однос на состојбата во 2002 година бројот на ученици ќе се зголеми за 1.174.

Димензионирање на површините потребни за основното образование се изврши по два основи:

површини потребни за надминување на постојниот дефицит
површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици

1. површини потребни за надминување на постојниот дефицит
   површина на вкупни локации - постојна 7,22 Ха
   површина на вкупни локации - потребна
   според утврдените нормативи:
   5.136 учници х 25 м2/ученик = 128.400 м2 или 12,84 Ха
   - потребни нови површини за надминување
     на постојниот дефицит: 12.84 Ха - 7,22 Ха = 5,62 Ха
2. површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици:
   1.174 ученици х 25 м2/ученик = 29.350 м, 2,35 Ха

вкупно нови површини: 5,62 Ха + 2,35 Ха = 7,97 Ха
вкупни површини: постојни + нови:
7,22 Ха + 7,97 Ха = 15,19 Ха

Изградените површини исто така не ги задоволуваат потребите на постојните ученици определени со планерски и педагошки нормативи. Имено,

изградениот простор од 19.098 м2 е недоволен за 5.136 ученици бидејќи согласно нормативите би требало да има: 5.136 ученици x 7 м2/ученик = 35.952 м2, што значи дека недостигаат : 35.952м2 - 19.098 м2 = 16.854 м2.

Според тоа:
1. за надминување на постојниот дефицит потребни се нови 16.854 м2.
2. за новите ученици потребни се:
1.174 ученици x 7 м2/ученик = 8.218 м2.
или вкупно 25.072 м2

4.1.2. Средно образование

Функцијата средно образование во градот Охрид се одвива во четири објекти, а три училишта:

Во Училиштето за средно образование Свети Климент Охридски, Електро-машински училишен центар Св. Наум Охридски и Државното угостителско туристичко училиште со ц.о. Ванчо Питошески.

Вкупната површина на нивните локации изнесува 3,20 Ха, Односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици е 3.57 м2 по ученик. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ (Сл. весник на РМ 2/2002) од 7м2 корисна површина по ученик. Вкупната површина на локацијата која изнесува 32 000м2 овозможува стандард од 9.80 м2 по ученик, што е под границата која изнесува 25 м2 по ученик за комплексот.

Учеството на учениците во средното образование во популацијата од 15 - 19 години може да се утврди врз база на проценетото вкупно население во градот во 2002 година (42.700) и проценетото учество на оваа популациона група (8%), што представува бројка од 3.416. Тоа значи дека учениците , 3.236, представуваат 95,52% од популацијата 15 - 19 години. Овие релации ќе се задржат и при прогнозата на бројот на ученици во 2012 година.

Демографската прогноза за 2012 година ги дава следните големини:

- бројот на жители во градот - 44.500
- популацијска група 15 - 19 години - учество 7,8%
- популацијска група 15 - 19 години - број 3.470
- ученици во средно образование: 95% од попул. група
- ученици во средно образование: 3.470 x 0,95 = 3.300

Прогнозираниот број на ученици од 3.300 е незначително поголем од бројот на ученици во 2001 година (3.263), што значи дека не постои потреба од предвидување нови површини по основ на порастот на бројот на ученици .

Новите површини кои треба да се предвидат за потребите на средното образование ќе се определат само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини.

4.1.3. Високо образование

Факултетот за туризам и угостителство е со вкупна површина на локацијата од 4 660 м2 и вкупна изградена површина на објектот од 2 900 м2. Своите потреби од нови содржини Факултетот може да ги реализира во рамките на сопствената парцела.

Студенскиот дом Никола Карев за сместување на студентите од Факултетот е со површина на локацијата од 3.880 м2, изградена површина од 3 960 м2 и сместувачки капацитет од 200 легла. Зголемување на изградените површини Домот треба да го реализира во рамките на сопствената парцела.

1.11. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид. Површината на комплексот изнесува 10. 000 м2, а изградена површина од 1. 600 м2. Со оглед на значението на неговото име и дејноста која ја обавува - истражувања на живиот свет на езерото и неговата заштита, се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот. Со таа цел се предвидува проширување на комплексот на Хидробиолошкиот завод на околу 16.890 м2 или 1,69 Ха, а изградените површини на околу 5.750 м2

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, лоцирана на јужната падина на западниот рид на Охридскиот рид ќе ја задржи содржината и постојната површина од 816 м2.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, лоцирана во крајниот североисточен дел на Тврдината, над Основното училиште "Климент Охридски" исто така ја задржува содржината и површината од 1.440 м2.

4.3. Здравство

Согласно Правилникот за уредување на просторот нормативните големини за димензионирање на површините и објектите наменети за здравство се следни:

- број на лежаи : 8 лежаи на 1.000 жители
- определување на урбанистичка парцела: 80 м2 по 1 лежај
- определувањето на површината на објектот: 8 м2 по 1 лежај
- макс. степен на изграденоста на комплексот - 60%

Бројот на легла во Општата болница – Јавната здравствена установа - Охрид е 248, а во трите специјални болници вкупно 623 или вкупно 871 легло. Со нив се опслужуваат 871 лежај x 8 лежаи / 1.000 жители = 69.680

жители, што значи дека овие медицински установи опслужуваат многу пошироко подрачје отколку што се градот и општината Охрид.

Јавната здравствена установа во анкетирањето изрази потреба од зголемување на слободни и изградени површини за Општата болница. Таа располага со локација со површина од околу 72.000 м2, а со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата на 85.748 м2 во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Една од важните обврски на овој ГУП е да се определи локација за здравствен дом во склад со организацијата на здравствената заштита и планерските нормативи, а имајќи ги пред вид потребите и навиките на населението. Постојниот здравствен дом МАЛАРИЧНА повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника. Диспозицијата на просторот со кој таа располага и вкупната површина (постојната и додадената) ги исполнуваат потребните предусловија да на него се лоцира нов, комплетен здравсвен дом. Предвидената површина на изнесува 4.300 м2.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравствени домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници, а површината на самостојните здравни станици изнесува 1.464 м2.

Мрежата на приватни здравствени установи ќе се развива во склад со медицинските прописи и економскиот законот за побарувачката, во веќе постојни или специјално градени објекти во рамките на сопствените парцели.

Градската аптека која е сместена во посебен објект, а е во состав на Јавната здравствена установа – Општа болница - Охрид, лоцирана е во централното градско подрачје во УЗ-Центар. Вкупната површина на локацијата изнесува 580 м2, додека вкупната изградена површина е 530 м2. Постојат уште две аптеки кои се во состав на Медицинскиот центар, но тие се наоѓаат во приземјата на постојни објекти.

Комплексот каде е сместена државната ветеринарна амбуланта се наоѓа во УЗ-Воска и зафаќа површина на локацијата од 3023 м2 и вкупна изградена површина од 330 м2. Постојат и повеќе приватани ветеринарни амбуланти со аптеки дистрибуирани низ градот**.**

.

4.4. Социјална заштита

Организацијата на социјална работа треба и понатака да биде во склад со повеќегодишни програми за развојот на социјалната заштита. Динамиката на развојот на социјалната заштита е во непосредна зависност од општствено-

економскиот развој на општината и поширокатa општествено-политичка заедница и интензитетот на социјалните појави и проблеми настанати како последици на општествените движења. Од анализите извршени во Документационата основа произлегоа следните препораки за третманот на оваа содржина во вкупните содржини на градската територија:

- предучилишно образование и воспитување се темели врз определбата за 60% опфатеност на деца од вкупниот број на старосната група до 6 годишна возраст. Норматив за површина на објектот е 6-8 м2/дете, и мин. 20 м2 по дете за површина на комплексот; за наредниот плански период, според анкетирањето во Мин. за социјала, нема потреба од зголемувањето на бројот на детските градинки, ниту за проширување на постојниот изграден и слободен простор;
- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневни центри и стационар

4.4.1. Општествена заштита на деца

Површините потребни за згрижување на децата од предучилишна возраст до 2012 година ќе се дефинираат исто како и во образованието, по два основи:

1.површини потребни за надминување на постојниот дефицит;

Вкупниот број на деца згрижени во сите работни единици на детската градинка "Јасна Ристеска" е варијабилен и се движи од 450-500 деца, односно 12, 0% од сите 4.180 деца на возраст 0 - 6 години проценет во 2002 година Односот меѓу вкупната корисна површина и бројот на корисниците изнесува 11.18 м2/корисник. Постигнатиот стандард далеку ги надминува стандардите и нормативите од 6 - 8 м2 корисна површина по дете . Вкупната површина на локациите која изнесува 2.21 Ха, овозможува постигнат стандард од 44.2 м2/ дете, кој исто така е далеку над границите на нормативот од 20 м2 по дете за комплексот.Тоа значи дека не постои потреба од нови површини за надополнување на дефицитот, односно дека во постојните објекти со изградена површина од 5.591 м2 можат да бидат згрижени 800 деца со по 7 м2 користен простор, а површината на вкупните локации од 22.100 м2 ги задоволува нормативите за згрижување на 22.100 м2 : 20 м2/дете = 1.100 деца.

2. површини потребни за задоволување на потребите на новата популација

Површини за задоволување на потребите на новата популација од 0 - 6 години ќе се определат согласно демографската прогноза со која се очекува истата да представува 9,35% од вкупното население, што значи дека од планираните 44.500 жители во оваа возрасна група ќе има вкупно 4.160 деца. Согласно препораката да во наредниот период во објектите за

згрижување на деца се опфатат 60% од популацијата бројот на децата што ќе се згрижат во детските установи треба да изнесува:

4.160 деца x 0,60 = 2.496 или 2.500 деца

За овој број на деца потребен е вкупен простор:

а. за локациите
2.500 деца x 20 м2/дете = 50.000 м2 или 5,00 Ха

б. за објектите:
2.500 деца x 6 м2/ дете = 15.000 м2.

Од планираните 16 Урбани заедници само во четири постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори - 2 установи, вкупно 5. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во "домашни условија" - во приватна сопственост и во мали капацитети. Планираниот вкупен број детски установи е 12 со вкупната површина на парцелите од 56.476 м2 или 5,65 Ха, што е незначително поголема површина од аналитички пресметаната од 5,00 Ха.

4.4.2. Општествена заштита на стари и хендикепирани лица

Домот за пензионери е изграден во центарот на градот и располага со 10 апартмани. Во приземјето опстојува клубот на пензионери. Вкупната изградена површина изнесува 810 м2, додека вкупната површина на локацијата е 1.057м2. Капацитетот на домот е 20 корисници.

Од анализите и анкетирањето извршени во фазата Документациона основа произлегоа следниве заклучоци:

- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневен центар - стационар;
- да се предвиди дом - одморалиште за слепи лица

Согласно нормативите, за објекти од социјален карактер - за деца без родители и за стари лица - бројот на местата да биде 3 на 1.000 жители, површината на комплексот по 30 м2 , а на објектот 15 м2 по корисник. Од овој број лица за кои е потребна социјална грижа две третини да бидат старите лица, а една третина деца без родители или без родителска грижа. Гравитационото подрачје, целата општина Охрид која во 1994 година броела 52.732 жители , се проценува на 60.000 жители во 2012 година. Според нормативите, за ова население потребни се 120 места за згрижување на стари лица од кои 20 се постојни, а 100 треба да се изградат во објекти со

изградена површина од: 100 лица x 15 м2/корисник = 1.500 м2 и површина на локација од: 100 лица x 30 м2/корисник = 3.000 м2. Локацијата се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица со површина од 4.000 м2 или 0,40 Ха.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1, со вкупна површина од 2.814 м2 или 0,28 Ха.

4.4.3. Меѓуопштински центар за социјални грижи

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи е сместен во самостоен, сопствен објект со висина од П+ 1 кат во Урбаната заедница "Горна Влашка Мала". Тој располага со вкупна површина на локацијата од 300 м2, а вкупната изградена површина изнесува 175 м2 . Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

4.4.4. Хуманитарни организации

Во оваа група на организации за помош на социјално загрозена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува, со вкупна површина на локации од 735 м2.

Вкупно планираната површина на просторот во границите на градската територија наменет за установи за социјална заштита изнесува 66.080 м2 или 6,60 Ха.

4.5. Култура

Во градот постои мошне богата мрежа на институции и објекти од областа на културата кои, помалку или повеќе, се во функција, особено во текот на летната сезона кога се организираат масовни културни манифестации. Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката.

4.4. Духовна култура

Духовната култура како дел од општата човекова култура има и свои потреби од простор во рамките на градското ткиво покрај веќе ангажираните

површини. Храмовите посветени на духовната култура, без оглед на вероисповеста што во нив се проповеда, располагаат со исклучително квалитетни простори во кои создале сопствена, специфична атмосфера. Во градот егзистираат повеќе православни храмови - активни цркви кои се едновремено и споменици на градителското и културното наследство и тоа главно во Стариот дел на градот, а кон нив се приклучува и возобновениот Свети Климентов храм на Плаошник. Новоизградената католичка црква е веќе во функција. Активни исламски богомолји - џамии се четири од кои три во централното градско подрачје.

5. ДРЖАВНА УПРАВА, ПРАВОСУДСТВО, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа кои се застапени во градот сместени се во поволни локации и објекти со доволни површини и соодветен комфор и нема потреба од предвидување нови површини за оваа активност. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс во УБ 10.1.со површина од 0.54 ха и езерската полиција на брегот на Студенчишката Река за која се планира да се оддели дел од комплексот на МНО. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

6. СТОПАНСТВО И СПЕЦИЈАЛНА НАМЕНА

6.1. Примарен сектор

Една од програмските определби на овој план рационализација на површините ангажирани за овој стопански сектор, од кои најголема е површината на Оранжериите на Градинар кои подолги години не се во функција. Нивната локација на од влезот во градот од северен правец, на крстосницата на магистралните улици Железничка и 15. Корпус, а имајќи ја пред вид состојбата и слабите изгледи за регенерирање на оваа стопанска дејност, укажува на низа погодности за пренамена на овој простор во мултинаменски простор со содржини од важност и значение како за УЗ 11 Видобишта-Илинден во чии граници е овој локалитет, така и за целиот град. Со ДУП за оваа Урбана заедница дел од локалитетот наменет е за основно училиште, детска градинка, локален центар и трговија и занаетчиство, а со овој ГУП кон овие содржини се додаваат и нови - дневен центар за хендикепирани лица, домување, површини за терцијарен сектор (мало стопанство, сервиси, складишта) и меѓумесна автобуска станица, како и зелен заштитен појас помеѓу работните зони и зоните за домување.

Останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот, Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

6.2. Секундарен сектор

Во согласност со програмските определби на овој ГУП утврдено е дека големите стопански субјекти можат преку внатрешна трансформација да се прилагодат кон современите потреби - како просторна, така и трансформација на дејностите, со што ќе се создадат услови за поширока и разновидна понуда.

Во Документационата основа на овој План утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање надвор од границите на градската територија, под услов строго да се почитуваат законите и прописи за заштита на животната средина. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

При определувањето на намената на работните зони се овозможува оптимална флексибилност поради многу "тенката" граница помеѓу дејностите кои се обавуваат во примарниот, во секундарниот и во терцијарниот сектор;

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, во кои дел се за секундарен, а дел за терцијарен стопански сектор.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ке се постигне поголема рационалност на просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

6.3. Терцијарен сектор

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Предвидена е и можноста во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, да се интерполираат содржините од терцијарниот стопански сектор кои како такви се представени и во графичкиот приказ Синтеза на планот.

Трговски дистрибутивен центар предвиден е во просторот на старите гробишта.

Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија, главно во делот помеѓу првиот и вториот чинар, да се задржат како дејност и да им се додадат нови површини со цел да се одржат не само како места на кои нешто се произведува туку да се презентира начинот на кој некогаш се произведувале нештата. Овој тренд е исклучително присутен во најпознатите туристички места во целиот свет.

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-угостителските. Во таа смисла предвиден е и потезот домување со хотели долж Кејот Маршал Тито во кој е можна трансформацијата на постојниот фонд во содржини наменети за хотелиерство.

Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

6.4. Специјална намена

Во површините за Специјална намена се вбројуваат површините и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон. Објекти и површини за морнарицата на каналот Студенчишта, како и старите простории на морнарицата, на Градската плажа, се пренаменуваат за нови содржина така што за Специјална намена во рамките на градот остануваат 21,64 Ха.

7. ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

7.1. Зеленило
7.1.1. Јавно зеленило

Сите површини во рамките на градската територија вброени во јавното зеленило опфаќаат многубројни и разнородни локалитети од кои повеќето се и амбиентални целини (Калето, Античкиот театар, Св. Јован Канео, крајбрежниот потег, Спомен-паркот на паднатите борци и др.). Повеќето од нив не се паркови во класичната смисла на зборот, но нивните квалитети се врвни и заслужуваат целосно планерско внимание. Тие мора да останат во сегашните граници, а нивното уредување ќе биде предмет на плановите од пониско ниво. Останалите постојни површини со јавното зеленило се како такви акцептирани во овој план, а се планирани и нови во сите зони наменети за домување, во сите зони со јавни содржини, особено во зоните наменети за рекреација. Површината на јавното зеленило изнесува 43,57 Ха,

што споредено со регистрираната постојна состојба од 28,15 Ха представува зголемување од преку 64%.

Задржани се постојните дрвореди со регистрирана должина и се предвидени нови како забележителен пејсажен квалитет повеќе во урбаниот простор секаде каде е тоа можно: долж сите улици од примарната мрежа, како постојните така и планираните, и тоа направо во проширениот тротоар, без тревњаци. Со тоа се овозможува нивната реализација по пат на реконструкција на уличниот профил, а се одбегнува лошата практика на неодржување на тревнатите површини. На тој начин се формира зелен ланец од дрвореди во должина од 8.800 м постојни и околу 20.000 м нови дрвореди, со зголемување од преку три пати.

Посебен природен резерват

Локалитетот Студенчишта, Блатото, претставува дел од територијата на градот во крајбрежниот простор на езерото кој согласно со Законот за заштита на природните реткости од 1981 година се стекнал со статус на предел со посебни природни вредности. Со овој ГУП овој просртор е категоризиран како Посебен природен резерват према предлогот на Просторниот план на Република Македонија со статус на природна реткост во склопот на јавните зелени површини. Долгогодишната негрижа за овој простор се повеке го доведува во опасност опстанокот на пределот и автентичната состојба на блатниот екосистем, со тоа и некои од најбитните вредности на Охридското Езеро, а тенденциите на запоставување и несоответно користење продолжуваат.

Општите цели за ревитализација и заштита на Блатото Студенчишта се следни:

утврдување на начинот на користење и уредување на поширокиот простор и дефинирање на можностите за вклучување на природните потенцијали на овој предел во вкупниот развој на Охридското крајбрежје;

дефинирање на режимот на управување со Блатото како природна реткост и феномен од витален интерес за заштита на Охридското Езеро;

За реализација на општите цели да се определи следната стратегија:

- утврдување на границите и просторниот опфат на Блатото;
- усогласување на интересите помеѓу различните корисници на просторот: градот Охрид, ЈНУ Хидробиолошки завод, АРМ, Капетанијата, Рибното стопанство, Охридски Комуналец и др.
- согледување на можностите комплексот да добие мултифункционална намена: заштитна, научно-истражувачка, рекреативна, воспитно-образовна, зоо-парк во природа, со цел да се ревитализира и уреди без да се наруши екосистемот;
- утврдување на земјиштето и режимот на Хидробиолошкиот завод, односно определување на просторот за научни и апликативни активности,
- изработка на планот на пределите - пејсажен план;

- изработка на детален план за целиот комплекс, при која ќе се изработат и елаборати за зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна равнотежа, систем на мерки и активности за зачувување и одржување на карактеристични вредности, при тоа користејќи го Законот за заштита на природата 67/2004 ;

Оваа програма на потребните активности далеку ги надминува рамките и содржините на овој ГУП, а на ова место само се потенцира нужноста од изработка на интегрална и опсежна документација - Проект за заштита на Блатото и за уредување и активирање на поширокиот простор Студенчишта. Вкупната површина на локалитетот Блато изнесува 562,837 м2 или 56,28 Ха.

Заштитно зеленило

Заштитно зеленило како категорија представува тампон - зона помеѓу потенцијални или реални загадувачи и урбаните зони, а треба да се состои од високо и средно зеленило кое најдобро ги собира штетните честички од воздухот и ја намалува бучавата. Најголемата зона со заштитно зеленило во опфатот на градот е јужно од гробиштата и в сашност представува земјоделско земјиште кое е во функција, но во него и понатака да не се дозволи никаква градба со што се обезбедува потребната дистанца помеѓу гробиштата и останалите градски зони. Останалите зони со заштитно зеленило димензионирано согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, по правило се во рамките на локациите на стопанските комплекси или се долж магистралните и регионални патни правци, а за нивното уредување и одржување се одговорни нивните сопственици согласно Законот за заштита на животната средина и природата. Вкупната површина на заштитното зеленило изнесува 32,19 Ха.

Биланси на зелените површини

Вид на зелени површини	**површина Ха**
Јавно зеленило	43,57
Посебен природен резерват	56,28
Заштитно зеленило	32,19
Вкупно	**132,,04**

Вкупното намалување на зелените површини е резултат на елиминирање на поимот □неангажирани зелени површини□ кои во билансите на постојното зеленило (267,47 Ха) учествуваат со 179,70 Ха, односно над 67 %.

Планираната просечната површина на зеленило сметано по жител на градот Охрид, вообичаениот параметар за квалитетот на животната средина , изнесува:

1.320.400м2 :44.500 = 29,67 м2/жител

Оваа просечна површина е далеку помала од онаа што е регистрирана во Документационата основа како постојна состојба, но планираната структура на зелените површини многу поповолна зашто во вкупните зелени површини учеството на јавните, уредени површини од постојните 10,50 % се зголемува на 33,50%, односно за повеќе од три пати.

7.2. Спорт

7.2.1. Спортски терени

Насоките од Програмата за изработка на овој ГУП кои се однесуваат на овој сегмент се многу конкретни , а со нивната реализација ќе се испланира целосна мрежа на спортски терени на нивото на градот:

- спортскиот центар Билјанини Извори се интегрира со планираниот простор за спорт и рекреација од спротивната страна на каналот каде ќе се групираат сите спортови на вода на брегот на Езерото, (на вливот на Студенчишката Река), во еден голем спортски комплекс наменет за сите видови корисници: од најпознатите светски спортски репрезентации и клубови до аматери, деца, младинци и возрасни; во рамките на овој Центар се предвидуваат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: трговски и угостителски локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;
- полигонот за мали спортови во центарот на градот ја задржува својата основна намена и ја збогатува со содржини кои се во функција на намената;
- фудбалското игралиште Грашница се пренаменува за фудбалско рекреативно игралиште со димензии 45x90 м и да се дополни со водени спортови, современи пропратни простории, пристапи, паркиралишта и уредени зелени површини, со што се здобива со улогата спортски центар на западното градско крајбрежје;

7.2.2. Спортски објекти

- спортската дворана во рамките на Спортскиот центар погодна е за организирање и одржување спортски натпревари на највисоко меѓународно ниво, но и за други видови масовни забавни или уметнички манифестации. Постојниот отворен пливачки базен во близина на салата да се наткрие и да се спои со салата во еден интегрален спортски објект од највисока категорија;
- спортското стрелиште Бејбунар да се комплетира со содржините пропишани за ваков вид објекти и да се вклучи во спортско-туристичка понуда на градот, со постојната површина на локацијата од 7.500 м2 или 0,75 Ха

Вкупната површина на просторот наменет за спортски терени и објекти изнесува 21,67 Ха.

7.3. Рекреација

шеталиштето долж брегот на езерото од градското пристаниште, преку каналот Студенчишта и кон туристичкиот локалитет Горица да се изгради и уреди со цел да се овозможат пешачки комуникации за

куси, средни и долги прошетки во функција на одржување телесна кондиција, но и за лесни прошетки и забава.

крајбрежниот појас од пристаништето до вливот на Студенчишката Река да се уреди според донесениот ДУП со што ќе се овозможи неговото користење како градска плажа;

дел од крајбрежниот појас покрај реката и нејзиниот влив да се уредат како спортски центар на вода во склад со истиот ДУП и да се интегрираат со спортскиот центар Билјанини Извори во еден интегрален спортски комплекс;

плажите во западниот дел од градот - Грашница да се уредат според донесениот ДУП со што целото западно хотелско-туристичко крајбрежје значително ке го подобри својот вкупен квалитет;

Површините кои се ангажирани за рекреација се 9,28Ха
Површините кои се ангажирани за зеленило, спорт и рекреација се :

Биланси на површини за зеленило, спорт и рекреација:

Зеленило	132,04
Спорт	21,67
Рекреација	9,28
Вкупно	**163,00**

Споредувајќи ги наведените големини со билансите на постојните површини за зеленило, спорт и рекреација, може да се утврди дека вкупните површини се намалени поради елиминирањето на категоријата "неангажирани зелени површини", површините за спорт и рекреација се незначително зголемени, но структурата на површините е осетно подобрена. Просечната површина по жител изнесува:

1.630.000 м2 : 44.500 жители = 36,63 м2/жител

8. СООБРАЌАЈ И СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Патен сообраќај

Во Програмата за изработка на овој ГУП определени се насоките за планирање на патниот и уличниот сообраќај во градот и неговото поблиско и подалечно окружување, меѓу кои една од најважните е дека сообраќајниот систем на градот треба да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото. Почитувајќи ја оваа насока, во продолжение е даден детален приказ на мрежата на автопатишта, магистрални и регионални патишта на кои оптимално ќе се поврзи примарната мрежа на двата града во Охридско-Струшкото окружување.

8.1.1 Автопатишта

Геосообраќајната положба на градовите Охрид и Струга може да се оцени како многу поволна под услов да се реализираат поставките на просторниот план на Република Македонија во поглед на сообраќајницата Исток-Запад, така наречен Коридор 8, низ територијата на Р. Македонија, кој е дел од транспортниот коридор што минува низ териториите на Р. Бугарија, Р. Македонија и Р. Албанија. Идејата за реализација на овој значаен транспортен коридор иницирана е во почетокот на деведесетите години на дваесетиот век кога демократските процеси предизвикаа распаѓање на социјалистичките општества во Источна Европа, со тенденција да се создадат нови правци и насоки на економскиот развој и меѓународната соработка. Регионот на Југоисточна Европа, еден од најстарите центри на европската цивилизација, а во последните две децении огниште на конфликти и воени дејствија, има шанси за демократскиот и економски развој. Реалниот пат кон таков развој води низ економските реформи кон слободното пазарно стопанство, кон регионална економска интеграција и соработка со европските структури. Темелната претпоставка на економските реформи е ефикасното функционирање на модерните транспортни системи. Со политичкото отворање на државите на регионот кон соседите античкиот коридор Виа Игнатиа од Рим до Константинопол повторно ќе се активира. Формирањето на новиот транспортен коридор Исток - Запад отвара широк простор со транспортна инфраструктура, со мрежа и опрема што нуди разни погодности на корисниците на транспортните услуги. Транспортниот коридор Исток - запад има за цел јадранските пристаништа да ги поврзи со црноморските преку териториите на Албанија, Македонија и Бугарија. Во неговиот состав спаѓаат патните сообраќајници, железнички линии, морски пристаништа, фериботни комплекси, терминали контејнерски и РО - РО, пловила и други содржини.

Патните сообраќајници поминуваат низ истата територија, а една од трасите ги поврзува од исток кон запад градовите: Варна (Бургас) - Пловдив - Софија - Деве Баир - Куманово - Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Струга (Охрид) - Ќафасан - Тирана - Драч. Дел од оваа траса е магистралниот пат М - 4 во Република Македонија. Во Просторниот план на РМ овој пат е предвиден како Автопат, а неговата траса е нова, со што постојната траса на М - 4 во голема мера ќе остане како пат без наплата.

Во оквир на појасот на идејниот проект на Автопатот третирани се и следните сообраќајници од основната патна мрежа на Р. Македонија:

- Магистралниот пат М - 4 на делот Ќафасан - Струга - Подмоље - Требеништа
- Регионалниот пат Р - 420 Охрид - Подмоље - Струга - Радожда - Граница со Албанија
- Локален пат Франгово - Калишта, односно врска помеѓу М - 4 и Р - 420
- Локален пат за Шум и Заграчани
- Локален пат Мислешево - Мороишта
- Локален пат Требеништа - Волино

Со изградбата на Автопатот ќе се подобри и докомплетира постојната патна мрежа во Регионот. Магистралниот пат М - 4 ќе биде задржан во целост и тој

ќе претставува паралелен пат со современ коловоз за возење без наплата. Останатите регионални и локални патишта со кои се сече Автопатот се решени во две нивоа со надвозници и подвозници.

Трасирањето на Автопатот базирано е врз Просторниот план на РМ и Студијата на основната патна мрежа во РМ. Почетокот на трасата е на граничниот премин Ќафасан, крајот на делницата е на во реонот на населеното место Требеништа, а пред почетокот на петелката од каде почнува делницата на Автопатот Кичево - Ботун - Требеништа - Подмоље, односно делницата Требеништа - Ливоишта - Косел - Охрид - Св. Наум - Корча, со крак за Буково.

Следниот важен сообраќаен правец е Автопатот околу Охридското Езеро на делницата Требеништа - Косел - Св. Наум со крак за Буково, точка до каде е извршена модернизација на магистралниот пат М - 5, Охрид - Ресен - Битола. Автопатот ќе биде наменет исклучиво за моторен - автомобилски сообраќај со денивелирани крстосници. Према морфологијата на теренот истиот е класифициран како бреговит до рамничарски на делницата од Требеништа до Косел (7,0 км), а останатиот дел како планински и тоа од Косел до Буково (14,0 км) и од Косел до Св. Наум (35,0 км). Овој потег на планинскиот терен ги претставува западните падини на планините Петрино и Галичица.

Во поширокиот појас на трасата на предметниот Автопат према актуелната категоризација на патната мрежа на РМ присатни се следните патни правци:

магистралниот пат М - 4, делница Требеништа - Подмоље
магистралниот пат М - 5, делница Подмоље - Охрид - Косел - Буково
регионалниот пат Р - 423, делница Требеништа - Ливоишта - Косел - Буково
регионалниот пат Р - 501, делница Охрид - Пештани - Св. Наум
регионалниот пат Р - 504, делница Трпејца - Царина
поголем број локални патни правци

При дефинирањето на хоризонталното решение почитувани се неколку фиксни точки:

почетната точка е петелката Требеништа
превојот Буково е фиксна точка према Битола
последната фиксна точка е крајот на трасата во Св. Наум на границата со Р. Албанија, но не на постојниот граничен премин каде ограничувачки фактори се изворите на Црн Дрим, но како нов граничен премин во долината на реката Черава со продолжување на автопатот према Корча и Поградец во Р. Албанија.

На делот помеѓу Требеништа и Вапила трасата поминува низ т.н. Горно Поле тангирајќи ги населените места Ливоишта и Вапила од јужната страна. Од Вапила трасата започнува да се искачува по падините источно од Охридското Поле и со карактеристики на панорамска траса завршува во Св. Наум. Населеното место Косел се заобиколува од северната страна, источно од него се премостува Коселската Река и над брдото Присој се предвидева рачвање на автопатот во правец на Буково и во правец на Св.

Наум. Од оваа точка се води стационажата на трасата на автопатот Косел - Св. Наум . Трасата се води така да се заобиколат сите населени места на овој потег: Велгошти се заобиколува од источната страна непосредно под манастирот Св. Илија, Рамне од западната страна, а во релативно рамничарскиот предел под Рамне предвидена е врската за Охрид, помеѓу 8-иот и 9-тиот километар од автопатот. Должината на овој приклучок изнесува околу 4 км, а крајот е во раскрсницата кај бензинската пумпа Студенчишта каде се надоврзува на магистралните улици.

Од тука трасата на автопатот е повлечена така да поминува западно од Велестово, Шипокно и Конско, висински нешто пониско од истите, а над туристичките локалитети Горица, Св. Стефан и Метропол. Предвидена е врска со регионалниот пат Р-501 Охрид-Пештани-Св. Наум во должина од 2 км тнр. врска Метропол. До крајот на трасата автопатот ги заобиколува од источна страна Елшани, Пештани, Трпејца и Љубаништа, т.е. повлечена е висински над истите и над простори во кои постојат повеќе туристички локалитети. Предвидена е врска за Пештани, односно Р-501, а дефинирана е и врската со Р-504 Трпејца-Царина.

На целата должина на Автопатот Требеништа-Косел-Охрид-Св. Наум предвидени се 7 петелки. Истите се на меѓусебно растојание од околу 5 км, што е оптимално растојание на петелки на автопат. Тие се:

- петелка Требеништа-врска со автопат Коридор 8 и со М - 5 за Подмоље;
- петелка Вапила - врска со Р-423 Требеништа _ Косел;
- петелка Косел - вкрстосување на автопатот за Буково (Битола), за Св. Наум (Охрид) и за Требеништа;
- петелка Охрид - врска со сообраќајната мрежа на Охрид (Булевар Туристичка кај бензинската пумпа Студенчишта);
- петелка Метропол - врска со туристички локалитети Св. Стефан и Метропол преку Р-501;
- петелка Пештани - врска со туристички локалитети Лагадин, Пештани и Градиште;
- петелка Трпејца - врска со Р-504 Трпејца-Царина, а преку Р-501 со туристичките локалитети кај Трпејца и Љубаништа;

8.1.2. Магистрални патишта

Дел од постојната мрежа на магистрални патишта во Охридско-Струшкиот регион се заменува со мрежа на автопатишта опишана погоре. Делот од петелката Требеништа до Подмоље и од Подмоље преку Струга до граничниот премин Ќафасан останува како магистрален пат М - 5, а од Подмоље преку Охрид до Косел и понатака кон Битола останува магистрален пат М - 4.

Дел од трасите на магистралните патишта ќе биде модернизиран, а делот на трасата од Охрид до Струга и од Подмоље до Требеништа ќе биде дополнет со уште една коловозна лента и други технички елементи со што ќе

се здобијат со карактеристики на автопатишта или со булеварска улица - во зависност од делницата.

Делницата Требеништа - Подмоље ќе се модернизира со изградба на уште еден коловоз со две возни ленти паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 24,20 м, која кај петелката Подмоље се рачва на кракот кон Струга и на кракот кон Охрид.

Делницата Подмоље - Охрид исто така ќе се модернизира со уште еден коловоз со две возни траки паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 22,80 м, која кај петелката на западниот влез во Охрид ќе се вклучи во градската улична мрежа. Ова приклучување подразбира и реконструкција на оваа петелка која денес представува тесно грло и не е во склад со значението и вкупната функција на овој важен градски влез.

Делницата Подмоље - Струга - Ќафасан во еден свој дел поминува преку територијата на градот Струга каде има статус и карактеристики на магистрална градска улица. Тоа значи дека од петелката Подмоље до границата на градот ќе биде со ширината на планумот од 24,20 м, истата ширина што ја има од Требеништа до Подмоље, низ градската територија нејзиниот вкупен профил ќе биде 30,00 м, а од Струга до Ќафасан ќе се задржи постојниот профил.

8.1.3. Регионални патишта

Регионалните патишта како втори по ранг патни сообраќајници присутни се во регионот и имаат многу значајна улога во деловите на регионот со туристичка намена.

Регионалниот пат Р-420 од Радожда преку Струга и Подмоље води до Охрид обезбедувајќи квалитетна сообраќајна поврзаност на западниот и северниот дел од Охридската ривиера со магистралните правци, а во источниот и во јужниот дел на крајбрежјето таа улога ја има регионалниот пат Р-501 Охрид - Св. Наум- граница со република Албанија. Од Трпејца се одвојува Р-504, води преку планината Галичица и на брегот на Преспанското езеро, кај Царина се поврзува со Р-503 Макази - Царина- граница со Албанија и Р-505 Макази - Љубојно- граница со р. Грција, со што се обезбедува интеграцијата на туристичките региони на Охридското и на Преспанското езеро.Врската, пак на Охридско - Струшкиот со Дебарско- Мавровскиот регион обезбедена е со регионалниот пат Р-418 Струга.

8.2. Улична мрежа и стационарен сообраќај

8.2.1. Континуитет во планирањето на уличната мрежа и препораки за идното планирање

Во насоките за изработка на ГУП се препорачува:

1. **во сообраќајниот систем на градот да се преиспита потребата од**

категоријата експресни сообраќајници, а во врска со тоа и диспозицијата на нивните коридори;

Планираните експресни сообраќајници не се реализирани, а нивната функција и диспозиција се покажаа како непримерени на потребите и можностите на општината и градот Охрид :

трасата на источната експресна сообраќајница оди низ густо населените делови на градот и на населените места Велгошти, Лескоец и Косел со што во стартот се губи смислата на идејата истата да биде сообраќајница што ќе ги тангира овие населени места овозможувајќи брз и ефикасен транзитен сообраќај. Ваква сообраќајница е можно да се изведе на повисоките падини на Петринската Планина, што е и предложено со планирањето на автопатот околу Охридското Езеро, односно неговата делница Косел - Св. Наум. Сега се планира таа да е магистрална улица што од бензинската пумпа Студенчишта води кон север и ќе добие третман на магистрална улица со име Бејбунар која оптимално ќе се поврзи со примарната улична мрежа со профил на инфраструктурниот коридор од 16.5м; Предвидена е нејзино продолжување кон север од раскрсницата со улица Железничка, но со помал профил (10.5м).

нема технички условија западната експресна сообраќајница да се вклучи во клучката на влезот во градот, а нејзината траса планирана низ населените места Орман, Долно и Горно Лакочерej е неостварлива поради постојната изграденост. Транзитниот сообраќај ќе се води по планираниот автопат Требеништа - Косел - Битола, а само мал дел од транзитните движења по улицата Железничка и 15. Корпус кои кај Косел ќе се вклу чат во истиот автопат.

Според тоа експресни сообраќајници не се предвидуваат во овој ГУП.

2. во сообраќајниот систем на градот да се преиспитаат трасите и коридорите на магистралните улици, особено во случај да се експресните сообраќајници изземат од сообраќајниот систем:

Особено внимание во креирањето на сообраќајниот систем посветено е на третманот на магистралните улици при што се имаа пред вид сите релевантни околности и е предложен сообраќаен модел базиран врз потребите и можностите на градот, поранешните основни и детални урбанистички планови, а особено врз плановите од повисоко ниво со кои е определен сообраќајниот модел на потесното и поширокото опкружување: општината, регионот и Републиката. Усвоениот модел во кој магистралните улици се улици од највисок ранг акцептира неколку магистрални улици од претходниот ГУП: Булевар Туристичка, Железничка и 15. Корпус, 7. Ноември од магистрална станува собирна, а нова магистрална улица е улицата Бејбунар во источниот дел на градот (трасата на поранешната источна експресна улица). Трасата на магистралната улица 7. Ноември

планирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1973 година и акцептирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1990 година со овој ГУП се елиминира, а улицата ја задржува својата сегашна траса со проширување на профилот од фабриката БРАТСТВО до крстосницата со БУЛЕВАРОТ ТУРИСТИЧКА на 16,00 м. Причини за ова има повеќе: во историската улична матрица оваа улица има повеќевековна значајна улога што е важна причина за нејзиното задржување; по донесувањето на ОУП 1973 година не се вложени напори да се резервираат И обезбедат површини за новиот сообраќаен коридор кога истите беа без градба, после што се изградија голем број бесправни објекти чија денешна елиминација е тешко изведлива; комплетната комунална инфраструктура (водовод, канализација фекална И атмосферска, електрика и телефонија) изведена е по постојната улица; проширувањето на профилот на улицата до планираните 16,00 м е релативно лесно изведливо бидејќИ сите објекти кои треба да се елиминираат се стари И руинирани и можат да се заменат со нови во истите парцели.

3. да се преиспитаат и утврдат причините поради кои не се реализирани некои од собирните улици (Прв градски ринг, Нова собирна - во западниот дел на градот, две Нови собирни - во северниот дел на градот) и да се оцени реалноста од нивното понатамошно третирање како дел од уличниот систем;

4. да се преиспитаат планираните коридори на сите улици од примарната мрежа и да се прилагодат на реалните потреби и можности за нивната реализација во овој планерски период;

Овие две препораки се разгледуваа како една со оглед на нивната непосредна меѓусебна поврзаност. Имено, една од најсериозните причини за нереализирањето на некои од собирните улици е токму нивниот профил (главно над 20,00 м), со кој се загрозува постојниот градежен фонд. Треба да се одбележи дека се извршени имотно-правни и комунални активности за пробивање на дел од набележаните улици, како и тоа дека најголем дел од спомнатите коридори се третирани во двата последни основни (генерални) планови, што наведува на заклучок дека и понатаму постои потреба од нив, но дека е нужно намалување на нивните профили и прилагодување на реалните потреби на градот не само за задоволување на сообраќајот во движење, туку и на сообраќајот во мирување.

Поради тоа најголем дел од собирните улици се предвидуваат со профил од:

- коловоз -2 х 3,25 + 2,5м = 9,00 м од кои се две возни траки по 3, 00 м и една трака за подолжно паркирање
- тротоари - 2 х (2,00 + 1,50) м = 2 х 3,50 м во која ширина ќе се постават дрвореди и ќе се одбележи возна велосипедска трака
- или вкупен профил од 16,00 м

5. сервисните улици да се третираат како дел од примарната улична мрежа имајќи ја пред вид нивната улога во формирањето на урбани блокови или урбани модули - основни просторни целини во организацијата на градот;

Оваа препорака е почитувана и во примарната улична мрежа се интегрирани дел од сервисните градски улици. Нивните профили се главно акцептирани од постојните детални планови, а ако такви не постојат, постојните улични профили се предвидени да се прошират така да бидат унифицирани со планираните. Треба да се нагласи дека во текот на изработката на детални урбанистички планови трасата и профилот на овие улици можат по по потреба и да се менуваат.

9. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Основа при дефинирањето на планските мерки се две начела: усогласувањето и имплементацијата на Европското законодавство (конформизам) и конкретно организирање и спроведување на активностите (перформанси).

Конформистичкото начело има за цел поставување и реализирање на стандарди за управување со животната средина дефинирани со Европското законодавство; од друга страна, организирањето и спроведувањето се однесува на воспоставување на ефикасна институционална поставеност за поддршка на усогласувањето и спроведувањето на стандардите за живота средина. При реализирањето на овој процес треба да се изнајде модус што ќе ги поврзе целите на економскиот развој со оние зацртани во животната средина.

Во наредниот текст се презентирани политиките за заштита на животната средина според медиуми за наредниот плански период, засновани врз националните политики.

9.1. Управување со квалитет на воздухОсновна цел во секторот на управување со квалитет на воздухот е подобрување преку намалување на емисиите на основните загадувачки супстанции од релевантните сектори. За да се следи успешноста во

постигнувањето на оваа цел локалните власти треба да усвојат индикатори кои ќе бидат предмет на постојан мониторинг.

Индикатори:

Годишни емисии на основните загадувачки материи CO_2 (закиселување/зимски смог), НОц (летен смог/озон), ВОЦ, HX_3, O_3 (смог), ЦО (квалитет на урбаниот воздух) и честички, споредени со референтни вредности (т.е. вкупни емисии за 2004 година, доколку постојат податоци). Со исполнувањето на оваа цел, вкупните емисии треба да се намалуваат секоја година во однос на референтната година.

Постигнувањето на оваа цел во многу нешта ќе зависи од состојбите во индустрискиот сектор, пред се од економскиот развој во транзиционите услови, како и од успешноста на спроведувањето на процесот на издавање на интегрирани еколошки дозволи за А и Б инсталациите, согласно усвоениот план.

9.2. Управување со квалитети на води

Интегрираното управување со водите треба да биде засновано на принципите на одржлив развој, преку воведување на практика на управување со речен слив. Во Охридско-Преспанскиот регион овој принцип треба да биде сфатен пошироко, односно најмалата просторна единица за воспоставување на организирано управување со водите треба да бидат сливните подрачја на езерата. Како предуслов за ова е усвојувањето на Законот за води и определување на институционална структура за управување со овие две сливни подрачја, како и дефинирањето на улогата на локалните власти и нивните надлежности. Основа за управувањето со квалитетот со води во Охридско-преспанскиот регион ќе биде Стратегијата за управување со квалитет на води што се планира да биде изготвена. Наредeн чекор ќе биде изработка на одделни планови за управување со квалитет на води на ниво на речен слив, односно во случајот на Охридско-Преспанскиот регион ќе се прават планови на ниво на сливно подрачје на езеро. Во наредниот период ќе се продолжи со активностите за заштита на двете езера што се поддржуваат од страна на интернационални донатори.

Доопремувањето на подрачјето со комунална инфраструктура ќе биде предуслов за понатамошно надградување и/или реконструкција на постојните пречистителни станици, се со цел усогласување на нивната работа со стандардит**е** на Директивата за води.

Управување со квалитет на почви

Генерална цел во овој сектор е подобрување на состојбата со почвата во насока на нејзино одржливо користење преку намалување на ерозијата, контаминацијата и другите видови на деградација на почвите.

Имајќи предвид дека не постои систем за управување со квалитетот на почвата, пред се не постои утврдени систем на индикатори кои би се следеле преку соодветен мониторинг, во оваа област предстои голем обем на мерки што ќе треба да се превземат пред се на национално, а потоа ин а локално ниво.

9.3. Управување со цврст отпад

Постојната состојба во управувањето со цврстиот отпад во Македонија може да се карактеризира како субстандардна, неефикасна и попречувана од сериозни организационаи и технички дисфункционалности, со многу негативни ефекти врз животната средина и човековото здравје. Со намера да се тргне во вистинска насока, во рамките на Националниот план за управување со цврст отпад се поставија стратешки цели базирани врз идентифицираните проблеми.

Во Охридско-Преспанскиот регион прашањата од областа на управување со отпадот треба да се решаваат на повеќе начини и тоа:

Подобрување на ефикасноста на постојните претпријатија што вршат услуга во делот на постапувањето со отпадот

Проширување на услугата во руралните подрачја

Затварање на постојните мали диви депонии создадени од населението и примена на санкции врз несоодветно депонирање
Основање на меѓу-општинска соработка со цел воспоставување на регионални интегрирани системи за постапување со отпадот (со оглед на лимитот од 100 000 жители кои треба да поддржат исплатливост на инвестицијата и да ги покријат работните трошоци на постројките во рамките на регионалните системи, пред се санитарните депонии)
Подобрување на наплатата на надоместоците од страна на граѓаните
Исто така, неопходно е итно затворање/рекултивација на напуштените региони од охридската депонија, поради потенцијална опасност за површинските води во близина. Не е предложено целосно затворање на целата депонија, поради недостаток на било каква алтернативна опција за депонирање на отпад. До изградбата на (регионална) санитарна депонија постојната депонија може да се користи.

9.4. Природа и биодиверзитет

Причините за губење на биодиверзитетот се следните:
Несоодветни и недоволни активности за спречување на загадување од индустријата, енергетиката, земјоделството, туризмот, транспортот и друга линиска инфраструктура
Фрагментација на природните хабитати и нарушување на природните коридори за миграција на видовите
Просторното планирање може значително да придонесе кон надминување на овие проблеми со цел зачувување и унапредување на биодиверзитетот во Охридско-Преспанскиот регион со дефинирање на оптимална намена на користење на земјиштето во природните и полу-природните екосистеми.
Природните екосистеми се зачувани (или треба да бидат зачувани) во заштитените простори. Согласно рангот и категоријата на заштита во овие простори треба да се одржуваат пропишаните режими.

9.5. Управување со бучава

Во Охридскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето, односно, и покрај недоволната опфатеност со мониторинг на бучавата, се смета дека бучавата не ги надминува дозволените стандарди. Сепак, како и во другите урбани центри, потребно е на заштитата од загадување со бучава да се посвети внимание,

9.6. Управување со индустриското загадување

Единствен и ефикасен начин да се спречи индустриското загадување е издавањето на интегрирани еколошки дозволи за спречување и контрола на загадувањето. Индустриите ќе бидат навремено информирани за активностите што ќе треба да ги спроведат со цел добивање интегрирани дозволи. На оваа постапка ќе подлежат како постојните индустриски

капацитети, така и сите планирани, со тоа што постапката ќе биде различна во однос на периодот во рамките на кој објектите и инсталациите ќе треба да се усогласат со стандардите што ќе бидат дефинирани во дозволата, што ќе биде предмет на договор помеѓу Министерството за животна средина и поединечните индустриски капацитети.

Секоја индустрија што ќе биде евидентирана како носител на интегрирана дозвола, без оглед на тоа дали спаѓа во А или Б групата, ќе биде одговорна за примена на најдобрите расположливи технологии со цел да се спречи или минимизира загадувањето врз сите медиуми. Ова се однесува и на постапувањето со отпад, како и за понесувањето на одговорноста за рекултивација на било кое земјиште кое престанува да се користи за било какви цели.

9.8. Заклучок

Управувањето со животната средина е сложен процес што има за задача да овозможи одржлив развој. Ресурсите што во Охридско-Преспанскиот регион имаат извонредно значење, како на локално / регионално, така и национално значење се пред се ресурсите на езерата посматрани како сливни подрачја, заштитените подрачја со извонредни природни потенцијали, шумските предели на планините и квалитетното земјоделско земјиште.

Пред отпочнување на било каква иницијатива за реализирање на проекти од поширок обем (зони за туризам, стопанство, инфраструктура и с л.) секогаш е потребно да се направат претходни анализи од страна на локалните власти, особено во сферата на техничката издржаност на проектите, како и можноста за нивно финансирање, како на инвестицијата, така и на трошоците за нивно одржување.

Во таа насока, анализите секогаш треба да ги содржат следните елементи:

1. Оценка на техничкото решение
2. Финансиски анализи
3. Економски анализи
4. Социо-културни анализи
5. Институционални анализи

Интегралната заштита во сливовите на езерата е основна цел при управувањето со животната средина. Конфликтите помеѓу различни функции и намена на користењето на земјиштето и активности што се евидентни (концентрација на услуги и лесна индустрија покрај регионалните и магистралните патишта, несоодветно зонирање на туристички објекти покрај езерата и недоволно користење на овие капацитети, појава на несоодветно депонирање на отпад, проблемите со ерозивниот нанос од река Сатеска, неконтролирањето на испуштање и др.) секогаш треба да се решаваат со изработка на планска документација од понизок вид, пејсажни планови или физибилити студии, при што претходно наведените анализи треба да придонесат кон разрешување на овие конфликти.

10. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДНОТО БОГАТСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

За избраните и разврстените подрачја и објекти во заштитени групи изработени се рамковни предлози на режими на заштита. Режимот за заштитените подрачја или објекти претставува список или опис на сите дозволени, условно можни и недозволени зафати, кои можат посредно или непоштедно да влијаат на состојбата на заштитеното подрачје или објект.

За заштитените подрачја со претходниот Закон за заштита на природните реткости и со новиот Закон за заштита на природата се предвидени четири степени на режим на заштита, кои се градирани во однос на строгоста на заштитните потфати:

1. зона за строга заштита
2. зона за активно управување
3. зона за одржливо користење
4. заштитен појас

10.1. Видови на режими на заштита

Режими за користење на националните паркови

I степен на режим на заштита

Се применува за подрачјата кои се "природни", а тоа значи ненаселени, без стопанско искористување и без влијанија на човекот. Пределите за кои би важел овој режим целта треба да биде да се зачуваат во што понедопрена состојба. Во нив треба да биде заштитена целокупната жива природа и сите природни процеси да се одвиваат без влијание на човекот.

Подрачјата со најстрог режим на заштита главно имаат културна и научна вредност како делови на дивината. Покрај тоа тие имаат уште и еколошка функција (прибежиште за животини и растенија), студиско истражувачка (објект за природонаучни истражувања) и рекреативна функција (доживувањево првобитна, релативно неизменета природа).

Се разбира, дека површините под овој режим на заштита имаат исто така и други функции, на пример да служат како заштитни шуми за водни резерви и сл.

II степен на режим на заштита

Овде доаѓаат во предвид ненаселени подрачја кои не се толку погодни за стопанско искористување (пасишта, планини, ограничени подрачја за лов и риболов и.т.н.), но кои имаат добро истакнати природни состојби. Ваквите простори во најголем број од случаите се наоѓаат во високопланинските подрачја за кои би одговарал вториот степен на режим на заштита. Овие простори имаат ограничена стопанска функција и тие се значајни како зони на мирот, како засолништа на животни и како погодни делови за рекреација без технички справи (пешачење, алпинизам, скијање и т.н.). Подрачјата со ИИ степен на режим на заштита заедно со зоните за кои важи најстрогиот вид на заштита, ја чинат сржта на паркот. Тие, исто така, наменети се и за научни истражувања а имаат и стабилизаторска улога во

екологијата на пределот (заштита од ерозија и одронувања, резервати за вода за пиење и т.н.).

III степен на режим на заштита

Важи за прометно достапни, главно селско стопански и шумски подрачја, кои можат да бидат населени. На подрачјата за кои би важел овој режим при добри селско стопански или шумски искористувања, би го зачувале културниот, аграрниот и шумскиот предел. Во однос на природозаштитното и културното значење во овој степен на режим на заштита би припаѓале подрачјата кои не би можеле веќе да се вбројат во претежно природни, меѓутоа исто така и не се толку стопански, технички и со населеност искористени.

Подрачјата со овој режим на заштита треба да бидат отворени за јавен промет, заради зачувување на природата и културата на областа (пределот). Изградбата на згради за постојано или времено живеење, како и изградбата на комуникации, треба да биде ограничена за потребите на стопанското и шумското искористување како и за туристичко-рекреативните дејности кои се поврзани со слободната природа. Овие предели би биле наменети исто така и за дневна рекреација на туристите.

IV степен на режим на заштита

Одговара за времени или постојано населени места кои пред сé имаат селско-стопанска намена. На овие површини треба да биде ограничен развојот на сите оние дејности кои негативно влијаат на екологијата на областа и на нејзиниот изглед.

Овој заштитен режим дозволува постоење и развој на населби, објекти и поставување на справи (технички помагала) потребни за економско успешен развој, меѓутоа за нивното распоредување, големина и густина треба посебно да се внимава и постојано да се ускладува со расположивите природни можности како и со начелата на обликување и заштита на природата и културата на пределот. Заради зачувување и подобрување на животните услови на населението кое живее на овие простори, на подрачјата кои се опфатени со овој заштитен режим, покрај земјоделството, шумарството и туризмот исто така треба да се развиваат и оние стопански или нестопански дејности кои не ги загадуваат воздухот, водата или почвата и кои не влијаат на изгледот на пределот и кои се во склад со соодветната туристичко-рекреативна функција на просторот.

Режим на заштита за хидролошки споменици

О г р а н и ч у в а њ а:

Со правилата е забрането:

- секакво загадување на водата (на пр. да се испуштаат технолошки одпадни води, течни отпадоци, канализациски води и тн.),
- да се искористуваат хидроенергетски (на пр. градење на брани, собирни езера за протечни, деривациски или прецрпни електрани, да се градат други разни хидроенергетски објекти и т.н.),

да се менува природната температура на водата (на пр. при употреба на водата за ладење на енергетски или индустриски објекти),
секоја друга промена на составот на водата (на пр. промена на ph, на количеството на органски или неоргански растопени но цврсти во водата материи),
менување на водниот режим (на пр. времено или стално одземање или додавање вода),
поголеми регулациски градежни работи (на пр. промена на насоката, обликот или длабочината на коритото, градење на прагови, утврдување на бреговите со зидани или бетонски насипи, градење на водени пречки и т.н.),
да се градат градби од сите видови на брегот или во непосредна близина на брегот (на пр. станови или викендици, туристички објекти, стопански градби, паркиралишта),
да се ограничи пристапот до водата доколку тоа не е од заштитни причини или за заштитата на обработливите површини во близина (на пр. огради, долови и други пречки и т.н.),
фрлање или пуштање на сите видови отпадоци во коритото, на брегот или во непосредната близина на водата,
возење со моторни чамци (освен со електрични мотори на акумулатор или друг вид еколошка енергија),

По исклучок и по претходна согласност на соодветната служба за заштита можно е:

да се градат патишта, мостови и инфраструктурни објекти на потесното подрачје на хидролошкиот објект односно водниот тек,
да се менува крајбрежната вегетација (на пр. да се проредуваат и сечат дрвја и грумушки, да се засадуваат бреговите и т.н.),
да се одзема спруд, песок или калиште од крајбрежјето, спрудиштата или од дното на коритото, помали регулациски, градежни работи (чистење на дното на определени делови и т.н.),

Забелешка:

Наведените ограничувања не важат за постојната состојба која можеби не е во склад со заштитниот режим освен ако тоа не е во одделни примери наведено.

10.2. Заштита на природата - заштита на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство

Заштитата на природата подразбира активности, мерки и режими за зачувување, унапредување и користење на природните добра на сите нивоа на општествените интереси. Тргнувајќи од концептот за траен развој базиран на заштитата на необновливите и рационално користење на обновливите ресурси се оценува дека заштитата на природата претставува средство за остварување на специфичните програми за развој.

Со планските определби до 2020 год. е предвидена заштита на простор со особени природни вредности со површина од околу 48.677,53 ха или 25.87% од вкупната површина на регионот кој е предмет на разработка 188117,00ха.

За заштита, покрај постојните 11 заштитени објекти со републички акт, односно решение, (Охридско Езеро, Преспанско Езеро, Галичица, Езерани, Калојзана, Непретка, Рупа, Македонски Даб, Платан-Чинар, Платан и Вевчански извори) со вкупна површина од 48028,10 ха., предвидени се и други простори и тоа: за научно-истражувачки природни резервати се предложени објектите Осој, Голем Котел, Кула, Остров Голем Град, со површина од 551 ха, како посебен природен резерват е предложен Студенчишта со површина од 30 ха, и за споменици на природата предложени се вкупно 13: Дабови стебла, Ела, Костен, Леска, Лесковечка Пештера, Острово, Пештера Самоска Дупка, Пештера Јаорец, Платан, Вевчанско Езеро, Ела, Платан и Подгоречко Езеро, со вкупна површина од 68.43х.

Табела: Заштитени објекти

забелешка: категоризациите се по стар закон:

НП-национален парк,
НИПР-научно истажувачки природни резервати,
ППК-предел со посебни природни карактеристики,
КП-карактеристични пејсажи,
ППР-посебни природни резервати,
ОРЖВ-одделни растителни и животински видови,
СП-споменици на природата

Група	Име на објектот	Општина	Состојба на заштита
НП	Галичица	Охрид, Ресен	заштитен
СПР	Езерани	Ресен	заштитен
НИПР	Осој	Охрид	предлог
НИПР	Голем Котел	Ресен	предлог
НИПР	Кула	Ресен	предлог
НИПР	Остров Голем Град	Ресен	предлог
ППР	Студенчишта	Охрид	предлог
ОРЖВ	Калојзана	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Непртка	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Рупа	Ресен	заштитен
СП	Дабови стебла	Струга	предлог
СП	Ела	Вевчани	предлог
СП	Костен	Струга	предлог
СП	Леска	Ресен	предлог
СП	Лесковечка Пештера	Ресен	предлог
СП	Македонски Даб	Охрид	заштитен
СП	Острово	Охрид	предлог
СП	Охридско Езеро	Охрид, Струга	заштитен
СП	Пештера Самоска Дупка	Охрид	предлог
СП	Пештера Јаорец	Охрид	предлог
СП	Платан	Струга	предлог
СП	Платан-Чинар	Охрид	заштитен
СП	Платан	Струга	заштитен
СП	Вевчански Извори	Вевчани	заштитен
СП	Ела	Вевчани	предлог

СП	Подгоречко Езеро	Вевчани	предлог
СП	Платан	Вевчани	предлог
СП	Вевчанско езеро	Вевчани	предлог
СП	Преспанско Езеро	Ресен	заштитен

10.3. Опис на конкретни области и објекти

НАЦИОНАЛЕН ПАРК

Галичица

Локација: Зафаќа вкупна површина од 22.750 ха, се наоѓа помеѓу Охридско и Преспанско Езеро на крајниот југозападен дел од Републикава. Во него се среќаваат 41 вид на дрвенести растенија, 40 грмушки, 16 шумски заедници и 16 тревести заедници. Националниот парк Галичица се одликува со голема застапеност на реликтни и ендемични растенија.. Од фауната во паркот се среќаваат 10 видови на водоземци, 17 видови на влечуги, 124 видови на птици и 40 видови на цицачи.

Значење: Најзначајна карактеристика на националниот парк Галичица е положбата што ја има помеѓу двете езера Охридско и Преспанско, разиграната орографија, интересните геоморфолошки структури (длабоки долови, глацијален рељеф, циркови, карсни форми и пештери), многу разноврсниот вегетациски состав и богатство на флористички елементи, како и присуство на голем број значајни културно-историски споменици, меѓу кои и манастирот Св. Наум, словенско светилиште од 10 век. Во границите на паркот се наоѓа и единствениот остров во Р. Македонија, островот Голем Град на Преспанско Езеро, со големо значење од ботанички, геоморфолошки и зоолошки аспект, представува и една од поважните археолошки зони од хелениумот и римската цивилизација.

Намена: Просторот има добри услови за туризам со следниот регистар на туристички активности: летен езерски туризам, викенд туризам, транзитен туризам, риболовен туризам, планински туризам, конгресен и деловен туризам, зимско-спортски туризам.

Состојба на досегашна заштита: Во националниот парк издвоени се две зони: строго заштитена и мелиоративна. Строго-заштитена зона ја чини просторот околу врвот Магаро(2254м), отсеците заедно со него и локалитетите Нова Ливада и Тепено со двата цирка. Оваа зона зафаќа површина од 550ха. Мелиоративната зона го зафаќа останатиот простор од националниот парк. Во неа се издвоени мелиоративна зона со посебни вредности и мелиоративна зона со насочена заштита.

Мелиоративната зона со посебни вредности се наоѓа, јужно од потегот Градиште-Бугарска Чука, Асанѓура-Кота, Девет Браќа, Смолница, Калето, Сир Хан до државната граница со НР Албанија и бреговите на Охридското и Преспанското Езеро и завзема површина од околу 12.500 ха. Во оваа зона издвоени се следниве природни богатства:

Природни резервати:

Острово Голем Град-20 ха
Месност Присој над Отешево- 23ха
Месност Плош- 31ха
Месност Плуска- 60 ха
Месност Тесен Камен-69ха

Локалитет Голем Осој (Локо Сигној)-890ха
Локалитет Калето-Томорос-950ха.
Локалитет Пречна Планина-540 ха.
Споменици на природата:
Геолошки профил над с.Љубаниште-40ха
Локалитет јужно од Лескоец-50 ха
Изворите на Црни Дрим
Блато кај Стење-18 ха
Биљанини извори
Мочуриште Студенчишта

Втората мелиоративна зона со насочена заштита е на просторот од потегот Градиште-Асанѓура-Сир Хан со површина од 9.700 ха. Во зоната издвоени се следниве туристичко-рекреативени простори: крајбрежни туристички простори на Охридско-Преспанското Езеро и планинскиот туристичко-рекреативен простор.

Опфат: Националниот Парк Галичица се наоѓа во следните граници: на исток од врвот на Вишесла до брегот на Преспанско Езеро кај Сир Хан, се до западниот брег на Преспанско Езеро до островот Голем Град, на југ по македонско-албанската граница до Охридското Езеро. На запад по источниот брег на Охридското Езеро односно по патот Св.Наум-Охрид до манастирот Св. Стефан.

Загрозеност: Во границите на паркот присутни се поголем број на негативни антропогени дејства: засипување на мочуриштето кај Студенчишта со шут и отпаден материјал со што прети опасност да се уништи еден природен феномен создаван со милениуми, присуство на голем број депонии на источните падини на Галичица, недозволен лов и риболов и собирање на лековити растенија со што се доведува до уништување и деградација на флората и фауната. Како загрозувач на природната средина, особено на шумскиот фонд, представува подигањето на спортски терени на северните падини на Стара Галичица, односно попречување на движење низ терени и патеки каде се среќаваат најубавите примероци од букови и елови шуми.

Меѓународен статус: Категорија II по IUCN-национален парк.

ПРИРОДНИ РЕЗЕРВАТИ

Строги природни резервати, Научно-истражувачки природни резервати, Предели со посебни природни карактеристики, Карактеристични пејсажи и Посебни природни резервати и Оделени растителни и животински видови.

Студенчишта - ППР (предлог)

Режим на заштита 5-ти и 7-ми. и меѓународен статус, категорија IV по IUCN.

Блатото Студенчишта е многу важен екосистем за одржување на природната равнотежа на еден дел од езерските биоценози. Како биотоп, блатото е *нераскинлив дел* од Охридското Езеро, всушност го придружува езерскиот екосистем. Тоа е *продукт на генезата* на Охридското Езеро и е значајно за *објаснување на опстанокот на генезата* на живиот свет. Блатниот екосистем има огромно значење за објаснување на опстанокот на живиот свет во езерото и тоа на повеќе видови животински групи, а особено на представниците на стариот терциерен свет.

Најважната функција на ова блато, заедно со неговите изворски води, е фактот што *тука се создаваат* односно настануваат повеќе видови животински групи кои го населуваат езерото (полжави, планарии, амфиподи, изоподи, остракоди и други.)

Блатото представува *живеалиште на богат и разновиден жив свет*. Досега овде се регистрирани пет вида водоземци, два вида влечуги и осумнаесет вида птици. Тука навраќаат и прелетни птици, тука се мрести крапот, а засолниште и храна наоѓаат и други видови риби. Регистрирани се и ретки фаунистички елементи како меѓу полжавите, нижите ракообразни водни инсекти, така и меѓу покрупните животни.

Флористичкиот свет на ова блато го сочинуваат многубројни видови карактеристична блатна вегетација со широко, космополитско распространување. Меѓутоа, се јавуваат и видови кои овде ја достигнуваат својата *најјужна граница на распространување.* Ваква стара блатна заедница е регистрирана во Словенија, во Хрватска и во средна Европа. Сиот овој богат, разновиден свет, како и процесите кои во ова блато се одвиваат се резултат на специфични еколошки услови (особено на високото ниво на подземни води и дотекот на изворска вода) кои во долг временски период се задржале во неизменет однос. Поради сето ова, научните работници сметаат дека блатото Студенчишта заедно со блатните предели до Стење и Перово и Езерени на Преспанското Езеро, на територија на Македонија се *единствени блатни биотопи зачувани во прилично изворна состојба* и поради тоа предлагаат овие предели да се сочуваат во нивната природна состојба и да се стават под заштита на општествена заедница.

Охридско Езеро, СП (заштитен), се наоѓа на југозападен дел од Македонија, на границата меѓу Македонија и Албанија, на надморска височина од 695м и се граничи со масивите на Мокра Планина и Јабланица (од страна на Албанија) и со варовничкиот венец на Галичица од источна страна.

Охридското Езеро зафаќа површина од 358,2км^2 од кои 2/3 припаѓаат на Македонија и 1/3 на Албанија. Максимална длабочина изнесува 289м.

Заради географската изолираност и поволни хидрографски услови зачувани се и во него живеат околу 146 видови едемични организми. Еден дел од нив представуваат живи фосили речиси неизменети од терциер наваму како: ендемскиот сунѓер, реликтните видови полжави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите.

Според Спировски ендемизмот што го карактеризира охридскиот жив свет се: Infusorija (88%), Rhabdacoela (44%), Trikladida (71%), Gastopoda (90%), Ostrakoda (66%) и риба (60%). Рибниот свет е представен со 17 автохтони видови од четирите фамилии. Salmonidae (2 vida), Ciprinidae (12 vida), Cobitidae (2 vida) i Anguillidae (1 vid). Во рибарството 10 вида имаат комерцијална вредност и два се со ендемски карактер охридската пастрмка (Salmo latnica) и белвицата (Acantolingua ohridana), Европската јагула (Anguilla anguilla) и кечига (Alburnus albidus alborela). Крајбрежието е богато со заедница од макрофитна вегетација-трски (Phragmites communis) и акватична птичја фауна-гњуречки птици (пеликан и корморан).

Заради вакво богатство со природни вредности, Охридско езеро во 1979 година е внесено во списокот на светско наследство како природно добро, а во 1980 год. заради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно-историско подрачје. Површината на езерото изнесува 23000ха.

Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно-историско значење од светски размери. Тоа представува научно-истражувачки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности. Езерото има многустрана биолошка намена, изобилува со биотопи на слатководна фауна и орнитофауна.

Присутни се негативни појави од антропогени дејствија: диви депонии, дивоградби, насипување на делови од крајбрежието со градежен шут. Треба да се превземат ригорозни мерки за спречување на присутните деградации. Има 2-ри, 4-ти, 5-ти и 7-ми режим на заштита и меѓународен статус III по IUCN.

11. НАСОКИ И ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

11.1. Планирање на заштитата на недвижните културни добра

Со планирањето на заштитата на недвижните културни добра, како неделив дел на планирањето на севкупниот општествен развој и како составен дел и обврска на општествено - политичките заедници во процесот на општественото, просторното и урбанистичкото планирање, во рамките на општествените, просторните и урбанистичките планови, како и плановите за посебна намена, се остварува општествената политика во оваа област, а особено се утврдуваат задачите, решенијата и мерките кои треба да се преземаат со цел за правилна заштита, презентација и користење на културните добра.

Со плановите и програмите за општествено-економскиот развој, општествено-политичките заедници ги утврдуваат смерниците на развојот и развојната политика на дејноста заштита на недвижните културни добра.

Во сите фази на изработката на просторните и урбанистичките планови од секој вид и ниво задолжително е дефинирањето на односот кон културните добра врз основа на изработени конзерваторски основи според видот на планот.

Документацијата за изработка на просторните и урбанистичките планови задолжително содржи и документација за постоечката состојба на културните добра на подрачјето за кое планот се изработува и донесува.

Документацијата за културните добра содржи особено: општествени, општествено - економски и културно - историски услови за развој на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режим за заштита, како за прогласените културни добра така и за оние за кои се предлага прогласување; состојба, загрозеност и причини за загрозеност на културните добра на подрачјето за кое се изработува планот.

Документацијата за културните добра се изработува во текстуална форма и графички прикази во обем и мерка кои одговараат на нивото на планот.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за културните добра, задолжително се утврдуваат: смерници за заштита на поедини културни добра и нивни целини; режим за заштита на поедини културни добра и нивни целини; посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир.

Смерниците за заштита на поедини културни добра, односно нивни целини може да содржат и одредби за потребата од изработка и донесување на подетални планови (просторни и урбанистички планови за посебна намена, урбанистички проекти, проекти за санација односно реконструкција на поедини објекти и целини и сл.) за поедини културни добра, односно нивни целини.

За културните добра од особено и големо значење, се изработуваат просторни и урбанистички планови со посебна намена кои, покрај останатата документација, содржат и програми за санација, реконструкција, презентација и користење на културното добро за кое се донесува планот.

Носителите на изработката на планот за посебна намена или друг детален план за одредено културно добро, должни се да обезбедат планот да биде во согласност со просторниот и урбанистичкиот план за поширокото подрачје. Доколку решенијата во планот за посебна намена или во другиот детален план се во спротивност со планот за поширокото подрачје, се покренува постапка за изменување на планот на поширокото подрачје.

Во изработката на просторните и урбанистичките планови задолжително соработува стручната организација за заштита на недвижните културни добра.

Просторните и урбанистичките планови за посебна намена и други детални планови за културните добра ги изработуваат за тоа овластени стручни организации за заштита на недвижните културни добра, во соработка со организациите за просторно и урбанистичко планирање.

Надлежните републички органи, во согласност со општата методологија за изработка на просторни и урбанистички планови, ќе утврдат посебна методологија во планирањето на културните добра.

11.2. Плански насоки за заштита на културното наследство

Републиката ќе обезбедува трајни извори на финансиски средства за заштита, уредување и одржување на културните добра кои се од општ интерес и уживаат посебна заштита и со своите мерки и активности ќе создаваат услови за вклучување на сите заинтересирани субјекти во заштитата и зачувувањето на овие добра, во согласност со плановите за уредување и заштита на културните добра.

Републиката особено ќе ја потикнува научно - истражувачката работа во областа заштита на културните добра и соработката на стручните организации за заштита на културните добра со научните институции и организации во областа на природните и општествените науки.

Посебна обврска на надлежните републички органи и стручните организации за заштита на културните добра е спроведувањето на меѓународните ратификувани документи за заштита на културните добра. Во спроведувањето на меѓународните документи за заштита на културните добра, преку национални комитети ќе се соработува со меѓународните невладини организации за поедини области на заштитата на културните добра.

Во согласност со наведените одредби, треба да се усогласат законските прописи во областа на заштитата на културните добра и областа на општественото планирање.

Посебно внимание треба да се посвети на усогласувањето на законските прописи и извршни акти во другите законодавни области со прописите во областа на заштитата на културните добра и општественото, просторното и урбанистичкото планирање, а особено со даночните, царинските и градежните прописи, како и прописите од областа на управувањето со станбените и административни објекти.

Во случај кога со примена на градежните прописи и нормативи, односно нормативи од прописите за управување со станбените и административни објекти се оневозможува или отежнува презентацијата на изворната состојба на културните добра, треба да се предвидат соодветни отстапувања од тие прописи.

11.3. Обврски од Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство

Како културно наследство, за потребите на оваа Конвенција, се подразбираат:

Споменици: дела на архитектурата, монументални вајарски или сликарски дела, елементи или структури од археолошки карактер, множества и групи на елементи кои имаат извонредна универзална вредност од историско, уметничко или научно гледиште;

Групни зданија: групи на изолирани или поврзани градби, кои по својата архитектура, единство или вклопеност во пејсажот претставуваат извонредна универзална вредност од историска, уметничка или научна гледна точка;

Знаменити места: дела создадени од човекот или комбинирани дела создадени од човекот и природата, како и зони, вклучувајки ги тука и археолошките наоѓалишта, кои се од универзално значење од историска, естетска и етнолошка или антрополошка гледна точка.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, е должна да ги утврди и разграничи разните културни добра (претходно споменати), кои се наоѓаат на нејзината територија.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, признава дека првенствено во нејзина должност спаѓа пронаоѓањето, заштитата, конзервирањето, популаризацијата и пренесувањето на културното наследство, кое се наоѓа на нејзината територија, на идните генерации.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, ќе настојува, по можност:

а) да усвои општа политика насочена кон тоа, на културното наследство да се даде одредена функција во животот на заедницата и заштитата на тоа наследство да се вклучи вопрограмите на општото планирање;

б) да се формира, доколку сеуште не се формирани, една или повеќе служби за заштита, одржување и ревалоризирање на културното наследство, кои ќе имаат на располагање соодветен кадар и средства како би можеле да ги извршат поставените задачи;

ц) да развива научни и технички проучувања и истражувања, како и да усовршии такви методи на работа врз основа на кои државата ќе може да се спротистави на опасностите кои го загрозуваат нејзиното културно наследство;

д) да презема соодветни законски, научни, технички, административни и финансиски мерки кои се потребни за пронаоѓање, заштита, одржување, популаризација и обновување на тоа наследство;

е) да работи на воспоставување на национални или регионални центри за обука на полето на заштитата, одржувањето и популаризацијата на културното наследство и на стимулирање на научните истражувања на тоа поле.

Врз основа на предлогот на Република Македонија од 1979 година (тогашна СР Македонија), како културно и природно наследство од извонредно висока универзална вредност, во Списокот на светското наследство е запишано: "Охридскиот регион со неговите културни и историски аспекти и неговата природна околина".

За заштита на ова подрачје, нашата земја може да побара меѓународна помош од Комитетот на светското наследство при УНЕСКО, која се состои од:

Студии за уметничките, научните и техничките проблеми кои ги бара заштитата, одржувањето, популаризацијата и рехабилитацијата на културното и природното наследство;

Служба на стручњаци, техничари и квалификувани работници за да се обезбеди точно изведување на усвоен проект;

Оспособување на стручњаци на сите нивои во областа пронаоѓање, заштита, конзервација, популаризација и рехабилитација на културното и природното наследство;

Снабдување со опрема која заинтересираната држава не ја поседува или не може да ја набави;

Заеми со намалена камата или без камата, со долг рок на отплата;

Субвенции, во особени и посебно образложени случаеви, без обврска за отплатување.

Како обврска, во извештаите кои Република Македонија ги доставува до Комитетот за светско наследство, се наведуваат и законодавните и административните мерки кои се преземени за примена на оваа Конвенција, како и поединости од искуството стечено на ова поле.

11.4. Улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство според меѓународните акти

Од мноштвото меѓународни акти што се однесуваат на прашања во врска со заштитата на културното наследство, овде ги издвојуваме познатата Амстердамска декларација од 1975 година, како клучен акт во кој во најразвиена форма е обработено прашањето за улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство и Конвенцијата за заштита на архитектонското наследсатво во Европа, од 1985 година, како единствен акт, ратификуван од нашата земја, што има задолжително правно дејство.

Во првиот документ, посебно внимание заслужуваат следните определби:

- локалните власти мора да имаат широки и јасно утврдени овластувања во поглед на архитектонското наследство;
- иднината не може и не треба да се гради за сметка на минатото;
- локалната самоуправа мора да има свои делегати што ќе бидат одговорни за сите работи во врска со архитектонското наследство;
- локалните власти треба да формираат специјални служби што би ги осигурале непосредните врски на потенцијалните објекти со нивните сопственици;
- локалните власти треба да овозможат создавање и ефикасно функционирање на организации што ќе се занимаваат со прашањата на реставрација и ревитализација;
- локалните власти треба да ја усовршат постапката за прибавување на мислења од заинтересураните страни во врска со плановите за конзервација;
- локалните власти треба да практицираат политика на вклучување на младите во работите од областа на заштитата на архитектонското наследство;
- дел од својот буџет локалните власти треба да го наменат за зачувување на архитектонското наследство, а во таа смисла, да даваат субвенции и заеми на поединци.

Според вториот акт, Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство, обезбедувањето на заштитата на архитектонското наследство преку просторното и урбанистичкото планирање е поставено како императив на сите нивои (чл. 10). Покрај тоа, на локалните власти им е загарантирано правото да учествуваат во механизмите за прибавување на информации, консултации и соработка со државните органи (чл. 14).

11.5. Цели и плански мерки за заштитата на недвижните споменици на културата во планскиот период до 2020 година

Планирањето на заштитата на недвижното културно наследство е нераскинлив дел на планирањето на економскиот, социјалниот и просторниот развој на одделни подрачја и земјата во целина, а во тие рамки и на просторното и урбанистичкото планирање.

Со планирањето на заштитата на недвижното културно наследство во просторните и урбанистичките планови се утврдува долгорочната политика на просторниот развој на државата и локалната самоуправа во оваа област.

Најголем број на *целите* дадени во планот се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво, односно:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните планови од пониско ниво: просторните планови на региони, националните паркови, на општините и на град Скопје, како и на урбанистичките планови заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;
- усогласување на методологијата, критериумите и постапката за валоризација на недвижното културно наследство, на органите и организациите надлежни за нивна заштита заради класификација, категоризација и утврдување на соодветен режим на заштита на најзначајните регистрирани и евидентирани споменици и споменични целини;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство.

Според Законот за просторно и урбанистичко планирање, во урбанистичките планови се утврдуваат *плански мерки* за заштита на градителското наследство.

Планирањето на организацијата, уредувањето и користењето на просторот и изградбата на градовите и населените места и другите простори предвидени за станбена и друга комлексна изградба, што е основната функција на просторните и урбанистичките планови, треба да содржи просторен аспект на заштитата на недвижното културно наследство, во активна, позитивна и афирмативна смисла.

Тоа значи дека недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичка обработка на плановите и за

начинот и постапката за донесување на просторните и урбанистичките планови ("Сл. весник на РМ" " бр. 4/96, 8/96, 18/97, 18/99, 53/01, 45/02 и 51/05) пропишува обврска сите видови на просторни и урбанистички планови да содржат плански мерки за заштита на градителското наследство (спомениците на културата), а деталните урбанистички планови и третман на спомениците на културата-градителското наследство.

Тоа значи обврска информационо-документациската основа на планот да содржи анализа и документација за постојната состојба и валоризација на недвижното културно наследство во рамките на планерскиот опфат, што претставува основа за неговата класификација, категоризација и утврдување на режимот на заштита.

Документацијата за недвижното културно наследство содржи особено:

- инвентаризација на недвижните културни добра;
- класификација на културното наследство;
- категоризација на културното наследство;
- состојба со загрозеност и причините за загрозеноста на културните добра;
- насоки за утврдување на режимот на заштита, со посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир;
- насоки за плански третман и мерки за заштита на културните добра.

Податоците за состојбите, инвентаризацијата со класификацијата, валоризацијата со категоризацијата и насоките за режимот на заштитата на недвижното културно наследство, ги обезбедуваат надлежните стручни организации за заштита, во согласност со критериумите за вреднување утврдени со пропис, а доколку тие не се пропишани, врз основа на општоприфатените научни критериуми (научна валоризација).

Документацијата на недвижното културно наследство содржи особено и: општествено-економски и културно-историски услови за развојот на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра, во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режимот на заштита на прогласените и предложените за прогласување културни добра (спомениците на културата); загрозеност и причини за загрозеност на културните добра.

Режимот на заштита на спомениците на културата, а во тие рамки и на недвижното културно наследство, произлегува од одредбите на Законот за заштита на спомениците на културата, според кои надлежниот државен орган или организација со решение за утврдување својство споменик на културата пропишува режим и мерки за заштита.

Режимот и мерките за заштита на недвижното културно и историско наследство, согласно споменатите закони и меѓународни конвенции се пропишуваат на начин соодветен на методологијата на планирањето на просторните и урбанистичките планови, заради што е потребна соработка со органите и организациите надлежни за заштита на културното наследство, во нивната подготовка.

Притоа како една од основните цели се поставува потребата од усогласување и утврдување на единствената методологија, критериуми и постапка за класификација, валоризација и категоризација на недвижното културно наследство.

Концептот на организација на просторната или урбаната агломерација, содржана во нацртот и предлогот на просторниот или урбанистичкиот план, од аспект на заштита на недвижното културно наследство треба да определи и утврди:

- зони за заштита на споменични целини и поединечни споменици, со диференциран режим на заштита;
- контактни зони (критичен периметар) за поединечни споменици, со кои се утврдува односот помеѓу старото и новото, со специфични услови за градба во одделни подзони;
- предлог за ревитализација на најзначајните споменички целини и споменички објекти, со предлози за нивното наменско користење и вклопување во просторната организација;
- резервирани зони за идни археолошки истражувања.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за нивната заштита, како и насоки за определување на режимот на заштита на одделни културни добра и нивните целини.

Во насоките за заштита во просторните и урбанистичките планови, покрај предвидување на планските мерки за заштита на недвижното културното наследство, може за одделни делови со особени културни вредности да се укаже на потребата за донесување на планови од пониско ниво, детални урбанистички планови или урбанистички проекти, како и за изработка на проекти за санација и реконструкција.

Согласно горното, Заводот За заштита на спомениците на културата Охрид изврши зонирање со контактните зони и режим за заштита.

Првата зона го опфаќа стариот дел на градот со чаршијата, плоштадот и пристаништето и е **зона на строга заштита (посебна заштита).** Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од прв степен.**

Втората зона го опфаќа приобалниот појас од плоштадот до населбата Рача (јужно од улицата Партизанска) на исток и приобалниот појас од старото градско јадро до реката Сатеска (јужно од ул. Васил Стефоски) и се зони на ограничена заштита (гарантирана заштита). Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од втор степен.**

Контактната зона опфаќа појас со ширина од околу 100 м и се движи околу старото градско јадро, поточно на исток, север и северозапад од јадрото. Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од трет степен.**

Надвор од строго заштитеното јадро бројни се поединечни споменици на културата од кои некои се археолошки локалитети, а други се објекти со одредени архитектонски вредности адекватни на времето на градба на објектите.

Исто така се одбележани и **резервирани археолошки зони** кои се со **режим на заштита од прв и втор степен**, без оглед на тоа дека дел од нив излегуваат надвор од границите на опфатот на ГУП.

11.6. Извод од листата на 100 најзагрозени споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско - реставраторски интервенции во опфатот на градот Охрид

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата во 1996 година ја промовира идејата за обнародување на т. н. в С. О. С. Листа на 100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

Оваа Листа предочува само еден аспект на заштита - физичката, односно техничката или непосредната заштита. Таа не се однесува на состојбата со документираноста на градителското наследство. С. О. С. Листата е изготвена врз основа на стандардните критериуми што се применуваат и при составувањето на годишните програми за работа: (а) значење на споменикот на културата; (б) степен на загрозеност и (в) континуитет на работите. При тоа, Листата е сведена на симболична бројка (100), повеќе во пропагандни цели, односно со цел за сензибилизација на јавноста и на централните и локалните власти, отколку како јавна книга што ја изразува фактичката состојба на загрозеност на културното наследство. Имено, бројот на спомениците на културата што заслужуваат конзерваторски третман е значително (4 -5 пати) поголем од бројката што овде е симболично назначена. Дел од набележаните интервенции е извршен во периодот после 1996 година, со Што е докажана и исправноста на обнародувањето на С. О. С. Листата на 100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

01 - АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТИ

(17) *0117 - Базилика "Дебој"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 07-57/1 од 28. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 924, со матичен бр. 4-819-038/64 РНД.

Локалитетот претставува базилика со сочувани подни мозаици. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1978/79 година. Потребно е да се изврши конзервација и дислокација на мозаиците. Постои елаборат за конзервација и Проект за дислокација.

02 - ТВРДИНИ

(18) *0201 - Самуилова тврдина*

Споменик на културата ставен под заштита на законот со решение бр. 07-51/1 од 22. 03. 1968 година, во Централниот регистар на недвижни споменици на културата запишан под рег. бр. 919, со матичен број 4-819-038/21 Р НД.

Денешната форма на Охридската тврдина е од времето на Самоил, со бројни уривања и поправки за време на византиското и османлиското владеење. Меѓутоа, историјата на оваа тврдина датира далеку пред Самоиловиот период.

Овој споменик на културата не е целосно истражен. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1964 год. и во периодот 1994-1996 година. На одредени делови на тврдината се вршени превентивни и конзерваторски работи од помал обем.

За заштита на овој споменик на културата и негова ревитализација се покренувани повеќе неуспешни иницијативи. Оваа споменична целина е во исклучително лоша состојба.

Потребно е да се спроведат заштитни, но и систематски археолошки ископувања и истражувања, според изготвениот елаборат, но и обемни конзерваторско - реставраторски работи на sидините и кулите.

Забелешка: Најголемиот дел од набележаните интервенции е извршен, а истражувањата се во тек и продолжуваат.

03 - ЦРКВИ

(23) *0301 -* "*Св. Пантелејмон*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-21/1 од 101 година, во Централниот регистар запишан под бр. 12. 03. 1968, со матичен бр. 4-819-038/39 РНД.

Овој споменички комплекс е познат како Климентов манастир, со повеќе фази на градба. Со археолошките ископувања вршени 1943 и 1965 година е утврдено постоење на повеќе ранохристијански цркви што постоеле пред доаѓањето на Св. Климент во Охрид. Во рамките на ранохристијанската базилика, во IX век, Св. Климент ја обновил малата црква-триконхос, а по интензивирањето на црковниот живот за негово време, до неа е дoсидана друга, со неправилна правоаголна форма. На горната страна од тој дoсидан објект се наоѓа гробот на Св. Климент. Двете цркви подигнати од Св. Климент подоцна претрпуваат преправки. Во XV век климентовата црква е претворена во џамија, а во првата половина на XVI век, повторно е обновен климентовиот манастир (а џамијата срушена). Кон крајот на XVI или во почетокот на XVII век повторно е урната црквата и на нејзино место е изградена џамијата Имарет чии остатоци се сочувани до денес.

За заштита на овој значаен споменик на културата, во 1966 година е поставен монтажен кровен покривач. Меѓутоа тој е денес во лоша состојба и не ја врши својата функција, со што се загрозува внатрешноста на споменикот.

Потребни се итни зафати на привремениот кров и одредени интервенции врз другите содржини на објектот.

Забелешка: Исцело е возобновен храмот на Св. Климент и Св. Пантелејмон, истражено е и уредено неговото непосредно опкружување, а во тек е и уредувањето на поширокото окружување на локалитетот.

(24) *0302* "*Св. Богородица Перивлепта*" *(*"*Св. Климент*"*)*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-19/1 од 12. 03. 1968 година, (ново решение) во Централниот регистар запишан под бр. 77, со матичен бр. 4-819-038/38 РНД.

Црквата е изградена во XIII век, живописана 1295 година од зографите Михајло и Ефтихие. Спомениkот е значаен по својата архитектура, (начинот на градба) и особено по извонредниот живопис.

Овој споменик бил конзерваторски третиран во повеќе наврати: 1951/53, 1960/62, 1965, 1975/76, 1985/86, 1988 и 1991 година. Во поглед на архитектурата објектот е целосно заштитен. Меѓутоа сериозен проблем претставува процесот на шалитрација (појава на соли) на фреско - живописот.

Потребна е итна конзерваторска интервенција на фреско-живописот на целиот објект.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(25) *0303* - "*Св. Софија*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-18/1 од 12. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 80, со матичен бр. 4-819-038/31 РНД.

Црквата "Св. Софија" е една од најголемите средновековни цркви во Македонија, подигната во XI век. Долго време била соборна црква на Охридската архиепископија. Спомениkот на културата е значаен по својата архитектура, фреско-живопис и црковната и културната историја на Македонија.

Досега во повеќе наврати се вршени конзерваторски интервенции од различен вид и обем. Најсложениот конзерваторски зафат (враќање на горниот sид во првобитна положба) е извршен 1950 година, а во наредните неколку години и реконструкција на живописот. Во периодот 1982/87 година, во рамките на посебен научен проект, се вршени истражувачки работи од различен вид. Интервенции на кровот се вршени во 1980, 1991 и препокривање 1994/96 година.

Потребни се конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата и фреско - живописот, вклучувајќи ги и симнатите фрагменти на живописот.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(26) *0304* - "*Св. Димитрија*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-25/1 од 13. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 74 , со матичен бр. 4-819-038/43 РНД.

Црквата е изградена и живописана во XIV век. Претставува мала еднокорабна црква.

Во 1992 година се извршени конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата.

Потребно е да се изврши конзервација на фреско - живописот.

(27) *0305 - Мал* "*Св. Климент*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-31/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 78, со матичен бр. 4-819-038/75 РНД.

Објектот претставува мала, еднокорабна црква, изградена во XIV век.

Заради стабилност на објектот се поставени контрафори, но и покрај тоа денес има отклонување на јужниот ѕид. Постои проект.

Потребно е изведување на конзерваторско-реставраторски работи на архитектурата.

(28) *0306 - "Св. Богородица Челница", Охрид*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-29/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 71 со матичен бр. 4-819-038/33 РНД.

Црквата претставува двокорабна градба, единствена во Македонија со остатоци од фреско-живопис од XIV век. Во 1862 год. во оваа црква Дичо Зограф ја исликал композицијата "Успение на Богородица".

На овој Објект, досега се вршени само археолошки истражувања и конзервација на фреско-живописот од постариот период.

Кровниот покривач е во лоша состојба, како и архитектурата во олтарниот дел. Проект не е изготвен.

Потребни се итни интервенции на архитектурата и фреско-живописот.

14 - ДРУГИ ОБЈЕКТИ

(97) *1401 - "Куќа на Уранија"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-667/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 972 со матичен бр. 4-819-038/150 РНД.

Објектот е од XIX век, денес во функција како етнолошка поставка и галерија на современа уметност.

На објектот се вршени конзерваторско - реставраторски работи во два наврати: 1951/52 и 1988 година.

Состојбата на објектот статички и асеизмички не е поволна.

Потребна е итна санација.

(98) *1402 - "Музеј на словенска писменост"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-669/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 973 со матичен бр. 4-819-038/151 РНД.

Објектот е од XIX век, некогашно училиште, денес во функција Музеј на словенската писменост.

Конзерваторско - реставраторски работи се извршени 1984 година. Музејот сега е затворен поради изведување на градежни работи на подовите.

Потребно е континуирано одвивање на работите, заради што побрзо реализирање.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен, но објектот се здобил со нова намена: Дирекција на проектот Заштита на Охридското Езеро.

(99) *1403 - "Галерија на икони"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-670/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 974 со матичен бр. 4-819-038/152 РНД.

Реконструкцијата на објектот е извршена 1981/83 година и објектот е ревитализиран со функција на галерија за икони.

Објектот е во добра состојба, меѓутоа треба да се изготви проект за презентација на иконите на друг начин, различен од сегашниот.

Исто така е потребно да се извршат конзерваторски работи на иконите од охридската збирка, чија состојба е влошена заради несоодветните услови на чување.

Забелешка: Извршена е целосна реконструкција на објектот.

III ПЛАН НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ПРОСТОРОТ

1. УРБАН МОДЕЛ - КАРАКТЕРИСТИКИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОСТОРНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ГРАДОТ

Дефинирање на моделот на идната организација и дистрибуција на содржините на територијата на градот претставува финална фаза во процесот на изработката на Генералниот урбанистички план на градот. Основа за дефинирање на моделот е идентификација на потребите извршена во овој план, а со помош на соответни критериуми, нормативи и стандарди, како и нивната квантификација и просторна дисперзија. Едновремено, преку изборот на моделот и дефинирањето на стратегијата на просторната редистрибуција ќе се разрешуваат и дилемите и колизиите помеѓу јавните интереси и потребите на независните фактори или институции.

Моделот на просторната организација на градот подразбира дефинирање на моделите на одделни урбани содржини и инфраструктурни системи во рамките на комплексниот социоекономски и просторен систем на градот.

Усвоените модели по кои ќе се одвива развојот на најважните градски функции предвидуваат:

да се изврши нова административно - територијална поделба на градската територија на Урбани заедници која ќе кореспондира со територијалната поделба на урбани едници во поглед на границите, редниот број и местоположба (пример: Урбана Единица 1 - Стар град да биде Урбана заедница 1 - Стар Град), при што да се има пред вид дека бројот на урбани единици по ОУП од 1963 година бил 11, а бројот на Месни заедници според ОУП од 1989 година бил 17, што значи дека за шест Урбани заедници ќе треба да се определи нов број - покрај називот што веќе го имаат.

подобрување на стандардот на домувањето, егализација на животните услови на целата територија на градот, супституција на станбениот фонд со низок квалитет, реконструкција на станбениот фонд со низок квалитет, елиминирање на процесот на бесправна градба, инфраструктурно екипирање;

- просторно - физичко дооформување и докомплетирање на стопанските зони и нивното инфраструктурно екипирање со целосно почитување на принципите и критериумите за заштита на животна средина и одржлив развој;
- воедначување на просторната дисперзија на нестопанските дејности и фукции на општествената надградба (општествен стандард, терцијарни дејности и јавни функции) и подобрување на нивниот квалитет;
- формирање на систем на центри во градот со различно ниво на фукционална екипираност во зависност од нивното хиерархиско ниво;

- оптимализирање на услови за одмор, рекреација и спортување на граѓаните преку формирање и уредување на јавни зелени површини, рекреативни терени и комплекси и спортски центри;
- екипирање на градот со комунални инфраструктурни системи во функција на ефикасно водоснабдување, елиминирање на отпадни води, регулација на површински водотеци и далечинско затоплување;
- сообраќајниот систем на градот да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото;
- заштита на културно-историското и градителско наследство на градот;
- ефикасна примена на системот за управување на животната средина и насочување на процеси со цел да се постигнат оптимални ефекти на глобален и локален план;

1.1. Граница на урбаното подрачје

Граница на опфатот на ГУП ги детерминира опфатот и површината на земјиштето кое се резервира за развојот на урбаните содржини за планскиот период . Таа представува краен резултат на вкупниот процес на планирањето на долгорочниот просторен развој на градот во кој покрај планерскиот тим се вклучени и сегашните и потенцијални корисници на просторот и локалната власт преку процесот на донесувањето на планот. Во оваа фаза на планот границата е дадена ориентационо, а ќе се дефинира во крајната фаза, односно во Предлог - планот. Катастарската поделба и нумерација во геодетските подлоги на кои е работен овој ГУП е според авионското снимање.

Градската територија е ограничена со природни и со од човек воспоставени граници:

од југ и запад - по брегот на езерото во потегот од вливот на реката Даљан на север до вливот на каналот Рача на југ

од југ и исток - границата води по јужниот брег на регулираниот канал Рача до осовината на Булеварот Св. Стефан, по неа до источната регулациона линија на улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Св. Наум по која води до улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Конско се до следните катастарски парцели од К.О. Велестово: КП 6034, 526, 528,529, па по осовината на постојното локално патче се до КП 3018, повторно по патчето, КП 3024, пак патче, па КП 1541, 1534 (дел), 1533, ја сече улицата СЕ 16.2. , па по осовината на патчето, КП 1495, 1492, 1491, 1490, 1489, 1488, јужен брег на каналот Рача, го сече каналот Рача, КП 572, 565, осовина на патчето, па КП 564, 565, 566, 2976, 2975, по постојното патче до КП 2964, потоа КП 2963, 2962, 2960, 2905, 2903, 2899, 2898, 2889, 2888, 2885, 2883, 2884, 2879, 2875, 2874, 2864, 494, 482, 483, 484, 485, 486, 470, 471, 472, 2734, 2733, 2732, 2731, 2728, 2726, 2722, 2721, 454, 453, 307, 2717, 2715, потоа патче до КП 2606, пак по патчето до осовината на СЕ 16.1., по неа на југ до КП 2599, па 2598, 2597, 2589, 250 (дел),

2585, па по патчето се до осовината на улицата С-12 (патот за Велестово) по чија осовина границата води кон север се до пресекот со улицата СЕ 8.3. (кај Спортското стрелиште) по која оди до пресекот со магистралната улица М-3 Бејбунар, 1557, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1600, 1601, 1604, 1603, 1602, 1617,1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632,1633, 1454, 1453, 1452, 1448, 1450, 1449, 1415, 1414, 1412, 1411, 1410, 1409, 1408, 1407, 1412, 1413, 1406, 1405, 1402, 1396, 1394, 1393, 1392, 1391, 1384, 1380, 1379, 1365, 1364, 1363, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1326, 1327 и излегува на осовината на М-3. (Напомена: опишаната граница од КП 1551 до 1327 представува граница на населбата Бејбунар утврдена со ДУП). По осовината на М -3 оди до крстосницата со улицата СЕ 11.3. по чија осовина оди кон север до јужната рег. линија на постојната ул. I. Македонска ударна бригада по која оди се до северниот брег на регулираното корито на реката Сушица (Летница) до пресекот со улицата С-8 Македонска, преминува на осовината на улицата СЕ 15-1 Мирка Гинова до осовината на улицата СЕ 15.4. Живко Чнго до катастарските парцели на К.О. Велгошти: КП 1564, 1559, 1557, 1556, 1553, па по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел оди кон север до границите на КП 1588, 1601, 1602, 1605, излегува на осовината на улицата СЕ 15.2. А. Турунџе и по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел, оди кон север до осовината на улицата СЕ 15.3. По неа оди кон исток до осовината на локалниот пат што води кон север се до границата на КП869, К.О. Лескоец,

од север и запад - границата води по северната граница на КП869, К.О. Лескоец, па по северната граница на Градските гробишта се до КП 2495, 2494, 2493 и 2492, и излегува на осовината на улицата М -4 15. Корпус по која оди до границата на КП 1602, па по границите на КП 1603, 1604, 1605, 1606, 1548, 1547, 1535, 1534, 1533, 1530, 1529, 1528 до осовината на собирната улица С - 7 Петрино, по која оди кон југ до КП 1720, 1719, 1718, 1722, 1916, 1904, 1903, 1902, 1901, 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1883, 1894, 1881, 1770, 1768, 1779, 1781, 1442, 1443, 1440, 1433, 1398, 1399, 1284, 1286, 1292, 1297, 1298, 1266, 1270, 1269, 1279, 1278, 1277, 1275, 1274, 429, 430, 433 (дел), 1272, 1259, 1258 и до осовината на улицата СЕ 14.2. по која оди кон север до границата на КП 461, па 462, 460, 459, 468(дел), 458, 455/1, 454, 456 (дел), 457 (дел), 655, 659, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 670, 1239, 1238, 1237, 1236, 676, 677 (дел), 678 (дел), 1122, 1121, 1120, 688, 689, 690, 692, 698, 703, 572, 575, 576, 584, 685, 651, 649, 648,623, 622, 619, 618 (дел), 617 (дел), 609 (дел), 606, 605, 604, 602, 601, 600, 599, 538, 520, 518, 517, 516, 512, 511, па излегува на постојна уличка која е едновремено и граница со К.О. Лакочерej , по која води до осовината на сервисната улица СЕ 14. 1. Р. Новичич. По оваа осовина границата води кон југ до границата на КП 721, па покрај КП 720, 719, 718, и 716 излегува на осовината на СЕ 14.1. Р. Новичич - крак по која води кон југоисток до пресекот со границата на КП 2136, па 2135, 2134, 2133, до осовината на СЕ 14.4. Р. Новичич - крак по која оди кон југ до пресекот со КП 3540, па на запад по 3539, 3084, 3082, 3081, 3076, 3077, го сече регулираното корито на реката Летница и сервисниот пат што како насип води покрај коритото се до вливот во р. Даљан, па по границите на КП 3071, 3070, 3069, 3068, 3059, 3067, 3060, ја сече КП 3054, па по брегот на поранешното корито на Летница до КП 3189, сече постоен пристап, оди кон југ по КП 3019, 3020,

3010, 3006, 3005, 3003, 2999, 2998, 2994, 2987, 2986, 2980, 2979, 2978, 2977, 2971, 2969, 2968, 2964, 2963, 2962, 2849, 2851, 2853, 2856, сече постоен пристап, па по КП 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, сече постоен пристап, па по КП 2888, 2890, 2893, па по брегот на поранешна рекичка до КП 4083, 4085, ги сече следните КП: 2909, 2910, 2768, 2767, 2766, 2765 и 2764, па по границите на КП 2763, 2762, сече постоен пристап, па по КП 2739, 2738, 2737, 2736 и излегува на осовината на сервисната улица СЕ 5.4. Хаџи Мустафа, па по КП 2714 излегува на регулираната река Даљан и ја сече.

од запад - западниот брег на регулираната река Даљан од КП 2714 до вливот во Охридското Езеро

Вкупната површина на опфатот во опишаните граници изнесува 1.286.90 Ха

1.2. Урбан модел - основна поделба на територијата на градот

Дефинирањето на урбаниот опфат и основната територијална поделба извршени се со оптимално почитување на поставките на претходните плански документи - Основните урбанистички планови од 1973 и 1989 година, а многу значаен фактор е примарната улична мрежа која, главно, ги детерминира просторно-административните единици.

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Нивниот број во однос на претходниот ГУП (ОУП) се намалува од 18 на 17 со изземањето на населеното место Велгошти од границите на територијата на градот. Во 16 Урбани заедници постојат разновидни урбани содржини, се предвидуваат и нови, а во седумнаесеттата, УЗ Студенчишта, се простори наменети за наука, спорт, рекреација и заштитени и резервирани површини , без домување.

Потребно е да се одбележат разликите помеѓу до сега постојната територијална поделба и планираната со овој план:

1. УЗ Стар Град - не се менуваат границите и површината
2. УЗ Центар - во неа се поранешните УЗ Центар и УЗ Долна Влашка Маала од која ќе се изземе Спортскиот центар Биљанини Извори
3. УЗ Кошишта - се менуваат границите, се наголемува површината
4. УЗ Воска - се менува границата и се наголемува површината
5. УЗ Лескајца - се менува границата и се наголемува површината
6. УЗ Даме Груев - останува во истите граници и со иста површина
7. УЗ 7-ми Ноември - постојната УЗ 7 - ми Ноември се дели на две УЗ од кои јужната го задржува називот, а северната добива име УЗ 8-ми Септември. Истовремено кон неа се припојува дел од УЗ Железничка Населба, со што се наголемува вкупната површина
8. УЗ Биљанини Извори - минимално се менуваат границите
9. УЗ 8-ми Септември - Урбана заедница формирана од дел на поранешната УЗ 7-ми Ноември, со ново име
10. УЗ Горна Влашка Маала - останува со истите граници и површина
11. УЗ Видобишта и Илинден - се спојуваат во една УЗ

12. УЗ Гоце Делчев - ги задржува границите и површината
13. УЗ Железничка Населба - од јужната страна границата се повлекува по ул. Железничка, од северната страна новата граница е до границата на градската територија со која во овој дел се поклопува
14. УЗ 15-ти Корпус - границите кон север и исток се поклопуваат со границите на градската територија
15. УЗ Радоица Новичич - сите граници освен јужната се поклопуваат со границите на градската територија
16. УЗ Рача - останува со постојните граници и површина
17. УЗ Студенчишта - во неа ќе се приклучи Спортскиот центар Биљанини Извори, а истиот се одделува од УЗ Долна Влашка Маала, останатите граници се задржуваат
18. УЗ Чекоштина на северниот дел на излезот кон М-4 се вклучува за прв пат во границите на опфатот на градот со граници на претходниот ОУП само корегирани по катастарски парцели.

Во суштина, новата територијална поделба во најголема мерка базира врз системот на примарните улици, а кореспондира со поранешната поделба на **урбани единици** чии броеви ги носат **новоформираните Урбани заедници.**

Вкупната површина на опфатот од 1.232,60 Ха поделена е на 17 - те Урбани заедници со следното учество:

ред.бр.	**просторно - функционални единици - Урбани заедници**	**Површина Ха**	**Учество %**
УЗ 1.	Стар Град	70.27	5,74
УЗ 2.	Центар	63,12	5,24
УЗ 3	Кошишта	43,52	3,61
УЗ 4.	Воска	98.77	8,29
УЗ 5.	Лескајца	74,97	6,22
УЗ 6.	Даме Груев	34,21	2,84
УЗ 7.	7-ми Ноември	27,92	2,29
УЗ 8.	Биљанини Извори	56,15	4,66
УЗ 9.	8- ми Септември	66.34	5,27
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	49.91	3,79
УЗ 11.	Видобишта	98.84	7,98
УЗ 12.	Гоце Делчев	55,47	4,64
УЗ 13.	Железничка Населба	82.36	7,66
УЗ 14.	Радоица Новичич	86.75	6,88
УЗ 15.	15 - Корпус	159.22	10,20
УЗ 16.	Рача	71.16	5,24
УЗ 17.	Студенчишта	112.09	9,45
УЗ 18	Чекоштина	38.95	9,45
	вкупно	**1.286.90**	100,00

Површините на сите Урбани заедници се поголеми од 30 Ха и согласно "Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичката обработка на плановите" поделени се на помали урбани блокови чии граници се определени со постојната или планирана улична мрежа. На тој начин се формираат помали

просторни целини чие понатамошно детално урбанистичко планирање е далеку поефикасно и пореално.

1.2. Систем на Урбани заедници - просторно - административни единици

УЗ 11 - Видобишта

Урбаната заедница **Видобишта** (поранешна Урбана едница 11, односно УЗ Видобишта-Илинден)) го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Македонска и реката Сушица
- од исток - дел од границата на опфатот на градот и сервисна ул. СЕ - 11.3. Бејбунар - крак
- од југ - Момчило Јорданоски и границата на Оранжериите
- од запад - 7. Ноември

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 96,26 Ха поради што е поделена на пет Урбани Блока и тоа:

УБ 11.1. ограничен со улиците 7. Ноември, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и границата на Оранжериите на Градинар со вкупна површина од 22,04 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.2. ограничен со улиците Момчило Јорданоски, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и Бејбунар, со вкупна површина 19,70 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.3. ограничен со улиците Македонска, Железничка, Ристо Чадо, реката Сушица и ул. Бејбунар со вкупна површина од 22,67 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.4. ограничен со улиците Железничка, Бејбунар и Ристо Чадо, со вкупна површина од 25,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.5. ограничен со улицата Бејбунар - крак, реката Сушица и дел од границата на територијата на градот, со вкупна површина од 6,91 Ха сметано по осовините на обемните улици

1.3. Урбани заедници и урбани блокови во структурата на градската територија

ред.бр.	Урбани заедници и урбани блокови	Површина Ха	Учество %
УЗ 1.	**Стар Град**	**70,27**	5,46
	УБ 1.1.	25,40	
	УБ 1.2.	35,32	
	УБ 1.3.	3,73	
	УБ 1.4.	5,82	
УЗ 2.	**Центар**	**63,12**	4,91
	УБ 2.1.,	8,38	
	УБ 2.2.	9,49	
	УБ 2.3.	15,18	
	УБ 2.4.	10,19	
	УБ 2.5.	13.98	
	УБ 2.6.	5,90	
УЗ 3.	**Кошишта**	**43,52**	3,39
	УБ 3.1.	17,95	
	УБ 3.2.	9,77	
	УБ 3.3.	10,43	
	УБ 3.4.	5,37	
УЗ 4.	**Воска**	**98,77**	7,68
	УБ 4.1.	8,90	
	УБ 4.2.	11,33	
	УБ 4.3.	8,38	
	УБ 4.4.	16,65	
	УБ 4.5.	15,15	
	УБ 4.6.	14,39	
	УБ 4.7.	23,97	
УЗ 5.	**Лескајца**	**74,97**	5,83
	УБ 5.1.	18,53	
	УБ 5.2.	10,21	
	УБ 5.3.	12,48	
	УБ 5.4.	33,75	
УЗ 6.	**Даме Груев**	**34,21**	2,66
	УБ 6.1.	23,79	
	УБ 6.2.	10,42	
УЗ 7.	**7-ми Ноември**	**27,92**	2,16
	УБ 7.1.	14,56	
	УБ 7.2.	13,36	
УЗ 8.	**Биљанини Извори**	**56,15**	4,36
	УБ 8.1.	22,46	
	УБ 8.2.	15,51	
	УБ 8.3.	18,18	

УЗ 9.	**8- ми Септември**	**67,23**	4,92
	УБ 9.1.	28,36	
	УБ 9.2.	15,50	
	УБ 9.3.	19,37	
	УБ 9.4.	3.11	
УЗ 10.	**Горна Влашка Маала**	**49,91**	3,88
	УБ 10.1.	19,75	
	УБ 10.2.	14,47	
	УБ 10.3.	11,46	
	УБ 10.4.	4,01	
УЗ 11.	**Видобишта**	**98,84**	7,68
	УБ 11.1.	23,52	
	УБ 11.2.	23,77	
	УБ 11.3.	22,10	
	УБ 11.4.	19,81	
	УБ 11.5.	9,64	
УЗ 12.	**Гоце Делчев**	**55,47**	4,32
	УБ 12.1.	6,99	
	УБ 12.2.	17,75	
	УБ 12.3.	16,28	
	УБ 12.4.	14,45	
УЗ 13.	**Железничка Населба**	**82,36**	6,39
	УБ 13.1.	22.57	
	УБ 13.2.	18,73	
	УБ 13.3.	21,90	
	УБ 13.4.	30,05	
УЗ 14.	**Радоица Новичик**	**86,75**	6,74
	УБ 14.1.	15,76	
	УБ 14.2.	31,68	
	УБ 14.3.	27,63	
	УБ 14.4.	11,68	
УЗ 15.	**15 - Корпус**	**159,22**	12,37
	УБ 15.1.	15,46	
	УБ 15.2.	25,96	
	УБ 15.3.	10,77	
	УБ 15.4.	32,45	
	УБ 15.5.	27,11	
	УБ 15.6.	22,36	
	УБ 15.7.	25,11	
УЗ 16.	**Рача**	**71.15**	5.52
	УБ 16.1.	18,56	
	УБ 16.2	31,96	
	УБ 16.3.	20,63	
УЗ 17.	**Студенчишта**	**112,09**	8,71
	УБ 17.1.	70,96	
	УБ 17.2.	19.38	
	УБ 17.3.	17,30	
	УБ 17.4.	4.45	
УЗ 18.	**Чекоштина**	**38,95**	3,02
	УБ 18.1.	16,29	
	УБ 18.2.	22,66	
вкупно	**УРБАНИ БЛОКОВИ 73**	**1.286,90**	**100,00**

1.4. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНИТЕ ЗАЕДНИЦИ И УРБАНИТЕ БЛОКОВИ

УЗ 1 СТАР ГРАД	**70,27 Ха**
Урбан блок 1.1	**25,40 Ха**
• домување со туризам	12,21
• домување со терц. дејности	1,12
• основно училиште	0,98
• наука	0,15
• култура	0,66
• духовна култура	1,51
• терцијален сектор	0,58
• комунални дејности	0,01
• хотелиерство	0,66
• државна управа	0,01
• јавно зеленило	3,33
• плажи	0.07
• пешачки улици и плоштади, крајбрежје	
Урбан блок 1. 2.	**35,32 Ха**
• домување	8,29
• туризам	0,62
• наука	0,09
• култура	2,07
• духовна култура	0,70
• комунални дејности	0,02
зеленило јавно	21,81
рекреација,плажи	
пешачки улици и плоштади,крајбрежје	
Урбан блок 1. 3.	**3,73 Ха**
• домување со терц. дејности	1,08
• духовна култура	0,09
• терцијарен сектор	0,43
• градско пазариште	0,72
• јавен паркинг и катна гаража	0,18
• пешачки улици и плоштади	
Урбан блок 1. 4.	**5,82 Ха**
домување	2,64
домување со терц. дејности	2,35
терцијарен сектор	0,06
хотел	

улици	0,07
УЗ 2 ЦЕНТАР	**63,12 Ха**
Урбан блок 2.1.	**8,38 Ха**
• домување со хотелиерство	2,54
• домување со терц. дејности	1,25
• образование	0,38
• здравство	0,05
• хотелиерство	1,66
• култура	0,57
• духовна култура	0,15
• терцијарен сектор	0,15
зеленило заштитно	0,15
улици	
Урбан блок 2.2.	**9,49 Ха**
• домување	1,43
• домување со терц.дејности.	4,90
• соц. грижи -дом за пензионери	0,11
• култура	0,39
• државна администрација	0,23
• спорт	0,64
• терцијарен сектор	0,35
• автобуски терминал 1	0,39
• ПТТ	0,32
• улици	
Урбан блок 2. 3.	**15,18 Ха**
домување	4,84
домување со терц. дејности	3,80
образование	2,95
детска установа	0,43
култура	0,02
државна администрација	0,76
улици	
Урбан блок 2.4.	**10,19 Ха**
• домување со хотелиерство	6,34
• хотелиерство	2,20
• примарен сектор	0,10
• заштитно зеленило	0,18
• улици	
Урбан блок 2. 5.	**13,98 Ха**
домување	7,26
домување со терц. дејности	4,46
духовна култура	0,10
улици	
Урбан блок 2. 6.	**5,09 Ха**
• зеленило јавно	

• рекреација- крајбрежен појас, плажа	2,39
• улица	0.69
УЗ 3 КОШИШТА	**43.52 Ха**
Урбан блок 3.1.	**17,95 Ха**
домување	10,34
домување со терц. дејност	5,92
духовна култура	0,087
улици	
Урбан блок 3.2.	**9,77 Ха**
• домување	8,55
• духовна култура	0,43
• државна администрација	0,01
• улици	
Урбан блок 3.3.	**10,43 Ха**
домување	4,62
домување со терц. дејности	3,25
образование	0,88
детска установа	0,47
• улици	
Урбан блок 3.4.	**5,37 Ха**
домување	2,90
здравство	0,09
локална самоуправа	0,06
духовна култура	0,04
зеленило јавно	1,31
улици	
УЗ 4 ВОСКА	**98,77 Ха**
Урбан блок 4.1.	**8,90 Ха**
• домување со туризам	8,0
• терцијарен сектор	0,14
• улици	
Урбан блок 4.2.	**11,33 Ха**
домување со туризам	10,47
• улици	
Урбан блок 4.3.	**8,38 Ха**
• домување со туризам	6,28
• социјални грижи	0,70
• река	0,17
• зеленило заштитно	0,20
• улици	
Урбан блок 4.4.	**16,65 Ха**
• домување	6.56
• домување со терц. дејности	2.86
• река	1,54
• зеленило заштитно	1,63

• бензински пумпи • улици	0,66
Урбан блок 4.5. • домување • домување со терц. дејности • образование - основно • детска установа • локален центар • духовна култура • терцијарен сектор • улици	**15,15 Ха** 7.61 3.38 2.54 0,40 0,40 0,12 0,14 0.31
Урбан блок 4.6. • домување • домување со терц. дејности • улици	**14,39 Ха** 9.21 4.00
Урбан блок 4.7. • хотелиерство • терцијален сектор • спорт • рекреација, плажи • река • зеленило заштитно • улици	**23.97 Ха** 16,05 0,12 0,73 3,82 1,23 0,33
УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА **Урбан блок 5.1.** • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • терцијален сектор • бензински станици • улици	**74,97 Ха** **18,53 Ха** 3.64 1.63 0,71 8,91 0,70
Урбан блок 5.2. • домување • домување со терц. дејности • образование,лок.центар и детска установа улици	**10,21 Ха** 4,50 3,18 1,26
Урбан блок 5.3. • домување • домување со терц. дејности • хотел • улици	**12,48 Ха** 6,94 3.48 0,24
Урбан блок 5.4. • домување	**33,75 Ха** 20,51

• домување со терц. дејности	3.99
• примарен сектор	1,25
• секундарен сектор	3,51
• терцијарен сектор	2.63
• улици	
УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ	**34,21 Ха**
Урбан блок 6.1.	**23,79 Ха**
• домување	19,72
• домување со терц. дејности	2,12
• детска установа	0,20
• духовна култура	0,08
• ТВ комуникации	0,06
• улици	
Урбан блок 6.2.	**10,42 Ха**
• домување	4,78
• домување со терц. дејности	4.36
• терцијарен сектор	0,16
• комунален објект	0,05
• улици	
УЗ 7. НОЕМВРИ	**27,92 Ха**
Урбан блок 7.1.	**14,56 Ха**
• домување	3,18
• домување со терц. дејности	9.00
• основно училиште	0,72
• државна администрација	0,14
• терцијарен сектор	0,17
• електро дистрибуција - управа	0,14
• улици	
Урбан блок 7.2.	**13,36 Ха**
• домување	8.18
• домување со терц. дејности	4.04
• улици	
УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ	**56,15 Ха**
Урбан блок 8.1.	**22,46 Ха**
• домување	13,34
• домување со терц. дејности	5,52
• локален центар	0,36
• детска градинка	0,32
• државен архив	0,36
• терцијарен сектор	0,34
• улици	

Урбан блок 8.2.	**15,51 Ха**
• домување	8,33
• домување со терц. дејности	5,32
• образование	0,63
• улици	
Урбан блок 8.3.	**18,18 Ха**
домување	5,83
домување со терц. дејности	4,11
спортско стрелиште	0,93
комунален објект	1,01
ТС 110/0,4 Охрид 2	0,46
бензинска станица	0.19
зеленило зашитно	0,18
зеленило јавно	2,04
улици	
УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ	**63.22 Ха**
Урбан блок 9.1.	**28,36 Ха**
• домување	18,41
• домување со терц. дејности	5.29
• локален центар и образование	1.44
• терцијарен сектор	0,67
• комунален објект	0,19
• улици	
Урбан блок 9.2.	**15,50 Ха**
• домување	7.82
• домување со терц. дејности	3.98
• примарен сектор	1,81
• секундарен сектор	0,49
• терцијарен сектор	0,20
• улици	
Урбан блок 9.3.	**16,02 Ха**
• домување со терц. дејности	0.28
• секундарен сектор	12.68
• терцијарен сектор	1.61
• улици	
Урбан блок 9.4.	**3.34 Ха**
автобуски терминал	2.07
терцијарен сектор	0.45

УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА	**49,91 Ха**
Урбан блок 10.1.	**19,75 Ха**
• домување	8,72
• домување со терц. дејности	3,42
• државна администрација	1,00
• детска градинка	0,67
• терцијарен сектор	0,17
• улици	
Урбан блок 10.2.	**14,47Ха**
• домување	6,99
• домување со терц. дејности	4,02
• духовна култура	0,30
• образование	1,14
• улици	
Урбан блок 10.3.	**11,46Ха**
• домување инд.	6,80
• домување со терцијални дејности	3,68
• терцијарен сектор	0,16
• улици	
Урбан блок 10.4.	**4,01Ха**
• домување комб.	3.25
• терцијарен сектор	0.23
• улици	
УЗ 11 ВИДОБИШТА ИЛИНДЕН	**98,84 Ха**
Урбан блок 11.1.	**23.52 Ха**
• домување со терц.дејности	4,39
• образование,л.центар,д.град.,дом за хенд.	7,20
• градска топлана	1,53
• терцијарен сектор	0,25
• полигон за обука за возачи	0,19
• бензинска станица	0.33
• зеленило заштитно	2,86
• улици	
Урбан блок 11.2.	**23.77 Ха**
• домување	16.29
• домување со терц.дејности	5.69
• терцијарен сектор	0,14
• улици	
Урбан блок 11.3.	**22.10 Ха**
• домување	8.58
• домување со терц.дејности	4,45
	0.59

• државна управа • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • улици	1,36 3,20 0,12 2,07
Урбан блок 11.4. домување домување со терц.дејности улици	**19.81 Ха** 13,21 5,21
Урбан блок 11.5. • домување • домување со терц.дејности • улици	**9.64 Ха** 7.55 1,55
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ **Урбан блок 12.1.** • домување • домување комбинирано • улици	**55,47 Ха** **6,99 Ха** 2,61 3,51
Урбан блок 12.2. • домување • домување комбинирано • детска установа • медицински центар • терцијарен сектор	**17,75 Ха** 3,28 3,30 0,40 8,84 0,10
Урбан блок 12.3. • домување • домување комбинирано • локален центар • улици	**16,28 Ха** 9,28 0,59 0,21
Урбан блок 12.4. • домување • зеленило заштитно	**14,45 Ха** 12,85 1,47
УЗ 13. ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА **Урбан блок 13.1.** • специјална намена • улици	**82,36 Ха** **22.57 Ха** 21,70
Урбан блок 13.2. • домување • домување со терц.дејности • примарен сектор • терцијарен сектор	**18.73 Ха** 7.90 2.09 5.57

• улици	2.88
Урбан блок 13.3.	**21,90 Ха**
• домување	14.82
• домување со терц. дејности	5.56
• хотел	0,06
• улици	
Урбан блок 13.4.	**30,05Ха**
• домување	15.26
• домување комб.	4.88
• терцијарен сектор	3,33
• рекреација	0,31
• река	1,07
• ЈП Македонија пат	0,81
• улици	
УЗ 14. РАДОИЦА НОВИЧИЧ	**86,75 Ха**
Урбан блок 14.1.	**15,76 Ха**
домување	9,91
домување комб.	4,03
терцијарен сектор	0,26
река	0,30
улици	
Урбан блок 14.2.	**31.68 Ха**
• домување	24,20
• домување комб.	3,86
• основно образование	1,34
• детска установа	0,91
• духовна култура (црква)	0,12
• улици	
Урбан блок 14.3.	**27,63 Ха**
• домување	19,91
• домување кол.	6,74
• улици	
Урбан блок 14.4.	**11,68 Ха**
• домување комб.	9,38
• здравство	0,06
• локален центар	0,29
• река	0,05
• улици	

УЗ 15. - 15. КОРПУС	**159.22 Ха**
Урбан блок 15.1.	**15,46 Ха**
• домување со терц. дејности	4,99
• образование	0,81
• секундарен сектор	6,78
• зеленило заштитно	0,94
• ТС 110/0,4 Охрид 1	0,80
• улици	
Урбан блок 15.2.	**25,96 Ха**
• домување	19,05
• домување со терц. дејности	3,30
• образование и лок. центар	2,36
• улици	
Урбан блок 15.3.	**10,77 Ха**
• домување	7,38
• домување комб.	2,65
• улици	
Урбан блок 15.4.	**32.45 Ха**
• домување со терц.дејности	0,16
• терцијарен сектор	0,22
• градски гробишта	16,65
• бензинска пумпа	0,21
• зеленило заштитно	13,96
• улици	
Урбан блок 15.5.	**27,11 Ха**
• домување	11,05
• мало стопанство	8,05
• секундарен сектор	3,39
• терцијарен сектор	2,00
• бензинска пумпа	0,55
• хотелиерство	0,17
• улици	
Урбан блок 15.6.	**22,36 Ха**
• домување	2,78
• секундарен сектор	11,76
• мало стопанство	5,54
• терцијарен сектор	1,41
• улици	
Урбан блок 15.7.	**25,11 Ха**
• мало стопанство	11,27
• секундарен сектор	11,11
• терцијарен сектор	1.39
• улици	
УЗ 16. РАЧА	**71,15**
Урбан блок 16.1.	18,56
• домување	10,18

• улици	0,44
Урбан блок 16.2.	31,96
• домување комб.	2,28
• терцијарен сектор	
• зеленило заштитно	
• улици	
• река	0,52
Урбан блок 16.3.	20,63
• домување комб.	0,22
• домување со туризам	17,25
• образование	0,29
• локален центар	0,39
• хотел	0,37
• духовна култура	0,24
• терцијарен сектор	0,07
• зеленило заштитно	0,36
• улици	1,74
УЗ 17. СТУДЕНЧИШТА	**112,09 Ха**
Урбан блок 17.1.	**70,96 Ха**
блато	51,55
наука	1,54
канал Студенчишта	1,75
специјална намена	3,42
рекреација	7,29
улици и пешачки патеки	
Урбан блок 17.2.	**19,38 Ха**
• спорт	16,26
• комунални дејности	0,48
• јавно зеленило	0,85
• улици и пешачки патеки	
Урбан блок 17.3.	**17,30 Ха**
• археолошки локалитет	0,25
• спомен парк	0,04
• државна управа	0,60
• дендролошки парк	1,90
• комунални објекти	0,34
• јавно зеленило	13,22
• улици	0,95
Урбан блок 17.4.	**4.45 Ха**
• домување	3.35
• домување со туризам	0.47
УЗ 18. ЧЕКОШТИНА	**38.95 Ха**
Урбан блок 18.1.	**16,29 Ха**
• домување	13,04
• туризам	0,14

• локален центар и образование • зеленило заштитно • улици	1,59 0.57
Урбан блок 18.2. • домување • спорт и рекреација • зеленило заштитно • улици	**22,66 Ха** 13,47 6.88 0.57

ВКУПНА ПОВРШИНА : 1.286,90 Ха

1.5. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНИТЕ ЗАЕДНИЦИ

УЗ 1 СТАР ГРАД	**69,16**
• домување	• 23,77
• домување со терц. дејности	• 2,05
• образование	• 0,93
• наука	• 0,19
• култура	• 2,48
• духовна култура	• 2,08
• терцијален сектор	• 0,70
• хотелиерство	• 0,65
• градско пазариште	• 1,07
• зеленило јавно	• 22,81
• зеленило заштитно	• 0,08
• рекреација, плажи	• 0,50
• јавен паркинг и катна гаража	• 0,21
• пешачки улици и плоштади,крајбрежје	• 11,64
УЗ 2 ЦЕНТАР	**63,12**
• домување	24,79
• домување со терц. дејности	5,39
• домување со хотелиерство	2,67
• образование	4,37
• социјални грижи	0,46
• култура	0,92
• духовна култура	0,19
• државна администрација	0,94
• здравство	0,44
• хотели	2,12
• примарен сектор	0,06
• терцијарен сектор	1,52
• автобуски терминал 1	0,57
• ПТТ	0,33
• спорт	2,43
зеленило јавно	0,47
зеленило заштитно	1,11
рекреација,плажи	2,46
улици	11,88

УЗ 3 КОШИШТА	**43,53**
• домување	• 32,32
• домување со терц. дејности	• 2,40
• образование	• 0,60
• социјални грижи	• 0,42
• здравство	• 0,31
• духовна култура	• 0,12
• државна администрација	• 0,04
• зеленило јавно	• 1,31
• зеленило заштитно	• 0,48
• улици	• 5,53
УЗ 4 ВОСКА	**99,91**
• домување	• 54,33
• домување со терц. дејности	• 2,15
• образование	• 1,50
• социјални грижи	• 1,10
• локален центар	• 0,40
• духовна култура	• 0,12
• хотелиерство	• 16,67
• зеленило заштитно	• 2,02
• спорт	• 0,73
• рекреација, плажи	• 3,82
• бензинска станица	• 0,83
• река	• 2,93
• улици	• 13,08
УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА	**74,98**
• домување	• 46,16
• домување со терц. дејности	• 2,28
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,42
• локален центар	• 0,21
• хотелиерство	• 0,20
• примарен сектор	• 1,81
• секундарен сектор	• 2,93
• терцијарен сектор	• 9,23
• бензинска станица	• 0,68
• зеленило заштитно	• 1,72
• улици	• 8,37
УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ	**34,22**
• домување	• 27,59
• домување со терц. дејности	• 2,99
• социјални грижи	• 0,14
• духовна култура	• 0,05
• терцијален сектор	• 0,12
• комунален објект	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,10

• улици	• 3,13
УЗ 7 7. НОЕМВРИ	**27,64**
• домување	• 19,87
• домување со терц. дејности	• 2,72
• образование	• 0,54
• државна администрација	• 0,42
• терцијарен сектор	• 0,27
• локален центар	• 0,12
• комунален објект (ЕСМ)	• 0,13
• зеленило заштитно	• 0,15
• улици	• 3,54
УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ	**56,15**
• домување	• 37,81
• домување со терц. дејности	• 2,24
• образование	• 1,47
• социјални грижи	• 0,90
• државна администрација	• 0,58
• терцијарен сектор	• 0,34
• спорт	• 0,75
• комунален објект	• 0,96
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,26
• бензинска станица	• 0,18
• зеленило јавно	• 0,68
• зеленило заштитно	• 8,37
• улици	• 7,91
УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ	**63,50**
• домување	• 34,86
• домување со терц. дејности	• 0,87
• образование	• 1,20
• локален центар	• 0,07
• примарен сектор	• 1,60
• секундарен сектор	• 12,76
• терцијален сектор	• 4,30
• комунален објект	• 0,15
• зеленило заштитно	• 1,13
• улици	• 6,50
УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА	**45,73**
• домување	• 39,66
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,65
• духовна култура	• 0,24
• секундарен сектор	• 0,60
• терцијален сектор	• 1,02
• улици	• 2,59
УЗ 11 ВИДОБИШТА ИЛИНДЕН	**96,26**
• домување	• 70,14

• образование	• 1,40
• социјални грижи	• 1,39
• локален центар	• 0,32
• државна администрација	• 0,54
• примарен сектор	• 1,27
• секундарен сектор	• 4,81
• терцијарен сектор	• 2,08
• автобуски терминал 2	• 2,77
• зеленило јавно	• 0,46
• зеленило заштитно	• 3,38
• река	• 0,37
• улици	• 7,33
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ	**55,92**
• домување	• 41,96
• социјални грижи	• 0,27
• здравство	• 8,57
• локален центар	• 0,13
• терцијарен сектор	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,58
• улици	• 4,31
УЗ 13 ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА	**92,63**
• домување	• 45,48
• домување со терц. дејности	• 6,39
• примарен сектор	• 5,53
• терцијален сектор	• 4,79
• хотел	• 0,05
• специјална намена	• 21,64
• зеленило јавно	• 1,97
• зеленило заштитно	• 0,69
• рекреација	• 0,10
• река	• 1,07
• ЈП Македонија пат	• 0,71
• улици	• 5,21
УЗ 14 РАДОИЦА НОВИЧИЧ	**82,97**
• домување	• 73,34
• образование	• 1,39
• социјални грижи	• 0,84
• духовна култура	• 0,08
• здравство	• 0,06
• локален центар	• 0,26
• терцијален сектор	• 0,19
• река	• 0,33
• улици	• 6,47
УЗ 15 15. КОРПУС	**150,07**
• домување	• 45,05
• домување со терц. дејности	• 1,47

• образование	• 2,75
• локален центар	• 0,30
• примарен сектор	• 1,13
• секундарен сектор	• 38,89
• терцијарен сектор	• 15,68
• градски гробишта	• 16,22
• бензински пумпи	• 0,66
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,55
• зеленило јавно	• 0,36
• зеленило заштитно	• 13,39
• улици	• 13,59
УЗ 16 РАЧА	**63,22**
• домување	• 54,80
• образование	• 0,28
• локален центар	• 0,42
• духовна култура	• 0,21
• хотел	• 0,35
• терцијарен сектор	• 1,32
• зеленило заштитно	• 0,91
• улици	• 4,93
УЗ 17 СТУДЕНЧИШТА	**113,92**
• државна управа	• 0,64
• наука	• 1,69
• култура	• 0,30
• секундарен сектор	• 1,67
• спорт	• 18,51
• комунални објекти	• 0,68
• зеленило јавно	• 17,94
• специјално зеленило Блато	• 56,28
• рекреација	• 2,40
• река	• 3,20
• улици и пешачки патеки	• 10,08

1.6. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНИТЕ ЗАЕДНИЦИ

УЗ 1 СТАР ГРАД	**70.27**
• домување	• 23,77
• домување со терц. дејности	• 2,05
• образование	• 0,93
• наука	• 0,19

• култура	• 2,48
• духовна култура	• 2,08
• терцијален сектор	• 0,70
• хотелиерство	• 0,65
• градско пазариште	• 1,07
• зеленило јавно	• 22,81
• зеленило заштитно	• 0,08
• рекреација, плажи	• 0,50
• јавен паркинг и катна гаража	• 0,21
• пешачки улици и плоштади,крајбрежје	• 11,64
УЗ 2 ЦЕНТАР	**63,12**
домување	24,79
домување со терц. дејности	5,39
домување со хотелиерство	2,67
образование	4,37
социјални грижи	0,46
култура	0,92
духовна култура	0,19
државна администрација	0,94
здравство	0,44
хотели	2,12
примарен сектор	0,06
терцијарен сектор	1,52
автобуски терминал 1	0,57
ПТТ	0,33
спорт	2,43
зеленило јавно	0,47
зеленило заштитно	1,11
рекреација,плажи	2,46
улици	11,88
УЗ 3 КОШИШТА	**43,52**
• домување	• 32,32
• домување со терц. дејности	• 2,40
• образование	• 0,60
• социјални грижи	• 0,42
• здравство	• 0,31
• духовна култура	• 0,12
• државна администрација	• 0,04
• зеленило јавно	• 1,31
• зеленило заштитно	• 0,48
• улици	• 5,53
УЗ 4 ВОСКА	**98.77**
• домување	• 54,33
• домување со терц. дејности	• 2,15
• образование	• 1,50
• социјални грижи	• 1,10
• локален центар	• 0,40
• духовна култура	• 0,12

• хотелиерство	• 16,67
• зеленило заштитно	• 2,02
• спорт	• 0,73
• рекреација, плажи	• 3,82
• бензинска станица	• 0,83
• река	• 2,93
• улици	• 13,08
УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА	**74,97**
• домување	• 46,16
• домување со терц. дејности	• 2,28
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,42
• локален центар	• 0,21
• хотелиерство	• 0,20
• примарен сектор	• 1,81
• секундарен сектор	• 2,93
• терцијарен сектор	• 9,23
• бензинска станица	• 0,68
• зеленило заштитно	• 1,72
• улици	• 8,37
УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ	**34,21**
• домување	• 27,59
• домување со терц. дејности	• 2,99
• социјални грижи	• 0,14
• духовна култура	• 0,05
• терцијален сектор	• 0,12
• комунален објект	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,10
• улици	• 3,13
УЗ 7 7. НОЕМВРИ	**27,92**
• домување	• 19,87
• домување со терц. дејности	• 2,72
• образование	• 0,54
државна администрација	• 0,42
• терцијарен сектор	• 0,27
• локален центар	• 0,12
• комунален објект (ЕСМ)	• 0,13
• зеленило заштитно	• 0,15
• улици	• 3,54
УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ	**56,15**
• домување	• 37,81
• домување со терц. дејности	• 2,24
• образование	• 1,47

• социјални грижи	• 0,90
• државна администрација	• 0,58
• терцијарен сектор	• 0,34
• спорт	• 0,75
• комунален објект	• 0,96
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,26
• бензинска станица	• 0,18
• зеленило јавно	• 0,68
• зеленило заштитно	• 8,37
• улици	• 7,91
УЗ 9 . СЕПТЕМВРИ	**66.34**
• домување	• 34,86
• домување со терц. дејности	• 0,87
• образование	• 1,20
• локален центар	• 0,07
• примарен сектор	• 1,60
• секундарен сектор	• 12,76
• терцијален сектор	• 4,30
• комунален објект	• 0,15
• зеленило заштитно	• 1,13
• улици	• 6,50
УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА	**49.91**
• домување	• 39,66
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,65
• духовна култура	• 0,24
• секундарен сектор	• 0,60
• терцијален сектор	• 1,02
• улици	• 2,59
УЗ 11 ВИДОБИШТА ИЛИНДЕН	**98.84**
• домување	• 70,14
• образование	• 1,40
• социјални грижи	• 1,39
• локален центар	• 0,32
државна администрација	• 0,54
• примарен сектор	• 1,27
• секундарен сектор	• 4,81
• терцијарен сектор	• 2,08
• автобуски терминал 2	• 2,77
• зеленило јавно	• 0,46
• зеленило заштитно	• 3,38
• река	• 0,37
• улици	• 7,33
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ	**55,47**
• домување	• 41,96
• социјални грижи	• 0,27

• здравство	• 8,57
• локален центар	• 0,13
• терцијарен сектор	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,58
• улици	• 4,31
УЗ 13 ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА	**82,36**
• домување	• 45,48
• домување со терц. дејности	• 6,39
• примарен сектор	• 5,53
• терцијален сектор	• 4,79
• хотел	• 0,05
• специјална намена	• 21,64
• зеленило јавно	• 1,97
• зеленило заштитно	• 0,69
• рекреација	• 0,10
• река	• 1,07
• ЈП Македонија пат	• 0,71
• улици	• 5,21
УЗ 14 РАДОИЦА НОВИЧИЧ	**86.75**
• домување	• 73,34
• образование	• 1,39
• социјални грижи	• 0,84
• духовна култура	• 0,08
• здравство	• 0,06
• локален центар	• 0,26
• терцијален сектор	• 0,19
• река	• 0,33
• улици	• 6,47
УЗ 15 15. КОРПУС	**159.22**
• домување	• 45,05
• домување со терц. дејности	• 1,47
• образование	• 2,75
• локален центар	• 0,30
• примарен сектор	• 1,13
• секундарен сектор	• 38,89
• терцијарен сектор	• 15,68
• градски гробишта	• 16,22
• бензински пумпи	• 0,66
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,55
• зеленило јавно	• 0,36
• зеленило заштитно	• 13,39
• улици	• 13,59
УЗ 16 РАЧА	**71.16**
• домување	• 54,80
• образование	• 0,28
• локален центар	• 0,42

• духовна култура	• 0,21
• хотел	• 0,35
• терцијарен сектор	• 1,32
• зеленило заштитно	• 0,91
• улици	• 4,93
УЗ 17 СТУДЕНЧИШТА	**112.09**
• државна управа	• 0,64
• наука	• 1,69
• култура	• 0,30
• секундарен сектор	• 1,67
• спорт	• 18,51
• комунални објекти	• 0,68
• зеленило јавно	• 17,94
• специјално зеленило Блато	• 56,28
• рекреација	• 2,40
• река	• 3,20
• улици и пешачки патеки	• 10,08
УЗ 18 ЧЕКОШТИНА	**38.95**
• домување	• 0,64
• локален центар и образование	• 1,69
• спорт и рекреација	• 0,30
• заштитнозеленило	• 1,67
• река	• 18,51
• улици и пешачки патеки	• 0,68

1.8. Општествен стандард

1.8.1. Образование

- **Основно образование**

Во Програмските поставки на идниот развој аналитички се утврдени потребите од површини на парцели за објектите од основното образование:

вкупно нови површини: 5,62 Ха + 2,35 Ха = 7,97 Ха
вкупни површини: постојни + нови:
7,22 Ха + 7,97 Ха = 15,19 Ха

Исто така, утврдени се И потребите од изградени површини:

16.854 м2 + 8.218 м2 = 25.072 м2

Вкупниот изграден простор за основното образование се состои од постојниот (19.098 м2) и новиот (25.072 м2) , со вкупна површина од:

19.098 м2 + 25. 072 м2 = 44.170 м2

Доколку се изградат овие површини, ќе се задоволат нормативните условија, но и посебните потреби на сите основни училишта изразени при анкетирањето (спортски дворани, кабинети, слободен уреден простор за спорт, рекреација и настава на отворено).

Основното музичко училиште како училиште со специфична програма нема потреба од нови изградени површини за настава, но има потреба од концертна дворана со површина од околу 200 м2 за која има доволен простор во сопствената локација.

Новите локации за основни училишта предвидени се во следните Урбани заедници: УЗ 4 - Воска, УЗ 5 - Лескаица, УЗ 8 Биљанини Извори, УЗ 9 - 8. Септември , УЗ 11 - Видобишта Илинден и УЗ 15 - 15. Корпус, а постојните се во : УЗ 1 - Стар Град, УЗ 2 - Центар, УЗ 3 - Кошишта, УЗ 7 - 7. Ноември и УЗ 10 - Горна Влашка Мала, УЗ 14 - Радоица Новичич и УЗ 16 - Рача. Урбаните заедници без основно образование се: УЗ 6 - Даме Груев, УЗ 12 - Гоце Делчев и УЗ 13 - Железничка, во кои не постојат погодни површини за таа намена, а основните училишта во соседните Урбани заедници се во поволна близина за учениците од Урбаните заедници без училишта.

Вкупната површина на просторот наменет за основно образование изнесува 152.214 м2 или 15,22 Ха што наполно коинцидира со аналитички пресметаните површини потребни за основното образование..

- **Средно образование**

Новите површини кои се предвидуваат за потребите на средното образование определени се само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини:

површина на вкупни локации - постојна 3,20 Ха
површина на вкупни локации - потребна според утврдените нормативи:
3.263 ученици x 25 м2/ученик = 81.575 м2 или 8,16 Ха

- потребни нови површини на локации за надминување на постојниот дефицит: 8,16 Ха - 3,20 Ха = 4,96 Ха

- изградени површини - постојни = 11.636 м2
- изградени површини - потребни за дополнување на дефицитот = 11.205 м2

Просторната диспозиција на постојните средни училишта не овозможува нивното проширување поради густо изграденото опкружување. Надминување на дефицитот може да се реши само со изградба на ново училиште или со работа во две смени, што сеуште е општа практика во образованието предизвикана од константниот дефицит на училишен простор, во кој случај сите потребни големини ќе се преполоват: за вкупните локации ќе е потребна површина од 4,10 Ха, а за изградените површини 11.550 м2 што е на нивото на денешната состојба.

- **Високо образование**

Вкупната површина на парцелите на институциите од високото образование останува и понатака 0,86 Ха. Своите потреби од нови содржини овие институции ќе ги реализираат во рамките на сопствените парцели.

1.8.2. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид - се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот. Површината на парцелата на комплексот е 16.890 м2 или 1,69 Ха, а изградените површини се околу 5.750 м2

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, ќе ја задржи содржината и постојната површина од 816 м2.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, исто така ја задржува содржината и површината од 1.440 м2.

Вкупната површина наменета за научните дејности во рамките на градот изнесува 19.146 м2 или 1,91 Ха

1.8.3. Здравство

Јавната здравствена установа - Општата болница располага со локација со површина од околу 72.000 м2, а со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата на 85.748 м2 во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за нејзиниот развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Постојниот здравствен дом МАЛАРИЧНА повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника. Диспозицијата на просторот со кој таа располага и вкупната површина (постојната и додадената) ги исполнуваат потребните предусловија да на него се лоцира нов, комплетен поликлинички центар. Предвидената површина на поликлинички центар изнесува 4.300 м2.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравни домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници, а површината за самостојните здравни станици изнесува 1.464 м2.

Градската аптека со површина на локацијата од 580 м2 и државната ветеринарна станица со површина на локацијата од 3023 м2 се исто така дел од мрежата на здравни објекти.

Вкупната површина за здравни објекти во границите на ГУП изнесуваат 95.297 м2 или 9,53 Ха.

1.8.4. Социјална заштита

- **Општествена заштита на деца**

Со оглед дека во границите на градската територија постојните детски установи располагаат со локациите со површина од 22.100 м2, потребната површина за нови локации изнесува:

а. 50.000 м2 - 22.100 м2 = 27.900 м2

Постојната изградена површина изнесува 5.591 м2, а потребната нова изградена површина изнесува:

б. 15.000 м2 - 5.591 м2 = 9.409 м2.

Имајќи ја предвид динамиката на досегашната градба на детски установи и трендот на намалување на бројот на деца вклучени во нив, не е реално да се очекува да во овој планерски период се изградат сите предвидени детски установи, но е потребно да се резервираат предвидените простори за наредниот постпландки период.

Од планираните 16 Урбани заедници само во четири постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори - 2 установи, вкупно 5. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во "домашни условија" - во приватна сопственост и во мали капацитети. Планираниот вкупен број детски установи е 12 со вкупната површина на парцелите од 56.476 м2 или 5,65 Ха, што е незначително поголема површина од аналитички пресметаната од 5,00 Ха.

- **Општествена заштита на стари и хендикепирани лица**

Локацијата за домот за стари лица се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа, со капацитет од 100 лица и површина на парцелата од 3.000 м2 или 0,30 Ха.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица со истата површина и капацитет, односно 4.000 м2 или 0,40 Ха.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1, со вкупна површина од 2.814 м2 или 0,28 Ха.

- **Меѓуопштински центар за социјални грижи;**
- **Хуманитарни организации**

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи располага со вкупна површина на локацијата од 300 м2, а вкупната изградена површина изнесува 175 м2 . Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

Во хуманитарните организации за помош на социјално загрозена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува, со вкупна површина на локации од 735 м2.

Вкупно планираната површина на просторот во границите на градската територија наменет за установи за социјална заштита изнесува 66.080 м2 или 6,60 Ха.

1.8.5. Култура

Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката. Не се предвидуваат површини за нови објекти , а површината на локациите на сите постојни објекти од културата изнесуваат околу 3,70 Ха.

1.8.6. Духовна култура

.Во наредниот период не се очекува градба на некој поголем храм, но можна е градба на мали цркви - задужбини на поединци.

Вкупната површина на локации на Ха сите објекти од областа на духовната култура изнесува 31. 000 м2 или 3,10 5.000 м2.

Површината што ќе ја ангажираат објектите на општествениот стандард по одделни категории до 2012 година е следната:

Содржина	површина (Ха)
Образование	18, 37
Наука	1,88
Здравство	9,38

Социјална заштита	6,60
Култура	3,70
Духовна култура	3,10
Вкупно	**42,77**

1.9. Државна управа; локална самоуправа; правосудство

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа се со доволни површини и соответен комфор и нема потреба од предвидување. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс за езерската полиција на брегот на Студенчишката Река со површина од 5.606 м2. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

Површините за државна управа, правосудство и локална самоуправа изнесуваат 3,16 Ха.

1.10. Стопанство

- **Примарен сектор**

Оранжериите на Градинар се пренаменуваат во мултинаменски простор, а останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот, така што Примарниот стопански сектор ќе располага со 11,40 Ха во границите на опфатот на градот.

Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

- **Секундарен сектор**

Утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање надвор од границите на градската територија. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, во кои дел се за секундарен, а дел за терцијарен стопански сектор.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ке се постигне поголема рационалност на

просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

Вкупната површина за секундарниот стопански сектор во рамките на градската територија изнесува 59,40 Ха

- **Терцијален сектор**

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, интерполирани се содржините од терцијарниот стопански сектор.

Трговски дистрибутивен центар предвиден е во просторот на старите гробишта.
Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија.

Вкупната површина за терцијарниот стопански сектор во рамките на градската територија изнесува 41,66 Ха

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-угостителските. Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

Вкупната површина за хотелиерство и угостителство во рамките на градската територија изнесува 21,64 Ха.

- **Специјална намена**

Во површините за Специјална намена се вбројуваат парцелите и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон. Овој простор останува како резервен простор за иднина, како би оваа површина понатака се пренамени за потребите на Локалната

самоуправа, односно градот (Универзитетски центар, пожарна и слични потреби

1.12. Сообраќајна инфраструктура

Модел на примарната уличната мрежа

Предложениот концепт на долгорочниот развој на уличната мрежа во рамките на урбаниот опфат (границите на ГУП) претставува резултат на извршените истражувања во доменот на:

- геосообраќајната положба на градот во рамките на просторот на Р. Македонија и меѓународното опкружување;
- конкретните сообраќајни врски во рамките на просторниот опфат на општината Охрид;
- функционалната структура на градот и просторна дисперзија на одделни функционални целини, природните услови, конфигурацијата на теренот и друго.

Категоризацијата на уличната мрежа дефинирана со претходниот плански документ е заменета со нова, усогласена со важечкиот закон за патишта (Сл.весник 26 /1996година). Таа е извршена врз основа на следните критериуми:

- критериумите дефинирани со законот, односно меѓусебниот однос на улиците и нивната поврзаност со екстерната патна мрежа (магистрална, регионална и локална);
- почитувањето на континуитетот во досегашното планирање во рамките на опфатот на градот и пошироко
- постојната состојба на уличната мрежа во градот (регулациона ширина и состојбата на коловозната конструкција);
- состојбата на пратечките објекти (бензински пумпи и сервиси), јавниот приградски и градски сообраќај, како и такси превоз.

Категоризацијатра на уличната мрежа во голем број случаи не кореспондира со техничките карактеристики на улиците, но планираните коридори е нужно да се реализираат во наредниот период што е еден од основните услови моделот да функционира како замислена целина.

Системот на **примарната улична мрежа** го сочину ваат:
а. магистрални улици
б. собирни улици
в. сервисни улици

а. Магистрални улици

Магистралните улици во помалите населени места во попречниот профил може да содржат еден коловоз со најмалку по две сообраќајни ленти во насока, со или без разделно зеленило, а крстосниците се во исто ниво, со примена на меѓусебна координирана семафорска сигнализација.

Магистралните улици низ територијата на градот (Булевар Туристичка, Железничка и Бејбунар) формираат затворен прстен во кој се влегува од екстерните сообраќајници: крак на магистралниот пат М-5 (Подмоље-Охрид-Битола и понатака), регионалните патишта Р-420 (Охрид-Струга, стар пат) и Р-501 (Охрид-Св. Наум), а предвидена е и врската со источниот дел од планираниот автопат околу Охридското Езеро. Магистрални улици кои излегуваат од прстенот се: Булевар Св. Стефан кон југ - кој надвор од населените места и туристичките населби преминува во регионален пат Р-501 и 15. Корпус кон север кој надвор од населените места се поврзува со новата траса на магистралата М - 5. Во организацијата на градот имаат и улога на граници помеѓу Урбаните заедници.

Предвидени се пет магистрални улици од кои три се изградени (Булевар Туристичка, Булевар Св. Стефан и 15. Корпус), една е изградена делумно - со половина од планираниот профил и со еден непробиен дел (Железничка) и една треба да се гради (Бејбунар).Профилите на целосно изградените магистрални улици се задржани, профилот на ул. Железничка се планира да биде комплетиран во постојниот дел, а планираното нејзино продолжување кон исток ќе биде со нов профил, ист како кај магистралната ул. Бејбунар, во кој коловозот е со две возни траки од по 3,50 м + 2,50 м за можно подолжно паркирање, вкупно 9,50 м и тротоари од по 3,50 м во кои ќе се одбележи велосипедска патека и ќе се засадат дрвореди.

а.1. МАГИСТРАЛНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

Ознака	Назив	Коловоз	Тротоар	Велосипед. патека	Зеленило средно	Вкупен профил
М - 1	Бул. Туристичка	4x3,75	2x4,50	2x1,80	6,00	32,60
М - 2	Железничка	16.50	2x2,00	-	-	20.50
	Железничка	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 3	Бејбунар	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 4	15. Корпус	12,00	2x1,50	2x3,75	-	22,50
М - 5	Бул. Св. Стефан	2x6,60	2x1,50	-	варij.10,00	варij. j26,20

б. Собирни улици

Собирните улици го дистрибуираат сообраќајот од магистралните улици кон улиците од понизок ранг - сервисни, станбени и станбени пристапи, а воедно представуваат и граници на основните територијално-административните единици - Урбаните заедници. Дел од овие улици се постојни, а поголемиот дел се планирани со поранешните генерални урбанистички планови како колекторски улици, но не се реализирани или не се реализирани со порано планираниот профил. Се настојуваше сите собирни улици да бидат со ист попречен профил: **16,00 м** - коловоз од 9,0 м од кои две возни траки од по 3,25 м, вкупно 6,50 м и една трака од 2,50 м за подолжно паркирање, а во случај на поголема сообраќајна фреквенција можно е да се со помош на соответен сообраќаен режим коловозот од 9,00 м користи и поинаку, тротоари 2 x 3,50м од кои во истото ниво велосипедска трака од по 1,50 м. Во овие тротоари се предвидуваат и дрвореди. Некои од собирните улици од

објективни причини не можат да се изведат со овој профил (Кирил и Методиј, а некои со претходно донесените, а сеуште важечки детални урбанистички планови, се утврдени со поинаков профил.

6.1.СОБИРНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	Назив	Коловоз+зел.	тротоар	вкупно
С - 1	Бул. Македонски Просве.	2x9,00 +2,50	5,50+4,00	30,00
С - 2	7. Ноември	10,50	2x(1,50+4,25)	22,00
С - 3	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
	Пирин Планина	9,00	2x3,50	16,00
	I. Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
	7.Ноември	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
С - 4	Васил Стефоски	9,00	2x3,00	15,00
С - 5	Карпош Војвода	9,00	2x2,00+1,50	14,50
С - 6	Јане Сандански	9,00	3,00+2,25	14,25
С - 7	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
	Марко Цепенков	9,00	2x2,25	13,50
	Момчило Јорданоски	9,00	2x2,25	13,50
	Пирин Планина	9,00	2x2,25	13,50
	Петрино	9,00	2x2,25	13,50
С - 8	Кленоец	7,50	2x2,25	12,00
	Македонска	7,50	2,25	12,00
С - 9	Кирил и Методиј	7,50	2x1,50	10,50
С - 10	Момчило Јорданоски	6,00	2x1,50	9,00
С - 11	Кирил и Методиј	5,50	2x1,50	8,50
С - 12	Улица - пат за Велестово	6,00	2x1,50	9,00

в. Сервисни улици

Оваа категорија на градски сообраќајници има задача да ги поврзеи магистралните и собирните улици со секундарната улична мрежа, која ја чинат станбени улици и пристапи. Едновремено, овие улици ги делат Урбаните заедници на помали делови - Урбани Блокови. Поголемиот дел од сервисните улици се постојни улици, дел од нив се планирани со важечките детални урбанистички планови и како такви реализирани, а во стариот дел на градот сервисните улици се пешачки улици по кои моторниот сообраќај се одвива со посебен режим (Илинденска, Гоце Делчев). Ознаките на сервисните улици во наредната табличка се состојат од : буквата СЕ (сервисна), и две бројки од кои првата го означува бројот на УЗ во која е улицата, а втората бројка е бројот на самата улица.

в.1.СЕРВИСНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

Ознака	назив	коловоз	тротоар	вкупно
СЕ 1.1	Гоце Делчев	пешачка улица	-	6,00
СЕ 1.2.	Илинденска	пешачка улица	-	5,00
СЕ 1.3.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 2.1	Кеј Маршал Тито	10,50	2,50+3,50+4,0	20,50
СЕ 2.2.	Партизанска	9,00	2x4,25	17,50
СЕ 2.3.	Димитар Влахов	8,00	3,50+2,50	14,00
СЕ 2.4.	Јане Сандански	9,00	2,25+1,80	13,05
СЕ 3.1	Гоце Делчев	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 3.2.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 3.3.	Гоце Делчев	7,50	7,50	7,50
СЕ 4.1	Гоце Делчев-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 4.2.	Т. Трајчески	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 4.3.	Распаќе	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 4.4.	Никола Русински	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 5.1	I. Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
СЕ 5.2.	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 5.3.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 5.4.	Хаџи Мустафа	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 6.1	Даме Груев	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 7.1	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 8.1	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
СЕ 8.2.	Ванчо Питошески	8,50	2x1,50	11,50
СЕ 8.3.	Стрелиште	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 9.1.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 9.2.	Егејска	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 10.1.	Марко Несторoски	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 10.2.	Питу Гули	9,00	2x1.5	12.00
СЕ 11.1	I. Мак. ударна бригада	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.2.	Ристо Чадо	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.3.	Бејбунар - крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 12.1.	Сирма Војвода	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 12.2.	Болничка	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 13.1.	Будва	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 13.2.	Прилепска	6,00	2x3,75	13,50
СЕ 14.1	Радоица Новичиќ	6,00	2x3,75	13,50
СЕ 14.2	Радоица Новичиќ-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 14.3	Радоица Новичиќ-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 14.4	Радоица Новичиќ-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 15.1	Мирка Гинова	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 15.2	Александар Турунџе	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 15.3	за Велгошти	7,00	2x(1,50+2,00)	14,00
СЕ 15.4.	Живко Чинго	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 16.1.	Рача 1	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 16.2.	Рача 2	5,50	2x1,50	8,50

Сообраќај во мирување - паркиралишта и катни гаражи

Јавните паркиралишта во градското подрачје се со капацитет од околу 1.000 места, а со подолжно паркирање долж улиците покрај 1.000 постојни можно е да се обезбеди место за и уште 2.000 нови. На тој начин се обезбедува простор за паркирање на околу 4.000 моторни возила.

Паркиралишта за тешки товарни возила предвидени се главно при западниот влез во градот, во рамките на приградската населба Чекоштина, со соответно решен сообраќаен пристап до нив.

Катна гаража за 400 возила предвидена е во централното градско подрачје, на економскиот влез во Градското пазариште.

Бензински станици

Предвидениот вкупен број на бензински станици на територијата на градот е 8 со вкупна површина на локациите од 12.609 м2 или 1,26 Ха

Сервиси за поправка на моторни возила ги има во поголем број, дисперзирани се главно по индустриско-сервисните градски зони, но и во станбените зони. Најголемиот сервис е севисот на Галеб, во северниот дел на градот, а површините кои се ангажирани за неговата локација и изградените површини прикажани се во поглавието Секундарен сектор.

1.12.4. ЈП за патишта Македонија - пат, сместено е на влезот во градот од западниот правец и располага со манипулативен простор со натстрешници и гаражи за механизацијата со површина од 7.590 м2 и изграден простор од 500 м2

1.12.5. Транспортни терминали

Автобуски терминал

Автобускиот терминал 1 лоциран во центарот на градот се предвидува да ја задржи својата диспозиција и основната функција - меѓуградски и приградски автобуски сообраќај, а да се дополни со нови содржини - деловни и трговски, со што во центарот на градот ќе се обезбедат нови комерцијални површини.

Автобуски терминал 2 се предвидува во УЗ 11 - Видобишта Илинден, во дел од просторот на неактивните оранжерии . Во него можат да се сместат објектот и пероните за приградскиот и локален автобуски сообраќај, но и дополнителни комерцијални содржини - трговија, сервиси и друго.

Терминалите - постојките на локалниот автобуски сообраќај ќе се распоредат по територијата на градот според автобуските линии планирани од локалното сообраќајно претпријатие.

Терминал за воден сообраќај

Сообраќајот на вода во наредниот период се очекува да стане меѓународен со отворање на бродска линија Охрид - Поградец, или Охрид - Струга - Поградец - Св. Наум, или некоја друга туристичка тура со која би се поврзале најатрактивните туристички пунктови на брегот на езерото. Покрај

бродскиот сообраќај се очекува и зголемување на сообраќај со чамци, со спортски пловила, па дури и со луксузни пловила - јахти. Мора да се инсистира на промена на погонското гориво, бидејќи има негативен ефект во процесот на еутрофикација на Езерото, односно да се постигне заштита на езерските води, дизел - горивото би требало да се замени со електричен или некој друг вид погон (растителни горива), односно да се користат **еколошки мотори**.

Единственото пристаниште на градското крајбрежје денес е градското пристаниште градено пред околу 60 години, во лоша состојба, речиси руинирано. Со неодамна донесениот детален урбанистички план се предвидува неговото значително проширување и збогатување на функциите со цел да представува и државен граничен премин за патници кон и од Албанија, со содржини кои се нужни за обавување на оваа дејност: полиција, царина, патнички агенции и друго. Основната негова функција сепак ќе биде пристан и засолнување на пловни објекти, а секако најатрактивната негова функција е шеталиште со платформа - видиковец на неговиот најистурен дел во езерото. Во неговиот западен дел ќе можат да бидат засолнети 115 чамци, а источниот дел ќе биде простор за пристан на бродови. Градското пристаниште непосредо се поврзува со кејот со кој ќе представува и една функционална целина. Сите докови на пристаништето завршуваат со платформи - видиковци. Источно од градското пристаниште постои обновениот док пред "Палас" поврзан со кејот и тој ќе се користи како дел од плажата. На долгата линија на брегот од пристаништето до Студенчишката река се предвидуваат три поголеми и пет помали пристани - мостиња за кратко пристанување на кајчињата. Завршницата на кејот, просторот до вливот на реката представува. Центарот за спортови на вода чиј составен дел се јахт - клубот со марина со обезбедени 50 везови за јахти и 50 везови за чамци, едрилици и глисери, како и пристан за спортски - веслачки пловни објекти.

Зимовник за пловните објекти предвиден е во проширеното корито на реката каде можат да бидат сместени 650 чамци, а тука ќе се најде место и за три стално укотвени бродови кои ќе се користат како атрактивни хотелско - угостителски објекти. На брегот на реката непосредно до парцелата на Хидробиолошкиот завод изградено е пристаниште со хангар за истражувачкиот брод.

Вкупниот број на везови во целото градско крајбрежје изнесува 1.063 од кои 957 за кајчиња, 50 за јахти и 56 за спортски чамци.

Терминал за воздушен сообраќај

Потребите од воздушниот сообраќај населението и стопанството на Охридско - Струшкиот регион и поширокиот простор на Западна Македонија ги остваруваат преку Аеродромот Охрид. Овој аеродром технички и функционално е приспособен за прием на сите видови авиони, а неговиот капацитет е далеку над денешната искористеност. Истиот се користи од патниците од целиот југо-западен регион на Република.

Коридорот во кој е поставен аеродромот со својата целокупна инфраструктура е помеѓу градовите Охрид и Струга и представува едновремено и фактор на ограничување и фактор на интегрирање на двата града, поради што заслужува особен третман.

Главниот терминал на авиосообраќајот лоциран е во центарот на градот во рамките на терминалот за автобуски сообраќај, а претставништвата на агенциите на туроператорите во центарот на градот и во аеродромската зграда.

Терминал за железнички сообраќај

Концепцијата за развој на железничкиот систем се базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничка мрежа на Република Македонија со соодветни мрежина Реп ублика Бугарија и Република Албанија.
Планирано е во овој дел да поминува трасата на магистралната железничка линија од меѓународен карактер АЛ – Струга-Кичево-Скопје

1.13. Комунална инфраструктура

1.13.1. Водоснабдување

Напомена: Сегментот Воснабдување во овој ГУП базира врз Главниот проект за водоснабдување на Охрид и Струга кој е во тек на реализација од страна на МЈП ПРОАКВА - Охрид и Струга

Во Главниот проект за водоснабдувањена Охрид предвидени се низа мерки со кои ќе се рехабилитира целиот водоснабдителен систем - од изворишта и резервоарите до цевководите со цел да се отклонат недостатоците вооени во постојниот систем. Во однос на водоснабдувањето градот е поделен на три зони: источна страна, западна страна и градска мрежа. во секоја од зоните предвидени се и во тек на реализација се следните зафати:

Источна страна на Охрид

- Рехабилитација на изворите Летница
- Конструкција на нова каптажа кај Летница
- Замена на сите азбест-цементни цевководи од изворите до резервоарот Рамне
- Нов цевковод од хидроцентралата Рамне до резервоарот Студенчишта
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1.000 м3 кај Студенчишта на кота 753,5 мнв
- Сите придружни цевководи помеѓу постоечкиот и новиот резервоар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 600 мм, од новиот резервоар до дистрибутивната мрежа;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 400 мм, од постојниот резервоар Студенчишта до новоформираната средна зона;
- Менување на цевководите помеѓу постојните пумпни станици на Студенчишта, бунарите Студенчишта и постојниот резервоар

Студенчишта со цел да се овозможи водата да се пумпа во резервоарот, а да се прекине со пумпање на водата директно во мрежа
- Бушење на еден нов бунар во областа Бејбунар;
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м3 со цел да се снабдува населбата Бејбунар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 100 мм, од хидроцентралата Рамне до резервоарот Бејбунар;

Западна страна на Охрид

Бушење на два нови бунари во областа Орман
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1 000 м3 кај Орман
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 200 мм, од бунарите до новиот резервоар од 1 000 м3 кај Орман ;

Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м3 и бустер пумпи со цел да се снабдува населбата Чекоштина;

Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 350 мм, од резервоарот Орман до градската дистрибутивна мрежа, кај раскрсницата на улиците Туристичка, Железничка и патот за Струга;

Градска мрежа
- Замена на азбест-цементни, PVC и поцинкувани цевки во должина од приближно 17 км;
- Зонирање на мрежата во три посебни зони: ниска, средна и висока; Намалување на притисокот во ниската зона;
- Конструкција на прстенест цевковод во мрежата;

Побарувачката за вода за пиење

Проценката за идната побарувачка за вода за жителите, туристите, индустријата комерцијалата и институционалните потрошувачи во градот и селата поврзани во заедничкиот систем се базира врз сниманите податоци за потрошувачка од 1999 година и проценката на потрошувачката во населбите со викенд-станови;

Проекција на побарувачката на вода извршена е за период до 2025 година, а за потребите на овој ГУП ќе се презентираат прогнозите за 2015 година:

- побарувачка на населението на градот Охрид 180 до 265 литри/ден
- побарувачка на населението на селата 128 литри/ден
- побарувачка на населението на викенд-станови 265 литри/ден
- побарувачка на гости на хотели и кампови 60 до 400 литри/ден
- комерцијална побарувачка (мали фирми и бизниси) од 13.708 м3/месечно
- индустриска побарувачка од 55.000 м3/месечно

Вкупно потребните количества на водата за снабдување на Охридскиот регион се големи, а за нивното обезбедување нужно е да се реализираат

основните поставки на Главниот проект за водоснабдување. Од големо значение е чување на водните ресурси и нивната заштита од неконтролирана урбанизација како најагресивен загрозувач на истите.

Еколошка заштита на Охридското Езеро - канализација

Напомена: Сегментот Канализација во овој ГУП базира врз проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА финансиран од владата на Република Германија, а чија реализација од страна на МЈП ПРОАКВА ОХРИД И СТРУГА Е во тек.

Фекална канализација

Основниот концепт на главниот колекторски систем е да ја насочува отпадната вода до централната прочистителна станица - според студијата за изведување изготвена во 1977 година. Овој концепт предвидува источниот и западниот колекторски систем да ја насочува отпадната вода до прочистителна станица во Враништа. Предвидено е отпадната вода да се собира од сите населби во регионот, како и од индустриските капацитети кои се директни загадувачи на езерото испуштајќи ја отпадната вода во него. Пред да се влева во Црн Дрим собраната отпадна вода треба да се третира според одредени параметри.

Примарната цел на овој проект е собирање на отпадните води од градовите, селските населби и туристичките локалитети што се наоѓаат околу Охридското Езеро, нивното пренесување и третирање во прочистителна станица во Враништа. За да се оствари истото, потребно е да се извршат следните зафати:

- Проширување на канализационата мрежа со цел да се опфатат селата на западниот брег на езерото;
- Проширување / рехабилитација на канализационата мрежа во Охрид
- Раздвојување на фекалната и атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на фекалната канализациона мрежа во Струга;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Модернизација/ проширување на Прочистителната станица во Враништа;

И покрај големата должина на изведената сепарациона мрежа, потребно е нејзиното целосно сепарирање - изведба, односно реконструкција на мрежата во околина на ул. Абас Емин, проширување на деталната мрежата во УЗ Центар, зафаќање на отпадните води од Болничкиот комплекс, пренасочување од ул. Питу Гули, Марко Цепенков, Даме Груев, дооформување на деталните мрежи во УЗ 15. Корпус, Радоица Новичич и др.

Основите поставени со Проектот за заштита на Охридското Езеро даваат можности за сите овие активности. Како материјал за проширување на мрежата да се употребува PVC и полиетиленски цевки. Да се одбегнува употребата на азбестни цевки.

Атмосферска канализација

Проектираниот пристап на системот за атмосферска канализација во овој проект е од аспект на потребата да се обезбеди еколошки безбедно и економски оправдано депонирање на собраната атмосферска вода. Исто така се однесува и на потребата за одвојување на истата од фекалната канализација каде е тоа можно.

Приливот на атмосферската вода е пресметан врз основ на факторите кои произлегуваат од состојбата на теренот. Неговиот интензитет се утврдува како двегодишна веројатност на 10 минутен дожд со интензитет од 120 l/s/ha.

Основата за решавање на проблемот на атмосферските води останува ист: како реципиент и понатака останува Охридското Езеро. Западниот дел од градот атмосферските води ќе ги одведува преку затворени канали што одат по течението на реката Грашница и нејзините краци - по улиците Аџи Мустафа, Бистрица, Јабланица и Пере Тошев, а источниот дел од градот преку цевководите по Булеварот Туристичка и влезовите во Езерото по улиците Македонски просветители, Први Мај, Јане Сандански и Булевар АСНОМ. Како најприоритетна следна активност е проширувањето на собирниот цевковод по ул. Абас Емин, Пирин Планина и Болничкиот комплекс.

Основнитите потези од проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА се реализирани, но треба да се довршат.

Со цел да се избегне транспортот на значителни количества на атмосферска вода (во ранг од 1,5 м3/s) низ главните улици на централното градско подрачје, вдолж Булеварот Туристичка проектиран е цевковод како главен колектор на реонот помеѓу Туристичка и северниот дренажен канал. Кај соответни локации блиску до канализационите линии проектирани се преливни комори кои ќе го собираат ударното количество дождовна вода и седимент во одводните канали. Со ова ќе се осигура сепарирање на иницијалното количество нечиста вода од површината, нејзин транспорт и третирање во прочистителната станица во Враништа. Имајќи пред вид дека повеќето од малите улици немаат тротоари, може да се очекуваат преголеми количества на крупен песок во дренажниот систем, поради што се наложува често чистење на системот, понекогаш и после секое поголемо невреме.

Во согласност со набележаните цели на Проектот, постојната одводна цевка од ф 150 мм на Булеварот Туристичка се заменува со 1 000 мм главна дренажна цевка, со што се овозможува потребното празнење на реонот помеѓуТуристичка и северниот дренажен канал.

Во централното градско подрачје и Стариот Град главниот дренажен колектор е на ул. Македонски Просветители е поранешниот фекален колектор од кој се одстранети сите приклучоци кои се спроведени во нов изграден фекален колектор, а за потребите на Стариот дел на градот на другата страна на оваа улица изграден е нов дренажен колектор од кој собраната вода ќе се излива во езерото. Постоечката 500 мм канализациона линија долж кејот ја прима загадената вода и ја испушта во главниот колектор кој оди во прифатната станица Охрид 1.

Особено важна е сепарацијата на отпадните води од колекторот по Кејот по кои треба да се зафаќаат првите атмосферски води кои треба да се третираат како загадени отпадни води, т.е.потегот пристаниште – Студенчишки канал. Досегашниот колектор за фекални води се напушта со новата концепција и понатака предвидено е да служи како реципиент на зафаќање на загадени атмосверски води, кои по прекинот на дождот ќе се препумпува во постојната фекална канализација. На останатиот дел ќе истекува во Езерото како што е предвидено со планот преку постојните природни водотеци како што е и досега. Колекторскиот систем за заштита на Охридското Езеро е исклучиво наменет и така димензиониран да ги зафаќа отпадните индустриски води и фекалните отпадни води.

Материјалот за изведба на мрежата да биде современ, атестиран - PVC и полиетилен.

Неопходен предуслов за успешна реализација на ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА е подигање на свеста на граѓаните како главни корисници, но и загадувачи на Системот.

1.13.3. Површински водотеци

На територијата на градот Охрид постојат три реки со стален проток на вода: реката Даљан (Коселска Река), реката Грашница (Летница, Сушица), Студенчишката Река и поројот Рача.

Реката Даљан е најголема од нив, има поголемо количество на вода и подолг речен ток. Таа извира под Плаќенската Планина и по должината на својот тек носи имиња на населените места покрај кои протечува - Свинишка Река, Опеничка Река, Коселска Река и пред вливот во Охридското Езеро - Даљан. Таа е поројна река. Пороите од сливот толку и го насипуваат коритото со наноси што постојано го издигаат, така што станало сосема плитко, па при голем водостој се случуваат и поплави во атарите на селата каде поминува. Заштитата на коритото се врши со опсежни мерки во кои доминира пошумувањето на ерозивните површини од кои се свлекува материјалот, но директните заштитни мерки - регулацијата на реката Даљан, особено

нејзиното корито низ територијата на градот, сеуште не се планирани. Дотолку повеќе што таа по целото свое течение низ територијата на градот представува и граница на урбаниот опфат, што наложува преземање на конкретни мерки за заштита на крајбрежните простори. Со оглед на фактот што не постои техничка документација за регулација на Даљан, во овој ГУП ќе се предвиди ширината на коридорот низ кој треба да помине регулираното корито.

Со цел да се заштити територијата на градот од опасноста која представуваат нерегулираните водотеци кои минуваат низ неа, а особено од реката Летница - Грашница, нужно се наметнува нивната регулација. Овој проблем согледан е пред повеќе години и од страна на меродавните институции превземени се соответни активности - проектирање на техничката документација како основ за изведување на хидротехнички зафати на регилирањето. Оваа техничка документација базирана е врз ОУП за Охрид од 1973 година според кој реката Летница како потенцијално најагресивна се предвидува да добие ново корито и наместо во Охридското Езеро да се влива во реката Даљан во близина на населеното место Орман. На тој начин сите краци на оваа река кои поминуваат низ територијата на градот би се елиминирале, а нивното корито би се искористило за други урбани содржини. Регулираното корито на Летница низ градската територија се предвидува да биде армирано-бетонско со два профили со вкупна ширина од 6,40 и 7,40 м, а надвор од градската територија профилот е 26,80 м, комбиниран од зидани страници и монтажно армирано-бетонско корито. Сите профили се предвидени за мали (летни) води и за големи (пролетни) води. Покрај јужното корито на реката надвор од градот се предвидува заштитен насип со колски пат.
Регулацијата на поројот Рача извршена е во 60-тите години на XX век и тоа во долниот тек и во главните корита - во двата крака, како и во активните притоки. Објектите предвидени во главните корита и притоките имаат за цел да ја намалат поројноста, а предвидената кинета во долниот тек да го заштити регионалниот пат и обработливото земјиште од пороен нанос. Кинетата - коритото е од ломен камен зидан во цементен малтер.

1.13.4. Електроенергетски системи

Во електроенергетиката дефинирани се следните цели на развојот:

- усогласување на стопанскиот развој со развојот на електропреносната мрежа на градот врз основа на реални енергетски и финансиски можности;
- преструктуирање на стопанството на производни процеси и технологии кои обезбедуваат ист стопански производ со помала потрошувачка на елетрична енергија
- подобрување на квалитетот и доверливоста на работата на електроенергетската мрежа преку зајакнување на интерконективните врски;
- комплементираност и временско ускладување на градбата на електроенергетската мрежа со супраструктурата;

- урамнотежување на потрошувачката и дистрибуцијата на електричната енергија во сите делови од градот;
- рационално и оптимално искористување на електроенергетската мрежа;
- ускладување на развојот на електроенергетскиот систем на градот со вкупниот електроенергетски систем на Македонија.

Планирана потрошувачка

За определување на идната потрошувачка на електрична енергија анализирани се податоци за потрошувачката на електрична енергија во изминатите 12 години. При математичкото моделирање на потрошувачката како независно променливата величина е прогнозата на населението во Охрид до 2012 година.

Планирана потрошувачка на електрична енергија во општина Охрид:

година	вк. потрошувачка GWh	висок напон GWh	низок напон GWh
2000	170,42818	28,044606	142,383574
2012	383,4633	63,1003	320,3630

За планскиот период 2000-2012 година потрошувачката на ниво на општина Охрид ќе ги има следните атрибути:

вкупната потрошувачка на електрична енергија е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на висок напон е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на низок напон е поголема за 2,24 пати.

Паралелно, планирано е зголемување и на ангажираните (максимални) моќности на ниво на општината во период до 2012 година.

Планирана ангажирана моќност во општината:

година	2000	2010	
ангажирана (максимална) моќност (MW)	42	66	

Со предвидениот пораст на потрошувачката на електрична енергија и инсталирани моќности се планира и зголемување на специфичната потрошувачка на електрична ебергија на домаќинство и жител.

Електро преносна дистрибутивна мрежа

Развојот на електропреносната мрежа треба да го прати вкупниот планиран развој на потрошувачката на електрична енергија. Планирани се следните измени во електродистрибутивниот систем:

- Трафостаници 110 KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС

- Трафостаници 35 KV KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС
- Трафостаници 10/0,4 KB - се предвидува изградба на нови трафостаници
- Електроводови 110 KV и 35 KV - се предвидува само реконструкција
- Електроводови 10 KV - се планира изградба на нови водови, реконструкција на старите (замена на воздушни со кабловски) и замена на стари кабловски врски помеѓу

Телекомуникациски системи и кабловска телевизија

Согласно генералната определба на ниво на државата, развојните потреби и материјалните можности најновите техничко - технолошки достигнувања ќе бидат непосредно применети во телекомуникациониот систем и кабловската телевизија.

Заради намалување на прекините во ТТ сообраќајот во идниот период предвидена е изградба на кабловска ТФ мрежа како замена за постојната воздушна ТФ мрежа.

За наредните 10 години не е предвидена изградба на истурен степен во градот Охрид.

Гасоводен систем

Во реализација на мрежата на гасоводниот систем на Република Македонија, се предвидува и магистрален гасовод кој ќе ги опфаќа јужните делови на Републиката и преку Струмица, Кавадарци, Прилеп, Охрид и Струга ќе се поврзи со соседна Албанија.
За идниот период планиран е и Балкански навтовод – продуктовод Бургас – Драч кој ќе поминува низ Крива Паланка, Куманово, Скопје, Велес, Прилеп, Битола, Ресен, Охрид и Струга.

1.13.7. Пазари

Главното градско пазариште сместено на поволна локација во центарот на градот и понатака ќе ја задржи истата позиција и граници. Локални пазари се планираат по Урбаните заедници подалеку од центарот на градот: УЗ 1 Видобишта, УЗ 2 Воска, УЗ 9 Радоица Новичич, УЗ 12 - 15. Корпус и УЗ 13 Железничка. Главното градско пазариште е конципирано и уредено по принципите на современата трговија: се состои од зелениот пазар во наткриени продажни боксови или на отворено и од затворениот продажен простор за млечни и месни производи, колонијал и друга стока. Пешачките пристапи кон пазариштето обезбедени се од повеќе правци, а економски пристап за возилата за снабдување е само еден, а до него е јавниот паркинг над кој се предлага катна гаража за околу 200 возила. Површината на пазариштето останува на постојните 1,08 Ха.

Трговски дистрибутивен центар или кванташки пазар на големо се задржува на просторот на старите градски гробишта. Местоположбата, приодите и големината се квалитети со кои се одликува овој простор во функцијата што денес ја има, но потребни се соответни интервенции за да се формира современ центар за продажба на големо во кој ќе се обезбедат услови за продажба или времено складирање на производите кои ќе се продаваат во овој Центар. Површината на локацијата на овој Центар изнезува 1,58 Ха, но е вклучена во вкупните површини на терцијарниот стопански сектор.

Локалните пазаришта по центрите на Урбаните заедници не се замислени во класична форма - тие ќе се организираат во одредени периоди на денот на уредени, отворени простори , кои после тоа ќе функционираат како простори за одмор и рекреација. Вакво функционирање подразбира добра санитарно - комунална организираност на службите кои ќе стопанисуваат со локалните пазарчиња. Нивните површини внесени се во пешачките сообраќајни површини и не се прикажуваат во површините на пазариштата.

1.13.8. Гробишта

Градските гробишта лоцирани се во северниот дел на градската територија. Местоположбата на гробиштата во однос на станбените делови на градот е поволна, дистанците се лесно совладливи дури и за пешаци, а обезбедени се и доволни површини за санитарното заштитно зеленило. Гробиштата се користат од сите конфесии од христијанската и исламската вероисповед. Површината потребна за планираниот број жители се формира според нормативот 4,0 м2 површина / жител, што значи дека за 44.500 жители во 2012 година ќе бидат потребни:

44.500 жители x 4 м2/жител = 178 000 м2

Постојната површина од 12,11 Ха не ги задоволува минималните стандарди , поради што за градските гробишта се определува нова површина кон исток, се до постојниот локален пат кој ќе представува источна граница на комплексот, со што површина на градските гробишта ќе изнесува 162.160 м2, а вклучувајќи ја површината на заштитниот појас помеѓу гробиштата и магистралната улица Железничка од 13.578 м2 се добива вкупна површина од 175.318 м2 или 1,75 Ха која ќе ги задоволи потребите на градот до крајот на планерскиот период, но е потребно да се резервираат површините кон исток за наредниот развоен период.

1.13.9. Евакуација на сметот

Анализата на погодноста покажува дека локацијата Буково како сегашна општинска депонија на смет е поволна. Со цел да се оствари безбедно депонирање на сметот потребно е локацијата задолжително да се уреди и соответно опреми, да се применува стандардната постапка за санитарно депонирање која се состои од компактирање на отпадот, дневно прекривање, евакуација на атмосферските води, филтратот од телото на депонијата и отпадните гасови кои се резултат на анаеробното

разградување на органските материи и како најважно - рекултивација на завршните слоеви.

Трајното решавање на евакуацијата на сметот од целиот регион ќе уследи со реализацијата на планските поставки на Просторниот план на Република Македонија според кои се предвидуваат регионални санитарни депонии по опретивни гравитациони зони. Во Охридско-Струшката оперативна гравитациона зона се опфатени општините Охрид, Струга, Белчишта, Косел, Мешеишта, Луково, Делогожда, Велешта, Лабуништа и Вевчани, а за неа се определува поширока зона на меѓата меѓу општините Струга и Велешта, покрај патот Р - 418. Во исто време да се рекултивираат неуредените концентрирани депонии во месноста Буково и Струшката депонија што е изложена на јаки ветрови.

Во секоја зона ќе функционира системот за прибирање, селекција, предтретман,евиденција и декларација на составот, количините, тренспортот, манипулацијата и депонирањето на една санитарна депонија за инертен цврст и делумно штетен отпад.
Депонијата за градежниот отпад - шут и друг габаритен отпад определена е во локалитетот Габавци и нужно е целосно да се уреди. Таа е оддалечена 3 км од границата на градот, сместена е во природна увала со поволни природни карактеристики, а до неа треба да се изгради прописна сообраќајница.

2. ПАРАМЕТРИ ЗА УРЕДУВАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

2.1. Уредување на градот по Урбани заедници и урбани блокови

Изготвениот Генерален урбанистички план - ГУП за градот Охрид, е основен плански документ со кој се определени границите на вкупниот опфат на градот и границите на основната територијална поделба на Урбани заедници и урбани блокови.

Во Урбаните заедници, односно во Урбаните блокови извршено е зонирање според содржините во просторот, основната намен, а домувањето и сите содржини што го пратат, општествениот сектор, јавните функции, стопанството, зеленилото, спортот и рекреацијата, сообраќајот и другите инфраструктурни системи (Графички приказ 02). Биланснитe показатели во него содржат податоци за површините и намените, показатели за инфраструктурата и параметри за уредување на просторот на урбаните блокови согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање и уредување на просторот (Сл.весник бр. 51/2005).

Графичките прикази и биланснитe показатели го почитуваат и се изработени на основа Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот и проектирање на објекти (2/2002 И 50/2003). Со него се дадени параметрите за организацијата на просторот, односите помеѓу содржините, карактеристиките на поднебјето и традицијата и спецификите на културното и градителско наследство.

Изготвениот Генерален урбанистички план за градот Охрид е основа за изработка на плановите од пониско ниво - Детални урбанистички планови за Урбани заедници од УЗ 1 до УЗ 17, односно Урбаните блокови од УБ 1 до УБ 67. Тој ги определува границите на градската територија, Урбаните заедници и урбаните блокови главно по природните граници (брегот на езерото и водотеците), сообраќајниците и во некои случаи по границите на катастарските парцели. Условите за градба ќе ги определува ПЕ на Министерството за транспорт и врски врз основа на усвоениот ГУП, за изградба, доградба, надградба и реконструкција и изведување на други работи во рамките на урбаните блокови, со изработка на Детални урбанистички планови за урбаните блокови.

Генералниот урбанистички план, како план од пониско ниво усогласен е со Просторниот план на Р. Македонија.

2.2. Основни параметри за уредување на просторот

- Со **регулационата линија** се разграничува земјиштето на урбаниот модул за определена намена, односно подрачјето за градење (урбанистички парцели) од земјиштето наменето за општ интерес (јавни, сообраќајни и други површини).

- Со **градежната линија** се ограничува површината за градба на објекти во рамките на урбанистичка парцела и се назначува растојанието од регулационата линија (главна надворешна градежна линија), односно од границата на парцелата (помошни внатрешни градежни линии). Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, дистанцата помеѓу градежните линии и работ на коловозот е во зависност од рангот на улицата и начинит на градбата, при што при урбаната обнова вредностите се значително помали:

  кај магистралните улици 20,00 м. (5,00 м)
  кај собирните улици 15,00 м. (3,00 м)
  кај сервисните улици 10,00 м. (3,00 м)

- Параметрите во однос на **процентот на изграденост,** како и на **коефициентот на искористување на земјиштето** се во рамките на предвидените со Правилникот, а посебни параметри за урбанистичките парцели ќе бидат предмет на поконкретни показатели на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект, според архитектонско-урбанистичката концепција на решението.
- **Висините на објектите** наменети за домување да бидат примерени на големината на градот, на традицијата во градењето објекти при што се почитувале правата на секој објект на визура и инсолација (према Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот).
- **2.3. Параметри за уредување на просторот определен за домување**

- Во целото крајбрежје предвидени се потези домување со хотелиерство , со што се реализира една од насоките на Програмата за изработка на овој План ;
- Во зоните со доминантна содржина домување покрај улиците предвидени се потези - мешовито домување со комерцијални (терцијални) содржини ;
- Во зоните со доминантна содржина домување се предвидуваат комерцијални содржини, рекреативни содржини, како и сл.содржини што го пратат домувањето и ре во склоп на урбанистичките парцели или во посебни парцели, како самостојни објекти при реализацијата на ГУП Охрид, односно при уредување на просторот при изработка на Деталните урбанистички планови, иако не се во обележаните зони под услов да се почитуваат мерките за заштита на окружувањето

2.4. Параметри за уредување на просторот определен за општествен стандард

- Сите содржини од областа на општествениот стандард програмирани се врз база на стандардите пропишани за секоја содржина поединечно. Зоните определени за вие содржини нужно е да се резервираат за наредните плански периоди доколку нивната реализација не е можна до крајот на овој плански период;

2.5. Параметри за уредување на просторот определен за стопанство

- Зони со терцијарни - комерцијални содржини предвидени се главно долж магистралните улици и во зоните со секундарни стопански содржини - во контактните зони долж улиците
- Во постојните зоните за секундарно стопанство интерполирани се зони за терцијарно стопанство. Нови зони за секундарно стопанство определени се во северниот дел на градот, при што се почитувани мерките за заќштита на животната средина.

2.6. Параметри за уредување на просторот определен за спорт и рекреација

- спортскиот центар Билјанини Извори да се интегрира со планираниот спортски центар за водни спортови на брегот на Езерото - на вливот на Студенчишката Река во еден голем спортски комплекс наменет за сите видови корисници, од најпознатите светски спортски репрезентации и клубови до аматери, деца, младинци и возрасни;
- во рамките на овој Центар да се предвидат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: хотели, трговски и угостителски локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;

2.7. Параметри за уредување на просторот определен за сообраќај и сообраќајна инфраструктура

- Сите нови улици од примарната градска мрежа да се реализираат согласно на профилите предвидени со овој План, а постојните при нивната реконструкција да се прилагодат на овие профили во максимално можна мерка. На тој начин ќе се обезбеди подолжно паркирање за голем број возила, но едновремено и можност за формирање дрвореди и велосипедски патеки предвидени во тротоарите на улиците;

2.8. Мерки за заштита на животна средина

- При оформување на содржините во рамките на локалитетот се применуваат соодветни **мерки за заштита на елементите на животната средина,** главно преку оформувањето на зелените површини, а поконкретно разработени на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект.
- Горенаведените параметри укажуваат на дозволена изграденост во Урбаните блокови што овозможуваат уредување на просторот со партерни елементи, урбана опрема, богати зелени површини, паркирање и друго.
- Со цел да се спречат **архитектонските бариери** при движење на инвалидизирани лица се предвидува пред секоја денивелација на тротоарите, пешачките патеки, партерите, како и влезовите во јавните и објектите за домување, да се постават рампи за движење на инвалидски колички и посебни возила.
- Настанатите општествено - политички и економски промени во периодот после 1990 година ја наметнаа потребата од измени во областа на **одбраната и засолнувањето**. Донесените законски и подзаконски акти со кои начелно се регулира проблематиката на засолништата во "Република Македонија се:
  -Законот за одбрана (Сл.весник на РМ бр. 8/93);
  -Уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 81/92);
  -Правилникот за определување на висината на средствата потребни за изградба на засолништа и начинот и рокот на плаќањето односно враќањето на овие средства (посебен Сл.весник на РМ бр. 11/93);
  -Уредба за изменување на уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 12/98), со која во уредбата од (Сл.весник на РМ бр. 81/92) во член 2 алинеа 1, ги дава критериумите за обезбедување со објекти за засолнување. За заштита од воени разурнувања ќе се применуваат мерки согласно претходно наведените закони и уредби.

По однос на **заштита од природни непогоди**, објектите треба да се изградат согласно важечките технички прописи од соодветните области.

По однос на **технолошките непогоди**, треба да бидат превземни сите мерки за заштита со изработката на проектите и примената на соодветната технологија.

- Согласно член 9 од **Законот за заштита од пожари** (Сл.весник на РМ бр. 43/86), во процесот на просторно и урбанистичко планирање и проектирање се води сметка за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појава на пожари. Согласно кон изнесеното предвидени се следните Плански мерки за заштита од пожар:
  -Сообраќајното решение и начинот на кој треба да се предвиди изграба на
  објектите треба да овозможи пристап на противпожарно возило од повеќе страни.

Сообраќајниците се со доволна ширина и со задоволувачки осовински

притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарни
возила.

- Во Охрид се наоѓа противпожарна единица која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар. Времето кое е потребно за пристигнување на противпожарното возило е најмногу 10 минути до секој објект во рамките на опфатот на градот.
- Со Планот за водоводна инфраструктура -дел од овој ГУП - предвидена е мрежа на надземни и подземни пожарни хидранти за снабдување на противпожарните возила со вода за гасење на пожар.

3. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИ НА ГРАДОТ ВО ПЛАНИРАНИ ГРАНИЦИ

Содржина	Површина Ха	Учество %
Домување	**703,73**	**57,09**
• **Домување**	670,10	
• **Домување со терцијални дејности**	30,96	
• **Домување со хотелиерство**	2,67	
Општествен стандард	**45,26**	**3,67**
• **Образование**	18,37	
• **Наука**	1,88	
• **Здравство**	9,38	
• **Социјална заштита**	6,60	
• **Култура**	3,70	
• **Духовна култура**	3,10	
• **Локален центар**	2,23	
Државна управа, правосудство Локална самоуправа	**3,16**	**0,26**
Стопанство	**155,80**	**12,64**
• **Примарен сектор**	11,40	
• **Секундарен сектор**	59,40	
• **Терцијарен сектор**	41,66	
• **Хотелиерство, угостителство**	21,70	
• **Специјална намена**	21,64	
Зеленило, спорт и рекреација	**163,00**	**13,22**
• **зеленило**	132,04	
- специјално зеленило-Блато	56,28	
- зеленило јавно	43,57	
- зеленило заштитно	32,19	
• **спорт**	21,67	
• **рекреација**	9,28	
Сообраќај и сообраќајна инфраструктура	**132,70**	**10,77**
• **улици и тротоари**	104,37	
• **пешачки улици и плоштади**	21,72	
• **паркиралиште и катна гаража**	0,21	
• **автобуски терминали**	3,34	

• **бензински станици**	2,35	
• **ЈП за патишта Македонија-пат**	0,71	
Комунална инфраструктура	**28,85**	**2,34**
• **комунални дејности** • **градско пазариште** • **градски гробишта**	1,89 1,07 16,22	
• **водовод и канализација**	1,20	
• **електро системи**	0,94	
• **комуникацијски системи**	0,33	
• **реки**	7,20	
ВКУПНО	**1.286.90**	**100,00**

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПЛАНОТ

Вкупна површина на опфатот 1286.90 Ха
Вкупен планиран број на жители: 44.500
Вкупен планиран број на станови : 18.720
Вкупна планирана станбена површина: 1.453.548 м2
Просечна површина по стан: 77,73 м2/стан
Просечна станбена површина по жител: 32,66 м2/жител
Бруто густина на домување: 34.49 ж/Ха
Нето густина на домување: 63,27 ж/Ха

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Одделение за просторно и урбанистичко планирање, управување со градежно земјиште и недвижен имот на општината

Број: 19-3896/2 од 25.03.2026 год.

Генерален урбанистички план на Охрид 2002 – 2012

Одлука бр: 07-1438/2 од 30.06.2006 год.

Мерка: 1: 5000

ИЗВОД од Генерален урбанистички план на Охрид за изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 Опфат 1, Општина Охрид.

СОДРЖИ:

1. **Графички дел:**
   - Заверена копија од Синтезен план – намена на земјиштето со граница на плански опфат и легенда.
   - Заверена копија од Сообраќајно решение со нивелмански план со граница на плански опфат и легенда.
   - Заверена копија од Синтезен план – водоснабдување со граници на плански опфат и легенда
   - Заверена копија од Синтезен план - фекална канализација со граници на плански опфат и легенда
   - Заверена копија од Синтезен план - атмосферска канализација со граници на плански опфат и легенда
   - Заверена копија од Синтезен план - електроенергетски и телекомуникациски системи со граници на плански опфат и легенда

2. **Текстуален дел:**
   - Заверена копија од планиран развој

- Програмски поставки на идниот развој на градот
  - Природни погодности и ограничувања како фактор на планирањето на просторот на градот
  - Демографски развој – домување
- Плански мерки за заштита на животна стредина
- Плански мерки за заштита на природно богатство
- Насоки и плански мерки за заштита на културно наследство
- План за организацијана просторот

- Сообраќајна инфраструктура
  - Магистрални улици
  - Собирни улици
  - Сервисни улици

- Комунална инфраструктура
    - Водоснабдување
    - Фекална канализација
    - Атмосферска канализација
    - Површински водотеци
    - Електроенергетски системи
    - Телекомуникациски системи

- Параметри за уредување на просторот

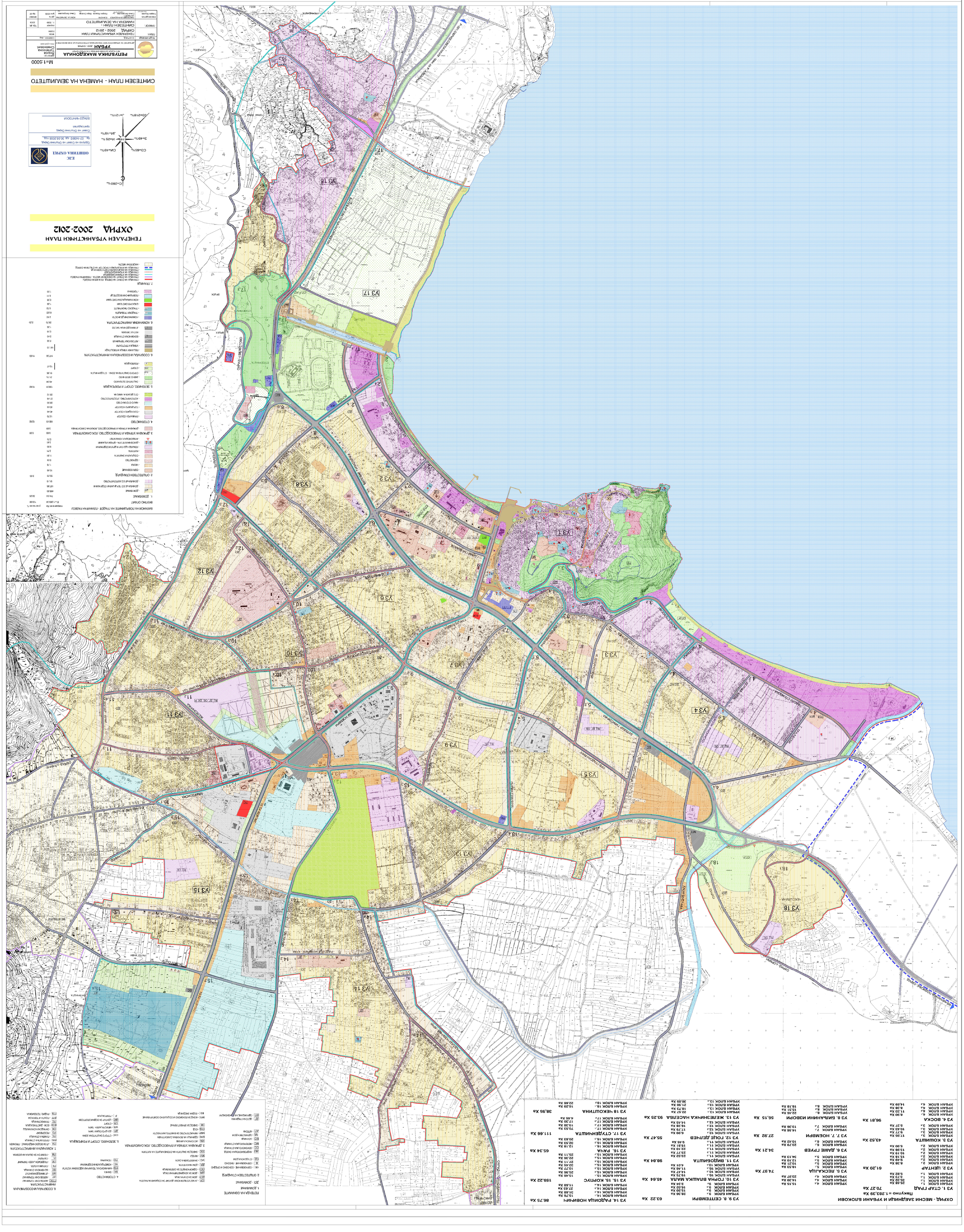
Изготвил:
Виш соработник,
Софија Стошиќ Сметеновска, диа

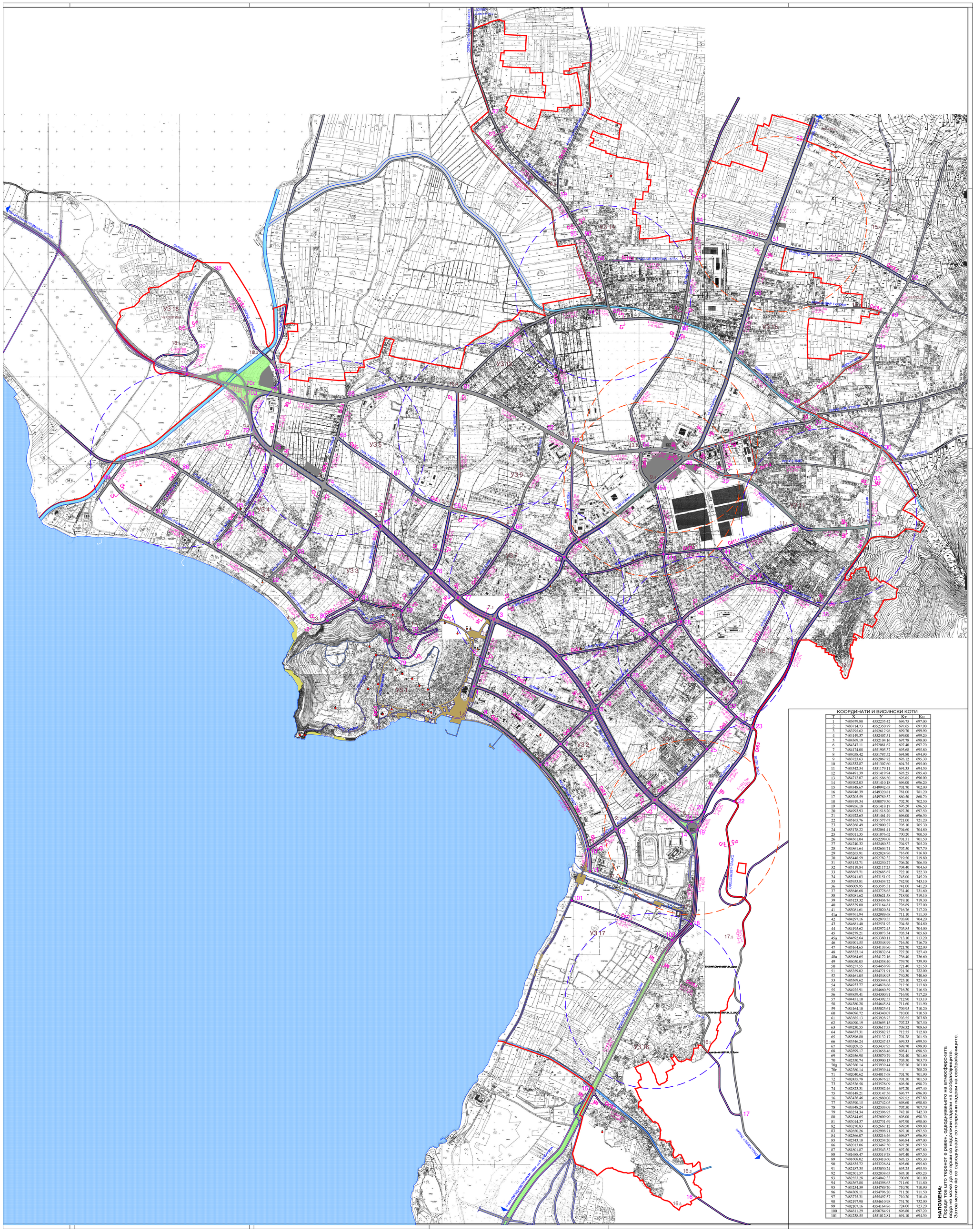
Контролирал:
Раководител на одделение
Татјана Стојческа,диа

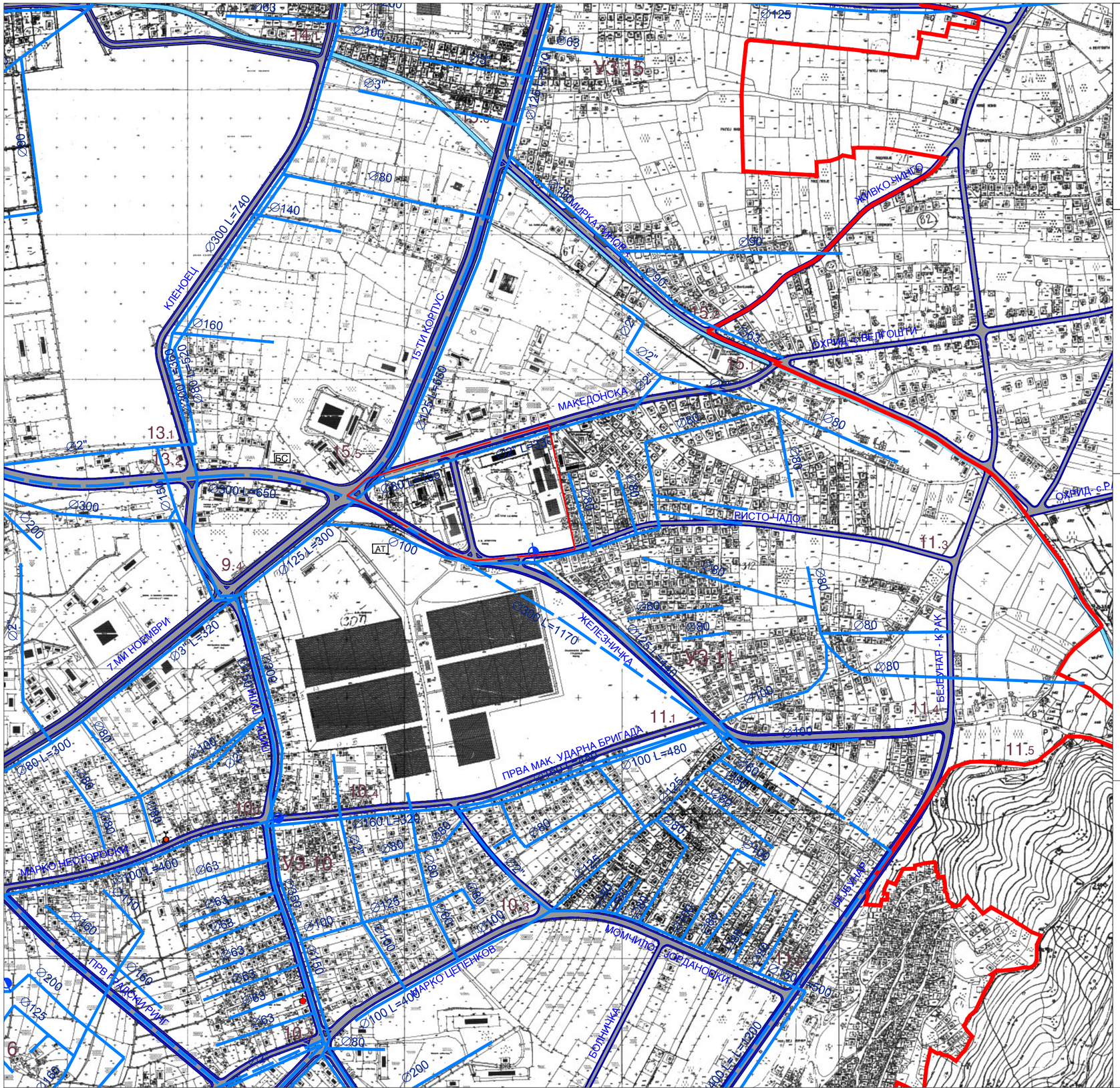
Одобрил :
Помошник раководител на сектор
Кирил Илоски,диа

Градоначалник
Кирил Пецаков

---------- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 - ОПФАТ 1, ОШТИНА ОХРИД

ОХРИД - МЕСНИ ЗАЕДНИЦИ И УРБАНИ БЛОКОВИ
Вкупно = 1.283,39 ха
У3 1. СТАР ГРАД 70.27 ха
УРБАН БЛОК 1,1 26.88 ха
УРБАН БЛОК 1,2 35.32 ха
УРБАН БЛОК 1,3 3.79 ха
УРБАН БЛОК 1,4 2.97 ха
У3 2. ЈЕЗЕРТАР 61.20 ха
УРБАН БЛОК 2,1 8.38 ха
УРБАН БЛОК 2,2 9.49 ха
УРБАН БЛОК 2,3 15.18 ха
УРБАН БЛОК 2,4 34.13 ха
У3 3. КОШИШТА 43.52 ха
УРБАН БЛОК 3,1 17.95 ха
УРБАН БЛОК 3,2 9.77 ха
УРБАН БЛОК 3,3 10.43 ха
УРБАН БЛОК 3,4 5.37 ха
У3 4. БОСКА 96.81 ха
УРБАН БЛОК 4,1 8.90 ха
УРБАН БЛОК 4,2 11.33 ха
УРБАН БЛОК 4,3 15.51 ха
УРБАН БЛОК 4,4 14.99 ха
УРБАН БЛОК 4,5 23.97 ха
У3 5. ЛЕСКАЈЛА 74.97 ха
УРБАН БЛОК 5,1 18.53 ха
УРБАН БЛОК 5,2 10.21 ха
УРБАН БЛОК 5,3 12.10 ха
УРБАН БЛОК 5,4 34.13 ха
У3 6. ДАМЕ ГРЧЕВ 34.21 ха
УРБАН БЛОК 6,1 23.29 ха
УРБАН БЛОК 6,2 10.42 ха
У3 7. 7. НОЕМВРИ 27.92 ха
УРБАН БЛОК 7,1 14.56 ха
УРБАН БЛОК 7,2 13.36 ха
У3 8. БИЛБАНИНИ ЈАВОРИ 56.15 ха
УРБАН БЛОК 8,1 22.46 ха
УРБАН БЛОК 8,2 15.51 ха
УРБАН БЛОК 8,3 18.18 ха
У3 9. 8. СЕПТЕМВРИ 63.22 ха
УРБАН БЛОК 9,1 28.36 ха
УРБАН БЛОК 9,2 15.50 ха
УРБАН БЛОК 9,3 3.34 ха
УРБАН БЛОК 9,4 16.02 ха
У3 10. ГОРНА ВЛАШКА МАЛА 45.64 ха
УРБАН БЛОК 10,1 19.73 ха
УРБАН БЛОК 10,2 14.47 ха
УРБАН БЛОК 10,3 11.46 ха
УРБАН БЛОК 10,4 4.01 ха
У3 11. ВИЛОШТА 98.84 ха
УРБАН БЛОК 11,1 23.52 ха
УРБАН БЛОК 11,2 22.10 ха
УРБАН БЛОК 11,3 23.77 ха
УРБАН БЛОК 11,4 19.81 ха
У3 12. ГОЛЕ ДЕЛНЧЕВ 55.47 ха
УРБАН БЛОК 12,1 6.99 ха
УРБАН БЛОК 12,2 17.25 ха
УРБАН БЛОК 12,3 14.43 ха
УРБАН БЛОК 12,4 16.28 ха
У3 13. ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА 93.25 ха
УРБАН БЛОК 13,1 30.05 ха
УРБАН БЛОК 13,2 21.90 ха
УРБАН БЛОК 13,3 18.73 ха
УРБАН БЛОК 13,4 22.57 ха
У3 14. РАДОЊА НОВИНИЈ 86.75 ха
УРБАН БЛОК 14,1 15.76 ха
УРБАН БЛОК 14,2 27.63 ха
УРБАН БЛОК 14,3 11.58 ха
УРБАН БЛОК 14,4 31.68 ха
У3 15. КОРЊУС 159.22 ха
УРБАН БЛОК 15,1 15.46 ха
УРБАН БЛОК 15,2 25.36 ха
УРБАН БЛОК 15,3 32.45 ха
УРБАН БЛОК 15,4 10.77 ха
УРБАН БЛОК 15,5 27.11 ха
УРБАН БЛОК 15,6 25.11 ха
У3 16. РАЧА 65.34 ха
УРБАН БЛОК 16,1 12.18 ха
УРБАН БЛОК 16,2 32.53 ха
УРБАН БЛОК 16,3 20.63 ха
У3 17. СТРЖЕНИЦА 111.66 ха
УРБАН БЛОК 17,1 17.30 ха
УРБАН БЛОК 17,2 19.38 ха
УРБАН БЛОК 17,3 70.63 ха
У3 18 НЕКОШТИНА 38.95 ха
УРБАН БЛОК 18,1 16.29 ха
УРБАН БЛОК 18,2 22.66 ха
ПЛАНИРАНИ ОПШТИНСКИ ПАТИШТА

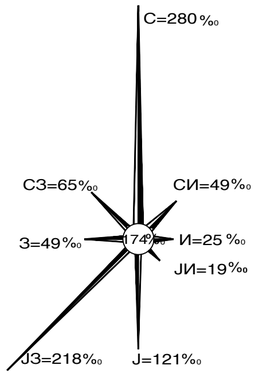

ЈЗ 16
ЧЕКОШТИНА
У3 1
У3 2
У3 3
У3 4
У3 5
У3 6
У3 7
У3 8
У3 9
У3 10
У3 11
У3 12
У3 13
У3 14
У3 15
У3 16
У3 17
ОПФАТ
ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 - ОПФАТ 1, ОПШТИНА ОХРИД
ОХРИД - ЖЕЛЕЗНИЧКА
ОХРИД - СТРУГА
ОХРИД - КРУШЕВО
ОХРИД - ДЕБАР
ОХРИД - ГОСТИВАР
ОХРИД - РЕСЕН
ОХРИД - БИТОЛА
ОХРИД - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА
ОХРИД - ПЕТРОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ
ОХРИД - ВЕЛГОШТИ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ
ОХРИД - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - СТРУГА - ДЕБАР - ГОСТИВАР - РЕСЕН - БИТОЛА - СТАРА ЖЕЛЕЗНИЦА - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ - ЛЕСКОВЕЦ - ВЕЛГОШТИ - ПЕТРОВЕЦ

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 - ОПФАТ 1, ОПШТИНА ОХРИД

ПЛАН ЗА ВОДОСНАБДУВАЊЕ

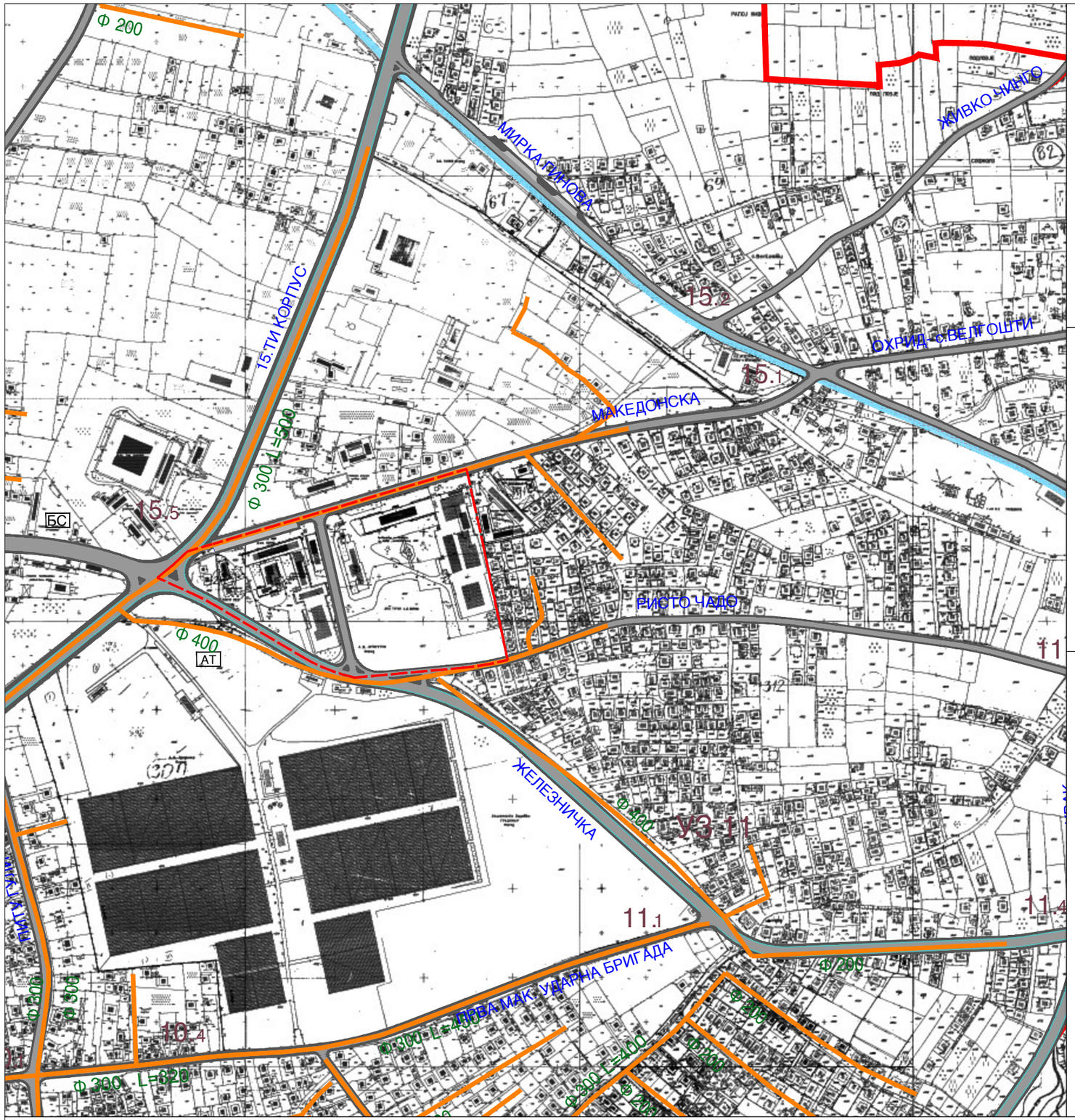
- -ПОСТОЈНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- -НОВОПРОЕКТИРАНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- -ПОЖАРЕН ХИДРАНТ
- -ИЗВОР
- -БУНАР
- -РЕЗЕРВОАР
- -ПУМПНА СТАНИЦА
- -ПРЕКИДНА КОМОРА

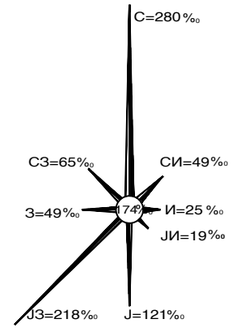

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ВОДОСНАБДУВАЊЕ

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ **УРБАН** ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ	ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ *дипл.град.инж.*	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3052001. dwg	
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН	
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ВОДОСНАБДУВАЊЕ	РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев *дипл.инж.арх.*	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА" КОМП.ОБРАБОТКА: Филдишева Соња *дипл.инж.арх.*	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр:05

ПЛАН ЗА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

- ПОСТОЈНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- НОВОПРОЕКТИРАНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- ПОСТОЕН КОЛЕКТОР
- НОВОПРОЕКТИРАН КОЛЕКТОР
- ПРЕПУМПНА СТАНИЦА

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

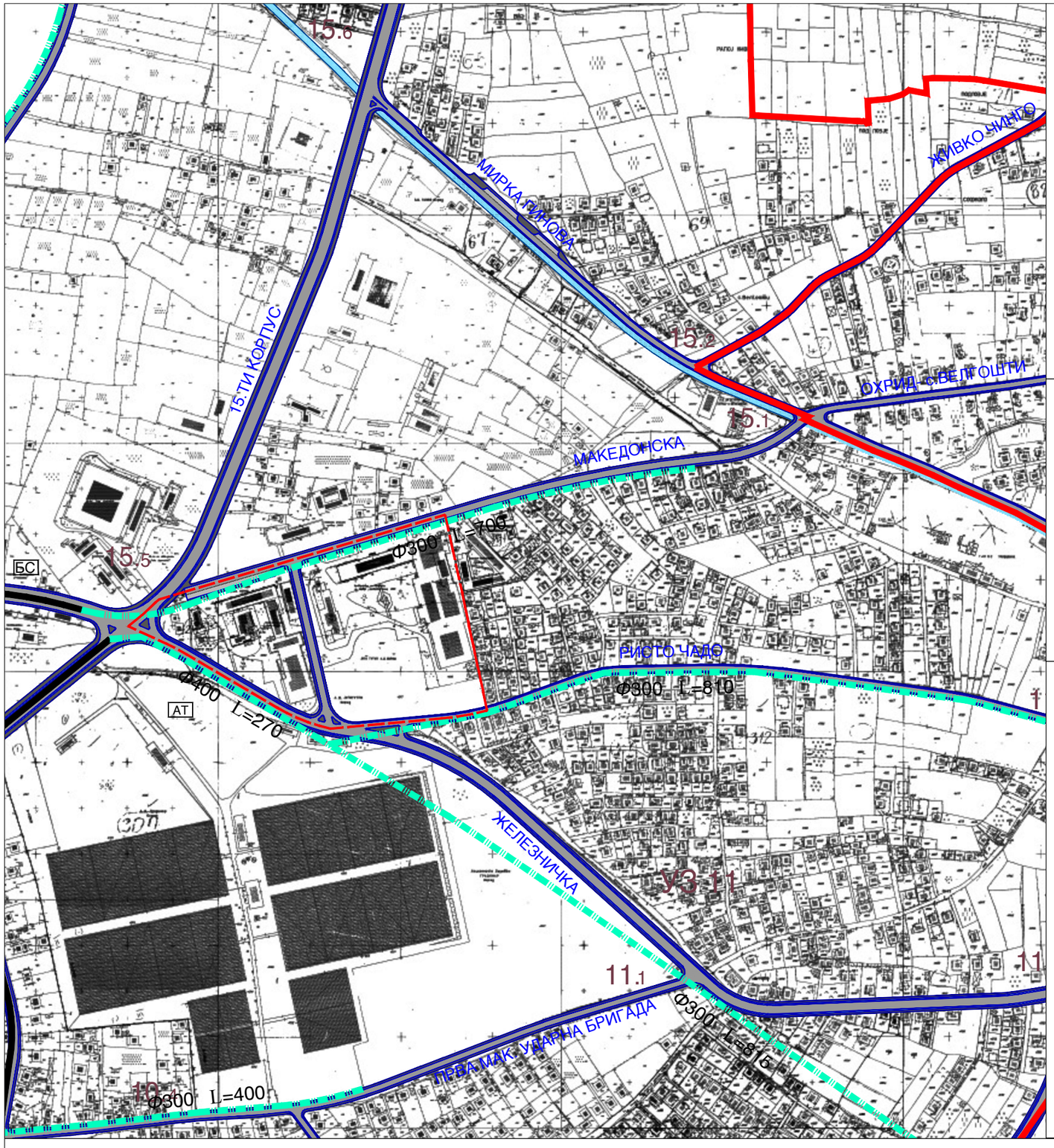
M=1:5000

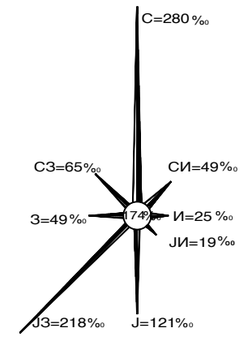
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
УРБАН ДОО - ОХРИД
ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ

ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ, дипл.град.инж.

ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3062001. dwg
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА: ПЛАН
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА	РАЗМЕР: 1 : 5000 / ТЕХ. БР.: 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев, дипл.инж.арх.	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА" / КОМП.ОБРАБОТКА: Соња Филдишева, дипл.инж.арх.	ДАТА: јули 2006 / ПРИЛОГ бр: 06

— — — ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 - ОПФАТ 1, ОПШТИНА ОХРИД

ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

ПОСТОЈНИ БЕТОНСКИ КАНАЛИ

ПОСТОЈНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

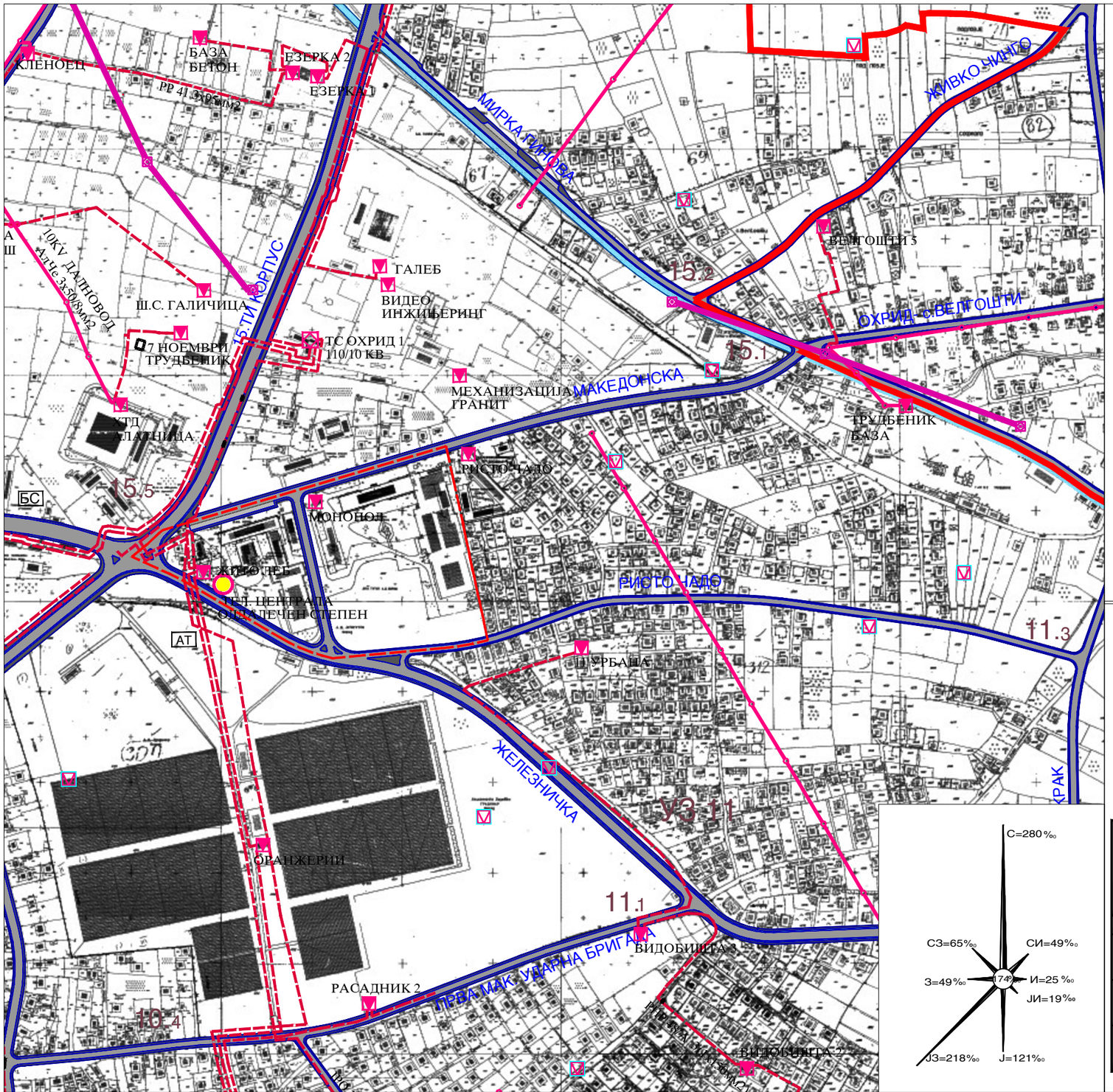
НОВОПРОЕКТИРАНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ **УРБАН** ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ	ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ *дипл.град.инж.*	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3072001. dwg	
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН	
ПРИЛОГ:	ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА	РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев *дипл.инж.арх.*	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА" КОМП.ОБРАБОТКА: Татјана Косеска *дипл.град.инж.*	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр: 07

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 - ОПФАТ 1, ОПШТИНА ОХРИД

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ

- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 110 KV
- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 35 KV
- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV
- ПЛАНИРАНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV

- 35 KV ДАЛНОВОД
- 10 KV ВОЗДУШЕН ВОД
- 10 KV КАБЛОВСКИ ВОД

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМ

- ГЛАВНА ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА
- ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА ОДДАЛЕЧЕН СТЕПЕН

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ **УРБАН** ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ	ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ *дипл.град.инж.*
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3082001. dwg
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ	РАЗМЕР 1 : 5000 / ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев *дипл.инж.арх.*	ПЛАНЕР: Ставре Јаневски *ел.инж.* КОМП.ОБРАБОТКА: Вера Снегар *дипл.инж. арх.* Татјана Ќосеска *дипл.град.инж.*	ДАТА: јули 2006 / ПРИЛОГ бр:08

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 - ОПФАТ 1, ОПШТИНА ОХРИД

II. ПРОГРАМСКИ ПОСТАВКИ НА ИДНИОТ РАЗВОЈ НА ГРАДОТ

1. ПРИРОДНИ ПОГОДНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА КАКО ФАКТОР НА ПЛАНИРАЊЕТО НА ПРОСТОРОТ НА ГРАДОТ

Валоризацијата на природните карактеристики, нивните погодности и ограничувачки фактори представуваат појдовна основа на планирањето на просторот. Во Документационата основа на планот анализирани се и валоризирани цела низа природни карактеристики, а заедничко за сите е што ниту една од нив не представува фактор на ограничување на просторниот развој на градот, но секако имаат влијание врз некои негови аспекти. Исклучок претставуваат изворите на брдото Бејбунар, регулацијата на површинските води, заштитените природни реткости – блато Студенчишта и националниот парк Галичица.

- **Рељефот, пејсажот и вегетацијата**

Градот лежи на рамен терен и на две карактеристични возвишенија - ридови на кои е Стариот град, а во последните децении се освојуваат и подножјата на планината Петрино - населбите Рача и Бејбунар. Посебно доживување е глетката на поширокото опкружување на градот: питорескните силуети на Галичица и Мокра Планина и нивните отсликувања во сините води на бисерното езеро - слика на која не може и не треба ништо да се додаде, а никако да се одземе, зашто таа слика е вечна...

- **Геолошките и педолошките карактеристики**

Геолошкиот состав на почвата не секогаш овозможува класични начини на фундирање: високото ниво на подземните води во пониските делови од градот и нестабилни милести почви во крајбрежјето и по тековите на некогашните мали водотеци, денес затрупани, бараат дополнителен стручен ангажман како на планерите на просторот, така и на проектантите на конструкцијата на планираните објекти.

Во Охридското Поле главно се сретнуваат три вида почви: дилувијални, алувијални и калливи, а педолошкиот состав на почвата на територијата на градското подрачје е главно на база на влажните алувијални и калливи почви. Калливите почви настануваат како последица на високата подземна вода и при дождливиот период кога водите се задржуваат подолго, а се делат на минералогени и мочуришни. Најголема земјоделска вредност имаат влажните алувијални и минералогените калливи почви, а мочуришните почви во локалитетот Студенчишта создаваат особен еко систем чија заштита представува императив на само за градот Охрид.

- **Сеизмолошките карактеристики**

Долината на реката Црн Дрим заедно со Охридското Езеро се смета за еден од сеизмички најактивните региони на Балканот, а во него поединисеизмички зони се познати и по катастрофални земјотреси. Тоа е и зоната на Охридското Езеро и крајбрежните терени. Во оваа зона со меридијален правец се наоѓаат

и појави на сулфурни води и гасови кои доаѓаат од длабината на земјината кора. За период од последните стотина години сеизмички најактивни се јужното и источното крајбрежје на Охридската котлина, а интензитетот на максимално очекуваните потреси е до 8 8 по МКС скалата, па дури и до 9 ??? по МКС скалата. Целокупната градба на територијата на регионот треба да биде прилагодена на овие сеизмолошки условија.

- **Климатските карактеристики**

Климата во Охридско - Струшкиот регион е изменето умерено - континентална, модифицирана во посебна клима на локалното подрачје со карактеристики условени од присуството на езерото: поконстантни температури со мали колебања и осцилации поради што летата се пријатни и топли со свежи ноќи, а зимите се студени , но слабо изразени, со исклучително ретки магливи денови, што е значајна компаративна предност во однос на голем дел од територијата на државата. Есента е потопла од пролетта и овозможува продолжување на летната туристичка сезона за најмалку еден месец. Особено освежување во жешките летни денови и вечери носи југозападниот ветар стрмец, додека северните ветрови уште повеќе ја снижуваат температурата во студениот дел од годината. Со еден збор - климатските фактори не представуваат ограничувачки фактор во развојот на градот, но треба да се почитуваат при микро лоцирањето на објектите во зоните определени со ГУП.

- **Хидрографските карактеристики**

Охридското езеро е во групата на Десаретските езера, а преку реката Црн Дрим му припаѓа на Јадранскиот слив. Со своите физиографски и биолошки карактеристики спаѓа во најатрактивните езера на светот. За билансот на водата во езерото од значење се бројните реки и рекички кои се вливаат во него, но и сублакустриските извори кои ја носат водата од порозниот варовнички масив на планината Галичица. Езерото има големи стопански потенцијали, но неговото значение во создавањето на идентитетот на целиот регион, а особено на градот Охрид, е немерливо. Реките Даљан и Рача представуваат природни граници на урбаното подрачје на градот од север и од југ, а реката Грашница во своето течение низ градската територија представува само отворен колектор на канализационите води поради што со досегашните урбанистички планови е предвидено нејзиното воведување во течението на Даљан со што ќе се елиминира загрозувањето на животната средина, а отпадните води ќе се воведат во колекторот.

- **Состојбата на животната средина**

може да се оцени како добра. Планираните инфраструктурни системи - регионалниот колектор за евакуација на отпадните води, регионалниот водоснабдителен систем, а особено проектот Заштита на Охридското езеро под патронат на Министерството за животна средина и просторно планирање се конкретни чекори кои општеството ги презема со цел да го заштити просторот на Охридско-Струшкиот регион. Освен тоа, постојат и напори за подигање на граѓанската свест преку широките акции за изготвување на локални еколошки акциони планови кои представуваат нов вид на поттикнување на акција со цел глобална заштита на животната средина.

2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

2.1. Проекција на населението до 2020 година

Сознанијата за основните белези, структурните карактеристики и промени, како и динамиката на населението се неопходни при планирањето , односно урбаното организирање на населбите - како една од основните задачи на Генералниот урбанистички план.

Со помош на законитостите на демографскиот развој и утврдените тенденции и интензитетот на досегашните движења можат да се утврдат елементите за креирањето на политиката на развојот. Тоа се однесува на регулирањето на демографските текови врз процесот на урбанизација, подигање на општообразовно и културно ниво на населението, подобрување на демографско-економските белези (активитетот) и др.

Овие цели треба да се вградат во политиката на демографскиот развој кои заедно со комплементарните цели на стопанскиот и просторниот развој ќе се реализираат како определена стратегија. Во тој контекст се третираат и основните агрегати и структури на населението во овој елаборат. Согласно наведените цели и услови, дефинирани се клучните постулати при определувањето на предметните демографски структури и нивните промени. Имено, се претпоставува натамошен пораст на бројот на жители, подобрување на општостопанско ниво и други услови на општествениот и личниот стандард, подигнување на културно-образовното ниво на населението и др.
Проекција на населението и соответните структури е извршена со помош на компјутерската програма изработена од страна на агенцијата POPTECH - The Future Group International, Washington D.C. 1991. Резултатите на прогнозата се следни:

Вкупно население во градот Охрид

1994 година 41.146
2020 година 46.000

Како резултат на очекуваните промени во движењето на природните компоненти кај населението настануваат и промени на старосната структура. Тие се манифестираат во намалувањето на учеството на помладите генерации и со постојаното зголемување на учеството на постарите групи, особено зголемување на бројот на жители на работоспособна возраст.

Старосна структура на населението - 2020 година

старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,1	4.186
7 - 14 години	11,8	5.428
15 - 19 години	7,6	3.496
20 - 60 години	57,0	26.220
над 60 години	14,5	6.670

Вкупно	**100,0**	**46.000**

Согласно порастот на бројот на вкупното население и промените на неговите структури се очекуваат промени и во структурата на домаќинствата. Тие промени, пред се, ќе произлезат од планирањето на домаќинствата и други економски и социјални фактори. Ваквите претпоставки имплицираат релативно побрз пораст на бројот на домаќинствата, од една страна, а од друга страна тренд кон постојаното намалување на просечниот број членови по едно домаќинство.

Број на домаќинства и нивната просечна големина

Година	**Број на домаќинства**	**Просечен број членови по едно домаќинство**
1994	11.440	3,5
2020	13.142	3,5

Промени во старосната структура предизвикуваат промени во работоспособниот контингент на населението. Како демографска рамка на вкупната расположива понуда на работната сила тој е значајна категорија која треба да се има пред вид при апроксимацијата на потенцијални работни ресурси. Од обемот и интензитетот на приливот на новите генерации зависи и потребата од поголем степен на активирање на работоспособни лица. Обемот на работоспособниот контингент и неговото ужество во вкупното население имаат тенденција на пораст.

Работоспособно и активно население

Година	**Работоспособен контингент**	**Активен контингент**
	% од вкупното население	% од раб. способно население
1994	65,6	67,6
2020	66,4	65,0

Почитувајќи ги досегашните движења кај основните културолошки белези на населението, можат да се очекуваат поинтензивни промени во однос на поголем опфат на децата во основните училишта, односно степен на опфатеност во граници на можното опфаќање. Исто така, се наметнува и потребата од пошироко опфаќање на идните генерации во средните училишта со соответно планско насочување од аспект на потребите на стопанството.

2.2. Прогноза на вкупното население до 2012 година

Проекцијата на демографскиот развој до 2020-тата година изготвена за потребите на просторното планирање чиј хоризонт на опсервирање е дваесет години треба да се сведе на потребите на генералното планирање чиј хоризонт е двојно пократок и во случајот е 2012-та година. Поаѓајќи од резултатите на Пописот на населението и становите во 1994 година, проценетата состојба во 2001-ата година и расположивите параметри од Проекцијата до 2020-тата година се формираат следните прогнози за очекуваниот демографски развој на крајот на планскиот перод на овој ГУП.

Вкупното население во градот во 1994 година било 41.146 жители, а проценетото во 2001-ата 42.700 жители. Ако се претпостави рамномерен раст до 2020-тата година, годишно градот ќе се зголемува за просечно 0,50% или по 225 жители, со кое темпо во 2012 година ќе стигне до 44.500 жители.

2.3. Структура на населението по пол и возраст

Очекуваната структура на населението по старост е важна категорија во демографските прогнози според која се димензионираат популационите контингенти - деца, ученици, студенти , работоспособното население и др. Во недостиг на најновите податоци од Пописот на населението 2002, наредните прогнози извршени се по пат на интерполација на величините помеѓу состојбата регистрирана во 1994 година (41.146), претпоставената големина во 2001 (42.700) и прогнозираната големина во 2020 (46.000). Вкупното население на градот ќе изнесува 44.500 жители, а ќе се формира следната слика:

Структура на населението по возраст - период 1994 - 2020

Старосни групи	1994 - %	2002 -%	2012 - %	2020 - %
0 - 6 години	10,13	9,79	9,35	9,10
7 - 14 години	19,40	17,08	14,15	11,80
15 - 19 години	8,16	8,00	7,80	7,60
20 - 60 години	50,23	52,30	54,85	57,00
над 60 години	13,85	13,14	13,90	14,50
вкупно	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Структура на населението по возраст - 2012 година

Старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,35	4.160
7 - 14 години	14,15	6.310
15 - 19 години	7,80	3.470
20 - 60 години	54,85	24.400
над 60 години	13,85	6.160
вкупно	**100,00**	**44.500**

Во однос на базната 2002 година намалувањето на бројот на млади до 19-годишна возраст ќе изнесува 3,56 процентни поени, а за исто толку се наголемуваат повозрасните групи. Групата на работоспособното население на возраст од 20 - 60 години бележи раст од 2,15 процентни поени што претставува контингент од 24.400 лица од кои до крајот на овој планерски период треба да се формира група на работно-активни лица. Под претпоставка да се остварат прогнозите дека 65% од работоспособното население ќе биде активно, тоа ќе значи дека во градот Охрид во 2012 година ќе има 15.860 лица. Во Документационата основа на планот прикажана е состојбата со вработеноста во градот на крајот од 2001 ата година според која има вкупно 16.210 лица кои примаат плати, но од нив дури 1.904 лица се привремено невработени кои примаат паричен надоместок, што

значи дека реално вработени се 14.306 лица. Тоа значи дека до крајот на планскиот период треба да се вработаат 1.554 лица или по околу 155 нови вработувања годишно.

До 2012 година населението ќе зголеми од 41.146 на 44.500, што значи дека ќе има нови 3.354 жители. Просечната големина на семејството од 3,5 члена нема да се менува во наредниот период, што значи дека градот ќе има нови семејства: **3.354 жители : 3, 5 жители/семејство = 960 семејства. Заедно со постојните 11.440 семејства вкупниот број ќе изнесува 12.400.**

Во однос, пак, на 2002 година кога проценотото население изнесувало 42.700 жители со 11.884 семејства, зголемувањето на бројот на семејствата до 2012 година ќе изнесува 516 семејства. За овој број нови семејства во наредниот период ќе треба да се планира нов животен простор во вид на станови и соответна ангажирана површина во рамките на опфатот на градската територија.

2.4. Дистрибуција на населението; густини на домување

Прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници за 2012 година формирана е врз база на очекуваната динамика на развојот на секоја од 16-те Урбани заедници, а имајќи ја пред вид атрактивноста на просторот и расположивите површини. Секако, најатрактивни Урбани заедници се оние покрај езерото или во неговата близина: Стар Град, Центар, Долна Влашка Маала со ограничени расположиви површини, како и Воска, Биљанини Извори и Даме Груев во кои постојат поволни површини за нова градба. Со високи природни квалитети и слободни површини е и УЗ Гоце Делчев на благите падини на Петрино, како и УЗ Рача, но во неа присутната бесправна градба во добра мера ги девалвира природните погодности. Прогнозирањето на просторната дистрибуција на населението на градот отежнато е и со фактот дека растот на населението не оди паралелно со динамиката на станбената градба, бидејќи е констатирано дека поголемиот дел од новоизградените станови се викенд - станови.

Имајќи ги пред вид наведените околности прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници е следната:

ред. број	Просторно-функционална единица -Урбана заедница	Попис 1991	Попис 1994	Проценка за 2002	Прогноза за 2012
УЗ 1.	Стар Град	2624	2634	2700	2700
УЗ 2.	Центар	3269	3220	3300	3400
УЗ 3.	Кошишта	2973	2826	2890	2950
УЗ 4.	Воска	3880	3388	3550	4000
УЗ 5.	Лескајца	1661	1430	1470	1500
УЗ 6.	Даме Груев	3568	3427	3500	3600
УЗ 7.	7. Ноември	2100	2000	2000	2100
УЗ 8.	Биљанини Извори	5099	4960	5070	5300
УЗ 9.	8-ми Септември	2279	2087	2180	2200
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	4422	4240	4340	4400
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	3743	3438	3510	3600

УЗ 12.	Гоце Делчев	1140	1090	1250	1300
УЗ 13.	Железничка Населба	1986	1804	1850	1950
УЗ 14.	Радоица Новичич	2053	1906	1950	2000
УЗ 15.	15-ти Корпус	1867	1790	1830	2000
УЗ 16.	Рача	959	860	890	1000
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	420	500
УЗ 18.	Чекоштина	-	-	-	-
	Вкупно	42.060	41.146	42.700	44.500

Најзабележливо е зголемување на населението во УЗ Воска и УЗ Биљанини Извори, додека во УЗ Стар Град и УЗ Центар бројот на жители ќе стагнира. Во останалите Урбани заедници растот на жителите ќе биде релативно рамномерен.

Густината на становање, еден од најважните параметри за оценување на рационалноста во планирањето и уредувањето на просторот, представува однос помеѓу бројот на жители и просторот во границите на опфатот. Бруто густината на становање е односот на бројот на жители и вкупната површина на опфатениот простор, а нето густина на становање е односот помеѓу бројот на жители и површината наменета за домување во границите на опфатот.

Густината на становање на ниво на целата градска територија чија површина на опфатот до крајот на планерскиот период ќе изнесува 1.232,60 Ха ќе биде:

Бруто густина на становање

44.500 жители : 1.290.02 Ха = 34.49 жител/хектар

Нето густина на становање

44.500 жители : 703,33 Ха = 63,27 жител/хектар

3. ДОМУВАЊЕ

Развојот на функцијата домување во наредниот период ќе представува еден од најзначајните сегменти во просторниот развој на градот, а задоволување на станбените потреби ќе има приоритетно значење во задоволување на комплексот на човековите потреби.

Основните цели на развојот на домувањето кои непосредно произлегуваат од улогата и значението на оваа содржина во вкупниот развој на општеството во наредниот плански период подразбираат:

- квалитативно задоволување на потребите на населението согласно принципот стан за секое семејство, наголемување на просечната станбена површина по стан, подобрување на квалитетот и осовременување на станбениот фонд, елиминирање на субстандардниот станбен фонд, примена на асеизмички мерки. Норматив при планирањето на станбена површина по жител околу 20 м2 и станбена единица од 80-90 м2 по семејство

- површините за планирани урбани содржини првенствено треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, односно во постојните граници на опфатот на градот;
- рационализација на просторната организација на домувањето подразбира контролирано и лимитирано проширување на зоната за домување пред се на површините со претходните планови предвидени за оваа намена, но сеуште невоведени во планираната намена, со моментна состојба - земјоделско земјиште, при што висините на станбените објекти да бидат примерени на големината на градот, традицијата, воспоставените добрососедски односи, инсолацијата и визурите;
- воедначување на условите за живеење во сите делови од градот преку: опремување на зоните за домување со потребните пратечки содржини, ефикасно сообраќајно поврзување со работните зони;
- запазување на особеностите на културното наследство со постепена реконструкција и ревитализација на старите делови од градот со оптимално сочувување на старите урбанистички матрици и елиминирање на субстандардот;
- еколошка ревитализација на животниот простор се постигнува по пат на: елиминација на постојни и потенцијални загадувачи во зоната за домување; примена на мерки за рационализација на моторниот сообраќај; изградба на објекти со оптимални висини; уредување на слободните површини;

3.1. Нови станови

Потребите од нов станбен фонд групирани се во три групи:

нови станови по основ пораст на населението - од природниот прираст и од имиграција;

станови потребни на замена на субстандардниот станбен фонд;

станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг, односно усогласување на бројот на станови со бројот на семејства;

Бројот на нови станови по основ пораст на населението ќе се определи ако се земе како појдовен податок бројот на новите семејства во 2012 година кој е прикажан во демографската прогноза - 960, а за секое семејство треба да се обезбеди нов стан.

Бројот на нови станови потребни за надоместување на стари, субстандардни станови ќе се утврди откако ќе се утврди вкупниот број на субстандардни станови во кои се вбројуваат:

а. сите станови градени пред 1945 година, а според Пописот на населението и становите од 1994 година тие се вкупно 788;
б. 20% од становите градени во периодот 1945 - 1960, односно 1.110 стана x 0,20 = 222 стана;
ц. 10% од становите градени во периодот 1960 - 1970, односно 2962 стана x 0,10 = 296 стана;

или вкупно 1.306 од кои 30 % во овој планерски период треба да бидат заменети со нови, односно: 1.306 x 0,30 = 400 стана

Бројот на нови станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг нема да биде земен како критериум со оглед на фактот што според Пописот на населението и становите од 1994 година регистрирани се 11.440 семејства, а бројот на становите е 16.731. Од нив само за живеење се 12.355, за живеење и вршење дејност 325 или вкупно 12.680 , а останалите се главно викенд-станови. Тоа значи дека 11.440 семејства располагат со 12.680 стана што представува суфицит од најмалку 1.240 стана, односно на 1 семејство спаѓаат 1,11 стана. Оваа тенденција на зголемување на бројот на станови со далеку побрзо темпо од растот на населението продолжува и во периодот до 2002 година кога вкупниот број на станови изнесува 17.761 со вкупна површина од 1.344.748 м2

Според тоа, проекцијата на потребите на градот за нови станови до крајот на 2012 година ќе биде следна:

Број на жители до 2012 година	44.500
Број на домаќинства до 2012 година	12.400
Нови станови по основ на пораст на населението	960
Нови станови како замена за субстандардни станови	400
Постојни станови во 2002 година	17.761
Постојни станови кои се задржуваат: 17.761 - 400 =	17.360
Вкупно нови станови за градба: 960 + 400 =	1.360

Планиран вкупен број станови до 2012 година: 17.360 +1.360 = 18.720

3.2. Станбен стандард

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот ги определуваат планските параметри за домувањето во наредниот период, а истите се:

- 20 м2 станбена површина по жител
- станбена единица од 80-90 м2 по семејство
- целосна опременост на станот со инсталации

Состојбата на станбениот стандард во градот покажува дека веке во 2002 година се надминати препорачаните големини:

Новите станови кои ќе се градат треба комплетно да се опремат со инсталации, а посебно да се води политика на супституција на субстандардниот станбен фонд.

Ако просечната површина по еден стан се определи на 80 м2/стан, површината на новите станови ќе изнесува:

1.360 стана x 80 м2/стан = 108.800 м2

3.3. Просторна разместеност на станбениот фонд

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Нивниот број во однос на поранешниот ГУП се намалува од 18 на 17 заради изземањето на населеното место Велгошти од границите на територијата на градот. Во 16 Урбани заедници постојат и се предвидуваат и нови урбани содржини, а во седумнаесеттата се простори наменети за спорт и рекреација и заштитени и резервирани површини (просторот Студенчишта).
Планираните 44.500 жители дисперзирани се во 16-те Урбани заедници почитувајќи ги целите зацртани во Насоките и препораките за планирање на идниот развој:

- при изработката на урбанистичките планови површините за планирани урбани содржини треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, а исклучиво за општествено оправдани цели надвор од овие рамки на површини со бонитет од IV категорија;
- да се применат принципите на насочена урбанизација со што ќе се достигнат приближно еднакви услови на живеење и работа на целата територија;
- да се усогласат густината на населеност, изграденоста и катноста заради зачувување на принципите на хумано живеење, рационална експлоатација на просторот и урбаните содржини, а во согласност со сите видови на заштита на животната средина, како и целите набележани во Целите на просторниот развој на градот до 2012 - Програма за изработка на ГУП:покрај прифатената препорака од ПП на РМ дека за секое ново семејство треба да се планира нов стан со просечна површина од 20 м2 по член на семејство, односно 80 - 90 м2 по станбена единица, потребно е да се предвидат и мерки за елиминирање на станбениот субстандард особено во деловите на градот со поголема фраквенција на туристите (Стар Град, Кошишта, Воска, Долна Влашка Мала); зоните со бесправна станбена градба да се вклучат во планираната организација на градот така да се овозможи легализирање на постојната градба, но и дополнување со нови содржини со кои ќе се постигне повисок стандард на живеење и можност за создавање нови работни места;

Имајќи ги пред вид овие цели, но и состојбата во 2002 година, извршена е дистрибуцијата на населението, односно домаќинствата и становите во 16-те Урбани заедници:

ред. бр.	**Просторно-функционална единица - Урбана заедница**	**станови-процена 2002**	**домаќинства процена 2002**	**станови прогноза 2012**	**домаќинства-прогноза 2012**
УЗ 1.	Стар Град	1000	755	1020	770
УЗ 2.	Центар	1420	990	1550	1080
УЗ 3.	Кошишта	1250	790	1300	830
УЗ 4.	Воска	2000	980	2100	1020
УЗ 5.	Лескајца	650	430	680	450
УЗ 6.	Даме Груев	1650	1010	1750	1030
УЗ 7.	7-ми Ноември	790	565	800	570

УЗ 8.	Биљанини Извори	3000	1430	3200	1450
УЗ 9.	8-ми Септември	860	615	900	660
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	1350	1180	1400	1220
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	1050	960	1100	990
УЗ 12.	Гоце Делчев	600	400	630	450
УЗ 13.	Железничка Населба	600	520	630	540
УЗ 14.	Радоица Новичич	620	500	650	520
УЗ 15.	15-ти Корпус	620	500	670	530
УЗ 16.	Рача	300	260	340	290
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	-	-
УЗ 18.	Чекоштина				
	Вкупно	17.760	11.885	18.720	12.400

Бројот на станови во сите Урбани заедници е поголем од бројот на домаќинствата, а најголема диспропорција е забележлива во атрактивните простори покрај езерото каде станбениот суфицит се в сушност викенд-становите.

3.4. Структура на становите во 2012 година

Вкупниот број на станови во 2012 година прогнозиран е на 18.720. Најголем дел од нив се постојните задржани станови (17.360), а новите станови се превидени по основ на порастот на населението (960) и по основ на замена на постоен субстандарден фонд (400). Сликата на структурата на предвидените станови во 2012 година представена е во следната табела:

ред.бр.	Просторно-функционална единица-Урбана заедница	станови 2002 задржани	станови по основ пораст на насел.	станови за замена на субстандард	вкупно нови станови	вкупно станови во 2012
УЗ 1.	Стар Град	960	20	40	60	1020
УЗ 2.	Центар	1370	130	50	180	1550
УЗ 3.	Кошишта	1220	50	30	80	1300
УЗ 4.	Воска	1950	90	60	150	2100
УЗ 5.	Лескајца	640	30	10	40	680
УЗ 6.	Даме Груев	1630	100	20	120	1750
УЗ 7.	7-ми Ноември	780	10	10	20	800
УЗ 8.	Биљанини Извори	2970	200	30	230	3200
УЗ 9.	8-ми Септември	820	40	40	80	900
УЗ 10	Горна Влашка Маала	1320	50	30	80	1400
УЗ 11	Видобишта и Илинден	1030	50	20	70	1100
УЗ 12	Гоце Делчев	590	30	10	40	630
УЗ 13	Железничка Населба	590	30	10	40	630
УЗ 14	Радоица Новичич	600	30	20	50	650
УЗ 15	15-ти Корпус	600	60	10	70	670
УЗ 16	Рача	290	40	10	50	340

УЗ 17	Студенчишта	-	-	-	-	-
	Вкупно	17.360	960	400	1.360	18.720

4. ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД - ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ

Севкупниот развој на општината во голема мера е во зависност од функциите кои директно го означуваат нивото на општествениот стандард и тоа особено системите за образование, здравство и социјална заштита, култура и физичка. Развиеноста на овие системи, програмирани и просторно дистрибуирани, директно ќе влијае, а во исто време и ќе зависи од идната организација на просторот на општината и населбите во него. Во контекстот на ова, мрежата на објектите од општествениот стандард треба да се третира како една од битните претпоставки на идниот севкупен развој на општината и на градот. Со оптималната разместеност на објектите од општествениот стандард во градот треба да се формира мрежа која рамномерно ќе го покрива просторот на градот задоволувајќи секое гравитациско подрачје, а во склад со критериумите и нормативите за секоја дејност поодделно.

4.1. Образование

Посебни цели на развојот во рамките на образованието се следни:

- основно образование е обврзувачко за сите деца во државата на возраст од 7-14 години, наставата да се одвива во една смена, површината на објектот да изнесува 6-8 м2 по ученик, а 25-30 м2 по ученик за комплексот на училиштето;
- средно насочено образование до 60% опфатеност на деца од старосната група 15-19 години, површината на објектот да изнесува 8 м2 по ученик, а површина на комплекс мин. 25 м2 по ученик.
- високо образование опфаќа 20% од старосната група младинци на возраст од 20-24 години.
- зголемување на опфатеноста на популацијата од соответна возраст;
- работа на училишта во една смена со целодневно боравење на учениците;

4.1.1. Основно образование

При анализирањето на состојбата во 2002 година утврдено е дека вкупната површина на парцелите на шестте основни училишта изнесува 72.200 м2, изградените површини се 19.098 м2, а вкупниот број на ученици 5.377. Ако се изземе Основното музичко училиште кое не е дел од обврзниот образовен систем, параметрите се следни: површина на парцелите 6,81 Ха, изградени површини 18.400 м2, бројот на ученици 5.136. Во однос на состојбата во 1994 година кога со пописот на населението е утврдено дека бројот на деца на возраст од 7 до 14 години изнесувал 5.614, забележливо е значително намалување за 478 деца или за околу 8,5%.

При анализата на состојбата на функцијата на основното образование (односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици) утврдено е дека е постигнат стандард од 3.55 м2 по ученик од површината на објектот при одвивање на настава во една смена. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ од 7м2 корисна површина по ученик. Вкупната површина на локациите изнесува 7,22 Ха и овозможува стандард 13,42 м2 по ученик. Постигнатиот стандард е исто така под границата на минимумот кој изнесува 25 м2 по ученик за комплексот по истиот Правилник.Неповолната состојба во поглед на достигнувањето на стандардите забележана е кај сите основни училишта.

Според демографската прогноза популацијата од 7 - 14 години ќе изнесува 14,15% од вкупното население, а бројот на ученици во основното образование ќе изнесува 6.310. Тоа значи дека во однос на состојбата во 2002 година бројот на ученици ќе се зголеми за 1.174.

Димензионирање на површините потребни за основното образование се изврши по два основи:

површини потребни за надминување на постојниот дефицит
површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици

1. површини потребни за надминување на постојниот дефицит
   површина на вкупни локации - постојна 7,22 Ха
   површина на вкупни локации - потребна
   според утврдените нормативи:
   5.136 учници х 25 м2/ученик = 128.400 м2 или 12,84 Ха
   - потребни нови површини за надминување
     на постојниот дефицит: 12.84 Ха - 7,22 Ха = 5,62 Ха
2. површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици:
   1.174 ученици х 25 м2/ученик = 29.350 м, 2,35 Ха

вкупно нови површини: 5,62 Ха + 2,35 Ха = 7,97 Ха
вкупни површини: постојни + нови:
7,22 Ха + 7,97 Ха = 15,19 Ха

Изградените површини исто така не ги задоволуваат потребите на постојните ученици определени со планерски и педагошки нормативи. Имено,

изградениот простор од 19.098 м2 е недоволен за 5.136 ученици бидејќи согласно нормативите би требало да има: 5.136 ученици x 7 м2/ученик = 35.952 м2, што значи дека недостигаат : 35.952м2 - 19.098 м2 = 16.854 м2.

Според тоа:
1. за надминување на постојниот дефицит потребни се нови 16.854 м2.
2. за новите ученици потребни се:
1.174 ученици x 7 м2/ученик = 8.218 м2.
или вкупно 25.072 м2

4.1.2. Средно образование

Функцијата средно образование во градот Охрид се одвива во четири објекти, а три училишта:

Во Училиштето за средно образование Свети Климент Охридски, Електро-машински училишен центар Св. Наум Охридски и Државното угостителско туристичко училиште со ц.о. Ванчо Питошески.

Вкупната површина на нивните локации изнесува 3,20 Ха, Односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици е 3.57 м2 по ученик. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ (Сл. весник на РМ 2/2002) од 7м2 корисна површина по ученик. Вкупната површина на локацијата која изнесува 32 000м2 овозможува стандард од 9.80 м2 по ученик, што е под границата која изнесува 25 м2 по ученик за комплексот.

Учеството на учениците во средното образование во популацијата од 15 - 19 години може да се утврди врз база на проценетото вкупно население во градот во 2002 година (42.700) и проценетото учество на оваа популациона група (8%), што представува бројка од 3.416. Тоа значи дека учениците , 3.236, представуваат 95,52% од популацијата 15 - 19 години. Овие релации ќе се задржат и при прогнозата на бројот на ученици во 2012 година.

Демографската прогноза за 2012 година ги дава следните големини:

- бројот на жители во градот - 44.500
- популацијска група 15 - 19 години - учество 7,8%
- популацијска група 15 - 19 години - број 3.470
- ученици во средно образование: 95% од попул. група
- ученици во средно образование: 3.470 x 0,95 = 3.300

Прогнозираниот број на ученици од 3.300 е незначително поголем од бројот на ученици во 2001 година (3.263), што значи дека не постои потреба од предвидување нови површини по основ на порастот на бројот на ученици .

Новите површини кои треба да се предвидат за потребите на средното образование ќе се определат само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини.

4.1.3. Високо образование

Факултетот за туризам и угостителство е со вкупна површина на локацијата од 4 660 м2 и вкупна изградена површина на објектот од 2 900 м2. Своите потреби од нови содржини Факултетот може да ги реализира во рамките на сопствената парцела.

Студенскиот дом Никола Карев за сместување на студентите од Факултетот е со површина на локацијата од 3.880 м2, изградена површина од 3 960 м2 и сместувачки капацитет од 200 легла. Зголемување на изградените површини Домот треба да го реализира во рамките на сопствената парцела.

1.11. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид. Површината на комплексот изнесува 10. 000 м2, а изградена површина од 1. 600 м2. Со оглед на значението на неговото име и дејноста која ја обавува - истражувања на живиот свет на езерото и неговата заштита, се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот. Со таа цел се предвидува проширување на комплексот на Хидробиолошкиот завод на околу 16.890 м2 или 1,69 Ха, а изградените површини на околу 5.750 м2

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, лоцирана на јужната падина на западниот рид на Охридскиот рид ќе ја задржи содржината и постојната површина од 816 м2.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, лоцирана во крајниот североисточен дел на Тврдината, над Основното училиште "Климент Охридски" исто така ја задржува содржината и површината од 1.440 м2.

4.3. Здравство

Согласно Правилникот за уредување на просторот нормативните големини за димензионирање на површините и објектите наменети за здравство се следни:

- број на лежаи : 8 лежаи на 1.000 жители
- определување на урбанистичка парцела: 80 м2 по 1 лежај
- определувањето на површината на објектот: 8 м2 по 1 лежај
- макс. степен на изграденоста на комплексот - 60%

Бројот на легла во Општата болница – Јавната здравствена установа - Охрид е 248, а во трите специјални болници вкупно 623 или вкупно 871 легло. Со нив се опслужуваат 871 лежај x 8 лежаи / 1.000 жители = 69.680

жители, што значи дека овие медицински установи опслужуваат многу пошироко подрачје отколку што се градот и општината Охрид.

Јавната здравствена установа во анкетирањето изрази потреба од зголемување на слободни и изградени површини за Општата болница. Таа располага со локација со површина од околу 72.000 м2, а со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата на 85.748 м2 во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Една од важните обврски на овој ГУП е да се определи локација за здравствен дом во склад со организацијата на здравствената заштита и планерските нормативи, а имајќи ги пред вид потребите и навиките на населението. Постојниот здравствен дом МАЛАРИЧНА повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника. Диспозицијата на просторот со кој таа располага и вкупната површина (постојната и додадената) ги исполнуваат потребните предусловија да на него се лоцира нов, комплетен здравсвен дом. Предвидената површина на изнесува 4.300 м2.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравствени домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници, а површината на самостојните здравни станици изнесува 1.464 м2.

Мрежата на приватни здравствени установи ќе се развива во склад со медицинските прописи и економскиот законот за побарувачката, во веќе постојни или специјално градени објекти во рамките на сопствените парцели.

Градската аптека која е сместена во посебен објект, а е во состав на Јавната здравствена установа – Општа болница - Охрид, лоцирана е во централното градско подрачје во УЗ-Центар. Вкупната површина на локацијата изнесува 580 м2, додека вкупната изградена површина е 530 м2. Постојат уште две аптеки кои се во состав на Медицинскиот центар, но тие се наоѓаат во приземјата на постојни објекти.

Комплексот каде е сместена државната ветеринарна амбуланта се наоѓа во УЗ-Воска и зафаќа површина на локацијата од 3023 м2 и вкупна изградена површина од 330 м2. Постојат и повеќе приватани ветеринарни амбуланти со аптеки дистрибуирани низ градот**.**

.

4.4. Социјална заштита

Организацијата на социјална работа треба и понатака да биде во склад со повеќегодишни програми за развојот на социјалната заштита. Динамиката на развојот на социјалната заштита е во непосредна зависност од општствено-

економскиот развој на општината и поширокатa општествено-политичка заедница и интензитетот на социјалните појави и проблеми настанати како последици на општествените движења. Од анализите извршени во Документационата основа произлегоа следните препораки за третманот на оваа содржина во вкупните содржини на градската територија:

- предучилишно образование и воспитување се темели врз определбата за 60% опфатеност на деца од вкупниот број на старосната група до 6 годишна возраст. Норматив за површина на објектот е 6-8 м2/дете, и мин. 20 м2 по дете за површина на комплексот; за наредниот плански период, според анкетирањето во Мин. за социјала, нема потреба од зголемувањето на бројот на детските градинки, ниту за проширување на постојниот изграден и слободен простор;
- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневни центри и стационар

4.4.1. Општествена заштита на деца

Површините потребни за згрижување на децата од предучилишна возраст до 2012 година ќе се дефинираат исто како и во образованието, по два основи:

1.површини потребни за надминување на постојниот дефицит;

Вкупниот број на деца згрижени во сите работни единици на детската градинка "Јасна Ристеска" е варијабилен и се движи од 450-500 деца, односно 12, 0% од сите 4.180 деца на возраст 0 - 6 години проценет во 2002 година Односот меѓу вкупната корисна површина и бројот на корисниците изнесува 11.18 м2/корисник. Постигнатиот стандард далеку ги надминува стандардите и нормативите од 6 - 8 м2 корисна површина по дете . Вкупната површина на локациите која изнесува 2.21 Ха, овозможува постигнат стандард од 44.2 м2/ дете, кој исто така е далеку над границите на нормативот од 20 м2 по дете за комплексот.Тоа значи дека не постои потреба од нови површини за надополнување на дефицитот, односно дека во постојните објекти со изградена површина од 5.591 м2 можат да бидат згрижени 800 деца со по 7 м2 користен простор, а површината на вкупните локации од 22.100 м2 ги задоволува нормативите за згрижување на 22.100 м2 : 20 м2/дете = 1.100 деца.

2. површини потребни за задоволување на потребите на новата популација

Површини за задоволување на потребите на новата популација од 0 - 6 години ќе се определат согласно демографската прогноза со која се очекува истата да представува 9,35% од вкупното население, што значи дека од планираните 44.500 жители во оваа возрасна група ќе има вкупно 4.160 деца. Согласно препораката да во наредниот период во објектите за

згрижување на деца се опфатат 60% од популацијата бројот на децата што ќе се згрижат во детските установи треба да изнесува:

4.160 деца x 0,60 = 2.496 или 2.500 деца

За овој број на деца потребен е вкупен простор:

а. за локациите
2.500 деца x 20 м2/дете = 50.000 м2 или 5,00 Ха

б. за објектите:
2.500 деца x 6 м2/ дете = 15.000 м2.

Од планираните 16 Урбани заедници само во четири постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори - 2 установи, вкупно 5. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во "домашни условија" - во приватна сопственост и во мали капацитети. Планираниот вкупен број детски установи е 12 со вкупната површина на парцелите од 56.476 м2 или 5,65 Ха, што е незначително поголема површина од аналитички пресметаната од 5,00 Ха.

4.4.2. Општествена заштита на стари и хендикепирани лица

Домот за пензионери е изграден во центарот на градот и располага со 10 апартмани. Во приземјето опстојува клубот на пензионери. Вкупната изградена површина изнесува 810 м2, додека вкупната површина на локацијата е 1.057м2. Капацитетот на домот е 20 корисници.

Од анализите и анкетирањето извршени во фазата Документациона основа произлегоа следниве заклучоци:

- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневен центар - стационар;
- да се предвиди дом - одморалиште за слепи лица

Согласно нормативите, за објекти од социјален карактер - за деца без родители и за стари лица - бројот на местата да биде 3 на 1.000 жители, површината на комплексот по 30 м2 , а на објектот 15 м2 по корисник. Од овој број лица за кои е потребна социјална грижа две третини да бидат старите лица, а една третина деца без родители или без родителска грижа. Гравитационото подрачје, целата општина Охрид која во 1994 година броела 52.732 жители , се проценува на 60.000 жители во 2012 година. Според нормативите, за ова население потребни се 120 места за згрижување на стари лица од кои 20 се постојни, а 100 треба да се изградат во објекти со

изградена површина од: 100 лица x 15 м2/корисник = 1.500 м2 и површина на локација од: 100 лица x 30 м2/корисник = 3.000 м2. Локацијата се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица со површина од 4.000 м2 или 0,40 Ха.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1, со вкупна површина од 2.814 м2 или 0,28 Ха.

4.4.3. Меѓуопштински центар за социјални грижи

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи е сместен во самостоен, сопствен објект со висина од П+ 1 кат во Урбаната заедница "Горна Влашка Мала". Тој располага со вкупна површина на локацијата од 300 м2, а вкупната изградена површина изнесува 175 м2 . Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

4.4.4. Хуманитарни организации

Во оваа група на организации за помош на социјално загрозена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува, со вкупна површина на локации од 735 м2.

Вкупно планираната површина на просторот во границите на градската територија наменет за установи за социјална заштита изнесува 66.080 м2 или 6,60 Ха.

4.5. Култура

Во градот постои мошне богата мрежа на институции и објекти од областа на културата кои, помалку или повеќе, се во функција, особено во текот на летната сезона кога се организираат масовни културни манифестации. Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката.

4.4. Духовна култура

Духовната култура како дел од општата човекова култура има и свои потреби од простор во рамките на градското ткиво покрај веќе ангажираните

површини. Храмовите посветени на духовната култура, без оглед на вероисповеста што во нив се проповеда, располагаат со исклучително квалитетни простори во кои создале сопствена, специфична атмосфера. Во градот егзистираат повеќе православни храмови - активни цркви кои се едновремено и споменици на градителското и културното наследство и тоа главно во Стариот дел на градот, а кон нив се приклучува и возобновениот Свети Климентов храм на Плаошник. Новоизградената католичка црква е веќе во функција. Активни исламски богомолји - џамии се четири од кои три во централното градско подрачје.

5. ДРЖАВНА УПРАВА, ПРАВОСУДСТВО, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа кои се застапени во градот сместени се во поволни локации и објекти со доволни површини и соодветен комфор и нема потреба од предвидување нови површини за оваа активност. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс во УБ 10.1.со површина од 0.54 ха и езерската полиција на брегот на Студенчишката Река за која се планира да се оддели дел од комплексот на МНО. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

6. СТОПАНСТВО И СПЕЦИЈАЛНА НАМЕНА

6.1. Примарен сектор

Една од програмските определби на овој план рационализација на површините ангажирани за овој стопански сектор, од кои најголема е површината на Оранжериите на Градинар кои подолги години не се во функција. Нивната локација на од влезот во градот од северен правец, на крстосницата на магистралните улици Железничка и 15. Корпус, а имајќи ја пред вид состојбата и слабите изгледи за регенерирање на оваа стопанска дејност, укажува на низа погодности за пренамена на овој простор во мултинаменски простор со содржини од важност и значение како за УЗ 11 Видобишта-Илинден во чии граници е овој локалитет, така и за целиот град. Со ДУП за оваа Урбана заедница дел од локалитетот наменет е за основно училиште, детска градинка, локален центар и трговија и занаетчиство, а со овој ГУП кон овие содржини се додаваат и нови - дневен центар за хендикепирани лица, домување, површини за терцијарен сектор (мало стопанство, сервиси, складишта) и меѓумесна автобуска станица, како и зелен заштитен појас помеѓу работните зони и зоните за домување.

Останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот, Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

6.2. Секундарен сектор

Во согласност со програмските определби на овој ГУП утврдено е дека големите стопански субјекти можат преку внатрешна трансформација да се прилагодат кон современите потреби - како просторна, така и трансформација на дејностите, со што ќе се создадат услови за поширока и разновидна понуда.

Во Документационата основа на овој План утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање надвор од границите на градската територија, под услов строго да се почитуваат законите и прописи за заштита на животната средина. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

При определувањето на намената на работните зони се овозможува оптимална флексибилност поради многу "тенката" граница помеѓу дејностите кои се обавуваат во примарниот, во секундарниот и во терцијарниот сектор;

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, во кои дел се за секундарен, а дел за терцијарен стопански сектор.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ке се постигне поголема рационалност на просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

6.3. Терцијарен сектор

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Предвидена е и можноста во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, да се интерполираат содржините од терцијарниот стопански сектор кои како такви се представени и во графичкиот приказ Синтеза на планот.

Трговски дистрибутивен центар предвиден е во просторот на старите гробишта.

Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија, главно во делот помеѓу првиот и вториот чинар, да се задржат како дејност и да им се додадат нови површини со цел да се одржат не само како места на кои нешто се произведува туку да се презентира начинот на кој некогаш се произведувале нештата. Овој тренд е исклучително присутен во најпознатите туристички места во целиот свет.

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-угостителските. Во таа смисла предвиден е и потезот домување со хотели долж Кејот Маршал Тито во кој е можна трансформацијата на постојниот фонд во содржини наменети за хотелиерство.

Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

6.4. Специјална намена

Во површините за Специјална намена се вбројуваат површините и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон. Објекти и површини за морнарицата на каналот Студенчишта, како и старите простории на морнарицата, на Градската плажа, се пренаменуваат за нови содржина така што за Специјална намена во рамките на градот остануваат 21,64 Ха.

7. ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

7.1. Зеленило
7.1.1. Јавно зеленило

Сите површини во рамките на градската територија вброени во јавното зеленило опфаќаат многубројни и разнородни локалитети од кои повеќето се и амбиентални целини (Калето, Античкиот театар, Св. Јован Канео, крајбрежниот потег, Спомен-паркот на паднатите борци и др.). Повеќето од нив не се паркови во класичната смисла на зборот, но нивните квалитети се врвни и заслужуваат целосно планерско внимание. Тие мора да останат во сегашните граници, а нивното уредување ќе биде предмет на плановите од пониско ниво. Останалите постојни површини со јавното зеленило се како такви акцептирани во овој план, а се планирани и нови во сите зони наменети за домување, во сите зони со јавни содржини, особено во зоните наменети за рекреација. Површината на јавното зеленило изнесува 43,57 Ха,

што споредено со регистрираната постојна состојба од 28,15 Ха представува зголемување од преку 64%.

Задржани се постојните дрвореди со регистрирана должина и се предвидени нови како забележителен пејсажен квалитет повеќе во урбаниот простор секаде каде е тоа можно: долж сите улици од примарната мрежа, како постојните така и планираните, и тоа направо во проширениот тротоар, без тревњаци. Со тоа се овозможува нивната реализација по пат на реконструкција на уличниот профил, а се одбегнува лошата практика на неодржување на тревнатите површини. На тој начин се формира зелен ланец од дрвореди во должина од 8.800 м постојни и околу 20.000 м нови дрвореди, со зголемување од преку три пати.

Посебен природен резерват

Локалитетот Студенчишта, Блатото, претставува дел од територијата на градот во крајбрежниот простор на езерото кој согласно со Законот за заштита на природните реткости од 1981 година се стекнал со статус на предел со посебни природни вредности. Со овој ГУП овој просртор е категоризиран како Посебен природен резерват према предлогот на Просторниот план на Република Македонија со статус на природна реткост во склопот на јавните зелени површини. Долгогодишната негрижа за овој простор се повеке го доведува во опасност опстанокот на пределот и автентичната состојба на блатниот екосистем, со тоа и некои од најбитните вредности на Охридското Езеро, а тенденциите на запоставување и несоответно користење продолжуваат.

Општите цели за ревитализација и заштита на Блатото Студенчишта се следни:

утврдување на начинот на користење и уредување на поширокиот простор и дефинирање на можностите за вклучување на природните потенцијали на овој предел во вкупниот развој на Охридското крајбрежје;

дефинирање на режимот на управување со Блатото како природна реткост и феномен од витален интерес за заштита на Охридското Езеро;

За реализација на општите цели да се определи следната стратегија:

- утврдување на границите и просторниот опфат на Блатото;
- усогласување на интересите помеѓу различните корисници на просторот: градот Охрид, ЈНУ Хидробиолошки завод, АРМ, Капетанијата, Рибното стопанство, Охридски Комуналец и др.
- согледување на можностите комплексот да добие мултифункционална намена: заштитна, научно-истражувачка, рекреативна, воспитно-образовна, зоо-парк во природа, со цел да се ревитализира и уреди без да се наруши екосистемот;
- утврдување на земјиштето и режимот на Хидробиолошкиот завод, односно определување на просторот за научни и апликативни активности,
- изработка на планот на пределите - пејсажен план;

- изработка на детален план за целиот комплекс, при која ќе се изработат и елаборати за зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна равнотежа, систем на мерки и активности за зачувување и одржување на карактеристични вредности, при тоа користејќи го Законот за заштита на природата 67/2004 ;

Оваа програма на потребните активности далеку ги надминува рамките и содржините на овој ГУП, а на ова место само се потенцира нужноста од изработка на интегрална и опсежна документација - Проект за заштита на Блатото и за уредување и активирање на поширокиот простор Студенчишта. Вкупната површина на локалитетот Блато изнесува 562,837 м2 или 56,28 Ха.

Заштитно зеленило

Заштитно зеленило како категорија представува тампон - зона помеѓу потенцијални или реални загадувачи и урбаните зони, а треба да се состои од високо и средно зеленило кое најдобро ги собира штетните честички од воздухот и ја намалува бучавата. Најголемата зона со заштитно зеленило во опфатот на градот е јужно од гробиштата и в сашност представува земјоделско земјиште кое е во функција, но во него и понатака да не се дозволи никаква градба со што се обезбедува потребната дистанца помеѓу гробиштата и останалите градски зони. Останалите зони со заштитно зеленило димензионирано согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, по правило се во рамките на локациите на стопанските комплекси или се долж магистралните и регионални патни правци, а за нивното уредување и одржување се одговорни нивните сопственици согласно Законот за заштита на животната средина и природата. Вкупната површина на заштитното зеленило изнесува 32,19 Ха.

Биланси на зелените површини

Вид на зелени површини	**површина Ха**
Јавно зеленило	43,57
Посебен природен резерват	56,28
Заштитно зеленило	32,19
Вкупно	**132,,04**

Вкупното намалување на зелените површини е резултат на елиминирање на поимот □неангажирани зелени површини□ кои во билансите на постојното зеленило (267,47 Ха) учествуваат со 179,70 Ха, односно над 67 %.

Планираната просечната површина на зеленило сметано по жител на градот Охрид, вообичаениот параметар за квалитетот на животната средина , изнесува:

1.320.400м2 :44.500 = 29,67 м2/жител

Оваа просечна површина е далеку помала од онаа што е регистрирана во Документационата основа како постојна состојба, но планираната структура на зелените површини многу поповолна зашто во вкупните зелени површини учеството на јавните, уредени површини од постојните 10,50 % се зголемува на 33,50%, односно за повеќе од три пати.

7.2. Спорт

7.2.1. Спортски терени

Насоките од Програмата за изработка на овој ГУП кои се однесуваат на овој сегмент се многу конкретни , а со нивната реализација ќе се испланира целосна мрежа на спортски терени на нивото на градот:

- спортскиот центар Билјанини Извори се интегрира со планираниот простор за спорт и рекреација од спротивната страна на каналот каде ќе се групираат сите спортови на вода на брегот на Езерото, (на вливот на Студенчишката Река), во еден голем спортски комплекс наменет за сите видови корисници: од најпознатите светски спортски репрезентации и клубови до аматери, деца, младинци и возрасни; во рамките на овој Центар се предвидуваат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: трговски и угостителски локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;
- полигонот за мали спортови во центарот на градот ја задржува својата основна намена и ја збогатува со содржини кои се во функција на намената;
- фудбалското игралиште Грашница се пренаменува за фудбалско рекреативно игралиште со димензии 45x90 м и да се дополни со водени спортови, современи пропратни простории, пристапи, паркиралишта и уредени зелени површини, со што се здобива со улогата спортски центар на западното градско крајбрежје;

7.2.2. Спортски објекти

- спортската дворана во рамките на Спортскиот центар погодна е за организирање и одржување спортски натпревари на највисоко меѓународно ниво, но и за други видови масовни забавни или уметнички манифестации. Постојниот отворен пливачки базен во близина на салата да се наткрие и да се спои со салата во еден интегрален спортски објект од највисока категорија;
- спортското стрелиште Бејбунар да се комплетира со содржините пропишани за ваков вид објекти и да се вклучи во спортско-туристичка понуда на градот, со постојната површина на локацијата од 7.500 м2 или 0,75 Ха

Вкупната површина на просторот наменет за спортски терени и објекти изнесува 21,67 Ха.

7.3. Рекреација

шеталиштето долж брегот на езерото од градското пристаниште, преку каналот Студенчишта и кон туристичкиот локалитет Горица да се изгради и уреди со цел да се овозможат пешачки комуникации за

куси, средни и долги прошетки во функција на одржување телесна кондиција, но и за лесни прошетки и забава.

крајбрежниот појас од пристаништето до вливот на Студенчишката Река да се уреди според донесениот ДУП со што ќе се овозможи неговото користење како градска плажа;

дел од крајбрежниот појас покрај реката и нејзиниот влив да се уредат како спортски центар на вода во склад со истиот ДУП и да се интегрираат со спортскиот центар Билјанини Извори во еден интегрален спортски комплекс;

плажите во западниот дел од градот - Грашница да се уредат според донесениот ДУП со што целото западно хотелско-туристичко крајбрежје значително ке го подобри својот вкупен квалитет;

Површините кои се ангажирани за рекреација се 9,28Ха
Површините кои се ангажирани за зеленило, спорт и рекреација се :

Биланси на површини за зеленило, спорт и рекреација:

Зеленило	132,04
Спорт	21,67
Рекреација	9,28
Вкупно	**163,00**

Споредувајќи ги наведените големини со билансите на постојните површини за зеленило, спорт и рекреација, може да се утврди дека вкупните површини се намалени поради елиминирањето на категоријата "неангажирани зелени површини", површините за спорт и рекреација се незначително зголемени, но структурата на површините е осетно подобрена. Просечната површина по жител изнесува:

1.630.000 м2 : 44.500 жители = 36,63 м2/жител

8. СООБРАЌАЈ И СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Патен сообраќај

Во Програмата за изработка на овој ГУП определени се насоките за планирање на патниот и уличниот сообраќај во градот и неговото поблиско и подалечно окружување, меѓу кои една од најважните е дека сообраќајниот систем на градот треба да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото. Почитувајќи ја оваа насока, во продолжение е даден детален приказ на мрежата на автопатишта, магистрални и регионални патишта на кои оптимално ќе се поврзи примарната мрежа на двата града во Охридско-Струшкото окружување.

8.1.1 Автопатишта

Геосообраќајната положба на градовите Охрид и Струга може да се оцени како многу поволна под услов да се реализираат поставките на просторниот план на Република Македонија во поглед на сообраќајницата Исток-Запад, така наречен Коридор 8, низ територијата на Р. Македонија, кој е дел од транспортниот коридор што минува низ териториите на Р. Бугарија, Р. Македонија и Р. Албанија. Идејата за реализација на овој значаен транспортен коридор иницирана е во почетокот на деведесетите години на дваесетиот век кога демократските процеси предизвикаа распаѓање на социјалистичките општества во Источна Европа, со тенденција да се создадат нови правци и насоки на економскиот развој и меѓународната соработка. Регионот на Југоисточна Европа, еден од најстарите центри на европската цивилизација, а во последните две децении огниште на конфликти и воени дејствија, има шанси за демократскиот и економски развој. Реалниот пат кон таков развој води низ економските реформи кон слободното пазарно стопанство, кон регионална економска интеграција и соработка со европските структури. Темелната претпоставка на економските реформи е ефикасното функционирање на модерните транспортни системи. Со политичкото отворање на државите на регионот кон соседите античкиот коридор Виа Игнатиа од Рим до Константинопол повторно ќе се активира. Формирањето на новиот транспортен коридор Исток - Запад отвара широк простор со транспортна инфраструктура, со мрежа и опрема што нуди разни погодности на корисниците на транспортните услуги. Транспортниот коридор Исток - запад има за цел јадранските пристаништа да ги поврзи со црноморските преку териториите на Албанија, Македонија и Бугарија. Во неговиот состав спаѓаат патните сообраќајници, железнички линии, морски пристаништа, фериботни комплекси, терминали контејнерски и РО - РО, пловила и други содржини.

Патните сообраќајници поминуваат низ истата територија, а една од трасите ги поврзува од исток кон запад градовите: Варна (Бургас) - Пловдив - Софија - Деве Баир - Куманово - Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Струга (Охрид) - Ќафасан - Тирана - Драч. Дел од оваа траса е магистралниот пат М - 4 во Република Македонија. Во Просторниот план на РМ овој пат е предвиден како Автопат, а неговата траса е нова, со што постојната траса на М - 4 во голема мера ќе остане како пат без наплата.

Во оквир на појасот на идејниот проект на Автопатот третирани се и следните сообраќајници од основната патна мрежа на Р. Македонија:

- Магистралниот пат М - 4 на делот Ќафасан - Струга - Подмоље - Требеништа
- Регионалниот пат Р - 420 Охрид - Подмоље - Струга - Радожда - Граница со Албанија
- Локален пат Франгово - Калишта, односно врска помеѓу М - 4 и Р - 420
- Локален пат за Шум и Заграчани
- Локален пат Мислешево - Мороишта
- Локален пат Требеништа - Волино

Со изградбата на Автопатот ќе се подобри и докомплетира постојната патна мрежа во Регионот. Магистралниот пат М - 4 ќе биде задржан во целост и тој

ќе претставува паралелен пат со современ коловоз за возење без наплата. Останатите регионални и локални патишта со кои се сече Автопатот се решени во две нивоа со надвозници и подвозници.

Трасирањето на Автопатот базирано е врз Просторниот план на РМ и Студијата на основната патна мрежа во РМ. Почетокот на трасата е на граничниот премин Ќафасан, крајот на делницата е на во реонот на населеното место Требеништа, а пред почетокот на петелката од каде почнува делницата на Автопатот Кичево - Ботун - Требеништа - Подмоље, односно делницата Требеништа - Ливоишта - Косел - Охрид - Св. Наум - Корча, со крак за Буково.

Следниот важен сообраќаен правец е Автопатот околу Охридското Езеро на делницата Требеништа - Косел - Св. Наум со крак за Буково, точка до каде е извршена модернизација на магистралниот пат М - 5, Охрид - Ресен - Битола. Автопатот ќе биде наменет исклучиво за моторен - автомобилски сообраќај со денивелирани крстосници. Према морфологијата на теренот истиот е класифициран како бреговит до рамничарски на делницата од Требеништа до Косел (7,0 км), а останатиот дел како планински и тоа од Косел до Буково (14,0 км) и од Косел до Св. Наум (35,0 км). Овој потег на планинскиот терен ги претставува западните падини на планините Петрино и Галичица.

Во поширокиот појас на трасата на предметниот Автопат према актуелната категоризација на патната мрежа на РМ присатни се следните патни правци:

магистралниот пат М - 4, делница Требеништа - Подмоље
магистралниот пат М - 5, делница Подмоље - Охрид - Косел - Буково
регионалниот пат Р - 423, делница Требеништа - Ливоишта - Косел - Буково
регионалниот пат Р - 501, делница Охрид - Пештани - Св. Наум
регионалниот пат Р - 504, делница Трпејца - Царина
поголем број локални патни правци

При дефинирањето на хоризонталното решение почитувани се неколку фиксни точки:

почетната точка е петелката Требеништа
превојот Буково е фиксна точка према Битола
последната фиксна точка е крајот на трасата во Св. Наум на границата со Р. Албанија, но не на постојниот граничен премин каде ограничувачки фактори се изворите на Црн Дрим, но како нов граничен премин во долината на реката Черава со продолжување на автопатот према Корча и Поградец во Р. Албанија.

На делот помеѓу Требеништа и Вапила трасата поминува низ т.н. Горно Поле тангирајќи ги населените места Ливоишта и Вапила од јужната страна. Од Вапила трасата започнува да се искачува по падините источно од Охридското Поле и со карактеристики на панорамска траса завршува во Св. Наум. Населеното место Косел се заобиколува од северната страна, источно од него се премостува Коселската Река и над брдото Присој се предвидева рачвање на автопатот во правец на Буково и во правец на Св.

Наум. Од оваа точка се води стационажата на трасата на автопатот Косел - Св. Наум . Трасата се води така да се заобиколат сите населени места на овој потег: Велгошти се заобиколува од источната страна непосредно под манастирот Св. Илија, Рамне од западната страна, а во релативно рамничарскиот предел под Рамне предвидена е врската за Охрид, помеѓу 8-иот и 9-тиот километар од автопатот. Должината на овој приклучок изнесува околу 4 км, а крајот е во раскрсницата кај бензинската пумпа Студенчишта каде се надоврзува на магистралните улици.

Од тука трасата на автопатот е повлечена така да поминува западно од Велестово, Шипокно и Конско, висински нешто пониско од истите, а над туристичките локалитети Горица, Св. Стефан и Метропол. Предвидена е врска со регионалниот пат Р-501 Охрид-Пештани-Св. Наум во должина од 2 км тнр. врска Метропол. До крајот на трасата автопатот ги заобиколува од источна страна Елшани, Пештани, Трпејца и Љубаништа, т.е. повлечена е висински над истите и над простори во кои постојат повеќе туристички локалитети. Предвидена е врска за Пештани, односно Р-501, а дефинирана е и врската со Р-504 Трпејца-Царина.

На целата должина на Автопатот Требеништа-Косел-Охрид-Св. Наум предвидени се 7 петелки. Истите се на меѓусебно растојание од околу 5 км, што е оптимално растојание на петелки на автопат. Тие се:

- петелка Требеништа-врска со автопат Коридор 8 и со М - 5 за Подмоље;
- петелка Вапила - врска со Р-423 Требеништа _ Косел;
- петелка Косел - вкрстосување на автопатот за Буково (Битола), за Св. Наум (Охрид) и за Требеништа;
- петелка Охрид - врска со сообраќајната мрежа на Охрид (Булевар Туристичка кај бензинската пумпа Студенчишта);
- петелка Метропол - врска со туристички локалитети Св. Стефан и Метропол преку Р-501;
- петелка Пештани - врска со туристички локалитети Лагадин, Пештани и Градиште;
- петелка Трпејца - врска со Р-504 Трпејца-Царина, а преку Р-501 со туристичките локалитети кај Трпејца и Љубаништа;

8.1.2. Магистрални патишта

Дел од постојната мрежа на магистрални патишта во Охридско-Струшкиот регион се заменува со мрежа на автопатишта опишана погоре. Делот од петелката Требеништа до Подмоље и од Подмоље преку Струга до граничниот премин Ќафасан останува како магистрален пат М - 5, а од Подмоље преку Охрид до Косел и понатака кон Битола останува магистрален пат М - 4.

Дел од трасите на магистралните патишта ќе биде модернизиран, а делот на трасата од Охрид до Струга и од Подмоље до Требеништа ќе биде дополнет со уште една коловозна лента и други технички елементи со што ќе

се здобијат со карактеристики на автопатишта или со булеварска улица - во зависност од делницата.

Делницата Требеништа - Подмоље ќе се модернизира со изградба на уште еден коловоз со две возни ленти паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 24,20 м, која кај петелката Подмоље се рачва на кракот кон Струга и на кракот кон Охрид.

Делницата Подмоље - Охрид исто така ќе се модернизира со уште еден коловоз со две возни траки паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 22,80 м, која кај петелката на западниот влез во Охрид ќе се вклучи во градската улична мрежа. Ова приклучување подразбира и реконструкција на оваа петелка која денес представува тесно грло и не е во склад со значението и вкупната функција на овој важен градски влез.

Делницата Подмоље - Струга - Ќафасан во еден свој дел поминува преку територијата на градот Струга каде има статус и карактеристики на магистрална градска улица. Тоа значи дека од петелката Подмоље до границата на градот ќе биде со ширината на планумот од 24,20 м, истата ширина што ја има од Требеништа до Подмоље, низ градската територија нејзиниот вкупен профил ќе биде 30,00 м, а од Струга до Ќафасан ќе се задржи постојниот профил.

8.1.3. Регионални патишта

Регионалните патишта како втори по ранг патни сообраќајници присутни се во регионот и имаат многу значајна улога во деловите на регионот со туристичка намена.

Регионалниот пат Р-420 од Радожда преку Струга и Подмоље води до Охрид обезбедувајќи квалитетна сообраќајна поврзаност на западниот и северниот дел од Охридската ривиера со магистралните правци, а во источниот и во јужниот дел на крајбрежјето таа улога ја има регионалниот пат Р-501 Охрид - Св. Наум- граница со република Албанија. Од Трпејца се одвојува Р-504, води преку планината Галичица и на брегот на Преспанското езеро, кај Царина се поврзува со Р-503 Макази - Царина- граница со Албанија и Р-505 Макази - Љубојно- граница со р. Грција, со што се обезбедува интеграцијата на туристичките региони на Охридското и на Преспанското езеро.Врската, пак на Охридско - Струшкиот со Дебарско- Мавровскиот регион обезбедена е со регионалниот пат Р-418 Струга.

8.2. Улична мрежа и стационарен сообраќај

8.2.1. Континуитет во планирањето на уличната мрежа и препораки за идното планирање

Во насоките за изработка на ГУП се препорачува:

1. **во сообраќајниот систем на градот да се преиспита потребата од**

категоријата експресни сообраќајници, а во врска со тоа и диспозицијата на нивните коридори;

Планираните експресни сообраќајници не се реализирани, а нивната функција и диспозиција се покажаа како непримерени на потребите и можностите на општината и градот Охрид :

трасата на источната експресна сообраќајница оди низ густо населените делови на градот и на населените места Велгошти, Лескоец и Косел со што во стартот се губи смислата на идејата истата да биде сообраќајница што ќе ги тангира овие населени места овозможувајќи брз и ефикасен транзитен сообраќај. Ваква сообраќајница е можно да се изведе на повисоките падини на Петринската Планина, што е и предложено со планирањето на автопатот околу Охридското Езеро, односно неговата делница Косел - Св. Наум. Сега се планира таа да е магистрална улица што од бензинската пумпа Студенчишта води кон север и ќе добие третман на магистрална улица со име Бејбунар која оптимално ќе се поврзи со примарната улична мрежа со профил на инфраструктурниот коридор од 16.5м; Предвидена е нејзино продолжување кон север од раскрсницата со улица Железничка, но со помал профил (10.5м).

нема технички условија западната експресна сообраќајница да се вклучи во клучката на влезот во градот, а нејзината траса планирана низ населените места Орман, Долно и Горно Лакочерej е неостварлива поради постојната изграденост. Транзитниот сообраќај ќе се води по планираниот автопат Требеништа - Косел - Битола, а само мал дел од транзитните движења по улицата Железничка и 15. Корпус кои кај Косел ќе се вклу чат во истиот автопат.

Според тоа експресни сообраќајници не се предвидуваат во овој ГУП.

2. во сообраќајниот систем на градот да се преиспитаат трасите и коридорите на магистралните улици, особено во случај да се експресните сообраќајници изземат од сообраќајниот систем:

Особено внимание во креирањето на сообраќајниот систем посветено е на третманот на магистралните улици при што се имаа пред вид сите релевантни околности и е предложен сообраќаен модел базиран врз потребите и можностите на градот, поранешните основни и детални урбанистички планови, а особено врз плановите од повисоко ниво со кои е определен сообраќајниот модел на потесното и поширокото опкружување: општината, регионот и Републиката. Усвоениот модел во кој магистралните улици се улици од највисок ранг акцептира неколку магистрални улици од претходниот ГУП: Булевар Туристичка, Железничка и 15. Корпус, 7. Ноември од магистрална станува собирна, а нова магистрална улица е улицата Бејбунар во источниот дел на градот (трасата на поранешната источна експресна улица). Трасата на магистралната улица 7. Ноември

планирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1973 година и акцептирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1990 година со овој ГУП се елиминира, а улицата ја задржува својата сегашна траса со проширување на профилот од фабриката БРАТСТВО до крстосницата со БУЛЕВАРОТ ТУРИСТИЧКА на 16,00 м. Причини за ова има повеќе: во историската улична матрица оваа улица има повеќевековна значајна улога што е важна причина за нејзиното задржување; по донесувањето на ОУП 1973 година не се вложени напори да се резервираат И обезбедат површини за новиот сообраќаен коридор кога истите беа без градба, после што се изградија голем број бесправни објекти чија денешна елиминација е тешко изведлива; комплетната комунална инфраструктура (водовод, канализација фекална И атмосферска, електрика и телефонија) изведена е по постојната улица; проширувањето на профилот на улицата до планираните 16,00 м е релативно лесно изведливо бидејќИ сите објекти кои треба да се елиминираат се стари И руинирани и можат да се заменат со нови во истите парцели.

3. да се преиспитаат и утврдат причините поради кои не се реализирани некои од собирните улици (Прв градски ринг, Нова собирна - во западниот дел на градот, две Нови собирни - во северниот дел на градот) и да се оцени реалноста од нивното понатамошно третирање како дел од уличниот систем;

4. да се преиспитаат планираните коридори на сите улици од примарната мрежа и да се прилагодат на реалните потреби и можности за нивната реализација во овој планерски период;

Овие две препораки се разгледуваа како една со оглед на нивната непосредна меѓусебна поврзаност. Имено, една од најсериозните причини за нереализирањето на некои од собирните улици е токму нивниот профил (главно над 20,00 м), со кој се загрозува постојниот градежен фонд. Треба да се одбележи дека се извршени имотно-правни и комунални активности за пробивање на дел од набележаните улици, како и тоа дека најголем дел од спомнатите коридори се третирани во двата последни основни (генерални) планови, што наведува на заклучок дека и понатаму постои потреба од нив, но дека е нужно намалување на нивните профили и прилагодување на реалните потреби на градот не само за задоволување на сообраќајот во движење, туку и на сообраќајот во мирување.

Поради тоа најголем дел од собирните улици се предвидуваат со профил од:

- коловоз -2 х 3,25 + 2,5м = 9,00 м од кои се две возни траки по 3, 00 м и една трака за подолжно паркирање
- тротоари - 2 х (2,00 + 1,50) м = 2 х 3,50 м во која ширина ќе се постават дрвореди и ќе се одбележи возна велосипедска трака
- или вкупен профил од 16,00 м

5. сервисните улици да се третираат како дел од примарната улична мрежа имајќи ја пред вид нивната улога во формирањето на урбани блокови или урбани модули - основни просторни целини во организацијата на градот;

Оваа препорака е почитувана и во примарната улична мрежа се интегрирани дел од сервисните градски улици. Нивните профили се главно акцептирани од постојните детални планови, а ако такви не постојат, постојните улични профили се предвидени да се прошират така да бидат унифицирани со планираните. Треба да се нагласи дека во текот на изработката на детални урбанистички планови трасата и профилот на овие улици можат по по потреба и да се менуваат.

9. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Основа при дефинирањето на планските мерки се две начела: усогласувањето и имплементацијата на Европското законодавство (конформизам) и конкретно организирање и спроведување на активностите (перформанси).

Конформистичкото начело има за цел поставување и реализирање на стандарди за управување со животната средина дефинирани со Европското законодавство; од друга страна, организирањето и спроведувањето се однесува на воспоставување на ефикасна институционална поставеност за поддршка на усогласувањето и спроведувањето на стандардите за живота средина. При реализирањето на овој процес треба да се изнајде модус што ќе ги поврзе целите на економскиот развој со оние зацртани во животната средина.

Во наредниот текст се презентирани политиките за заштита на животната средина според медиуми за наредниот плански период, засновани врз националните политики.

9.1. Управување со квалитет на воздухОсновна цел во секторот на управување со квалитет на воздухот е подобрување преку намалување на емисиите на основните загадувачки супстанции од релевантните сектори. За да се следи успешноста во

постигнувањето на оваа цел локалните власти треба да усвојат индикатори кои ќе бидат предмет на постојан мониторинг.

Индикатори:

Годишни емисии на основните загадувачки материи CO_2 (закиселување/зимски смог), НОц (летен смог/озон), ВОЦ, HX_3, O_3 (смог), ЦО (квалитет на урбаниот воздух) и честички, споредени со референтни вредности (т.е. вкупни емисии за 2004 година, доколку постојат податоци). Со исполнувањето на оваа цел, вкупните емисии треба да се намалуваат секоја година во однос на референтната година.

Постигнувањето на оваа цел во многу нешта ќе зависи од состојбите во индустрискиот сектор, пред се од економскиот развој во транзиционите услови, како и од успешноста на спроведувањето на процесот на издавање на интегрирани еколошки дозволи за А и Б инсталациите, согласно усвоениот план.

9.2. Управување со квалитети на води

Интегрираното управување со водите треба да биде засновано на принципите на одржлив развој, преку воведување на практика на управување со речен слив. Во Охридско-Преспанскиот регион овој принцип треба да биде сфатен пошироко, односно најмалата просторна единица за воспоставување на организирано управување со водите треба да бидат сливните подрачја на езерата. Како предуслов за ова е усвојувањето на Законот за води и определување на институционална структура за управување со овие две сливни подрачја, како и дефинирањето на улогата на локалните власти и нивните надлежности. Основа за управувањето со квалитетот со води во Охридско-преспанскиот регион ќе биде Стратегијата за управување со квалитет на води што се планира да биде изготвена. Наредeн чекор ќе биде изработка на одделни планови за управување со квалитет на води на ниво на речен слив, односно во случајот на Охридско-Преспанскиот регион ќе се прават планови на ниво на сливно подрачје на езеро. Во наредниот период ќе се продолжи со активностите за заштита на двете езера што се поддржуваат од страна на интернационални донатори.

Доопремувањето на подрачјето со комунална инфраструктура ќе биде предуслов за понатамошно надградување и/или реконструкција на постојните пречистителни станици, се со цел усогласување на нивната работа со стандардит**е** на Директивата за води.

Управување со квалитет на почви

Генерална цел во овој сектор е подобрување на состојбата со почвата во насока на нејзино одржливо користење преку намалување на ерозијата, контаминацијата и другите видови на деградација на почвите.

Имајќи предвид дека не постои систем за управување со квалитетот на почвата, пред се не постои утврдени систем на индикатори кои би се следеле преку соодветен мониторинг, во оваа област предстои голем обем на мерки што ќе треба да се превземат пред се на национално, а потоа ин а локално ниво.

9.3. Управување со цврст отпад

Постојната состојба во управувањето со цврстиот отпад во Македонија може да се карактеризира како субстандардна, неефикасна и попречувана од сериозни организационаи и технички дисфункционалности, со многу негативни ефекти врз животната средина и човековото здравје. Со намера да се тргне во вистинска насока, во рамките на Националниот план за управување со цврст отпад се поставија стратешки цели базирани врз идентифицираните проблеми.

Во Охридско-Преспанскиот регион прашањата од областа на управување со отпадот треба да се решаваат на повеќе начини и тоа:

Подобрување на ефикасноста на постојните претпријатија што вршат услуга во делот на постапувањето со отпадот

Проширување на услугата во руралните подрачја

Затварање на постојните мали диви депонии создадени од населението и примена на санкции врз несоодветно депонирање
Основање на меѓу-општинска соработка со цел воспоставување на регионални интегрирани системи за постапување со отпадот (со оглед на лимитот од 100 000 жители кои треба да поддржат исплатливост на инвестицијата и да ги покријат работните трошоци на постројките во рамките на регионалните системи, пред се санитарните депонии)
Подобрување на наплатата на надоместоците од страна на граѓаните
Исто така, неопходно е итно затворање/рекултивација на напуштените региони од охридската депонија, поради потенцијална опасност за површинските води во близина. Не е предложено целосно затворање на целата депонија, поради недостаток на било каква алтернативна опција за депонирање на отпад. До изградбата на (регионална) санитарна депонија постојната депонија може да се користи.

9.4. Природа и биодиверзитет

Причините за губење на биодиверзитетот се следните:
Несоодветни и недоволни активности за спречување на загадување од индустријата, енергетиката, земјоделството, туризмот, транспортот и друга линиска инфраструктура
Фрагментација на природните хабитати и нарушување на природните коридори за миграција на видовите
Просторното планирање може значително да придонесе кон надминување на овие проблеми со цел зачувување и унапредување на биодиверзитетот во Охридско-Преспанскиот регион со дефинирање на оптимална намена на користење на земјиштето во природните и полу-природните екосистеми.
Природните екосистеми се зачувани (или треба да бидат зачувани) во заштитените простори. Согласно рангот и категоријата на заштита во овие простори треба да се одржуваат пропишаните режими.

9.5. Управување со бучава

Во Охридскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето, односно, и покрај недоволната опфатеност со мониторинг на бучавата, се смета дека бучавата не ги надминува дозволените стандарди. Сепак, како и во другите урбани центри, потребно е на заштитата од загадување со бучава да се посвети внимание,

9.6. Управување со индустриското загадување

Единствен и ефикасен начин да се спречи индустриското загадување е издавањето на интегрирани еколошки дозволи за спречување и контрола на загадувањето. Индустриите ќе бидат навремено информирани за активностите што ќе треба да ги спроведат со цел добивање интегрирани дозволи. На оваа постапка ќе подлежат како постојните индустриски

капацитети, така и сите планирани, со тоа што постапката ќе биде различна во однос на периодот во рамките на кој објектите и инсталациите ќе треба да се усогласат со стандардите што ќе бидат дефинирани во дозволата, што ќе биде предмет на договор помеѓу Министерството за животна средина и поединечните индустриски капацитети.

Секоја индустрија што ќе биде евидентирана како носител на интегрирана дозвола, без оглед на тоа дали спаѓа во А или Б групата, ќе биде одговорна за примена на најдобрите расположливи технологии со цел да се спречи или минимизира загадувањето врз сите медиуми. Ова се однесува и на постапувањето со отпад, како и за понесувањето на одговорноста за рекултивација на било кое земјиште кое престанува да се користи за било какви цели.

9.8. Заклучок

Управувањето со животната средина е сложен процес што има за задача да овозможи одржлив развој. Ресурсите што во Охридско-Преспанскиот регион имаат извонредно значење, како на локално / регионално, така и национално значење се пред се ресурсите на езерата посматрани како сливни подрачја, заштитените подрачја со извонредни природни потенцијали, шумските предели на планините и квалитетното земјоделско земјиште.

Пред отпочнување на било каква иницијатива за реализирање на проекти од поширок обем (зони за туризам, стопанство, инфраструктура и с л.) секогаш е потребно да се направат претходни анализи од страна на локалните власти, особено во сферата на техничката издржаност на проектите, како и можноста за нивно финансирање, како на инвестицијата, така и на трошоците за нивно одржување.

Во таа насока, анализите секогаш треба да ги содржат следните елементи:

1. Оценка на техничкото решение
2. Финансиски анализи
3. Економски анализи
4. Социо-културни анализи
5. Институционални анализи

Интегралната заштита во сливовите на езерата е основна цел при управувањето со животната средина. Конфликтите помеѓу различни функции и намена на користењето на земјиштето и активности што се евидентни (концентрација на услуги и лесна индустрија покрај регионалните и магистралните патишта, несоодветно зонирање на туристички објекти покрај езерата и недоволно користење на овие капацитети, појава на несоодветно депонирање на отпад, проблемите со ерозивниот нанос од река Сатеска, неконтролирањето на испуштање и др.) секогаш треба да се решаваат со изработка на планска документација од понизок вид, пејсажни планови или физибилити студии, при што претходно наведените анализи треба да придонесат кон разрешување на овие конфликти.

10. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДНОТО БОГАТСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

За избраните и разврстените подрачја и објекти во заштитени групи изработени се рамковни предлози на режими на заштита. Режимот за заштитените подрачја или објекти претставува список или опис на сите дозволени, условно можни и недозволени зафати, кои можат посредно или непоштедно да влијаат на состојбата на заштитеното подрачје или објект.

За заштитените подрачја со претходниот Закон за заштита на природните реткости и со новиот Закон за заштита на природата се предвидени четири степени на режим на заштита, кои се градирани во однос на строгоста на заштитните потфати:

1. зона за строга заштита
2. зона за активно управување
3. зона за одржливо користење
4. заштитен појас

10.1. Видови на режими на заштита

Режими за користење на националните паркови

I степен на режим на заштита

Се применува за подрачјата кои се "природни", а тоа значи ненаселени, без стопанско искористување и без влијанија на човекот. Пределите за кои би важел овој режим целта треба да биде да се зачуваат во што понедопрена состојба. Во нив треба да биде заштитена целокупната жива природа и сите природни процеси да се одвиваат без влијание на човекот.

Подрачјата со најстрог режим на заштита главно имаат културна и научна вредност како делови на дивината. Покрај тоа тие имаат уште и еколошка функција (прибежиште за животини и растенија), студиско истражувачка (објект за природонаучни истражувања) и рекреативна функција (доживувањево првобитна, релативно неизменета природа).

Се разбира, дека површините под овој режим на заштита имаат исто така и други функции, на пример да служат како заштитни шуми за водни резерви и сл.

II степен на режим на заштита

Овде доаѓаат во предвид ненаселени подрачја кои не се толку погодни за стопанско искористување (пасишта, планини, ограничени подрачја за лов и риболов и.т.н.), но кои имаат добро истакнати природни состојби. Ваквите простори во најголем број од случаите се наоѓаат во високопланинските подрачја за кои би одговарал вториот степен на режим на заштита. Овие простори имаат ограничена стопанска функција и тие се значајни како зони на мирот, како засолништа на животни и како погодни делови за рекреација без технички справи (пешачење, алпинизам, скијање и т.н.). Подрачјата со ИИ степен на режим на заштита заедно со зоните за кои важи најстрогиот вид на заштита, ја чинат сржта на паркот. Тие, исто така, наменети се и за научни истражувања а имаат и стабилизаторска улога во

екологијата на пределот (заштита од ерозија и одронувања, резервати за вода за пиење и т.н.).

III степен на режим на заштита

Важи за прометно достапни, главно селско стопански и шумски подрачја, кои можат да бидат населени. На подрачјата за кои би важел овој режим при добри селско стопански или шумски искористувања, би го зачувале културниот, аграрниот и шумскиот предел. Во однос на природозаштитното и културното значење во овој степен на режим на заштита би припаѓале подрачјата кои не би можеле веќе да се вбројат во претежно природни, меѓутоа исто така и не се толку стопански, технички и со населеност искористени.

Подрачјата со овој режим на заштита треба да бидат отворени за јавен промет, заради зачувување на природата и културата на областа (пределот). Изградбата на згради за постојано или времено живеење, како и изградбата на комуникации, треба да биде ограничена за потребите на стопанското и шумското искористување како и за туристичко-рекреативните дејности кои се поврзани со слободната природа. Овие предели би биле наменети исто така и за дневна рекреација на туристите.

IV степен на режим на заштита

Одговара за времени или постојано населени места кои пред сé имаат селско-стопанска намена. На овие површини треба да биде ограничен развојот на сите оние дејности кои негативно влијаат на екологијата на областа и на нејзиниот изглед.

Овој заштитен режим дозволува постоење и развој на населби, објекти и поставување на справи (технички помагала) потребни за економско успешен развој, меѓутоа за нивното распоредување, големина и густина треба посебно да се внимава и постојано да се ускладува со расположивите природни можности како и со начелата на обликување и заштита на природата и културата на пределот. Заради зачувување и подобрување на животните услови на населението кое живее на овие простори, на подрачјата кои се опфатени со овој заштитен режим, покрај земјоделството, шумарството и туризмот исто така треба да се развиваат и оние стопански или нестопански дејности кои не ги загадуваат воздухот, водата или почвата и кои не влијаат на изгледот на пределот и кои се во склад со соодветната туристичко-рекреативна функција на просторот.

Режим на заштита за хидролошки споменици

О г р а н и ч у в а њ а:

Со правилата е забрането:

- секакво загадување на водата (на пр. да се испуштаат технолошки одпадни води, течни отпадоци, канализациски води и тн.),
- да се искористуваат хидроенергетски (на пр. градење на брани, собирни езера за протечни, деривациски или прецрпни електрани, да се градат други разни хидроенергетски објекти и т.н.),

да се менува природната температура на водата (на пр. при употреба на водата за ладење на енергетски или индустриски објекти),
секоја друга промена на составот на водата (на пр. промена на ph, на количеството на органски или неоргански растопени но цврсти во водата материи),
менување на водниот режим (на пр. времено или стално одземање или додавање вода),
поголеми регулациски градежни работи (на пр. промена на насоката, обликот или длабочината на коритото, градење на прагови, утврдување на бреговите со зидани или бетонски насипи, градење на водени пречки и т.н.),
да се градат градби од сите видови на брегот или во непосредна близина на брегот (на пр. станови или викендици, туристички објекти, стопански градби, паркиралишта),
да се ограничи пристапот до водата доколку тоа не е од заштитни причини или за заштитата на обработливите површини во близина (на пр. огради, долови и други пречки и т.н.),
фрлање или пуштање на сите видови отпадоци во коритото, на брегот или во непосредната близина на водата,
возење со моторни чамци (освен со електрични мотори на акумулатор или друг вид еколошка енергија),

По исклучок и по претходна согласност на соодветната служба за заштита можно е:

да се градат патишта, мостови и инфраструктурни објекти на потесното подрачје на хидролошкиот објект односно водниот тек,
да се менува крајбрежната вегетација (на пр. да се проредуваат и сечат дрвја и грумушки, да се засадуваат бреговите и т.н.),
да се одзема спруд, песок или калиште од крајбрежјето, спрудиштата или од дното на коритото, помали регулациски, градежни работи (чистење на дното на определени делови и т.н.),

Забелешка:

Наведените ограничувања не важат за постојната состојба која можеби не е во склад со заштитниот режим освен ако тоа не е во одделни примери наведено.

10.2. Заштита на природата - заштита на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство

Заштитата на природата подразбира активности, мерки и режими за зачувување, унапредување и користење на природните добра на сите нивоа на општествените интереси. Тргнувајќи од концептот за траен развој базиран на заштитата на необновливите и рационално користење на обновливите ресурси се оценува дека заштитата на природата претставува средство за остварување на специфичните програми за развој.

Со планските определби до 2020 год. е предвидена заштита на простор со особени природни вредности со површина од околу 48.677,53 ха или 25.87% од вкупната површина на регионот кој е предмет на разработка 188117,00ха.

За заштита, покрај постојните 11 заштитени објекти со републички акт, односно решение, (Охридско Езеро, Преспанско Езеро, Галичица, Езерани, Калојзана, Непретка, Рупа, Македонски Даб, Платан-Чинар, Платан и Вевчански извори) со вкупна површина од 48028,10 ха., предвидени се и други простори и тоа: за научно-истражувачки природни резервати се предложени објектите Осој, Голем Котел, Кула, Остров Голем Град, со површина од 551 ха, како посебен природен резерват е предложен Студенчишта со површина од 30 ха, и за споменици на природата предложени се вкупно 13: Дабови стебла, Ела, Костен, Леска, Лесковечка Пештера, Острово, Пештера Самоска Дупка, Пештера Јаорец, Платан, Вевчанско Езеро, Ела, Платан и Подгоречко Езеро, со вкупна површина од 68.43х.

Табела: Заштитени објекти

забелешка: категоризациите се по стар закон:

НП-национален парк,
НИПР-научно истажувачки природни резервати,
ППК-предел со посебни природни карактеристики,
КП-карактеристични пејсажи,
ППР-посебни природни резервати,
ОРЖВ-одделни растителни и животински видови,
СП-споменици на природата

Група	Име на објектот	Општина	Состојба на заштита
НП	Галичица	Охрид, Ресен	заштитен
СПР	Езерани	Ресен	заштитен
НИПР	Осој	Охрид	предлог
НИПР	Голем Котел	Ресен	предлог
НИПР	Кула	Ресен	предлог
НИПР	Остров Голем Град	Ресен	предлог
ППР	Студенчишта	Охрид	предлог
ОРЖВ	Калојзана	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Непртка	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Рупа	Ресен	заштитен
СП	Дабови стебла	Струга	предлог
СП	Ела	Вевчани	предлог
СП	Костен	Струга	предлог
СП	Леска	Ресен	предлог
СП	Лесковечка Пештера	Ресен	предлог
СП	Македонски Даб	Охрид	заштитен
СП	Острово	Охрид	предлог
СП	Охридско Езеро	Охрид, Струга	заштитен
СП	Пештера Самоска Дупка	Охрид	предлог
СП	Пештера Јаорец	Охрид	предлог
СП	Платан	Струга	предлог
СП	Платан-Чинар	Охрид	заштитен
СП	Платан	Струга	заштитен
СП	Вевчански Извори	Вевчани	заштитен
СП	Ела	Вевчани	предлог

СП	Подгоречко Езеро	Вевчани	предлог
СП	Платан	Вевчани	предлог
СП	Вевчанско езеро	Вевчани	предлог
СП	Преспанско Езеро	Ресен	заштитен

10.3. Опис на конкретни области и објекти

НАЦИОНАЛЕН ПАРК

Галичица

Локација: Зафаќа вкупна површина од 22.750 ха, се наоѓа помеѓу Охридско и Преспанско Езеро на крајниот југозападен дел од Републикава. Во него се среќаваат 41 вид на дрвенести растенија, 40 грмушки, 16 шумски заедници и 16 тревести заедници. Националниот парк Галичица се одликува со голема застапеност на реликтни и ендемични растенија.. Од фауната во паркот се среќаваат 10 видови на водоземци, 17 видови на влечуги, 124 видови на птици и 40 видови на цицачи.

Значење: Најзначајна карактеристика на националниот парк Галичица е положбата што ја има помеѓу двете езера Охридско и Преспанско, разиграната орографија, интересните геоморфолошки структури (длабоки долови, глацијален рељеф, циркови, карсни форми и пештери), многу разноврсниот вегетациски состав и богатство на флористички елементи, како и присуство на голем број значајни културно-историски споменици, меѓу кои и манастирот Св. Наум, словенско светилиште од 10 век. Во границите на паркот се наоѓа и единствениот остров во Р. Македонија, островот Голем Град на Преспанско Езеро, со големо значење од ботанички, геоморфолошки и зоолошки аспект, представува и една од поважните археолошки зони од хелениумот и римската цивилизација.

Намена: Просторот има добри услови за туризам со следниот регистар на туристички активности: летен езерски туризам, викенд туризам, транзитен туризам, риболовен туризам, планински туризам, конгресен и деловен туризам, зимско-спортски туризам.

Состојба на досегашна заштита: Во националниот парк издвоени се две зони: строго заштитена и мелиоративна. Строго-заштитена зона ја чини просторот околу врвот Магаро(2254м), отсеците заедно со него и локалитетите Нова Ливада и Тепено со двата цирка. Оваа зона зафаќа површина од 550ха. Мелиоративната зона го зафаќа останатиот простор од националниот парк. Во неа се издвоени мелиоративна зона со посебни вредности и мелиоративна зона со насочена заштита.

Мелиоративната зона со посебни вредности се наоѓа, јужно од потегот Градиште-Бугарска Чука, Асанѓура-Кота, Девет Браќа, Смолница, Калето, Сир Хан до државната граница со НР Албанија и бреговите на Охридското и Преспанското Езеро и завзема површина од околу 12.500 ха. Во оваа зона издвоени се следниве природни богатства:

Природни резервати:

Острово Голем Град-20 ха
Месност Присој над Отешево- 23ха
Месност Плош- 31ха
Месност Плуска- 60 ха
Месност Тесен Камен-69ха

Локалитет Голем Осој (Локо Сигној)-890ха
Локалитет Калето-Томорос-950ха.
Локалитет Пречна Планина-540 ха.
Споменици на природата:
Геолошки профил над с.Љубаниште-40ха
Локалитет јужно од Лескоец-50 ха
Изворите на Црни Дрим
Блато кај Стење-18 ха
Биљанини извори
Мочуриште Студенчишта

Втората мелиоративна зона со насочена заштита е на просторот од потегот Градиште-Асанѓура-Сир Хан со површина од 9.700 ха. Во зоната издвоени се следниве туристичко-рекреативени простори: крајбрежни туристички простори на Охридско-Преспанското Езеро и планинскиот туристичко-рекреативен простор.

Опфат: Националниот Парк Галичица се наоѓа во следните граници: на исток од врвот на Вишесла до брегот на Преспанско Езеро кај Сир Хан, се до западниот брег на Преспанско Езеро до островот Голем Град, на југ по македонско-албанската граница до Охридското Езеро. На запад по источниот брег на Охридското Езеро односно по патот Св.Наум-Охрид до манастирот Св. Стефан.

Загрозеност: Во границите на паркот присутни се поголем број на негативни антропогени дејства: засипување на мочуриштето кај Студенчишта со шут и отпаден материјал со што прети опасност да се уништи еден природен феномен создаван со милениуми, присуство на голем број депонии на источните падини на Галичица, недозволен лов и риболов и собирање на лековити растенија со што се доведува до уништување и деградација на флората и фауната. Како загрозувач на природната средина, особено на шумскиот фонд, представува подигањето на спортски терени на северните падини на Стара Галичица, односно попречување на движење низ терени и патеки каде се среќаваат најубавите примероци од букови и елови шуми.

Меѓународен статус: Категорија II по IUCN-национален парк.

ПРИРОДНИ РЕЗЕРВАТИ

Строги природни резервати, Научно-истражувачки природни резервати, Предели со посебни природни карактеристики, Карактеристични пејсажи и Посебни природни резервати и Оделени растителни и животински видови.

Студенчишта - ППР (предлог)

Режим на заштита 5-ти и 7-ми. и меѓународен статус, категорија IV по IUCN.

Блатото Студенчишта е многу важен екосистем за одржување на природната равнотежа на еден дел од езерските биоценози. Како биотоп, блатото е *нераскинлив дел* од Охридското Езеро, всушност го придружува езерскиот екосистем. Тоа е *продукт на генезата* на Охридското Езеро и е значајно за *објаснување на опстанокот на генезата* на живиот свет. Блатниот екосистем има огромно значење за објаснување на опстанокот на живиот свет во езерото и тоа на повеќе видови животински групи, а особено на представниците на стариот терциерен свет.

Најважната функција на ова блато, заедно со неговите изворски води, е фактот што *тука се создаваат* односно настануваат повеќе видови животински групи кои го населуваат езерото (полжави, планарии, амфиподи, изоподи, остракоди и други.)

Блатото представува *живеалиште на богат и разновиден жив свет*. Досега овде се регистрирани пет вида водоземци, два вида влечуги и осумнаесет вида птици. Тука навраќаат и прелетни птици, тука се мрести крапот, а засолниште и храна наоѓаат и други видови риби. Регистрирани се и ретки фаунистички елементи како меѓу полжавите, нижите ракообразни водни инсекти, така и меѓу покрупните животни.

Флористичкиот свет на ова блато го сочинуваат многубројни видови карактеристична блатна вегетација со широко, космополитско распространување. Меѓутоа, се јавуваат и видови кои овде ја достигнуваат својата *најјужна граница на распространување.* Ваква стара блатна заедница е регистрирана во Словенија, во Хрватска и во средна Европа. Сиот овој богат, разновиден свет, како и процесите кои во ова блато се одвиваат се резултат на специфични еколошки услови (особено на високото ниво на подземни води и дотекот на изворска вода) кои во долг временски период се задржале во неизменет однос. Поради сето ова, научните работници сметаат дека блатото Студенчишта заедно со блатните предели до Стење и Перово и Езерени на Преспанското Езеро, на територија на Македонија се *единствени блатни биотопи зачувани во прилично изворна состојба* и поради тоа предлагаат овие предели да се сочуваат во нивната природна состојба и да се стават под заштита на општествена заедница.

Охридско Езеро, СП (заштитен), се наоѓа на југозападен дел од Македонија, на границата меѓу Македонија и Албанија, на надморска височина од 695м и се граничи со масивите на Мокра Планина и Јабланица (од страна на Албанија) и со варовничкиот венец на Галичица од источна страна.

Охридското Езеро зафаќа површина од 358,2км^2 од кои 2/3 припаѓаат на Македонија и 1/3 на Албанија. Максимална длабочина изнесува 289м.

Заради географската изолираност и поволни хидрографски услови зачувани се и во него живеат околу 146 видови едемични организми. Еден дел од нив представуваат живи фосили речиси неизменети од терциер наваму како: ендемскиот сунѓер, реликтните видови полжави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите.

Според Спировски ендемизмот што го карактеризира охридскиот жив свет се: Infusorija (88%), Rhabdacoela (44%), Trikladida (71%), Gastopoda (90%), Ostrakoda (66%) и риба (60%). Рибниот свет е представен со 17 автохтони видови од четирите фамилии. Salmonidae (2 vida), Ciprinidae (12 vida), Cobitidae (2 vida) i Anguillidae (1 vid). Во рибарството 10 вида имаат комерцијална вредност и два се со ендемски карактер охридската пастрмка (Salmo latnica) и белвицата (Acantolingua ohridana), Европската јагула (Anguilla anguilla) и кечига (Alburnus albidus alborela). Крајбрежието е богато со заедница од макрофитна вегетација-трски (Phragmites communis) и акватична птичја фауна-гњуречки птици (пеликан и корморан).

Заради вакво богатство со природни вредности, Охридско езеро во 1979 година е внесено во списокот на светско наследство како природно добро, а во 1980 год. заради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно-историско подрачје. Површината на езерото изнесува 23000ха.

Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно-историско значење од светски размери. Тоа представува научно-истражувачки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности. Езерото има многустрана биолошка намена, изобилува со биотопи на слатководна фауна и орнитофауна.

Присутни се негативни појави од антропогени дејствија: диви депонии, дивоградби, насипување на делови од крајбрежието со градежен шут. Треба да се превземат ригорозни мерки за спречување на присутните деградации. Има 2-ри, 4-ти, 5-ти и 7-ми режим на заштита и меѓународен статус III по IUCN.

11. НАСОКИ И ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

11.1. Планирање на заштитата на недвижните културни добра

Со планирањето на заштитата на недвижните културни добра, како неделив дел на планирањето на севкупниот општествен развој и како составен дел и обврска на општествено - политичките заедници во процесот на општественото, просторното и урбанистичкото планирање, во рамките на општествените, просторните и урбанистичките планови, како и плановите за посебна намена, се остварува општествената политика во оваа област, а особено се утврдуваат задачите, решенијата и мерките кои треба да се преземаат со цел за правилна заштита, презентација и користење на културните добра.

Со плановите и програмите за општествено-економскиот развој, општествено-политичките заедници ги утврдуваат смерниците на развојот и развојната политика на дејноста заштита на недвижните културни добра.

Во сите фази на изработката на просторните и урбанистичките планови од секој вид и ниво задолжително е дефинирањето на односот кон културните добра врз основа на изработени конзерваторски основи според видот на планот.

Документацијата за изработка на просторните и урбанистичките планови задолжително содржи и документација за постоечката состојба на културните добра на подрачјето за кое планот се изработува и донесува.

Документацијата за културните добра содржи особено: општествени, општествено - економски и културно - историски услови за развој на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режим за заштита, како за прогласените културни добра така и за оние за кои се предлага прогласување; состојба, загрозеност и причини за загрозеност на културните добра на подрачјето за кое се изработува планот.

Документацијата за културните добра се изработува во текстуална форма и графички прикази во обем и мерка кои одговараат на нивото на планот.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за културните добра, задолжително се утврдуваат: смерници за заштита на поедини културни добра и нивни целини; режим за заштита на поедини културни добра и нивни целини; посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир.

Смерниците за заштита на поедини културни добра, односно нивни целини може да содржат и одредби за потребата од изработка и донесување на подетални планови (просторни и урбанистички планови за посебна намена, урбанистички проекти, проекти за санација односно реконструкција на поедини објекти и целини и сл.) за поедини културни добра, односно нивни целини.

За културните добра од особено и големо значење, се изработуваат просторни и урбанистички планови со посебна намена кои, покрај останатата документација, содржат и програми за санација, реконструкција, презентација и користење на културното добро за кое се донесува планот.

Носителите на изработката на планот за посебна намена или друг детален план за одредено културно добро, должни се да обезбедат планот да биде во согласност со просторниот и урбанистичкиот план за поширокото подрачје. Доколку решенијата во планот за посебна намена или во другиот детален план се во спротивност со планот за поширокото подрачје, се покренува постапка за изменување на планот на поширокото подрачје.

Во изработката на просторните и урбанистичките планови задолжително соработува стручната организација за заштита на недвижните културни добра.

Просторните и урбанистичките планови за посебна намена и други детални планови за културните добра ги изработуваат за тоа овластени стручни организации за заштита на недвижните културни добра, во соработка со организациите за просторно и урбанистичко планирање.

Надлежните републички органи, во согласност со општата методологија за изработка на просторни и урбанистички планови, ќе утврдат посебна методологија во планирањето на културните добра.

11.2. Плански насоки за заштита на културното наследство

Републиката ќе обезбедува трајни извори на финансиски средства за заштита, уредување и одржување на културните добра кои се од општ интерес и уживаат посебна заштита и со своите мерки и активности ќе создаваат услови за вклучување на сите заинтересирани субјекти во заштитата и зачувувањето на овие добра, во согласност со плановите за уредување и заштита на културните добра.

Републиката особено ќе ја потикнува научно - истражувачката работа во областа заштита на културните добра и соработката на стручните организации за заштита на културните добра со научните институции и организации во областа на природните и општествените науки.

Посебна обврска на надлежните републички органи и стручните организации за заштита на културните добра е спроведувањето на меѓународните ратификувани документи за заштита на културните добра. Во спроведувањето на меѓународните документи за заштита на културните добра, преку национални комитети ќе се соработува со меѓународните невладини организации за поедини области на заштитата на културните добра.

Во согласност со наведените одредби, треба да се усогласат законските прописи во областа на заштитата на културните добра и областа на општественото планирање.

Посебно внимание треба да се посвети на усогласувањето на законските прописи и извршни акти во другите законодавни области со прописите во областа на заштитата на културните добра и општественото, просторното и урбанистичкото планирање, а особено со даночните, царинските и градежните прописи, како и прописите од областа на управувањето со станбените и административни објекти.

Во случај кога со примена на градежните прописи и нормативи, односно нормативи од прописите за управување со станбените и административни објекти се оневозможува или отежнува презентацијата на изворната состојба на културните добра, треба да се предвидат соодветни отстапувања од тие прописи.

11.3. Обврски од Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство

Како културно наследство, за потребите на оваа Конвенција, се подразбираат:

Споменици: дела на архитектурата, монументални вајарски или сликарски дела, елементи или структури од археолошки карактер, множества и групи на елементи кои имаат извонредна универзална вредност од историско, уметничко или научно гледиште;

Групни зданија: групи на изолирани или поврзани градби, кои по својата архитектура, единство или вклопеност во пејсажот претставуваат извонредна универзална вредност од историска, уметничка или научна гледна точка;

Знаменити места: дела создадени од човекот или комбинирани дела создадени од човекот и природата, како и зони, вклучувајки ги тука и археолошките наоѓалишта, кои се од универзално значење од историска, естетска и етнолошка или антрополошка гледна точка.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, е должна да ги утврди и разграничи разните културни добра (претходно споменати), кои се наоѓаат на нејзината територија.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, признава дека првенствено во нејзина должност спаѓа пронаоѓањето, заштитата, конзервирањето, популаризацијата и пренесувањето на културното наследство, кое се наоѓа на нејзината територија, на идните генерации.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, ќе настојува, по можност:

а) да усвои општа политика насочена кон тоа, на културното наследство да се даде одредена функција во животот на заедницата и заштитата на тоа наследство да се вклучи вопрограмите на општото планирање;

б) да се формира, доколку сеуште не се формирани, една или повеќе служби за заштита, одржување и ревалоризирање на културното наследство, кои ќе имаат на располагање соодветен кадар и средства како би можеле да ги извршат поставените задачи;

ц) да развива научни и технички проучувања и истражувања, како и да усовршии такви методи на работа врз основа на кои државата ќе може да се спротистави на опасностите кои го загрозуваат нејзиното културно наследство;

д) да презема соодветни законски, научни, технички, административни и финансиски мерки кои се потребни за пронаоѓање, заштита, одржување, популаризација и обновување на тоа наследство;

е) да работи на воспоставување на национални или регионални центри за обука на полето на заштитата, одржувањето и популаризацијата на културното наследство и на стимулирање на научните истражувања на тоа поле.

Врз основа на предлогот на Република Македонија од 1979 година (тогашна СР Македонија), како културно и природно наследство од извонредно висока универзална вредност, во Списокот на светското наследство е запишано: "Охридскиот регион со неговите културни и историски аспекти и неговата природна околина".

За заштита на ова подрачје, нашата земја може да побара меѓународна помош од Комитетот на светското наследство при УНЕСКО, која се состои од:

Студии за уметничките, научните и техничките проблеми кои ги бара заштитата, одржувањето, популаризацијата и рехабилитацијата на културното и природното наследство;

Служба на стручњаци, техничари и квалификувани работници за да се обезбеди точно изведување на усвоен проект;

Оспособување на стручњаци на сите нивои во областа пронаоѓање, заштита, конзервација, популаризација и рехабилитација на културното и природното наследство;

Снабдување со опрема која заинтересираната држава не ја поседува или не може да ја набави;

Заеми со намалена камата или без камата, со долг рок на отплата;

Субвенции, во особени и посебно образложени случаеви, без обврска за отплатување.

Како обврска, во извештаите кои Република Македонија ги доставува до Комитетот за светско наследство, се наведуваат и законодавните и административните мерки кои се преземени за примена на оваа Конвенција, како и поединости од искуството стечено на ова поле.

11.4. Улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство според меѓународните акти

Од мноштвото меѓународни акти што се однесуваат на прашања во врска со заштитата на културното наследство, овде ги издвојуваме познатата Амстердамска декларација од 1975 година, како клучен акт во кој во најразвиена форма е обработено прашањето за улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство и Конвенцијата за заштита на архитектонското наследсатво во Европа, од 1985 година, како единствен акт, ратификуван од нашата земја, што има задолжително правно дејство.

Во првиот документ, посебно внимание заслужуваат следните определби:

- локалните власти мора да имаат широки и јасно утврдени овластувања во поглед на архитектонското наследство;
- иднината не може и не треба да се гради за сметка на минатото;
- локалната самоуправа мора да има свои делегати што ќе бидат одговорни за сите работи во врска со архитектонското наследство;
- локалните власти треба да формираат специјални служби што би ги осигурале непосредните врски на потенцијалните објекти со нивните сопственици;
- локалните власти треба да овозможат создавање и ефикасно функционирање на организации што ќе се занимаваат со прашањата на реставрација и ревитализација;
- локалните власти треба да ја усовршат постапката за прибавување на мислења од заинтересураните страни во врска со плановите за конзервација;
- локалните власти треба да практицираат политика на вклучување на младите во работите од областа на заштитата на архитектонското наследство;
- дел од својот буџет локалните власти треба да го наменат за зачувување на архитектонското наследство, а во таа смисла, да даваат субвенции и заеми на поединци.

Според вториот акт, Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство, обезбедувањето на заштитата на архитектонското наследство преку просторното и урбанистичкото планирање е поставено како императив на сите нивои (чл. 10). Покрај тоа, на локалните власти им е загарантирано правото да учествуваат во механизмите за прибавување на информации, консултации и соработка со државните органи (чл. 14).

11.5. Цели и плански мерки за заштитата на недвижните споменици на културата во планскиот период до 2020 година

Планирањето на заштитата на недвижното културно наследство е нераскинлив дел на планирањето на економскиот, социјалниот и просторниот развој на одделни подрачја и земјата во целина, а во тие рамки и на просторното и урбанистичкото планирање.

Со планирањето на заштитата на недвижното културно наследство во просторните и урбанистичките планови се утврдува долгорочната политика на просторниот развој на државата и локалната самоуправа во оваа област.

Најголем број на *целите* дадени во планот се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво, односно:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните планови од пониско ниво: просторните планови на региони, националните паркови, на општините и на град Скопје, како и на урбанистичките планови заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;
- усогласување на методологијата, критериумите и постапката за валоризација на недвижното културно наследство, на органите и организациите надлежни за нивна заштита заради класификација, категоризација и утврдување на соодветен режим на заштита на најзначајните регистрирани и евидентирани споменици и споменични целини;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство.

Според Законот за просторно и урбанистичко планирање, во урбанистичките планови се утврдуваат *плански мерки* за заштита на градителското наследство.

Планирањето на организацијата, уредувањето и користењето на просторот и изградбата на градовите и населените места и другите простори предвидени за станбена и друга комлексна изградба, што е основната функција на просторните и урбанистичките планови, треба да содржи просторен аспект на заштитата на недвижното културно наследство, во активна, позитивна и афирмативна смисла.

Тоа значи дека недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичка обработка на плановите и за

начинот и постапката за донесување на просторните и урбанистичките планови ("Сл. весник на РМ" " бр. 4/96, 8/96, 18/97, 18/99, 53/01, 45/02 и 51/05) пропишува обврска сите видови на просторни и урбанистички планови да содржат плански мерки за заштита на градителското наследство (спомениците на културата), а деталните урбанистички планови и третман на спомениците на културата-градителското наследство.

Тоа значи обврска информационо-документациската основа на планот да содржи анализа и документација за постојната состојба и валоризација на недвижното културно наследство во рамките на планерскиот опфат, што претставува основа за неговата класификација, категоризација и утврдување на режимот на заштита.

Документацијата за недвижното културно наследство содржи особено:

- инвентаризација на недвижните културни добра;
- класификација на културното наследство;
- категоризација на културното наследство;
- состојба со загрозеност и причините за загрозеноста на културните добра;
- насоки за утврдување на режимот на заштита, со посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир;
- насоки за плански третман и мерки за заштита на културните добра.

Податоците за состојбите, инвентаризацијата со класификацијата, валоризацијата со категоризацијата и насоките за режимот на заштитата на недвижното културно наследство, ги обезбедуваат надлежните стручни организации за заштита, во согласност со критериумите за вреднување утврдени со пропис, а доколку тие не се пропишани, врз основа на општоприфатените научни критериуми (научна валоризација).

Документацијата на недвижното културно наследство содржи особено и: општествено-економски и културно-историски услови за развојот на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра, во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режимот на заштита на прогласените и предложените за прогласување културни добра (спомениците на културата); загрозеност и причини за загрозеност на културните добра.

Режимот на заштита на спомениците на културата, а во тие рамки и на недвижното културно наследство, произлегува од одредбите на Законот за заштита на спомениците на културата, според кои надлежниот државен орган или организација со решение за утврдување својство споменик на културата пропишува режим и мерки за заштита.

Режимот и мерките за заштита на недвижното културно и историско наследство, согласно споменатите закони и меѓународни конвенции се пропишуваат на начин соодветен на методологијата на планирањето на просторните и урбанистичките планови, заради што е потребна соработка со органите и организациите надлежни за заштита на културното наследство, во нивната подготовка.

Притоа како една од основните цели се поставува потребата од усогласување и утврдување на единствената методологија, критериуми и постапка за класификација, валоризација и категоризација на недвижното културно наследство.

Концептот на организација на просторната или урбаната агломерација, содржана во нацртот и предлогот на просторниот или урбанистичкиот план, од аспект на заштита на недвижното културно наследство треба да определи и утврди:

- зони за заштита на споменични целини и поединечни споменици, со диференциран режим на заштита;
- контактни зони (критичен периметар) за поединечни споменици, со кои се утврдува односот помеѓу старото и новото, со специфични услови за градба во одделни подзони;
- предлог за ревитализација на најзначајните споменички целини и споменички објекти, со предлози за нивното наменско користење и вклопување во просторната организација;
- резервирани зони за идни археолошки истражувања.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за нивната заштита, како и насоки за определување на режимот на заштита на одделни културни добра и нивните целини.

Во насоките за заштита во просторните и урбанистичките планови, покрај предвидување на планските мерки за заштита на недвижното културното наследство, може за одделни делови со особени културни вредности да се укаже на потребата за донесување на планови од пониско ниво, детални урбанистички планови или урбанистички проекти, како и за изработка на проекти за санација и реконструкција.

Согласно горното, Заводот За заштита на спомениците на културата Охрид изврши зонирање со контактните зони и режим за заштита.

Првата зона го опфаќа стариот дел на градот со чаршијата, плоштадот и пристаништето и е **зона на строга заштита (посебна заштита).** Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од прв степен.**

Втората зона го опфаќа приобалниот појас од плоштадот до населбата Рача (јужно од улицата Партизанска) на исток и приобалниот појас од старото градско јадро до реката Сатеска (јужно од ул. Васил Стефоски) и се зони на ограничена заштита (гарантирана заштита). Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од втор степен.**

Контактната зона опфаќа појас со ширина од околу 100 м и се движи околу старото градско јадро, поточно на исток, север и северозапад од јадрото. Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од трет степен.**

Надвор од строго заштитеното јадро бројни се поединечни споменици на културата од кои некои се археолошки локалитети, а други се објекти со одредени архитектонски вредности адекватни на времето на градба на објектите.

Исто така се одбележани и **резервирани археолошки зони** кои се со **режим на заштита од прв и втор степен**, без оглед на тоа дека дел од нив излегуваат надвор од границите на опфатот на ГУП.

11.6. Извод од листата на 100 најзагрозени споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско - реставраторски интервенции во опфатот на градот Охрид

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата во 1996 година ја промовира идејата за обнародување на т. н. в С. О. С. Листа на 100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

Оваа Листа предочува само еден аспект на заштита - физичката, односно техничката или непосредната заштита. Таа не се однесува на состојбата со документираноста на градителското наследство. С. О. С. Листата е изготвена врз основа на стандардните критериуми што се применуваат и при составувањето на годишните програми за работа: (а) значење на споменикот на културата; (б) степен на загрозеност и (в) континуитет на работите. При тоа, Листата е сведена на симболична бројка (100), повеќе во пропагандни цели, односно со цел за сензибилизација на јавноста и на централните и локалните власти, отколку како јавна книга што ја изразува фактичката состојба на загрозеност на културното наследство. Имено, бројот на спомениците на културата што заслужуваат конзерваторски третман е значително (4 -5 пати) поголем од бројката што овде е симболично назначена. Дел од набележаните интервенции е извршен во периодот после 1996 година, со Што е докажана и исправноста на обнародувањето на С. О. С. Листата на 100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

01 - АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТИ

(17) *0117 - Базилика "Дебој"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 07-57/1 од 28. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 924, со матичен бр. 4-819-038/64 РНД.

Локалитетот претставува базилика со сочувани подни мозаици. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1978/79 година. Потребно е да се изврши конзервација и дислокација на мозаиците. Постои елаборат за конзервација и Проект за дислокација.

02 - ТВРДИНИ

(18) *0201 - Самуилова тврдина*

Споменик на културата ставен под заштита на законот со решение бр. 07-51/1 од 22. 03. 1968 година, во Централниот регистар на недвижни споменици на културата запишан под рег. бр. 919, со матичен број 4-819-038/21 Р НД.

Денешната форма на Охридската тврдина е од времето на Самоил, со бројни уривања и поправки за време на византиското и османлиското владеење. Меѓутоа, историјата на оваа тврдина датира далеку пред Самоиловиот период.

Овој споменик на културата не е целосно истражен. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1964 год. и во периодот 1994-1996 година. На одредени делови на тврдината се вршени превентивни и конзерваторски работи од помал обем.

За заштита на овој споменик на културата и негова ревитализација се покренувани повеќе неуспешни иницијативи. Оваа споменична целина е во исклучително лоша состојба.

Потребно е да се спроведат заштитни, но и систематски археолошки ископувања и истражувања, според изготвениот елаборат, но и обемни конзерваторско - реставраторски работи на sидините и кулите.

Забелешка: Најголемиот дел од набележаните интервенции е извршен, а истражувањата се во тек и продолжуваат.

03 - ЦРКВИ

(23) *0301 -* "*Св. Пантелејмон*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-21/1 од 101 година, во Централниот регистар запишан под бр. 12. 03. 1968, со матичен бр. 4-819-038/39 РНД.

Овој споменички комплекс е познат како Климентов манастир, со повеќе фази на градба. Со археолошките ископувања вршени 1943 и 1965 година е утврдено постоење на повеќе ранохристијански цркви што постоеле пред доаѓањето на Св. Климент во Охрид. Во рамките на ранохристијанската базилика, во IX век, Св. Климент ја обновил малата црква-триконхос, а по интензивирањето на црковниот живот за негово време, до неа е дoсидана друга, со неправилна правоаголна форма. На горната страна од тој дoсидан објект се наоѓа гробот на Св. Климент. Двете цркви подигнати од Св. Климент подоцна претрпуваат преправки. Во XV век климентовата црква е претворена во џамија, а во првата половина на XVI век, повторно е обновен климентовиот манастир (а џамијата срушена). Кон крајот на XVI или во почетокот на XVII век повторно е урната црквата и на нејзино место е изградена џамијата Имарет чии остатоци се сочувани до денес.

За заштита на овој значаен споменик на културата, во 1966 година е поставен монтажен кровен покривач. Меѓутоа тој е денес во лоша состојба и не ја врши својата функција, со што се загрозува внатрешноста на споменикот.

Потребни се итни зафати на привремениот кров и одредени интервенции врз другите содржини на објектот.

Забелешка: Исцело е возобновен храмот на Св. Климент и Св. Пантелејмон, истражено е и уредено неговото непосредно опкружување, а во тек е и уредувањето на поширокото окружување на локалитетот.

(24) *0302* "*Св. Богородица Перивлепта*" *(*"*Св. Климент*"*)*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-19/1 од 12. 03. 1968 година, (ново решение) во Централниот регистар запишан под бр. 77, со матичен бр. 4-819-038/38 РНД.

Црквата е изградена во XIII век, живописана 1295 година од зографите Михајло и Ефтихие. Спомениkот е значаен по својата архитектура, (начинот на градба) и особено по извонредниот живопис.

Овој споменик бил конзерваторски третиран во повеќе наврати: 1951/53, 1960/62, 1965, 1975/76, 1985/86, 1988 и 1991 година. Во поглед на архитектурата објектот е целосно заштитен. Меѓутоа сериозен проблем претставува процесот на шалитрација (појава на соли) на фреско - живописот.

Потребна е итна конзерваторска интервенција на фреско-живописот на целиот објект.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(25) *0303* - "*Св. Софија*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-18/1 од 12. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 80, со матичен бр. 4-819-038/31 РНД.

Црквата "Св. Софија" е една од најголемите средновековни цркви во Македонија, подигната во XI век. Долго време била соборна црква на Охридската архиепископија. Спомениkот на културата е значаен по својата архитектура, фреско-живопис и црковната и културната историја на Македонија.

Досега во повеќе наврати се вршени конзерваторски интервенции од различен вид и обем. Најсложениот конзерваторски зафат (враќање на горниот sид во првобитна положба) е извршен 1950 година, а во наредните неколку години и реконструкција на живописот. Во периодот 1982/87 година, во рамките на посебен научен проект, се вршени истражувачки работи од различен вид. Интервенции на кровот се вршени во 1980, 1991 и препокривање 1994/96 година.

Потребни се конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата и фреско - живописот, вклучувајќи ги и симнатите фрагменти на живописот.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(26) *0304* - "*Св. Димитрија*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-25/1 од 13. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 74 , со матичен бр. 4-819-038/43 РНД.

Црквата е изградена и живописана во XIV век. Претставува мала еднокорабна црква.

Во 1992 година се извршени конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата.

Потребно е да се изврши конзервација на фреско - живописот.

(27) *0305 - Мал* "*Св. Климент*"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-31/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 78, со матичен бр. 4-819-038/75 РНД.

Објектот претставува мала, еднокорабна црква, изградена во XIV век.

Заради стабилност на објектот се поставени контрафори, но и покрај тоа денес има отклонување на јужниот ѕид. Постои проект.

Потребно е изведување на конзерваторско-реставраторски работи на архитектурата.

(28) *0306 - "Св. Богородица Челница", Охрид*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-29/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 71 со матичен бр. 4-819-038/33 РНД.

Црквата претставува двокорабна градба, единствена во Македонија со остатоци од фреско-живопис од XIV век. Во 1862 год. во оваа црква Дичо Зограф ја исликал композицијата "Успение на Богородица".

На овој Објект, досега се вршени само археолошки истражувања и конзервација на фреско-живописот од постариот период.

Кровниот покривач е во лоша состојба, како и архитектурата во олтарниот дел. Проект не е изготвен.

Потребни се итни интервенции на архитектурата и фреско-живописот.

14 - ДРУГИ ОБЈЕКТИ

(97) *1401 - "Куќа на Уранија"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-667/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 972 со матичен бр. 4-819-038/150 РНД.

Објектот е од XIX век, денес во функција како етнолошка поставка и галерија на современа уметност.

На објектот се вршени конзерваторско - реставраторски работи во два наврати: 1951/52 и 1988 година.

Состојбата на објектот статички и асеизмички не е поволна.

Потребна е итна санација.

(98) *1402 - "Музеј на словенска писменост"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-669/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 973 со матичен бр. 4-819-038/151 РНД.

Објектот е од XIX век, некогашно училиште, денес во функција Музеј на словенската писменост.

Конзерваторско - реставраторски работи се извршени 1984 година. Музејот сега е затворен поради изведување на градежни работи на подовите.

Потребно е континуирано одвивање на работите, заради што побрзо реализирање.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен, но објектот се здобил со нова намена: Дирекција на проектот Заштита на Охридското Езеро.

(99) *1403 - "Галерија на икони"*

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-670/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 974 со матичен бр. 4-819-038/152 РНД.

Реконструкцијата на објектот е извршена 1981/83 година и објектот е ревитализиран со функција на галерија за икони.

Објектот е во добра состојба, меѓутоа треба да се изготви проект за презентација на иконите на друг начин, различен од сегашниот.

Исто така е потребно да се извршат конзерваторски работи на иконите од охридската збирка, чија состојба е влошена заради несоодветните услови на чување.

Забелешка: Извршена е целосна реконструкција на објектот.

III ПЛАН НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ПРОСТОРОТ

1. УРБАН МОДЕЛ - КАРАКТЕРИСТИКИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОСТОРНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ГРАДОТ

Дефинирање на моделот на идната организација и дистрибуција на содржините на територијата на градот претставува финална фаза во процесот на изработката на Генералниот урбанистички план на градот. Основа за дефинирање на моделот е идентификација на потребите извршена во овој план, а со помош на соответни критериуми, нормативи и стандарди, како и нивната квантификација и просторна дисперзија. Едновремено, преку изборот на моделот и дефинирањето на стратегијата на просторната редистрибуција ќе се разрешуваат и дилемите и колизиите помеѓу јавните интереси и потребите на независните фактори или институции.

Моделот на просторната организација на градот подразбира дефинирање на моделите на одделни урбани содржини и инфраструктурни системи во рамките на комплексниот социоекономски и просторен систем на градот.

Усвоените модели по кои ќе се одвива развојот на најважните градски функции предвидуваат:

да се изврши нова административно - територијална поделба на градската територија на Урбани заедници која ќе кореспондира со територијалната поделба на урбани едници во поглед на границите, редниот број и местоположба (пример: Урбана Единица 1 - Стар град да биде Урбана заедница 1 - Стар Град), при што да се има пред вид дека бројот на урбани единици по ОУП од 1963 година бил 11, а бројот на Месни заедници според ОУП од 1989 година бил 17, што значи дека за шест Урбани заедници ќе треба да се определи нов број - покрај називот што веќе го имаат.

подобрување на стандардот на домувањето, егализација на животните услови на целата територија на градот, супституција на станбениот фонд со низок квалитет, реконструкција на станбениот фонд со низок квалитет, елиминирање на процесот на бесправна градба, инфраструктурно екипирање;

- просторно - физичко дооформување и докомплетирање на стопанските зони и нивното инфраструктурно екипирање со целосно почитување на принципите и критериумите за заштита на животна средина и одржлив развој;
- воедначување на просторната дисперзија на нестопанските дејности и фукции на општествената надградба (општествен стандард, терцијарни дејности и јавни функции) и подобрување на нивниот квалитет;
- формирање на систем на центри во градот со различно ниво на фукционална екипираност во зависност од нивното хиерархиско ниво;

- оптимализирање на услови за одмор, рекреација и спортување на граѓаните преку формирање и уредување на јавни зелени површини, рекреативни терени и комплекси и спортски центри;
- екипирање на градот со комунални инфраструктурни системи во функција на ефикасно водоснабдување, елиминирање на отпадни води, регулација на површински водотеци и далечинско затоплување;
- сообраќајниот систем на градот да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото;
- заштита на културно-историското и градителско наследство на градот;
- ефикасна примена на системот за управување на животната средина и насочување на процеси со цел да се постигнат оптимални ефекти на глобален и локален план;

1.1. Граница на урбаното подрачје

Граница на опфатот на ГУП ги детерминира опфатот и површината на земјиштето кое се резервира за развојот на урбаните содржини за планскиот период . Таа представува краен резултат на вкупниот процес на планирањето на долгорочниот просторен развој на градот во кој покрај планерскиот тим се вклучени и сегашните и потенцијални корисници на просторот и локалната власт преку процесот на донесувањето на планот. Во оваа фаза на планот границата е дадена ориентационо, а ќе се дефинира во крајната фаза, односно во Предлог - планот. Катастарската поделба и нумерација во геодетските подлоги на кои е работен овој ГУП е според авионското снимање.

Градската територија е ограничена со природни и со од човек воспоставени граници:

од југ и запад - по брегот на езерото во потегот од вливот на реката Даљан на север до вливот на каналот Рача на југ

од југ и исток - границата води по јужниот брег на регулираниот канал Рача до осовината на Булеварот Св. Стефан, по неа до источната регулациона линија на улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Св. Наум по која води до улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Конско се до следните катастарски парцели од К.О. Велестово: КП 6034, 526, 528,529, па по осовината на постојното локално патче се до КП 3018, повторно по патчето, КП 3024, пак патче, па КП 1541, 1534 (дел), 1533, ја сече улицата СЕ 16.2. , па по осовината на патчето, КП 1495, 1492, 1491, 1490, 1489, 1488, јужен брег на каналот Рача, го сече каналот Рача, КП 572, 565, осовина на патчето, па КП 564, 565, 566, 2976, 2975, по постојното патче до КП 2964, потоа КП 2963, 2962, 2960, 2905, 2903, 2899, 2898, 2889, 2888, 2885, 2883, 2884, 2879, 2875, 2874, 2864, 494, 482, 483, 484, 485, 486, 470, 471, 472, 2734, 2733, 2732, 2731, 2728, 2726, 2722, 2721, 454, 453, 307, 2717, 2715, потоа патче до КП 2606, пак по патчето до осовината на СЕ 16.1., по неа на југ до КП 2599, па 2598, 2597, 2589, 250 (дел),

2585, па по патчето се до осовината на улицата С-12 (патот за Велестово) по чија осовина границата води кон север се до пресекот со улицата СЕ 8.3. (кај Спортското стрелиште) по која оди до пресекот со магистралната улица М-3 Бејбунар, 1557, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1600, 1601, 1604, 1603, 1602, 1617,1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632,1633, 1454, 1453, 1452, 1448, 1450, 1449, 1415, 1414, 1412, 1411, 1410, 1409, 1408, 1407, 1412, 1413, 1406, 1405, 1402, 1396, 1394, 1393, 1392, 1391, 1384, 1380, 1379, 1365, 1364, 1363, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1326, 1327 и излегува на осовината на М-3. (Напомена: опишаната граница од КП 1551 до 1327 представува граница на населбата Бејбунар утврдена со ДУП). По осовината на М -3 оди до крстосницата со улицата СЕ 11.3. по чија осовина оди кон север до јужната рег. линија на постојната ул. I. Македонска ударна бригада по која оди се до северниот брег на регулираното корито на реката Сушица (Летница) до пресекот со улицата С-8 Македонска, преминува на осовината на улицата СЕ 15-1 Мирка Гинова до осовината на улицата СЕ 15.4. Живко Чнго до катастарските парцели на К.О. Велгошти: КП 1564, 1559, 1557, 1556, 1553, па по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел оди кон север до границите на КП 1588, 1601, 1602, 1605, излегува на осовината на улицата СЕ 15.2. А. Турунџе и по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел, оди кон север до осовината на улицата СЕ 15.3. По неа оди кон исток до осовината на локалниот пат што води кон север се до границата на КП869, К.О. Лескоец,

од север и запад - границата води по северната граница на КП869, К.О. Лескоец, па по северната граница на Градските гробишта се до КП 2495, 2494, 2493 и 2492, и излегува на осовината на улицата М -4 15. Корпус по која оди до границата на КП 1602, па по границите на КП 1603, 1604, 1605, 1606, 1548, 1547, 1535, 1534, 1533, 1530, 1529, 1528 до осовината на собирната улица С - 7 Петрино, по која оди кон југ до КП 1720, 1719, 1718, 1722, 1916, 1904, 1903, 1902, 1901, 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1883, 1894, 1881, 1770, 1768, 1779, 1781, 1442, 1443, 1440, 1433, 1398, 1399, 1284, 1286, 1292, 1297, 1298, 1266, 1270, 1269, 1279, 1278, 1277, 1275, 1274, 429, 430, 433 (дел), 1272, 1259, 1258 и до осовината на улицата СЕ 14.2. по која оди кон север до границата на КП 461, па 462, 460, 459, 468(дел), 458, 455/1, 454, 456 (дел), 457 (дел), 655, 659, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 670, 1239, 1238, 1237, 1236, 676, 677 (дел), 678 (дел), 1122, 1121, 1120, 688, 689, 690, 692, 698, 703, 572, 575, 576, 584, 685, 651, 649, 648,623, 622, 619, 618 (дел), 617 (дел), 609 (дел), 606, 605, 604, 602, 601, 600, 599, 538, 520, 518, 517, 516, 512, 511, па излегува на постојна уличка која е едновремено и граница со К.О. Лакочерej , по која води до осовината на сервисната улица СЕ 14. 1. Р. Новичич. По оваа осовина границата води кон југ до границата на КП 721, па покрај КП 720, 719, 718, и 716 излегува на осовината на СЕ 14.1. Р. Новичич - крак по која води кон југоисток до пресекот со границата на КП 2136, па 2135, 2134, 2133, до осовината на СЕ 14.4. Р. Новичич - крак по која оди кон југ до пресекот со КП 3540, па на запад по 3539, 3084, 3082, 3081, 3076, 3077, го сече регулираното корито на реката Летница и сервисниот пат што како насип води покрај коритото се до вливот во р. Даљан, па по границите на КП 3071, 3070, 3069, 3068, 3059, 3067, 3060, ја сече КП 3054, па по брегот на поранешното корито на Летница до КП 3189, сече постоен пристап, оди кон југ по КП 3019, 3020,

3010, 3006, 3005, 3003, 2999, 2998, 2994, 2987, 2986, 2980, 2979, 2978, 2977, 2971, 2969, 2968, 2964, 2963, 2962, 2849, 2851, 2853, 2856, сече постоен пристап, па по КП 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, сече постоен пристап, па по КП 2888, 2890, 2893, па по брегот на поранешна рекичка до КП 4083, 4085, ги сече следните КП: 2909, 2910, 2768, 2767, 2766, 2765 и 2764, па по границите на КП 2763, 2762, сече постоен пристап, па по КП 2739, 2738, 2737, 2736 и излегува на осовината на сервисната улица СЕ 5.4. Хаџи Мустафа, па по КП 2714 излегува на регулираната река Даљан и ја сече.

од запад - западниот брег на регулираната река Даљан од КП 2714 до вливот во Охридското Езеро

Вкупната површина на опфатот во опишаните граници изнесува 1.286.90 Ха

1.2. Урбан модел - основна поделба на територијата на градот

Дефинирањето на урбаниот опфат и основната територијална поделба извршени се со оптимално почитување на поставките на претходните плански документи - Основните урбанистички планови од 1973 и 1989 година, а многу значаен фактор е примарната улична мрежа која, главно, ги детерминира просторно-административните единици.

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Нивниот број во однос на претходниот ГУП (ОУП) се намалува од 18 на 17 со изземањето на населеното место Велгошти од границите на територијата на градот. Во 16 Урбани заедници постојат разновидни урбани содржини, се предвидуваат и нови, а во седумнаесеттата, УЗ Студенчишта, се простори наменети за наука, спорт, рекреација и заштитени и резервирани површини , без домување.

Потребно е да се одбележат разликите помеѓу до сега постојната територијална поделба и планираната со овој план:

1. УЗ Стар Град - не се менуваат границите и површината
2. УЗ Центар - во неа се поранешните УЗ Центар и УЗ Долна Влашка Маала од која ќе се изземе Спортскиот центар Биљанини Извори
3. УЗ Кошишта - се менуваат границите, се наголемува површината
4. УЗ Воска - се менува границата и се наголемува површината
5. УЗ Лескајца - се менува границата и се наголемува површината
6. УЗ Даме Груев - останува во истите граници и со иста површина
7. УЗ 7-ми Ноември - постојната УЗ 7 - ми Ноември се дели на две УЗ од кои јужната го задржува називот, а северната добива име УЗ 8-ми Септември. Истовремено кон неа се припојува дел од УЗ Железничка Населба, со што се наголемува вкупната површина
8. УЗ Биљанини Извори - минимално се менуваат границите
9. УЗ 8-ми Септември - Урбана заедница формирана од дел на поранешната УЗ 7-ми Ноември, со ново име
10. УЗ Горна Влашка Маала - останува со истите граници и површина
11. УЗ Видобишта и Илинден - се спојуваат во една УЗ

12. УЗ Гоце Делчев - ги задржува границите и површината
13. УЗ Железничка Населба - од јужната страна границата се повлекува по ул. Железничка, од северната страна новата граница е до границата на градската територија со која во овој дел се поклопува
14. УЗ 15-ти Корпус - границите кон север и исток се поклопуваат со границите на градската територија
15. УЗ Радоица Новичич - сите граници освен јужната се поклопуваат со границите на градската територија
16. УЗ Рача - останува со постојните граници и површина
17. УЗ Студенчишта - во неа ќе се приклучи Спортскиот центар Биљанини Извори, а истиот се одделува од УЗ Долна Влашка Маала, останатите граници се задржуваат
18. УЗ Чекоштина на северниот дел на излезот кон М-4 се вклучува за прв пат во границите на опфатот на градот со граници на претходниот ОУП само корегирани по катастарски парцели.

Во суштина, новата територијална поделба во најголема мерка базира врз системот на примарните улици, а кореспондира со поранешната поделба на **урбани единици** чии броеви ги носат **новоформираните Урбани заедници.**

Вкупната површина на опфатот од 1.232,60 Ха поделена е на 17 - те Урбани заедници со следното учество:

ред.бр.	**просторно - функционални единици - Урбани заедници**	**Површина Ха**	**Учество %**
УЗ 1.	Стар Град	70.27	5,74
УЗ 2.	Центар	63,12	5,24
УЗ 3	Кошишта	43,52	3,61
УЗ 4.	Воска	98.77	8,29
УЗ 5.	Лескајца	74,97	6,22
УЗ 6.	Даме Груев	34,21	2,84
УЗ 7.	7-ми Ноември	27,92	2,29
УЗ 8.	Биљанини Извори	56,15	4,66
УЗ 9.	8- ми Септември	66.34	5,27
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	49.91	3,79
УЗ 11.	Видобишта	98.84	7,98
УЗ 12.	Гоце Делчев	55,47	4,64
УЗ 13.	Железничка Населба	82.36	7,66
УЗ 14.	Радоица Новичич	86.75	6,88
УЗ 15.	15 - Корпус	159.22	10,20
УЗ 16.	Рача	71.16	5,24
УЗ 17.	Студенчишта	112.09	9,45
УЗ 18	Чекоштина	38.95	9,45
	вкупно	**1.286.90**	100,00

Површините на сите Урбани заедници се поголеми од 30 Ха и согласно "Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичката обработка на плановите" поделени се на помали урбани блокови чии граници се определени со постојната или планирана улична мрежа. На тој начин се формираат помали

просторни целини чие понатамошно детално урбанистичко планирање е далеку поефикасно и пореално.

1.2. Систем на Урбани заедници - просторно - административни единици

УЗ 11 - Видобишта

Урбаната заедница **Видобишта** (поранешна Урбана едница 11, односно УЗ Видобишта-Илинден)) го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Македонска и реката Сушица
- од исток - дел од границата на опфатот на градот и сервисна ул. СЕ - 11.3. Бејбунар - крак
- од југ - Момчило Јорданоски и границата на Оранжериите
- од запад - 7. Ноември

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 96,26 Ха поради што е поделена на пет Урбани Блока и тоа:

УБ 11.1. ограничен со улиците 7. Ноември, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и границата на Оранжериите на Градинар со вкупна површина од 22,04 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.2. ограничен со улиците Момчило Јорданоски, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и Бејбунар, со вкупна површина 19,70 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.3. ограничен со улиците Македонска, Железничка, Ристо Чадо, реката Сушица и ул. Бејбунар со вкупна површина од 22,67 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.4. ограничен со улиците Железничка, Бејбунар и Ристо Чадо, со вкупна површина од 25,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.5. ограничен со улицата Бејбунар - крак, реката Сушица и дел од границата на територијата на градот, со вкупна површина од 6,91 Ха сметано по осовините на обемните улици

1.3. Урбани заедници и урбани блокови во структурата на градската територија

ред.бр.	Урбани заедници и урбани блокови	Површина Ха	Учество %
УЗ 1.	**Стар Град**	**70,27**	5,46
	УБ 1.1.	25,40	
	УБ 1.2.	35,32	
	УБ 1.3.	3,73	
	УБ 1.4.	5,82	
УЗ 2.	**Центар**	**63,12**	4,91
	УБ 2.1.,	8,38	
	УБ 2.2.	9,49	
	УБ 2.3.	15,18	
	УБ 2.4.	10,19	
	УБ 2.5.	13.98	
	УБ 2.6.	5,90	
УЗ 3.	**Кошишта**	**43,52**	3,39
	УБ 3.1.	17,95	
	УБ 3.2.	9,77	
	УБ 3.3.	10,43	
	УБ 3.4.	5,37	
УЗ 4.	**Воска**	**98,77**	7,68
	УБ 4.1.	8,90	
	УБ 4.2.	11,33	
	УБ 4.3.	8,38	
	УБ 4.4.	16,65	
	УБ 4.5.	15,15	
	УБ 4.6.	14,39	
	УБ 4.7.	23,97	
УЗ 5.	**Лескајца**	**74,97**	5,83
	УБ 5.1.	18,53	
	УБ 5.2.	10,21	
	УБ 5.3.	12,48	
	УБ 5.4.	33,75	
УЗ 6.	**Даме Груев**	**34,21**	2,66
	УБ 6.1.	23,79	
	УБ 6.2.	10,42	
УЗ 7.	**7-ми Ноември**	**27,92**	2,16
	УБ 7.1.	14,56	
	УБ 7.2.	13,36	
УЗ 8.	**Биљанини Извори**	**56,15**	4,36
	УБ 8.1.	22,46	
	УБ 8.2.	15,51	
	УБ 8.3.	18,18	

УЗ 9.	**8- ми Септември**	**67,23**	4,92
	УБ 9.1.	28,36	
	УБ 9.2.	15,50	
	УБ 9.3.	19,37	
	УБ 9.4.	3.11	
УЗ 10.	**Горна Влашка Маала**	**49,91**	3,88
	УБ 10.1.	19,75	
	УБ 10.2.	14,47	
	УБ 10.3.	11,46	
	УБ 10.4.	4,01	
УЗ 11.	**Видобишта**	**98,84**	7,68
	УБ 11.1.	23,52	
	УБ 11.2.	23,77	
	УБ 11.3.	22,10	
	УБ 11.4.	19,81	
	УБ 11.5.	9,64	
УЗ 12.	**Гоце Делчев**	**55,47**	4,32
	УБ 12.1.	6,99	
	УБ 12.2.	17,75	
	УБ 12.3.	16,28	
	УБ 12.4.	14,45	
УЗ 13.	**Железничка Населба**	**82,36**	6,39
	УБ 13.1.	22.57	
	УБ 13.2.	18,73	
	УБ 13.3.	21,90	
	УБ 13.4.	30,05	
УЗ 14.	**Радоица Новичик**	**86,75**	6,74
	УБ 14.1.	15,76	
	УБ 14.2.	31,68	
	УБ 14.3.	27,63	
	УБ 14.4.	11,68	
УЗ 15.	**15 - Корпус**	**159,22**	12,37
	УБ 15.1.	15,46	
	УБ 15.2.	25,96	
	УБ 15.3.	10,77	
	УБ 15.4.	32,45	
	УБ 15.5.	27,11	
	УБ 15.6.	22,36	
	УБ 15.7.	25,11	
УЗ 16.	**Рача**	**71.15**	5.52
	УБ 16.1.	18,56	
	УБ 16.2	31,96	
	УБ 16.3.	20,63	
УЗ 17.	**Студенчишта**	**112,09**	8,71
	УБ 17.1.	70,96	
	УБ 17.2.	19.38	
	УБ 17.3.	17,30	
	УБ 17.4.	4.45	
УЗ 18.	**Чекоштина**	**38,95**	3,02
	УБ 18.1.	16,29	
	УБ 18.2.	22,66	
вкупно	**УРБАНИ БЛОКОВИ 73**	**1.286,90**	**100,00**

1.4. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНИТЕ ЗАЕДНИЦИ И УРБАНИТЕ БЛОКОВИ

УЗ 1 СТАР ГРАД	**70,27 Ха**
Урбан блок 1.1	**25,40 Ха**
• домување со туризам	12,21
• домување со терц. дејности	1,12
• основно училиште	0,98
• наука	0,15
• култура	0,66
• духовна култура	1,51
• терцијален сектор	0,58
• комунални дејности	0,01
• хотелиерство	0,66
• државна управа	0,01
• јавно зеленило	3,33
• плажи	0.07
• пешачки улици и плоштади, крајбрежје	
Урбан блок 1. 2.	**35,32 Ха**
• домување	8,29
• туризам	0,62
• наука	0,09
• култура	2,07
• духовна култура	0,70
• комунални дејности	0,02
зеленило јавно	21,81
рекреација,плажи	
пешачки улици и плоштади,крајбрежје	
Урбан блок 1. 3.	**3,73 Ха**
• домување со терц. дејности	1,08
• духовна култура	0,09
• терцијарен сектор	0,43
• градско пазариште	0,72
• јавен паркинг и катна гаража	0,18
• пешачки улици и плоштади	
Урбан блок 1. 4.	**5,82 Ха**
домување	2,64
домување со терц. дејности	2,35
терцијарен сектор	0,06
хотел	

улици	0,07
УЗ 2 ЦЕНТАР	**63,12 Ха**
Урбан блок 2.1.	**8,38 Ха**
• домување со хотелиерство	2,54
• домување со терц. дејности	1,25
• образование	0,38
• здравство	0,05
• хотелиерство	1,66
• култура	0,57
• духовна култура	0,15
• терцијарен сектор	0,15
зеленило заштитно	0,15
улици	
Урбан блок 2.2.	**9,49 Ха**
• домување	1,43
• домување со терц.дејности.	4,90
• соц. грижи -дом за пензионери	0,11
• култура	0,39
• државна администрација	0,23
• спорт	0,64
• терцијарен сектор	0,35
• автобуски терминал 1	0,39
• ПТТ	0,32
• улици	
Урбан блок 2. 3.	**15,18 Ха**
домување	4,84
домување со терц. дејности	3,80
образование	2,95
детска установа	0,43
култура	0,02
државна администрација	0,76
улици	
Урбан блок 2.4.	**10,19 Ха**
• домување со хотелиерство	6,34
• хотелиерство	2,20
• примарен сектор	0,10
• заштитно зеленило	0,18
• улици	
Урбан блок 2. 5.	**13,98 Ха**
домување	7,26
домување со терц. дејности	4,46
духовна култура	0,10
улици	
Урбан блок 2. 6.	**5,09 Ха**
• зеленило јавно	

• рекреација- крајбрежен појас, плажа	2,39
• улица	0.69
УЗ 3 КОШИШТА	**43.52 Ха**
Урбан блок 3.1.	**17,95 Ха**
домување	10,34
домување со терц. дејност	5,92
духовна култура	0,087
улици	
Урбан блок 3.2.	**9,77 Ха**
• домување	8,55
• духовна култура	0,43
• државна администрација	0,01
• улици	
Урбан блок 3.3.	**10,43 Ха**
домување	4,62
домување со терц. дејности	3,25
образование	0,88
детска установа	0,47
• улици	
Урбан блок 3.4.	**5,37 Ха**
домување	2,90
здравство	0,09
локална самоуправа	0,06
духовна култура	0,04
зеленило јавно	1,31
улици	
УЗ 4 ВОСКА	**98,77 Ха**
Урбан блок 4.1.	**8,90 Ха**
• домување со туризам	8,0
• терцијарен сектор	0,14
• улици	
Урбан блок 4.2.	**11,33 Ха**
домување со туризам	10,47
• улици	
Урбан блок 4.3.	**8,38 Ха**
• домување со туризам	6,28
• социјални грижи	0,70
• река	0,17
• зеленило заштитно	0,20
• улици	
Урбан блок 4.4.	**16,65 Ха**
• домување	6.56
• домување со терц. дејности	2.86
• река	1,54
• зеленило заштитно	1,63

• бензински пумпи • улици	0,66
Урбан блок 4.5. • домување • домување со терц. дејности • образование - основно • детска установа • локален центар • духовна култура • терцијарен сектор • улици	**15,15 Ха** 7.61 3.38 2.54 0,40 0,40 0,12 0,14 0.31
Урбан блок 4.6. • домување • домување со терц. дејности • улици	**14,39 Ха** 9.21 4.00
Урбан блок 4.7. • хотелиерство • терцијален сектор • спорт • рекреација, плажи • река • зеленило заштитно • улици	**23.97 Ха** 16,05 0,12 0,73 3,82 1,23 0,33
УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА **Урбан блок 5.1.** • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • терцијален сектор • бензински станици • улици	**74,97 Ха** **18,53 Ха** 3.64 1.63 0,71 8,91 0,70
Урбан блок 5.2. • домување • домување со терц. дејности • образование,лок.центар и детска установа улици	**10,21 Ха** 4,50 3,18 1,26
Урбан блок 5.3. • домување • домување со терц. дејности • хотел • улици	**12,48 Ха** 6,94 3.48 0,24
Урбан блок 5.4. • домување	**33,75 Ха** 20,51

• домување со терц. дејности	3.99
• примарен сектор	1,25
• секундарен сектор	3,51
• терцијарен сектор	2.63
• улици	
УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ	**34,21 Ха**
Урбан блок 6.1.	**23,79 Ха**
• домување	19,72
• домување со терц. дејности	2,12
• детска установа	0,20
• духовна култура	0,08
• ТВ комуникации	0,06
• улици	
Урбан блок 6.2.	**10,42 Ха**
• домување	4,78
• домување со терц. дејности	4.36
• терцијарен сектор	0,16
• комунален објект	0,05
• улици	
УЗ 7. НОЕМВРИ	**27,92 Ха**
Урбан блок 7.1.	**14,56 Ха**
• домување	3,18
• домување со терц. дејности	9.00
• основно училиште	0,72
• државна администрација	0,14
• терцијарен сектор	0,17
• електро дистрибуција - управа	0,14
• улици	
Урбан блок 7.2.	**13,36 Ха**
• домување	8.18
• домување со терц. дејности	4.04
• улици	
УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ	**56,15 Ха**
Урбан блок 8.1.	**22,46 Ха**
• домување	13,34
• домување со терц. дејности	5,52
• локален центар	0,36
• детска градинка	0,32
• државен архив	0,36
• терцијарен сектор	0,34
• улици	

Урбан блок 8.2.	**15,51 Ха**
• домување	8,33
• домување со терц. дејности	5,32
• образование	0,63
• улици	
Урбан блок 8.3.	**18,18 Ха**
домување	5,83
домување со терц. дејности	4,11
спортско стрелиште	0,93
комунален објект	1,01
ТС 110/0,4 Охрид 2	0,46
бензинска станица	0.19
зеленило зашитно	0,18
зеленило јавно	2,04
улици	
УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ	**63.22 Ха**
Урбан блок 9.1.	**28,36 Ха**
• домување	18,41
• домување со терц. дејности	5.29
• локален центар и образование	1.44
• терцијарен сектор	0,67
• комунален објект	0,19
• улици	
Урбан блок 9.2.	**15,50 Ха**
• домување	7.82
• домување со терц. дејности	3.98
• примарен сектор	1,81
• секундарен сектор	0,49
• терцијарен сектор	0,20
• улици	
Урбан блок 9.3.	**16,02 Ха**
• домување со терц. дејности	0.28
• секундарен сектор	12.68
• терцијарен сектор	1.61
• улици	
Урбан блок 9.4.	**3.34 Ха**
автобуски терминал	2.07
терцијарен сектор	0.45

УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА	**49,91 Ха**
Урбан блок 10.1.	**19,75 Ха**
• домување	8,72
• домување со терц. дејности	3,42
• државна администрација	1,00
• детска градинка	0,67
• терцијарен сектор	0,17
• улици	
Урбан блок 10.2.	**14,47Ха**
• домување	6,99
• домување со терц. дејности	4,02
• духовна култура	0,30
• образование	1,14
• улици	
Урбан блок 10.3.	**11,46Ха**
• домување инд.	6,80
• домување со терцијални дејности	3,68
• терцијарен сектор	0,16
• улици	
Урбан блок 10.4.	**4,01Ха**
• домување комб.	3.25
• терцијарен сектор	0.23
• улици	
УЗ 11 ВИДОБИШТА ИЛИНДЕН	**98,84 Ха**
Урбан блок 11.1.	**23.52 Ха**
• домување со терц.дејности	4,39
• образование,л.центар,д.град.,дом за хенд.	7,20
• градска топлана	1,53
• терцијарен сектор	0,25
• полигон за обука за возачи	0,19
• бензинска станица	0.33
• зеленило заштитно	2,86
• улици	
Урбан блок 11.2.	**23.77 Ха**
• домување	16.29
• домување со терц.дејности	5.69
• терцијарен сектор	0,14
• улици	
Урбан блок 11.3.	**22.10 Ха**
• домување	8.58
• домување со терц.дејности	4,45
	0.59

• државна управа • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • улици	1,36 3,20 0,12 2,07
Урбан блок 11.4. домување домување со терц.дејности улици	**19.81 Ха** 13,21 5,21
Урбан блок 11.5. • домување • домување со терц.дејности • улици	**9.64 Ха** 7.55 1,55
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ **Урбан блок 12.1.** • домување • домување комбинирано • улици	**55,47 Ха** **6,99 Ха** 2,61 3,51
Урбан блок 12.2. • домување • домување комбинирано • детска установа • медицински центар • терцијарен сектор	**17,75 Ха** 3,28 3,30 0,40 8,84 0,10
Урбан блок 12.3. • домување • домување комбинирано • локален центар • улици	**16,28 Ха** 9,28 0,59 0,21
Урбан блок 12.4. • домување • зеленило заштитно	**14,45 Ха** 12,85 1,47
УЗ 13. ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА **Урбан блок 13.1.** • специјална намена • улици	**82,36 Ха** **22.57 Ха** 21,70
Урбан блок 13.2. • домување • домување со терц.дејности • примарен сектор • терцијарен сектор	**18.73 Ха** 7.90 2.09 5.57

• улици	2.88
Урбан блок 13.3.	**21,90 Ха**
• домување	14.82
• домување со терц. дејности	5.56
• хотел	0,06
• улици	
Урбан блок 13.4.	**30,05Ха**
• домување	15.26
• домување комб.	4.88
• терцијарен сектор	3,33
• рекреација	0,31
• река	1,07
• ЈП Македонија пат	0,81
• улици	
УЗ 14. РАДОИЦА НОВИЧИЧ	**86,75 Ха**
Урбан блок 14.1.	**15,76 Ха**
домување	9,91
домување комб.	4,03
терцијарен сектор	0,26
река	0,30
улици	
Урбан блок 14.2.	**31.68 Ха**
• домување	24,20
• домување комб.	3,86
• основно образование	1,34
• детска установа	0,91
• духовна култура (црква)	0,12
• улици	
Урбан блок 14.3.	**27,63 Ха**
• домување	19,91
• домување кол.	6,74
• улици	
Урбан блок 14.4.	**11,68 Ха**
• домување комб.	9,38
• здравство	0,06
• локален центар	0,29
• река	0,05
• улици	

УЗ 15. - 15. КОРПУС	**159.22 Ха**
Урбан блок 15.1.	**15,46 Ха**
• домување со терц. дејности	4,99
• образование	0,81
• секундарен сектор	6,78
• зеленило заштитно	0,94
• ТС 110/0,4 Охрид 1	0,80
• улици	
Урбан блок 15.2.	**25,96 Ха**
• домување	19,05
• домување со терц. дејности	3,30
• образование и лок. центар	2,36
• улици	
Урбан блок 15.3.	**10,77 Ха**
• домување	7,38
• домување комб.	2,65
• улици	
Урбан блок 15.4.	**32.45 Ха**
• домување со терц.дејности	0,16
• терцијарен сектор	0,22
• градски гробишта	16,65
• бензинска пумпа	0,21
• зеленило заштитно	13,96
• улици	
Урбан блок 15.5.	**27,11 Ха**
• домување	11,05
• мало стопанство	8,05
• секундарен сектор	3,39
• терцијарен сектор	2,00
• бензинска пумпа	0,55
• хотелиерство	0,17
• улици	
Урбан блок 15.6.	**22,36 Ха**
• домување	2,78
• секундарен сектор	11,76
• мало стопанство	5,54
• терцијарен сектор	1,41
• улици	
Урбан блок 15.7.	**25,11 Ха**
• мало стопанство	11,27
• секундарен сектор	11,11
• терцијарен сектор	1.39
• улици	
УЗ 16. РАЧА	**71,15**
Урбан блок 16.1.	18,56
• домување	10,18

• улици	0,44
Урбан блок 16.2.	31,96
• домување комб.	2,28
• терцијарен сектор	
• зеленило заштитно	
• улици	
• река	0,52
Урбан блок 16.3.	20,63
• домување комб.	0,22
• домување со туризам	17,25
• образование	0,29
• локален центар	0,39
• хотел	0,37
• духовна култура	0,24
• терцијарен сектор	0,07
• зеленило заштитно	0,36
• улици	1,74
УЗ 17. СТУДЕНЧИШТА	**112,09 Ха**
Урбан блок 17.1.	**70,96 Ха**
блато	51,55
наука	1,54
канал Студенчишта	1,75
специјална намена	3,42
рекреација	7,29
улици и пешачки патеки	
Урбан блок 17.2.	**19,38 Ха**
• спорт	16,26
• комунални дејности	0,48
• јавно зеленило	0,85
• улици и пешачки патеки	
Урбан блок 17.3.	**17,30 Ха**
• археолошки локалитет	0,25
• спомен парк	0,04
• државна управа	0,60
• дендролошки парк	1,90
• комунални објекти	0,34
• јавно зеленило	13,22
• улици	0,95
Урбан блок 17.4.	**4.45 Ха**
• домување	3.35
• домување со туризам	0.47
УЗ 18. ЧЕКОШТИНА	**38.95 Ха**
Урбан блок 18.1.	**16,29 Ха**
• домување	13,04
• туризам	0,14

• локален центар и образование • зеленило заштитно • улици	1,59 0.57
Урбан блок 18.2. • домување • спорт и рекреација • зеленило заштитно • улици	**22,66 Ха** 13,47 6.88 0.57

ВКУПНА ПОВРШИНА : 1.286,90 Ха

1.5. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНИТЕ ЗАЕДНИЦИ

УЗ 1 СТАР ГРАД	**69,16**
• домување	• 23,77
• домување со терц. дејности	• 2,05
• образование	• 0,93
• наука	• 0,19
• култура	• 2,48
• духовна култура	• 2,08
• терцијален сектор	• 0,70
• хотелиерство	• 0,65
• градско пазариште	• 1,07
• зеленило јавно	• 22,81
• зеленило заштитно	• 0,08
• рекреација, плажи	• 0,50
• јавен паркинг и катна гаража	• 0,21
• пешачки улици и плоштади,крајбрежје	• 11,64
УЗ 2 ЦЕНТАР	**63,12**
• домување	24,79
• домување со терц. дејности	5,39
• домување со хотелиерство	2,67
• образование	4,37
• социјални грижи	0,46
• култура	0,92
• духовна култура	0,19
• државна администрација	0,94
• здравство	0,44
• хотели	2,12
• примарен сектор	0,06
• терцијарен сектор	1,52
• автобуски терминал 1	0,57
• ПТТ	0,33
• спорт	2,43
зеленило јавно	0,47
зеленило заштитно	1,11
рекреација,плажи	2,46
улици	11,88

УЗ 3 КОШИШТА	**43,53**
• домување	• 32,32
• домување со терц. дејности	• 2,40
• образование	• 0,60
• социјални грижи	• 0,42
• здравство	• 0,31
• духовна култура	• 0,12
• државна администрација	• 0,04
• зеленило јавно	• 1,31
• зеленило заштитно	• 0,48
• улици	• 5,53
УЗ 4 ВОСКА	**99,91**
• домување	• 54,33
• домување со терц. дејности	• 2,15
• образование	• 1,50
• социјални грижи	• 1,10
• локален центар	• 0,40
• духовна култура	• 0,12
• хотелиерство	• 16,67
• зеленило заштитно	• 2,02
• спорт	• 0,73
• рекреација, плажи	• 3,82
• бензинска станица	• 0,83
• река	• 2,93
• улици	• 13,08
УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА	**74,98**
• домување	• 46,16
• домување со терц. дејности	• 2,28
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,42
• локален центар	• 0,21
• хотелиерство	• 0,20
• примарен сектор	• 1,81
• секундарен сектор	• 2,93
• терцијарен сектор	• 9,23
• бензинска станица	• 0,68
• зеленило заштитно	• 1,72
• улици	• 8,37
УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ	**34,22**
• домување	• 27,59
• домување со терц. дејности	• 2,99
• социјални грижи	• 0,14
• духовна култура	• 0,05
• терцијален сектор	• 0,12
• комунален објект	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,10

• улици	• 3,13
УЗ 7 7. НОЕМВРИ	**27,64**
• домување	• 19,87
• домување со терц. дејности	• 2,72
• образование	• 0,54
• државна администрација	• 0,42
• терцијарен сектор	• 0,27
• локален центар	• 0,12
• комунален објект (ЕСМ)	• 0,13
• зеленило заштитно	• 0,15
• улици	• 3,54
УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ	**56,15**
• домување	• 37,81
• домување со терц. дејности	• 2,24
• образование	• 1,47
• социјални грижи	• 0,90
• државна администрација	• 0,58
• терцијарен сектор	• 0,34
• спорт	• 0,75
• комунален објект	• 0,96
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,26
• бензинска станица	• 0,18
• зеленило јавно	• 0,68
• зеленило заштитно	• 8,37
• улици	• 7,91
УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ	**63,50**
• домување	• 34,86
• домување со терц. дејности	• 0,87
• образование	• 1,20
• локален центар	• 0,07
• примарен сектор	• 1,60
• секундарен сектор	• 12,76
• терцијален сектор	• 4,30
• комунален објект	• 0,15
• зеленило заштитно	• 1,13
• улици	• 6,50
УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА	**45,73**
• домување	• 39,66
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,65
• духовна култура	• 0,24
• секундарен сектор	• 0,60
• терцијален сектор	• 1,02
• улици	• 2,59
УЗ 11 ВИДОБИШТА ИЛИНДЕН	**96,26**
• домување	• 70,14

• образование	• 1,40
• социјални грижи	• 1,39
• локален центар	• 0,32
• државна администрација	• 0,54
• примарен сектор	• 1,27
• секундарен сектор	• 4,81
• терцијарен сектор	• 2,08
• автобуски терминал 2	• 2,77
• зеленило јавно	• 0,46
• зеленило заштитно	• 3,38
• река	• 0,37
• улици	• 7,33
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ	**55,92**
• домување	• 41,96
• социјални грижи	• 0,27
• здравство	• 8,57
• локален центар	• 0,13
• терцијарен сектор	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,58
• улици	• 4,31
УЗ 13 ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА	**92,63**
• домување	• 45,48
• домување со терц. дејности	• 6,39
• примарен сектор	• 5,53
• терцијален сектор	• 4,79
• хотел	• 0,05
• специјална намена	• 21,64
• зеленило јавно	• 1,97
• зеленило заштитно	• 0,69
• рекреација	• 0,10
• река	• 1,07
• ЈП Македонија пат	• 0,71
• улици	• 5,21
УЗ 14 РАДОИЦА НОВИЧИЧ	**82,97**
• домување	• 73,34
• образование	• 1,39
• социјални грижи	• 0,84
• духовна култура	• 0,08
• здравство	• 0,06
• локален центар	• 0,26
• терцијален сектор	• 0,19
• река	• 0,33
• улици	• 6,47
УЗ 15 15. КОРПУС	**150,07**
• домување	• 45,05
• домување со терц. дејности	• 1,47

• образование	• 2,75
• локален центар	• 0,30
• примарен сектор	• 1,13
• секундарен сектор	• 38,89
• терцијарен сектор	• 15,68
• градски гробишта	• 16,22
• бензински пумпи	• 0,66
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,55
• зеленило јавно	• 0,36
• зеленило заштитно	• 13,39
• улици	• 13,59
УЗ 16 РАЧА	**63,22**
• домување	• 54,80
• образование	• 0,28
• локален центар	• 0,42
• духовна култура	• 0,21
• хотел	• 0,35
• терцијарен сектор	• 1,32
• зеленило заштитно	• 0,91
• улици	• 4,93
УЗ 17 СТУДЕНЧИШТА	**113,92**
• државна управа	• 0,64
• наука	• 1,69
• култура	• 0,30
• секундарен сектор	• 1,67
• спорт	• 18,51
• комунални објекти	• 0,68
• зеленило јавно	• 17,94
• специјално зеленило Блато	• 56,28
• рекреација	• 2,40
• река	• 3,20
• улици и пешачки патеки	• 10,08

1.6. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНИТЕ ЗАЕДНИЦИ

УЗ 1 СТАР ГРАД	**70.27**
• домување	• 23,77
• домување со терц. дејности	• 2,05
• образование	• 0,93
• наука	• 0,19

• култура	• 2,48
• духовна култура	• 2,08
• терцијален сектор	• 0,70
• хотелиерство	• 0,65
• градско пазариште	• 1,07
• зеленило јавно	• 22,81
• зеленило заштитно	• 0,08
• рекреација, плажи	• 0,50
• јавен паркинг и катна гаража	• 0,21
• пешачки улици и плоштади,крајбрежје	• 11,64
УЗ 2 ЦЕНТАР	**63,12**
домување	24,79
домување со терц. дејности	5,39
домување со хотелиерство	2,67
образование	4,37
социјални грижи	0,46
култура	0,92
духовна култура	0,19
државна администрација	0,94
здравство	0,44
хотели	2,12
примарен сектор	0,06
терцијарен сектор	1,52
автобуски терминал 1	0,57
ПТТ	0,33
спорт	2,43
зеленило јавно	0,47
зеленило заштитно	1,11
рекреација,плажи	2,46
улици	11,88
УЗ 3 КОШИШТА	**43,52**
• домување	• 32,32
• домување со терц. дејности	• 2,40
• образование	• 0,60
• социјални грижи	• 0,42
• здравство	• 0,31
• духовна култура	• 0,12
• државна администрација	• 0,04
• зеленило јавно	• 1,31
• зеленило заштитно	• 0,48
• улици	• 5,53
УЗ 4 ВОСКА	**98.77**
• домување	• 54,33
• домување со терц. дејности	• 2,15
• образование	• 1,50
• социјални грижи	• 1,10
• локален центар	• 0,40
• духовна култура	• 0,12

• хотелиерство	• 16,67
• зеленило заштитно	• 2,02
• спорт	• 0,73
• рекреација, плажи	• 3,82
• бензинска станица	• 0,83
• река	• 2,93
• улици	• 13,08
УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА	**74,97**
• домување	• 46,16
• домување со терц. дејности	• 2,28
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,42
• локален центар	• 0,21
• хотелиерство	• 0,20
• примарен сектор	• 1,81
• секундарен сектор	• 2,93
• терцијарен сектор	• 9,23
• бензинска станица	• 0,68
• зеленило заштитно	• 1,72
• улици	• 8,37
УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ	**34,21**
• домување	• 27,59
• домување со терц. дејности	• 2,99
• социјални грижи	• 0,14
• духовна култура	• 0,05
• терцијален сектор	• 0,12
• комунален објект	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,10
• улици	• 3,13
УЗ 7 7. НОЕМВРИ	**27,92**
• домување	• 19,87
• домување со терц. дејности	• 2,72
• образование	• 0,54
државна администрација	• 0,42
• терцијарен сектор	• 0,27
• локален центар	• 0,12
• комунален објект (ЕСМ)	• 0,13
• зеленило заштитно	• 0,15
• улици	• 3,54
УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ	**56,15**
• домување	• 37,81
• домување со терц. дејности	• 2,24
• образование	• 1,47

• социјални грижи	• 0,90
• државна администрација	• 0,58
• терцијарен сектор	• 0,34
• спорт	• 0,75
• комунален објект	• 0,96
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,26
• бензинска станица	• 0,18
• зеленило јавно	• 0,68
• зеленило заштитно	• 8,37
• улици	• 7,91
УЗ 9 . СЕПТЕМВРИ	**66.34**
• домување	• 34,86
• домување со терц. дејности	• 0,87
• образование	• 1,20
• локален центар	• 0,07
• примарен сектор	• 1,60
• секундарен сектор	• 12,76
• терцијален сектор	• 4,30
• комунален објект	• 0,15
• зеленило заштитно	• 1,13
• улици	• 6,50
УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА	**49.91**
• домување	• 39,66
• образование	• 0,97
• социјални грижи	• 0,65
• духовна култура	• 0,24
• секундарен сектор	• 0,60
• терцијален сектор	• 1,02
• улици	• 2,59
УЗ 11 ВИДОБИШТА ИЛИНДЕН	**98.84**
• домување	• 70,14
• образование	• 1,40
• социјални грижи	• 1,39
• локален центар	• 0,32
државна администрација	• 0,54
• примарен сектор	• 1,27
• секундарен сектор	• 4,81
• терцијарен сектор	• 2,08
• автобуски терминал 2	• 2,77
• зеленило јавно	• 0,46
• зеленило заштитно	• 3,38
• река	• 0,37
• улици	• 7,33
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ	**55,47**
• домување	• 41,96
• социјални грижи	• 0,27

• здравство	• 8,57
• локален центар	• 0,13
• терцијарен сектор	• 0,10
• зеленило заштитно	• 0,58
• улици	• 4,31
УЗ 13 ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА	**82,36**
• домување	• 45,48
• домување со терц. дејности	• 6,39
• примарен сектор	• 5,53
• терцијален сектор	• 4,79
• хотел	• 0,05
• специјална намена	• 21,64
• зеленило јавно	• 1,97
• зеленило заштитно	• 0,69
• рекреација	• 0,10
• река	• 1,07
• ЈП Македонија пат	• 0,71
• улици	• 5,21
УЗ 14 РАДОИЦА НОВИЧИЧ	**86.75**
• домување	• 73,34
• образование	• 1,39
• социјални грижи	• 0,84
• духовна култура	• 0,08
• здравство	• 0,06
• локален центар	• 0,26
• терцијален сектор	• 0,19
• река	• 0,33
• улици	• 6,47
УЗ 15 15. КОРПУС	**159.22**
• домување	• 45,05
• домување со терц. дејности	• 1,47
• образование	• 2,75
• локален центар	• 0,30
• примарен сектор	• 1,13
• секундарен сектор	• 38,89
• терцијарен сектор	• 15,68
• градски гробишта	• 16,22
• бензински пумпи	• 0,66
• ТС 110/0,4 Охрид 2	• 0,55
• зеленило јавно	• 0,36
• зеленило заштитно	• 13,39
• улици	• 13,59
УЗ 16 РАЧА	**71.16**
• домување	• 54,80
• образование	• 0,28
• локален центар	• 0,42

• духовна култура	• 0,21
• хотел	• 0,35
• терцијарен сектор	• 1,32
• зеленило заштитно	• 0,91
• улици	• 4,93
УЗ 17 СТУДЕНЧИШТА	**112.09**
• државна управа	• 0,64
• наука	• 1,69
• култура	• 0,30
• секундарен сектор	• 1,67
• спорт	• 18,51
• комунални објекти	• 0,68
• зеленило јавно	• 17,94
• специјално зеленило Блато	• 56,28
• рекреација	• 2,40
• река	• 3,20
• улици и пешачки патеки	• 10,08
УЗ 18 ЧЕКОШТИНА	**38.95**
• домување	• 0,64
• локален центар и образование	• 1,69
• спорт и рекреација	• 0,30
• заштитнозеленило	• 1,67
• река	• 18,51
• улици и пешачки патеки	• 0,68

1.8. Општествен стандард

1.8.1. Образование

- **Основно образование**

Во Програмските поставки на идниот развој аналитички се утврдени потребите од површини на парцели за објектите од основното образование:

вкупно нови површини: 5,62 Ха + 2,35 Ха = 7,97 Ха
вкупни површини: постојни + нови:
7,22 Ха + 7,97 Ха = 15,19 Ха

Исто така, утврдени се И потребите од изградени површини:

16.854 м2 + 8.218 м2 = 25.072 м2

Вкупниот изграден простор за основното образование се состои од постојниот (19.098 м2) и новиот (25.072 м2) , со вкупна површина од:

19.098 м2 + 25. 072 м2 = 44.170 м2

Доколку се изградат овие површини, ќе се задоволат нормативните условија, но и посебните потреби на сите основни училишта изразени при анкетирањето (спортски дворани, кабинети, слободен уреден простор за спорт, рекреација и настава на отворено).

Основното музичко училиште како училиште со специфична програма нема потреба од нови изградени површини за настава, но има потреба од концертна дворана со површина од околу 200 м2 за која има доволен простор во сопствената локација.

Новите локации за основни училишта предвидени се во следните Урбани заедници: УЗ 4 - Воска, УЗ 5 - Лескаица, УЗ 8 Биљанини Извори, УЗ 9 - 8. Септември , УЗ 11 - Видобишта Илинден и УЗ 15 - 15. Корпус, а постојните се во : УЗ 1 - Стар Град, УЗ 2 - Центар, УЗ 3 - Кошишта, УЗ 7 - 7. Ноември и УЗ 10 - Горна Влашка Мала, УЗ 14 - Радоица Новичич и УЗ 16 - Рача. Урбаните заедници без основно образование се: УЗ 6 - Даме Груев, УЗ 12 - Гоце Делчев и УЗ 13 - Железничка, во кои не постојат погодни површини за таа намена, а основните училишта во соседните Урбани заедници се во поволна близина за учениците од Урбаните заедници без училишта.

Вкупната површина на просторот наменет за основно образование изнесува 152.214 м2 или 15,22 Ха што наполно коинцидира со аналитички пресметаните површини потребни за основното образование..

- **Средно образование**

Новите површини кои се предвидуваат за потребите на средното образование определени се само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини:

површина на вкупни локации - постојна 3,20 Ха
површина на вкупни локации - потребна според утврдените нормативи:
3.263 ученици x 25 м2/ученик = 81.575 м2 или 8,16 Ха

- потребни нови површини на локации за надминување на постојниот дефицит: 8,16 Ха - 3,20 Ха = 4,96 Ха

- изградени површини - постојни = 11.636 м2
- изградени површини - потребни за дополнување на дефицитот = 11.205 м2

Просторната диспозиција на постојните средни училишта не овозможува нивното проширување поради густо изграденото опкружување. Надминување на дефицитот може да се реши само со изградба на ново училиште или со работа во две смени, што сеуште е општа практика во образованието предизвикана од константниот дефицит на училишен простор, во кој случај сите потребни големини ќе се преполоват: за вкупните локации ќе е потребна површина од 4,10 Ха, а за изградените површини 11.550 м2 што е на нивото на денешната состојба.

- **Високо образование**

Вкупната површина на парцелите на институциите од високото образование останува и понатака 0,86 Ха. Своите потреби од нови содржини овие институции ќе ги реализираат во рамките на сопствените парцели.

1.8.2. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид - се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот. Површината на парцелата на комплексот е 16.890 м2 или 1,69 Ха, а изградените површини се околу 5.750 м2

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, ќе ја задржи содржината и постојната површина од 816 м2.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, исто така ја задржува содржината и површината од 1.440 м2.

Вкупната површина наменета за научните дејности во рамките на градот изнесува 19.146 м2 или 1,91 Ха

1.8.3. Здравство

Јавната здравствена установа - Општата болница располага со локација со површина од околу 72.000 м2, а со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата на 85.748 м2 во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за нејзиниот развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Постојниот здравствен дом МАЛАРИЧНА повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника. Диспозицијата на просторот со кој таа располага и вкупната површина (постојната и додадената) ги исполнуваат потребните предусловија да на него се лоцира нов, комплетен поликлинички центар. Предвидената површина на поликлинички центар изнесува 4.300 м2.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравни домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници, а површината за самостојните здравни станици изнесува 1.464 м2.

Градската аптека со површина на локацијата од 580 м2 и државната ветеринарна станица со површина на локацијата од 3023 м2 се исто така дел од мрежата на здравни објекти.

Вкупната површина за здравни објекти во границите на ГУП изнесуваат 95.297 м2 или 9,53 Ха.

1.8.4. Социјална заштита

- **Општествена заштита на деца**

Со оглед дека во границите на градската територија постојните детски установи располагаат со локациите со површина од 22.100 м2, потребната површина за нови локации изнесува:

а. 50.000 м2 - 22.100 м2 = 27.900 м2

Постојната изградена површина изнесува 5.591 м2, а потребната нова изградена површина изнесува:

б. 15.000 м2 - 5.591 м2 = 9.409 м2.

Имајќи ја предвид динамиката на досегашната градба на детски установи и трендот на намалување на бројот на деца вклучени во нив, не е реално да се очекува да во овој планерски период се изградат сите предвидени детски установи, но е потребно да се резервираат предвидените простори за наредниот постпландки период.

Од планираните 16 Урбани заедници само во четири постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори - 2 установи, вкупно 5. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во "домашни условија" - во приватна сопственост и во мали капацитети. Планираниот вкупен број детски установи е 12 со вкупната површина на парцелите од 56.476 м2 или 5,65 Ха, што е незначително поголема површина од аналитички пресметаната од 5,00 Ха.

- **Општествена заштита на стари и хендикепирани лица**

Локацијата за домот за стари лица се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа, со капацитет од 100 лица и површина на парцелата од 3.000 м2 или 0,30 Ха.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица со истата површина и капацитет, односно 4.000 м2 или 0,40 Ха.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1, со вкупна површина од 2.814 м2 или 0,28 Ха.

- **Меѓуопштински центар за социјални грижи;**
- **Хуманитарни организации**

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи располага со вкупна површина на локацијата од 300 м2, а вкупната изградена површина изнесува 175 м2 . Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

Во хуманитарните организации за помош на социјално загрозена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува, со вкупна површина на локации од 735 м2.

Вкупно планираната површина на просторот во границите на градската територија наменет за установи за социјална заштита изнесува 66.080 м2 или 6,60 Ха.

1.8.5. Култура

Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката. Не се предвидуваат површини за нови објекти , а површината на локациите на сите постојни објекти од културата изнесуваат околу 3,70 Ха.

1.8.6. Духовна култура

.Во наредниот период не се очекува градба на некој поголем храм, но можна е градба на мали цркви - задужбини на поединци.

Вкупната површина на локации на Ха сите објекти од областа на духовната култура изнесува 31. 000 м2 или 3,10 5.000 м2.

Површината што ќе ја ангажираат објектите на општествениот стандард по одделни категории до 2012 година е следната:

Содржина	површина (Ха)
Образование	18, 37
Наука	1,88
Здравство	9,38

Социјална заштита	6,60
Култура	3,70
Духовна култура	3,10
Вкупно	**42,77**

1.9. Државна управа; локална самоуправа; правосудство

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа се со доволни површини и соответен комфор и нема потреба од предвидување. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс за езерската полиција на брегот на Студенчишката Река со површина од 5.606 м2. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

Површините за државна управа, правосудство и локална самоуправа изнесуваат 3,16 Ха.

1.10. Стопанство

- **Примарен сектор**

Оранжериите на Градинар се пренаменуваат во мултинаменски простор, а останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот, така што Примарниот стопански сектор ќе располага со 11,40 Ха во границите на опфатот на градот.

Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

- **Секундарен сектор**

Утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање надвор од границите на градската територија. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, во кои дел се за секундарен, а дел за терцијарен стопански сектор.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ке се постигне поголема рационалност на

просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

Вкупната површина за секундарниот стопански сектор во рамките на градската територија изнесува 59,40 Ха

- **Терцијален сектор**

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, интерполирани се содржините од терцијарниот стопански сектор.

Трговски дистрибутивен центар предвиден е во просторот на старите гробишта.
Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија.

Вкупната површина за терцијарниот стопански сектор во рамките на градската територија изнесува 41,66 Ха

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-угостителските. Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

Вкупната површина за хотелиерство и угостителство во рамките на градската територија изнесува 21,64 Ха.

- **Специјална намена**

Во површините за Специјална намена се вбројуваат парцелите и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон. Овој простор останува како резервен простор за иднина, како би оваа површина понатака се пренамени за потребите на Локалната

самоуправа, односно градот (Универзитетски центар, пожарна и слични потреби

1.12. Сообраќајна инфраструктура

Модел на примарната уличната мрежа

Предложениот концепт на долгорочниот развој на уличната мрежа во рамките на урбаниот опфат (границите на ГУП) претставува резултат на извршените истражувања во доменот на:

- геосообраќајната положба на градот во рамките на просторот на Р. Македонија и меѓународното опкружување;
- конкретните сообраќајни врски во рамките на просторниот опфат на општината Охрид;
- функционалната структура на градот и просторна дисперзија на одделни функционални целини, природните услови, конфигурацијата на теренот и друго.

Категоризацијата на уличната мрежа дефинирана со претходниот плански документ е заменета со нова, усогласена со важечкиот закон за патишта (Сл.весник 26 /1996година). Таа е извршена врз основа на следните критериуми:

- критериумите дефинирани со законот, односно меѓусебниот однос на улиците и нивната поврзаност со екстерната патна мрежа (магистрална, регионална и локална);
- почитувањето на континуитетот во досегашното планирање во рамките на опфатот на градот и пошироко
- постојната состојба на уличната мрежа во градот (регулациона ширина и состојбата на коловозната конструкција);
- состојбата на пратечките објекти (бензински пумпи и сервиси), јавниот приградски и градски сообраќај, како и такси превоз.

Категоризацијатра на уличната мрежа во голем број случаи не кореспондира со техничките карактеристики на улиците, но планираните коридори е нужно да се реализираат во наредниот период што е еден од основните услови моделот да функционира како замислена целина.

Системот на **примарната улична мрежа** го сочину ваат:
а. магистрални улици
б. собирни улици
в. сервисни улици

а. Магистрални улици

Магистралните улици во помалите населени места во попречниот профил може да содржат еден коловоз со најмалку по две сообраќајни ленти во насока, со или без разделно зеленило, а крстосниците се во исто ниво, со примена на меѓусебна координирана семафорска сигнализација.

Магистралните улици низ територијата на градот (Булевар Туристичка, Железничка и Бејбунар) формираат затворен прстен во кој се влегува од екстерните сообраќајници: крак на магистралниот пат М-5 (Подмоље-Охрид-Битола и понатака), регионалните патишта Р-420 (Охрид-Струга, стар пат) и Р-501 (Охрид-Св. Наум), а предвидена е и врската со источниот дел од планираниот автопат околу Охридското Езеро. Магистрални улици кои излегуваат од прстенот се: Булевар Св. Стефан кон југ - кој надвор од населените места и туристичките населби преминува во регионален пат Р-501 и 15. Корпус кон север кој надвор од населените места се поврзува со новата траса на магистралата М - 5. Во организацијата на градот имаат и улога на граници помеѓу Урбаните заедници.

Предвидени се пет магистрални улици од кои три се изградени (Булевар Туристичка, Булевар Св. Стефан и 15. Корпус), една е изградена делумно - со половина од планираниот профил и со еден непробиен дел (Железничка) и една треба да се гради (Бејбунар).Профилите на целосно изградените магистрални улици се задржани, профилот на ул. Железничка се планира да биде комплетиран во постојниот дел, а планираното нејзино продолжување кон исток ќе биде со нов профил, ист како кај магистралната ул. Бејбунар, во кој коловозот е со две возни траки од по 3,50 м + 2,50 м за можно подолжно паркирање, вкупно 9,50 м и тротоари од по 3,50 м во кои ќе се одбележи велосипедска патека и ќе се засадат дрвореди.

а.1. МАГИСТРАЛНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

Ознака	Назив	Коловоз	Тротоар	Велосипед. патека	Зеленило средно	Вкупен профил
М - 1	Бул. Туристичка	4x3,75	2x4,50	2x1,80	6,00	32,60
М - 2	Железничка	16.50	2x2,00	-	-	20.50
	Железничка	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 3	Бејбунар	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 4	15. Корпус	12,00	2x1,50	2x3,75	-	22,50
М - 5	Бул. Св. Стефан	2x6,60	2x1,50	-	варij.10,00	варij. j26,20

б. Собирни улици

Собирните улици го дистрибуираат сообраќајот од магистралните улици кон улиците од понизок ранг - сервисни, станбени и станбени пристапи, а воедно представуваат и граници на основните територијално-административните единици - Урбаните заедници. Дел од овие улици се постојни, а поголемиот дел се планирани со поранешните генерални урбанистички планови како колекторски улици, но не се реализирани или не се реализирани со порано планираниот профил. Се настојуваше сите собирни улици да бидат со ист попречен профил: **16,00 м** - коловоз од 9,0 м од кои две возни траки од по 3,25 м, вкупно 6,50 м и една трака од 2,50 м за подолжно паркирање, а во случај на поголема сообраќајна фреквенција можно е да се со помош на соответен сообраќаен режим коловозот од 9,00 м користи и поинаку, тротоари 2 x 3,50м од кои во истото ниво велосипедска трака од по 1,50 м. Во овие тротоари се предвидуваат и дрвореди. Некои од собирните улици од

објективни причини не можат да се изведат со овој профил (Кирил и Методиј, а некои со претходно донесените, а сеуште важечки детални урбанистички планови, се утврдени со поинаков профил.

6.1.СОБИРНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	Назив	Коловоз+зел.	тротоар	вкупно
С - 1	Бул. Македонски Просве.	2x9,00 +2,50	5,50+4,00	30,00
С - 2	7. Ноември	10,50	2x(1,50+4,25)	22,00
С - 3	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
	Пирин Планина	9,00	2x3,50	16,00
	I. Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
	7.Ноември	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
С - 4	Васил Стефоски	9,00	2x3,00	15,00
С - 5	Карпош Војвода	9,00	2x2,00+1,50	14,50
С - 6	Јане Сандански	9,00	3,00+2,25	14,25
С - 7	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
	Марко Цепенков	9,00	2x2,25	13,50
	Момчило Јорданоски	9,00	2x2,25	13,50
	Пирин Планина	9,00	2x2,25	13,50
	Петрино	9,00	2x2,25	13,50
С - 8	Кленоец	7,50	2x2,25	12,00
	Македонска	7,50	2,25	12,00
С - 9	Кирил и Методиј	7,50	2x1,50	10,50
С - 10	Момчило Јорданоски	6,00	2x1,50	9,00
С - 11	Кирил и Методиј	5,50	2x1,50	8,50
С - 12	Улица - пат за Велестово	6,00	2x1,50	9,00

в. Сервисни улици

Оваа категорија на градски сообраќајници има задача да ги поврзеи магистралните и собирните улици со секундарната улична мрежа, која ја чинат станбени улици и пристапи. Едновремено, овие улици ги делат Урбаните заедници на помали делови - Урбани Блокови. Поголемиот дел од сервисните улици се постојни улици, дел од нив се планирани со важечките детални урбанистички планови и како такви реализирани, а во стариот дел на градот сервисните улици се пешачки улици по кои моторниот сообраќај се одвива со посебен режим (Илинденска, Гоце Делчев). Ознаките на сервисните улици во наредната табличка се состојат од : буквата СЕ (сервисна), и две бројки од кои првата го означува бројот на УЗ во која е улицата, а втората бројка е бројот на самата улица.

в.1.СЕРВИСНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

Ознака	назив	коловоз	тротоар	вкупно
СЕ 1.1	Гоце Делчев	пешачка улица	-	6,00
СЕ 1.2.	Илинденска	пешачка улица	-	5,00
СЕ 1.3.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 2.1	Кеј Маршал Тито	10,50	2,50+3,50+4,0	20,50
СЕ 2.2.	Партизанска	9,00	2x4,25	17,50
СЕ 2.3.	Димитар Влахов	8,00	3,50+2,50	14,00
СЕ 2.4.	Јане Сандански	9,00	2,25+1,80	13,05
СЕ 3.1	Гоце Делчев	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 3.2.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 3.3.	Гоце Делчев	7,50	7,50	7,50
СЕ 4.1	Гоце Делчев-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 4.2.	Т. Трајчески	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 4.3.	Распаќе	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 4.4.	Никола Русински	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 5.1	I. Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
СЕ 5.2.	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 5.3.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 5.4.	Хаџи Мустафа	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 6.1	Даме Груев	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 7.1	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 8.1	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
СЕ 8.2.	Ванчо Питошески	8,50	2x1,50	11,50
СЕ 8.3.	Стрелиште	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 9.1.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 9.2.	Егејска	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 10.1.	Марко Несторoски	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 10.2.	Питу Гули	9,00	2x1.5	12.00
СЕ 11.1	I. Мак. ударна бригада	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.2.	Ристо Чадо	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.3.	Бејбунар - крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 12.1.	Сирма Војвода	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 12.2.	Болничка	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 13.1.	Будва	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 13.2.	Прилепска	6,00	2x3,75	13,50
СЕ 14.1	Радоица Новичиќ	6,00	2x3,75	13,50
СЕ 14.2	Радоица Новичиќ-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 14.3	Радоица Новичиќ-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 14.4	Радоица Новичиќ-крак	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 15.1	Мирка Гинова	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 15.2	Александар Турунџе	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 15.3	за Велгошти	7,00	2x(1,50+2,00)	14,00
СЕ 15.4.	Живко Чинго	5,50	2x1,50	8,50
СЕ 16.1.	Рача 1	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 16.2.	Рача 2	5,50	2x1,50	8,50

Сообраќај во мирување - паркиралишта и катни гаражи

Јавните паркиралишта во градското подрачје се со капацитет од околу 1.000 места, а со подолжно паркирање долж улиците покрај 1.000 постојни можно е да се обезбеди место за и уште 2.000 нови. На тој начин се обезбедува простор за паркирање на околу 4.000 моторни возила.

Паркиралишта за тешки товарни возила предвидени се главно при западниот влез во градот, во рамките на приградската населба Чекоштина, со соответно решен сообраќаен пристап до нив.

Катна гаража за 400 возила предвидена е во централното градско подрачје, на економскиот влез во Градското пазариште.

Бензински станици

Предвидениот вкупен број на бензински станици на територијата на градот е 8 со вкупна површина на локациите од 12.609 м2 или 1,26 Ха

Сервиси за поправка на моторни возила ги има во поголем број, дисперзирани се главно по индустриско-сервисните градски зони, но и во станбените зони. Најголемиот сервис е севисот на Галеб, во северниот дел на градот, а површините кои се ангажирани за неговата локација и изградените површини прикажани се во поглавието Секундарен сектор.

1.12.4. ЈП за патишта Македонија - пат, сместено е на влезот во градот од западниот правец и располага со манипулативен простор со натстрешници и гаражи за механизацијата со површина од 7.590 м2 и изграден простор од 500 м2

1.12.5. Транспортни терминали

Автобуски терминал

Автобускиот терминал 1 лоциран во центарот на градот се предвидува да ја задржи својата диспозиција и основната функција - меѓуградски и приградски автобуски сообраќај, а да се дополни со нови содржини - деловни и трговски, со што во центарот на градот ќе се обезбедат нови комерцијални површини.

Автобуски терминал 2 се предвидува во УЗ 11 - Видобишта Илинден, во дел од просторот на неактивните оранжерии . Во него можат да се сместат објектот и пероните за приградскиот и локален автобуски сообраќај, но и дополнителни комерцијални содржини - трговија, сервиси и друго.

Терминалите - постојките на локалниот автобуски сообраќај ќе се распоредат по територијата на градот според автобуските линии планирани од локалното сообраќајно претпријатие.

Терминал за воден сообраќај

Сообраќајот на вода во наредниот период се очекува да стане меѓународен со отворање на бродска линија Охрид - Поградец, или Охрид - Струга - Поградец - Св. Наум, или некоја друга туристичка тура со која би се поврзале најатрактивните туристички пунктови на брегот на езерото. Покрај

бродскиот сообраќај се очекува и зголемување на сообраќај со чамци, со спортски пловила, па дури и со луксузни пловила - јахти. Мора да се инсистира на промена на погонското гориво, бидејќи има негативен ефект во процесот на еутрофикација на Езерото, односно да се постигне заштита на езерските води, дизел - горивото би требало да се замени со електричен или некој друг вид погон (растителни горива), односно да се користат **еколошки мотори**.

Единственото пристаниште на градското крајбрежје денес е градското пристаниште градено пред околу 60 години, во лоша состојба, речиси руинирано. Со неодамна донесениот детален урбанистички план се предвидува неговото значително проширување и збогатување на функциите со цел да представува и државен граничен премин за патници кон и од Албанија, со содржини кои се нужни за обавување на оваа дејност: полиција, царина, патнички агенции и друго. Основната негова функција сепак ќе биде пристан и засолнување на пловни објекти, а секако најатрактивната негова функција е шеталиште со платформа - видиковец на неговиот најистурен дел во езерото. Во неговиот западен дел ќе можат да бидат засолнети 115 чамци, а источниот дел ќе биде простор за пристан на бродови. Градското пристаниште непосредо се поврзува со кејот со кој ќе представува и една функционална целина. Сите докови на пристаништето завршуваат со платформи - видиковци. Источно од градското пристаниште постои обновениот док пред "Палас" поврзан со кејот и тој ќе се користи како дел од плажата. На долгата линија на брегот од пристаништето до Студенчишката река се предвидуваат три поголеми и пет помали пристани - мостиња за кратко пристанување на кајчињата. Завршницата на кејот, просторот до вливот на реката представува. Центарот за спортови на вода чиј составен дел се јахт - клубот со марина со обезбедени 50 везови за јахти и 50 везови за чамци, едрилици и глисери, како и пристан за спортски - веслачки пловни објекти.

Зимовник за пловните објекти предвиден е во проширеното корито на реката каде можат да бидат сместени 650 чамци, а тука ќе се најде место и за три стално укотвени бродови кои ќе се користат како атрактивни хотелско - угостителски објекти. На брегот на реката непосредно до парцелата на Хидробиолошкиот завод изградено е пристаниште со хангар за истражувачкиот брод.

Вкупниот број на везови во целото градско крајбрежје изнесува 1.063 од кои 957 за кајчиња, 50 за јахти и 56 за спортски чамци.

Терминал за воздушен сообраќај

Потребите од воздушниот сообраќај населението и стопанството на Охридско - Струшкиот регион и поширокиот простор на Западна Македонија ги остваруваат преку Аеродромот Охрид. Овој аеродром технички и функционално е приспособен за прием на сите видови авиони, а неговиот капацитет е далеку над денешната искористеност. Истиот се користи од патниците од целиот југо-западен регион на Република.

Коридорот во кој е поставен аеродромот со својата целокупна инфраструктура е помеѓу градовите Охрид и Струга и представува едновремено и фактор на ограничување и фактор на интегрирање на двата града, поради што заслужува особен третман.

Главниот терминал на авиосообраќајот лоциран е во центарот на градот во рамките на терминалот за автобуски сообраќај, а претставништвата на агенциите на туроператорите во центарот на градот и во аеродромската зграда.

Терминал за железнички сообраќај

Концепцијата за развој на железничкиот систем се базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничка мрежа на Република Македонија со соодветни мрежина Реп ублика Бугарија и Република Албанија.
Планирано е во овој дел да поминува трасата на магистралната железничка линија од меѓународен карактер АЛ – Струга-Кичево-Скопје

1.13. Комунална инфраструктура

1.13.1. Водоснабдување

Напомена: Сегментот Воснабдување во овој ГУП базира врз Главниот проект за водоснабдување на Охрид и Струга кој е во тек на реализација од страна на МЈП ПРОАКВА - Охрид и Струга

Во Главниот проект за водоснабдувањена Охрид предвидени се низа мерки со кои ќе се рехабилитира целиот водоснабдителен систем - од изворишта и резервоарите до цевководите со цел да се отклонат недостатоците вооени во постојниот систем. Во однос на водоснабдувањето градот е поделен на три зони: источна страна, западна страна и градска мрежа. во секоја од зоните предвидени се и во тек на реализација се следните зафати:

Источна страна на Охрид

- Рехабилитација на изворите Летница
- Конструкција на нова каптажа кај Летница
- Замена на сите азбест-цементни цевководи од изворите до резервоарот Рамне
- Нов цевковод од хидроцентралата Рамне до резервоарот Студенчишта
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1.000 м3 кај Студенчишта на кота 753,5 мнв
- Сите придружни цевководи помеѓу постоечкиот и новиот резервоар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 600 мм, од новиот резервоар до дистрибутивната мрежа;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 400 мм, од постојниот резервоар Студенчишта до новоформираната средна зона;
- Менување на цевководите помеѓу постојните пумпни станици на Студенчишта, бунарите Студенчишта и постојниот резервоар

Студенчишта со цел да се овозможи водата да се пумпа во резервоарот, а да се прекине со пумпање на водата директно во мрежа
- Бушење на еден нов бунар во областа Бејбунар;
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м3 со цел да се снабдува населбата Бејбунар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 100 мм, од хидроцентралата Рамне до резервоарот Бејбунар;

Западна страна на Охрид

Бушење на два нови бунари во областа Орман
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1 000 м3 кај Орман
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 200 мм, од бунарите до новиот резервоар од 1 000 м3 кај Орман ;

Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м3 и бустер пумпи со цел да се снабдува населбата Чекоштина;

Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 350 мм, од резервоарот Орман до градската дистрибутивна мрежа, кај раскрсницата на улиците Туристичка, Железничка и патот за Струга;

Градска мрежа
- Замена на азбест-цементни, PVC и поцинкувани цевки во должина од приближно 17 км;
- Зонирање на мрежата во три посебни зони: ниска, средна и висока; Намалување на притисокот во ниската зона;
- Конструкција на прстенест цевковод во мрежата;

Побарувачката за вода за пиење

Проценката за идната побарувачка за вода за жителите, туристите, индустријата комерцијалата и институционалните потрошувачи во градот и селата поврзани во заедничкиот систем се базира врз сниманите податоци за потрошувачка од 1999 година и проценката на потрошувачката во населбите со викенд-станови;

Проекција на побарувачката на вода извршена е за период до 2025 година, а за потребите на овој ГУП ќе се презентираат прогнозите за 2015 година:

- побарувачка на населението на градот Охрид 180 до 265 литри/ден
- побарувачка на населението на селата 128 литри/ден
- побарувачка на населението на викенд-станови 265 литри/ден
- побарувачка на гости на хотели и кампови 60 до 400 литри/ден
- комерцијална побарувачка (мали фирми и бизниси) од 13.708 м3/месечно
- индустриска побарувачка од 55.000 м3/месечно

Вкупно потребните количества на водата за снабдување на Охридскиот регион се големи, а за нивното обезбедување нужно е да се реализираат

основните поставки на Главниот проект за водоснабдување. Од големо значение е чување на водните ресурси и нивната заштита од неконтролирана урбанизација како најагресивен загрозувач на истите.

Еколошка заштита на Охридското Езеро - канализација

Напомена: Сегментот Канализација во овој ГУП базира врз проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА финансиран од владата на Република Германија, а чија реализација од страна на МЈП ПРОАКВА ОХРИД И СТРУГА Е во тек.

Фекална канализација

Основниот концепт на главниот колекторски систем е да ја насочува отпадната вода до централната прочистителна станица - според студијата за изведување изготвена во 1977 година. Овој концепт предвидува источниот и западниот колекторски систем да ја насочува отпадната вода до прочистителна станица во Враништа. Предвидено е отпадната вода да се собира од сите населби во регионот, како и од индустриските капацитети кои се директни загадувачи на езерото испуштајќи ја отпадната вода во него. Пред да се влева во Црн Дрим собраната отпадна вода треба да се третира според одредени параметри.

Примарната цел на овој проект е собирање на отпадните води од градовите, селските населби и туристичките локалитети што се наоѓаат околу Охридското Езеро, нивното пренесување и третирање во прочистителна станица во Враништа. За да се оствари истото, потребно е да се извршат следните зафати:

- Проширување на канализационата мрежа со цел да се опфатат селата на западниот брег на езерото;
- Проширување / рехабилитација на канализационата мрежа во Охрид
- Раздвојување на фекалната и атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на фекалната канализациона мрежа во Струга;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Модернизација/ проширување на Прочистителната станица во Враништа;

И покрај големата должина на изведената сепарациона мрежа, потребно е нејзиното целосно сепарирање - изведба, односно реконструкција на мрежата во околина на ул. Абас Емин, проширување на деталната мрежата во УЗ Центар, зафаќање на отпадните води од Болничкиот комплекс, пренасочување од ул. Питу Гули, Марко Цепенков, Даме Груев, дооформување на деталните мрежи во УЗ 15. Корпус, Радоица Новичич и др.

Основите поставени со Проектот за заштита на Охридското Езеро даваат можности за сите овие активности. Како материјал за проширување на мрежата да се употребува PVC и полиетиленски цевки. Да се одбегнува употребата на азбестни цевки.

Атмосферска канализација

Проектираниот пристап на системот за атмосферска канализација во овој проект е од аспект на потребата да се обезбеди еколошки безбедно и економски оправдано депонирање на собраната атмосферска вода. Исто така се однесува и на потребата за одвојување на истата од фекалната канализација каде е тоа можно.

Приливот на атмосферската вода е пресметан врз основ на факторите кои произлегуваат од состојбата на теренот. Неговиот интензитет се утврдува како двегодишна веројатност на 10 минутен дожд со интензитет од 120 l/s/ha.

Основата за решавање на проблемот на атмосферските води останува ист: како реципиент и понатака останува Охридското Езеро. Западниот дел од градот атмосферските води ќе ги одведува преку затворени канали што одат по течението на реката Грашница и нејзините краци - по улиците Аџи Мустафа, Бистрица, Јабланица и Пере Тошев, а источниот дел од градот преку цевководите по Булеварот Туристичка и влезовите во Езерото по улиците Македонски просветители, Први Мај, Јане Сандански и Булевар АСНОМ. Како најприоритетна следна активност е проширувањето на собирниот цевковод по ул. Абас Емин, Пирин Планина и Болничкиот комплекс.

Основнитите потези од проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА се реализирани, но треба да се довршат.

Со цел да се избегне транспортот на значителни количества на атмосферска вода (во ранг од 1,5 м3/s) низ главните улици на централното градско подрачје, вдолж Булеварот Туристичка проектиран е цевковод како главен колектор на реонот помеѓу Туристичка и северниот дренажен канал. Кај соответни локации блиску до канализационите линии проектирани се преливни комори кои ќе го собираат ударното количество дождовна вода и седимент во одводните канали. Со ова ќе се осигура сепарирање на иницијалното количество нечиста вода од површината, нејзин транспорт и третирање во прочистителната станица во Враништа. Имајќи пред вид дека повеќето од малите улици немаат тротоари, може да се очекуваат преголеми количества на крупен песок во дренажниот систем, поради што се наложува често чистење на системот, понекогаш и после секое поголемо невреме.

Во согласност со набележаните цели на Проектот, постојната одводна цевка од ф 150 мм на Булеварот Туристичка се заменува со 1 000 мм главна дренажна цевка, со што се овозможува потребното празнење на реонот помеѓуТуристичка и северниот дренажен канал.

Во централното градско подрачје и Стариот Град главниот дренажен колектор е на ул. Македонски Просветители е поранешниот фекален колектор од кој се одстранети сите приклучоци кои се спроведени во нов изграден фекален колектор, а за потребите на Стариот дел на градот на другата страна на оваа улица изграден е нов дренажен колектор од кој собраната вода ќе се излива во езерото. Постоечката 500 мм канализациона линија долж кејот ја прима загадената вода и ја испушта во главниот колектор кој оди во прифатната станица Охрид 1.

Особено важна е сепарацијата на отпадните води од колекторот по Кејот по кои треба да се зафаќаат првите атмосферски води кои треба да се третираат како загадени отпадни води, т.е.потегот пристаниште – Студенчишки канал. Досегашниот колектор за фекални води се напушта со новата концепција и понатака предвидено е да служи како реципиент на зафаќање на загадени атмосверски води, кои по прекинот на дождот ќе се препумпува во постојната фекална канализација. На останатиот дел ќе истекува во Езерото како што е предвидено со планот преку постојните природни водотеци како што е и досега. Колекторскиот систем за заштита на Охридското Езеро е исклучиво наменет и така димензиониран да ги зафаќа отпадните индустриски води и фекалните отпадни води.

Материјалот за изведба на мрежата да биде современ, атестиран - PVC и полиетилен.

Неопходен предуслов за успешна реализација на ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА е подигање на свеста на граѓаните како главни корисници, но и загадувачи на Системот.

1.13.3. Површински водотеци

На територијата на градот Охрид постојат три реки со стален проток на вода: реката Даљан (Коселска Река), реката Грашница (Летница, Сушица), Студенчишката Река и поројот Рача.

Реката Даљан е најголема од нив, има поголемо количество на вода и подолг речен ток. Таа извира под Плаќенската Планина и по должината на својот тек носи имиња на населените места покрај кои протечува - Свинишка Река, Опеничка Река, Коселска Река и пред вливот во Охридското Езеро - Даљан. Таа е поројна река. Пороите од сливот толку и го насипуваат коритото со наноси што постојано го издигаат, така што станало сосема плитко, па при голем водостој се случуваат и поплави во атарите на селата каде поминува. Заштитата на коритото се врши со опсежни мерки во кои доминира пошумувањето на ерозивните површини од кои се свлекува материјалот, но директните заштитни мерки - регулацијата на реката Даљан, особено

нејзиното корито низ територијата на градот, сеуште не се планирани. Дотолку повеќе што таа по целото свое течение низ територијата на градот представува и граница на урбаниот опфат, што наложува преземање на конкретни мерки за заштита на крајбрежните простори. Со оглед на фактот што не постои техничка документација за регулација на Даљан, во овој ГУП ќе се предвиди ширината на коридорот низ кој треба да помине регулираното корито.

Со цел да се заштити територијата на градот од опасноста која представуваат нерегулираните водотеци кои минуваат низ неа, а особено од реката Летница - Грашница, нужно се наметнува нивната регулација. Овој проблем согледан е пред повеќе години и од страна на меродавните институции превземени се соответни активности - проектирање на техничката документација како основ за изведување на хидротехнички зафати на регилирањето. Оваа техничка документација базирана е врз ОУП за Охрид од 1973 година според кој реката Летница како потенцијално најагресивна се предвидува да добие ново корито и наместо во Охридското Езеро да се влива во реката Даљан во близина на населеното место Орман. На тој начин сите краци на оваа река кои поминуваат низ територијата на градот би се елиминирале, а нивното корито би се искористило за други урбани содржини. Регулираното корито на Летница низ градската територија се предвидува да биде армирано-бетонско со два профили со вкупна ширина од 6,40 и 7,40 м, а надвор од градската територија профилот е 26,80 м, комбиниран од зидани страници и монтажно армирано-бетонско корито. Сите профили се предвидени за мали (летни) води и за големи (пролетни) води. Покрај јужното корито на реката надвор од градот се предвидува заштитен насип со колски пат.
Регулацијата на поројот Рача извршена е во 60-тите години на XX век и тоа во долниот тек и во главните корита - во двата крака, како и во активните притоки. Објектите предвидени во главните корита и притоките имаат за цел да ја намалат поројноста, а предвидената кинета во долниот тек да го заштити регионалниот пат и обработливото земјиште од пороен нанос. Кинетата - коритото е од ломен камен зидан во цементен малтер.

1.13.4. Електроенергетски системи

Во електроенергетиката дефинирани се следните цели на развојот:

- усогласување на стопанскиот развој со развојот на електропреносната мрежа на градот врз основа на реални енергетски и финансиски можности;
- преструктуирање на стопанството на производни процеси и технологии кои обезбедуваат ист стопански производ со помала потрошувачка на елетрична енергија
- подобрување на квалитетот и доверливоста на работата на електроенергетската мрежа преку зајакнување на интерконективните врски;
- комплементираност и временско ускладување на градбата на електроенергетската мрежа со супраструктурата;

- урамнотежување на потрошувачката и дистрибуцијата на електричната енергија во сите делови од градот;
- рационално и оптимално искористување на електроенергетската мрежа;
- ускладување на развојот на електроенергетскиот систем на градот со вкупниот електроенергетски систем на Македонија.

Планирана потрошувачка

За определување на идната потрошувачка на електрична енергија анализирани се податоци за потрошувачката на електрична енергија во изминатите 12 години. При математичкото моделирање на потрошувачката како независно променливата величина е прогнозата на населението во Охрид до 2012 година.

Планирана потрошувачка на електрична енергија во општина Охрид:

година	вк. потрошувачка GWh	висок напон GWh	низок напон GWh
2000	170,42818	28,044606	142,383574
2012	383,4633	63,1003	320,3630

За планскиот период 2000-2012 година потрошувачката на ниво на општина Охрид ќе ги има следните атрибути:

вкупната потрошувачка на електрична енергија е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на висок напон е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на низок напон е поголема за 2,24 пати.

Паралелно, планирано е зголемување и на ангажираните (максимални) моќности на ниво на општината во период до 2012 година.

Планирана ангажирана моќност во општината:

година	2000	2010	
ангажирана (максимална) моќност (MW)	42	66	

Со предвидениот пораст на потрошувачката на електрична енергија и инсталирани моќности се планира и зголемување на специфичната потрошувачка на електрична ебергија на домаќинство и жител.

Електро преносна дистрибутивна мрежа

Развојот на електропреносната мрежа треба да го прати вкупниот планиран развој на потрошувачката на електрична енергија. Планирани се следните измени во електродистрибутивниот систем:

- Трафостаници 110 KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС

- Трафостаници 35 KV KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС
- Трафостаници 10/0,4 KB - се предвидува изградба на нови трафостаници
- Електроводови 110 KV и 35 KV - се предвидува само реконструкција
- Електроводови 10 KV - се планира изградба на нови водови, реконструкција на старите (замена на воздушни со кабловски) и замена на стари кабловски врски помеѓу

Телекомуникациски системи и кабловска телевизија

Согласно генералната определба на ниво на државата, развојните потреби и материјалните можности најновите техничко - технолошки достигнувања ќе бидат непосредно применети во телекомуникациониот систем и кабловската телевизија.

Заради намалување на прекините во ТТ сообраќајот во идниот период предвидена е изградба на кабловска ТФ мрежа како замена за постојната воздушна ТФ мрежа.

За наредните 10 години не е предвидена изградба на истурен степен во градот Охрид.

Гасоводен систем

Во реализација на мрежата на гасоводниот систем на Република Македонија, се предвидува и магистрален гасовод кој ќе ги опфаќа јужните делови на Републиката и преку Струмица, Кавадарци, Прилеп, Охрид и Струга ќе се поврзи со соседна Албанија.
За идниот период планиран е и Балкански навтовод – продуктовод Бургас – Драч кој ќе поминува низ Крива Паланка, Куманово, Скопје, Велес, Прилеп, Битола, Ресен, Охрид и Струга.

1.13.7. Пазари

Главното градско пазариште сместено на поволна локација во центарот на градот и понатака ќе ја задржи истата позиција и граници. Локални пазари се планираат по Урбаните заедници подалеку од центарот на градот: УЗ 1 Видобишта, УЗ 2 Воска, УЗ 9 Радоица Новичич, УЗ 12 - 15. Корпус и УЗ 13 Железничка. Главното градско пазариште е конципирано и уредено по принципите на современата трговија: се состои од зелениот пазар во наткриени продажни боксови или на отворено и од затворениот продажен простор за млечни и месни производи, колонијал и друга стока. Пешачките пристапи кон пазариштето обезбедени се од повеќе правци, а економски пристап за возилата за снабдување е само еден, а до него е јавниот паркинг над кој се предлага катна гаража за околу 200 возила. Површината на пазариштето останува на постојните 1,08 Ха.

Трговски дистрибутивен центар или кванташки пазар на големо се задржува на просторот на старите градски гробишта. Местоположбата, приодите и големината се квалитети со кои се одликува овој простор во функцијата што денес ја има, но потребни се соответни интервенции за да се формира современ центар за продажба на големо во кој ќе се обезбедат услови за продажба или времено складирање на производите кои ќе се продаваат во овој Центар. Површината на локацијата на овој Центар изнезува 1,58 Ха, но е вклучена во вкупните површини на терцијарниот стопански сектор.

Локалните пазаришта по центрите на Урбаните заедници не се замислени во класична форма - тие ќе се организираат во одредени периоди на денот на уредени, отворени простори , кои после тоа ќе функционираат како простори за одмор и рекреација. Вакво функционирање подразбира добра санитарно - комунална организираност на службите кои ќе стопанисуваат со локалните пазарчиња. Нивните површини внесени се во пешачките сообраќајни површини и не се прикажуваат во површините на пазариштата.

1.13.8. Гробишта

Градските гробишта лоцирани се во северниот дел на градската територија. Местоположбата на гробиштата во однос на станбените делови на градот е поволна, дистанците се лесно совладливи дури и за пешаци, а обезбедени се и доволни површини за санитарното заштитно зеленило. Гробиштата се користат од сите конфесии од христијанската и исламската вероисповед. Површината потребна за планираниот број жители се формира според нормативот 4,0 м2 површина / жител, што значи дека за 44.500 жители во 2012 година ќе бидат потребни:

44.500 жители x 4 м2/жител = 178 000 м2

Постојната површина од 12,11 Ха не ги задоволува минималните стандарди , поради што за градските гробишта се определува нова површина кон исток, се до постојниот локален пат кој ќе представува источна граница на комплексот, со што површина на градските гробишта ќе изнесува 162.160 м2, а вклучувајќи ја површината на заштитниот појас помеѓу гробиштата и магистралната улица Железничка од 13.578 м2 се добива вкупна површина од 175.318 м2 или 1,75 Ха која ќе ги задоволи потребите на градот до крајот на планерскиот период, но е потребно да се резервираат површините кон исток за наредниот развоен период.

1.13.9. Евакуација на сметот

Анализата на погодноста покажува дека локацијата Буково како сегашна општинска депонија на смет е поволна. Со цел да се оствари безбедно депонирање на сметот потребно е локацијата задолжително да се уреди и соответно опреми, да се применува стандардната постапка за санитарно депонирање која се состои од компактирање на отпадот, дневно прекривање, евакуација на атмосферските води, филтратот од телото на депонијата и отпадните гасови кои се резултат на анаеробното

разградување на органските материи и како најважно - рекултивација на завршните слоеви.

Трајното решавање на евакуацијата на сметот од целиот регион ќе уследи со реализацијата на планските поставки на Просторниот план на Република Македонија според кои се предвидуваат регионални санитарни депонии по опретивни гравитациони зони. Во Охридско-Струшката оперативна гравитациона зона се опфатени општините Охрид, Струга, Белчишта, Косел, Мешеишта, Луково, Делогожда, Велешта, Лабуништа и Вевчани, а за неа се определува поширока зона на меѓата меѓу општините Струга и Велешта, покрај патот Р - 418. Во исто време да се рекултивираат неуредените концентрирани депонии во месноста Буково и Струшката депонија што е изложена на јаки ветрови.

Во секоја зона ќе функционира системот за прибирање, селекција, предтретман,евиденција и декларација на составот, количините, тренспортот, манипулацијата и депонирањето на една санитарна депонија за инертен цврст и делумно штетен отпад.
Депонијата за градежниот отпад - шут и друг габаритен отпад определена е во локалитетот Габавци и нужно е целосно да се уреди. Таа е оддалечена 3 км од границата на градот, сместена е во природна увала со поволни природни карактеристики, а до неа треба да се изгради прописна сообраќајница.

2. ПАРАМЕТРИ ЗА УРЕДУВАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

2.1. Уредување на градот по Урбани заедници и урбани блокови

Изготвениот Генерален урбанистички план - ГУП за градот Охрид, е основен плански документ со кој се определени границите на вкупниот опфат на градот и границите на основната територијална поделба на Урбани заедници и урбани блокови.

Во Урбаните заедници, односно во Урбаните блокови извршено е зонирање според содржините во просторот, основната намен, а домувањето и сите содржини што го пратат, општествениот сектор, јавните функции, стопанството, зеленилото, спортот и рекреацијата, сообраќајот и другите инфраструктурни системи (Графички приказ 02). Биланснитe показатели во него содржат податоци за површините и намените, показатели за инфраструктурата и параметри за уредување на просторот на урбаните блокови согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање и уредување на просторот (Сл.весник бр. 51/2005).

Графичките прикази и биланснитe показатели го почитуваат и се изработени на основа Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот и проектирање на објекти (2/2002 И 50/2003). Со него се дадени параметрите за организацијата на просторот, односите помеѓу содржините, карактеристиките на поднебјето и традицијата и спецификите на културното и градителско наследство.

Изготвениот Генерален урбанистички план за градот Охрид е основа за изработка на плановите од пониско ниво - Детални урбанистички планови за Урбани заедници од УЗ 1 до УЗ 17, односно Урбаните блокови од УБ 1 до УБ 67. Тој ги определува границите на градската територија, Урбаните заедници и урбаните блокови главно по природните граници (брегот на езерото и водотеците), сообраќајниците и во некои случаи по границите на катастарските парцели. Условите за градба ќе ги определува ПЕ на Министерството за транспорт и врски врз основа на усвоениот ГУП, за изградба, доградба, надградба и реконструкција и изведување на други работи во рамките на урбаните блокови, со изработка на Детални урбанистички планови за урбаните блокови.

Генералниот урбанистички план, како план од пониско ниво усогласен е со Просторниот план на Р. Македонија.

2.2. Основни параметри за уредување на просторот

- Со **регулационата линија** се разграничува земјиштето на урбаниот модул за определена намена, односно подрачјето за градење (урбанистички парцели) од земјиштето наменето за општ интерес (јавни, сообраќајни и други површини).

- Со **градежната линија** се ограничува површината за градба на објекти во рамките на урбанистичка парцела и се назначува растојанието од регулационата линија (главна надворешна градежна линија), односно од границата на парцелата (помошни внатрешни градежни линии). Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, дистанцата помеѓу градежните линии и работ на коловозот е во зависност од рангот на улицата и начинит на градбата, при што при урбаната обнова вредностите се значително помали:

  кај магистралните улици 20,00 м. (5,00 м)
  кај собирните улици 15,00 м. (3,00 м)
  кај сервисните улици 10,00 м. (3,00 м)

- Параметрите во однос на **процентот на изграденост,** како и на **коефициентот на искористување на земјиштето** се во рамките на предвидените со Правилникот, а посебни параметри за урбанистичките парцели ќе бидат предмет на поконкретни показатели на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект, според архитектонско-урбанистичката концепција на решението.
- **Висините на објектите** наменети за домување да бидат примерени на големината на градот, на традицијата во градењето објекти при што се почитувале правата на секој објект на визура и инсолација (према Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот).
- **2.3. Параметри за уредување на просторот определен за домување**

- Во целото крајбрежје предвидени се потези домување со хотелиерство , со што се реализира една од насоките на Програмата за изработка на овој План ;
- Во зоните со доминантна содржина домување покрај улиците предвидени се потези - мешовито домување со комерцијални (терцијални) содржини ;
- Во зоните со доминантна содржина домување се предвидуваат комерцијални содржини, рекреативни содржини, како и сл.содржини што го пратат домувањето и ре во склоп на урбанистичките парцели или во посебни парцели, како самостојни објекти при реализацијата на ГУП Охрид, односно при уредување на просторот при изработка на Деталните урбанистички планови, иако не се во обележаните зони под услов да се почитуваат мерките за заштита на окружувањето

2.4. Параметри за уредување на просторот определен за општествен стандард

- Сите содржини од областа на општествениот стандард програмирани се врз база на стандардите пропишани за секоја содржина поединечно. Зоните определени за вие содржини нужно е да се резервираат за наредните плански периоди доколку нивната реализација не е можна до крајот на овој плански период;

2.5. Параметри за уредување на просторот определен за стопанство

- Зони со терцијарни - комерцијални содржини предвидени се главно долж магистралните улици и во зоните со секундарни стопански содржини - во контактните зони долж улиците
- Во постојните зоните за секундарно стопанство интерполирани се зони за терцијарно стопанство. Нови зони за секундарно стопанство определени се во северниот дел на градот, при што се почитувани мерките за заќштита на животната средина.

2.6. Параметри за уредување на просторот определен за спорт и рекреација

- спортскиот центар Билјанини Извори да се интегрира со планираниот спортски центар за водни спортови на брегот на Езерото - на вливот на Студенчишката Река во еден голем спортски комплекс наменет за сите видови корисници, од најпознатите светски спортски репрезентации и клубови до аматери, деца, младинци и возрасни;
- во рамките на овој Центар да се предвидат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: хотели, трговски и угостителски локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;

2.7. Параметри за уредување на просторот определен за сообраќај и сообраќајна инфраструктура

- Сите нови улици од примарната градска мрежа да се реализираат согласно на профилите предвидени со овој План, а постојните при нивната реконструкција да се прилагодат на овие профили во максимално можна мерка. На тој начин ќе се обезбеди подолжно паркирање за голем број возила, но едновремено и можност за формирање дрвореди и велосипедски патеки предвидени во тротоарите на улиците;

2.8. Мерки за заштита на животна средина

- При оформување на содржините во рамките на локалитетот се применуваат соодветни **мерки за заштита на елементите на животната средина,** главно преку оформувањето на зелените површини, а поконкретно разработени на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект.
- Горенаведените параметри укажуваат на дозволена изграденост во Урбаните блокови што овозможуваат уредување на просторот со партерни елементи, урбана опрема, богати зелени површини, паркирање и друго.
- Со цел да се спречат **архитектонските бариери** при движење на инвалидизирани лица се предвидува пред секоја денивелација на тротоарите, пешачките патеки, партерите, како и влезовите во јавните и објектите за домување, да се постават рампи за движење на инвалидски колички и посебни возила.
- Настанатите општествено - политички и економски промени во периодот после 1990 година ја наметнаа потребата од измени во областа на **одбраната и засолнувањето**. Донесените законски и подзаконски акти со кои начелно се регулира проблематиката на засолништата во "Република Македонија се:
  -Законот за одбрана (Сл.весник на РМ бр. 8/93);
  -Уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 81/92);
  -Правилникот за определување на висината на средствата потребни за изградба на засолништа и начинот и рокот на плаќањето односно враќањето на овие средства (посебен Сл.весник на РМ бр. 11/93);
  -Уредба за изменување на уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 12/98), со која во уредбата од (Сл.весник на РМ бр. 81/92) во член 2 алинеа 1, ги дава критериумите за обезбедување со објекти за засолнување. За заштита од воени разурнувања ќе се применуваат мерки согласно претходно наведените закони и уредби.

По однос на **заштита од природни непогоди**, објектите треба да се изградат согласно важечките технички прописи од соодветните области.

По однос на **технолошките непогоди**, треба да бидат превземни сите мерки за заштита со изработката на проектите и примената на соодветната технологија.

- Согласно член 9 од **Законот за заштита од пожари** (Сл.весник на РМ бр. 43/86), во процесот на просторно и урбанистичко планирање и проектирање се води сметка за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појава на пожари. Согласно кон изнесеното предвидени се следните Плански мерки за заштита од пожар:
  -Сообраќајното решение и начинот на кој треба да се предвиди изграба на
  објектите треба да овозможи пристап на противпожарно возило од повеќе страни.

Сообраќајниците се со доволна ширина и со задоволувачки осовински

притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарни
возила.

- Во Охрид се наоѓа противпожарна единица која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар. Времето кое е потребно за пристигнување на противпожарното возило е најмногу 10 минути до секој објект во рамките на опфатот на градот.
- Со Планот за водоводна инфраструктура -дел од овој ГУП - предвидена е мрежа на надземни и подземни пожарни хидранти за снабдување на противпожарните возила со вода за гасење на пожар.

3. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИ НА ГРАДОТ ВО ПЛАНИРАНИ ГРАНИЦИ

Содржина	Површина Ха	Учество %
Домување	**703,73**	**57,09**
• **Домување**	670,10	
• **Домување со терцијални дејности**	30,96	
• **Домување со хотелиерство**	2,67	
Општествен стандард	**45,26**	**3,67**
• **Образование**	18,37	
• **Наука**	1,88	
• **Здравство**	9,38	
• **Социјална заштита**	6,60	
• **Култура**	3,70	
• **Духовна култура**	3,10	
• **Локален центар**	2,23	
Државна управа, правосудство Локална самоуправа	**3,16**	**0,26**
Стопанство	**155,80**	**12,64**
• **Примарен сектор**	11,40	
• **Секундарен сектор**	59,40	
• **Терцијарен сектор**	41,66	
• **Хотелиерство, угостителство**	21,70	
• **Специјална намена**	21,64	
Зеленило, спорт и рекреација	**163,00**	**13,22**
• **зеленило**	132,04	
- специјално зеленило-Блато	56,28	
- зеленило јавно	43,57	
- зеленило заштитно	32,19	
• **спорт**	21,67	
• **рекреација**	9,28	
Сообраќај и сообраќајна инфраструктура	**132,70**	**10,77**
• **улици и тротоари**	104,37	
• **пешачки улици и плоштади**	21,72	
• **паркиралиште и катна гаража**	0,21	
• **автобуски терминали**	3,34	

• **бензински станици**	2,35	
• **ЈП за патишта Македонија-пат**	0,71	
Комунална инфраструктура	**28,85**	**2,34**
• **комунални дејности** • **градско пазариште** • **градски гробишта**	1,89 1,07 16,22	
• **водовод и канализација**	1,20	
• **електро системи**	0,94	
• **комуникацијски системи**	0,33	
• **реки**	7,20	
ВКУПНО	**1.286.90**	**100,00**

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПЛАНОТ

Вкупна површина на опфатот 1286.90 Ха
Вкупен планиран број на жители: 44.500
Вкупен планиран број на станови : 18.720
Вкупна планирана станбена површина: 1.453.548 м2
Просечна површина по стан: 77,73 м2/стан
Просечна станбена површина по жител: 32,66 м2/жител
Бруто густина на домување: 34.49 ж/Ха
Нето густина на домување: 63,27 ж/Ха

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Одделение за просторно и урбанистичко планирање,
управување со градежно земјиште и недвижен имот
на општината

Број: 19-3896/3 од 25.03.2026 год.

ДУП за 10-та Урбана Единица – Охрид

Одлука бр: бр.08-146/1 од 29.01.1987 год.

Мерка: 1: 500

Графички дел:

• Извод од ДУП за 11-та Урбана Единица МЗ „Видобишта“ - Охрид за изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 Опфат 1 -Општина Охрид.

ЖИТО МАКЕДОНИЈА ПОГОН ОХРИД - П и П+2

Текстуален дел:

• Копија од одредбите за примена на планот.

Изготвил:
Виш.соработник
Софија Стошиќ Сметеновска, диа

Контролирал:
Раководител на одделение
Татјана Стојческа,диа

Одобрил :
Помошник раководител на Сектор,
Кирил Илоски,диа

Градоначалник
Кирил Пецаков

R-1:2500

„ГРАДИНАР"

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 ОПФАТ 1

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА АУП за ГП 2 на КП 4016/2 и др. КО Охрид 4 МЗ Видовишта, 11та УЕ

Одредби за примена на планот за реализација на М.З. "Видобита"-Охрид

4) Одредби за организација на станбената единица

1. Границите на М.З. "Видобита" се одредени со регулационите линии на околните сообраќајници од примарната градска мрежа.
   Од северозападната страна е патот Охрид-Велгошти (ул "Македонска бригада), од североисточната страна е Видобишка река (река Сушица), од источна и југоисточна страна е новопроектираната улица "Железничка" (патот Свети Наум - Битола), од југозападна страна е улицата "Мончило Јордановски", од западната страна е улицата "Ристо Чадо".
   Површината на оваа урбана единица во рамките на овие граници изнесува 75,8 ха .

2. На посебните графички прилози и во текстуалниот дел точно се определени основните големини кои ги карактеризираат сите станбени единици, површина, број на жители, густина на становање, површини потребни за сите пропратни функции и системот на градба.

3. Пропратни фуикции во оваа урбана единица се: детски институции, основно училиште, локален центар и локални ул улици и паркиралиштата.

4. Бруто површина на станбената единица претставува вкупна изградена и неизградена површина внатре во границите на станбената единица.

5. Густина на становањето е диктирана од потребата на човекот за задоволување на одредени биолошки стандарди. Со неа се воспоставува одреден однос меѓу два основни елементи на станбената единица: бројот на жители и површината на станбената единица.

6. Делот на станбената единица наменет за становање содржи:
   - површини под згради
   - дворни места (во одреден сооднос со големината на зградите, а според нормативите за изградеността на површините).
   - рекреативни површини (зеленило ,детски игралишта, мали спортски терени)

7. Делот на станбената единица наменет за пропратни функции содржи:
   - површини под објекти
   - манипулативни површини околу објектите
   - соодветни рекреативни површини на пропратните објекти (училишен двор, училишно игралиште, зеленило, детски игралишта и детски институции).

8. Делот на станбената единица наменет за сообраќај содржи :
   - сообраќајни површини (коловози)
   - површини за пешаци (тротоари)
   - површини за паркирање
   - пешачки улици и патеки

9. Пропратните објекти во станбената единица ќе ги задоволуваат следните потреби:
   - потреби на деца до 15 годишна возраст (детски институции основно училиште, детски игралишта, спортски игралишта).
   - потреби за снабдување на населението,универзална продавница, други трговски објекти);
   - потреба на населението од областа на здравствена заштита;
   - потреби од услужно-занаетчиска дејност,
   - потреби за функции од јавен карактер (библиотека со читална, канцеларии за месна заедница)
   - потреби за рекреација (спортски терени)

10. Содржината на станбената единица ускладена е со бројот на жители врз основа на постојните нормативи

11. Висината на индивидуални станбени објекти се движи од П + 1 кат до П + 2 ката.

12. Големината на парцелите за индивидуално становање е во зависност од расположивиот простор.

13. Регулационата линија кај новоградбите се поклопува со границите на градежната парцела према улицата.

а/ Урбанистички услови

1. Пред бавчите треба да бидат слободни и уредени.

2. Во дворното место не се дозволува изградба на помошните објекти, а таму каде постојат истите треба да се срушат.

3. Гаражите како посебни објекти не се уцртани во графичкиот дел на решението, бидејќи би требало да се настојува гаражите да се градат во склоп на објектите.

4. Високото приземје при објектите ВП+1 кат, да биде со економски простории и гаражи, со меѓукатна констр. H=2,5м

5. Котата на подот на приземниот етаж при објектите од П+2 ката да биде најмногу 15 см над нивото на тротоарот на соодветната улица.

6. Котата на приземјето (под на) на објектите (од П+1 кат) да биде најмногу 9о см над котата на тротоарот на соодветната улица.

7. Доколку приземјето се користи за деловни простории, конструктивната висина треба да изнесува 3,5 м рачунато од под до под.

8. Предвидените доградби или надградби на постојните индивидуални објекти треба да се изградат така да не биде нарушена технолошката сигурност и естетика на објектите.

9. Сите доградби и надградби да се изведат така да претставуваат интегрален дел на објектот.

10. Под доградба се подразбира изградба на нови градежни површини кон постојни објекти, функционално и естетски поврзани со нив.

11. Под надградба се подразбира зголемување на бројот на катовите на постојните градежни објекти до одредена спратност предвидена со деталното решение.

12. При барање за доградба на постоечките објекти да се користат одредбите за примена на основниот урбанистички план на град Охрид дел II - домување.

12' Отстапување на уцртаниот габарит на новопроектираните објектот може да се толерира зависно од процентот на изграденост на парцелата утврден со планот, со што не се земаат урбанистичките услови на соседните објекти а при тоа да биде запазена градежната линија према улица.
Максималната бруто површина на габаритот може да се зголемува или намалува најмногу до 10% од предвидениот габарит со урбанистичкото решение независно од големината на парцелата.

13. Површините наменети за сите деца од сите возрасти како и содржините на игралиштата главно треба да бидат опремени со следните реквизити: песочник, нишалка, клацкалици, тобоган, справи за качување, поплочени површини, клупи и слично.

14. Дворните огради на индивидуалните станбени згради да бидат обликувани и тоа:
а) на објектите кои се лоцирани на раскрсниците на улиците, оградите да бидат железни шипки со цел да се овозможи потребната прегледност на раскрсниците.
б) На останатите индивидуални објекти оградата према улицата да биде од жива ограда, а спрема соседните објекти-комбинација на жива ограда и жичана ограда на камено или бетонско цокле со висина од 0,30 до 0,50м
в) За колективните станбени згради и другите општествени објекти дворните површини да се уредуваат према проекти за хортикултурно решение .

15. Засолнувањето да се регулира согласно законските прописи и процена на загрозеноста на општината.
а) При изградба на колективни станбени згради, деловни и други јавни објекти ќе се гради засолниште со отпорност од 50 КР.
б) Инвеститорот на низови станбени згради ќе градат куќни засолништа, согласно законските нормативи.

17. Приземјето на сите индивидуални станбени згради постоечки и новопроектирани може да се користат за деловен простор, доколку постојат одредени урбанистички услови.

18. Во текот на изработка на ревизија на оваа урбана единица беше доставено барање до Завод за заштита на споменици на култура и народен музеј на град Охрид

добиен е следниов одговор:
Во поширока смисла, целата населба "Видобишта" и (во рамките на XI-та Урбана единица) претставува археолошки локалитет од антички период - населба со јавни згради индивидуални згради, светишта и други сакрални градби. Одделните регистрирани пунктови означени се со штрафажа на графичкиот прилог. Према овие согледувања пред секое новозапочнување на градба да изврши испитување стручна комисија од соодветниот завод.

При добивање на одобрение за изградба на јавни објекти, индивидуални станбени згради и доградби на постојните објекти на целиот простор од 11-та урбана единица - МЗ"Видобишта", при отпочнувањето со изградба на објектот инвеститорот е должен да го извести надлежниот орган - Завод и Музеј-Охрид осум дена пред одпочнувањето со земјените работи.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Одделение за просторно и урбанистичко планирање, управување со градежно земјиште и недвижен имот на општината

Број: 19-3896/4 од 25.03.2026 год.

АУП за ГП 2 на КП 4016/2 и др. КО Охрид 4 МЗ Видовишта, 11та Урбана Единица, Охрид – Општина Охрид

Решение бр:1-09-1015 од 20.11.2013 год.

Мерка: 1: 1000

Графички дел:

• Извод од АУП за ГП 2 на КП 4016/2 и др. КО Охрид 4 МЗ Видовишта, 11та Урбана Единица, Охрид за изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.3 Опфат 1 -Општина Охрид.

- ЛЕСНА ИНДУСТРИЈА/МАЛО СТОПАНСТВО	П, П + 1 и П + 3
- МАЛИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ ОБЈЕКТИ	П

Текстуален дел:

• Копија од одредбите за примена на планот

Изготвил:
Виш.соработник
Софија Стошиќ Сметеновска, диа

Контролирал:
Раководител на одделение
Татјана Стојческа,диа

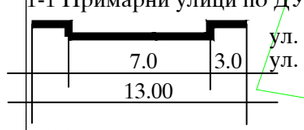
Одобрил :
Помошник раководител на Сектор,
Кирил Илоски,диа

Градоначалник
Кирил Пецаков

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ДУП ЗА УЗ 11 УБ 11.3 ОПФАТ 1

1-1 Примарни улици по ДУП:

ул. "15 Корпус"
ул. "новопроектирана 1"

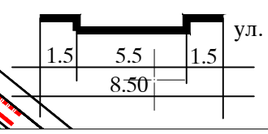
2-2 Секундарни улици по ДУП:

ул. "новопроектирана 2"

3-3 Внатрешна улица:

ул. "внатрешна улица 1"

I. 7. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ГРАДЕЊЕ

Општите услови за градба се дел од условите од ДУП МЗ Видовиште за 11 УЕ, Охрид го одредуваат просторот со :

- Регулаторна линија

Регулаторни линии се плански одредби во графичкиот дел на урбанистичкиот план кои го разграничуваат градежното земјиште од аспект на носителите на правото на градење

- Регулациона линија

Регулационата линија е линија на разграничување помеѓу градежното земјиште за поединечна употреба на урбаниот комплекс и градежното земјиште наменето за општа употреба и интерес, јавни сообраќајни и други површини.

- Граница на градежна парцела

Граница на градежна парцела како планска одредба во урбанистички план е линија на разграничување на носители на право на градење помеѓу две соседни градежни парцели.

- Градежна парцела

Градежна парцела е ограничен дел од градежното земјиште со ист носител на правото на градење.

- Градежна линија

Градежната линија е планска одредба која претставува границата на површината за градење во градежната парцела и ја дефинира просторната граница до која градбата може да се гради. Градежната линија преставува пресек на вертикална рамнина на објектот со рамнината на теренот и го дефинира просторот за изградба од нивелетата на партерот до дозволената висина на градба.

- Дозволена максимална висина за градба

Дозволената висина за изградба се дефинира како висина на горниот венец во однос на нивелетата на партерот, односно пристапната патека.

Горниот венец е секогаш во вертикална рамнина со градежната линија, а отстапување е можно во рамките на фасадната пластика.

- Површина за градба

Површината за градба е дефинирана со границите на градежните линии дадени со планот во зависност од намената на објектот, како и параметрите дефинирани со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ, бр. 63/12 и 126/12).

- Коефициент на искористување и процент на изграденост

Коефициентот на искористување и процентот на изграденост се дефинирани во зависност од намената на објектот, согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ, бр. 63/12 и 126/12).

- Паркирање

За паркиралишта за објекти со намена тешка индустрија ќе се утврди со проектна документација во зависност од потребите на градбата и специфичните услови кои

произлегуваат од нејзината намена (Правилник за измена и дополна на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ, бр. 63/12 и 126/12).

- Инфраструктура

Секој објект поединечно ќе ја реши внатрешната инфраструктура а во зависност од технолошките потреби.

Во случај на појава на недозволени гасови или течности, да се предвидат соодветни технички зафати за пречистување на истита пред нивното испуштање во заедничките инфраструктурни колектори или во воздух.

- Партер

Во партерното уредување да се применува природен материјал и да се изработи идеен проект.

- Огради

Максималната висина на оградата кон улица изнесува 2.20м, и тие по изглед и материјал треба да се вклопат во амбиентот на просторот.

- Бариери

Во третманот на пешачките површини не треба да постојат пешачки бариери за движење на хендикепирани лица.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДБА

Парцела бр. 2.1.

Класа: Г2, Лесна и незагадувачка индустрија / мало стопанство.
Површина на парцела: 18.831,00 м2
Површина на постојни објекти: 2.1.1 = 4902,00 м2
2.1.2 = 1565,00 м2

Вкупно изградена П =6.467,00м2 / 11.162,00м2
Максимална височина: П / П +3
Посто јни објекти -**не се планираат нови услови за градење**. Дозволена реконструкција и адаптација на постојните објекти.

Парцела бр. 2.2.

Класа: Г2, Лесна и незагадувачка индустрија / мало стопанство.
Површина на парцела: 1602,00 м2
Површина на постоен објект: 925,00 м2
Максимална височина: П
Посто јни објекти -**не се планираат нови услови за градење**. Дозволена реконструкција и адаптација на ппостојните објекти.

Парцела бр. 2.3.

Класа: Г2, Лесна и незагадувачка индустрија / мало стопанство.
Површина на парцела: 4130,00 м2

Површина на планирани објекти: 1300,00 м2
Максимална височина: П/ 5.0м, максимална висина на кровна конструкција В=4.50м, кота на нулта плоча В=0.20м во однос на нивелетата на пристапната сообраќајница-односно пристапниот тротоар.

Градежната линија во планскиот документ се спроведува со дозволени отстапувања од страна на издадени елементи од архитектонската пластика на градбата и тоа: првостепена, второстепена и третостепена пластика во согласност со член 38 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12).
Зеленило: Просторот надвор од површината за градење да се партерно уреди и озелени со парковско зеленило.
Паркирање: Потребата за паркирање ќе се решава со заеднички паркинг во рамките на постојната градежната парцела 2, а со потребен минимален број на паркинг места согласно член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12).
Во состав на објектот е можно предвидување на компатабилни намени (Б1 Б2, Б4, Д2, Д3, Д4, Г2 и Г4) дадени во класи на намени во Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12), но не повеќе од 49% од површината на основната намена.

Парцела бр. 2.4.

Класа: Г2, Лесна и незагадувачка индустрија / мало стопанство.
Површина на парцела: 3425,00 м2
Површина на планирани објекти: 1207,00 м2, вкупно изградена П=2414.0м2
Максимална височина: П+1 /10.0м, максимална висина на кровна конструкција В=4.50м, кота на нулта плоча В=0.20м во однос на нивелетата на пристапната сообраќајница-односно пристапниот тротоар.

Градежната линија во планскиот документ се спроведува со дозволени отстапувања од страна на издадени елементи од архитектонската пластика на градбата и тоа: првостепена, второстепена и третостепена пластика во согласност со член 38 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12).
Зеленило: Просторот надвор од површината за градење да се партерно уреди и озелени со парковско зеленило.
Паркирање: Потребата за паркирање ќе се решава со заеднички паркинг во рамките на постојната градежната парцела 2, а со потребен минимален број на паркинг места согласно член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12).
Во состав на објектот е можно предвидување на компатабилни намени (Б1 Б2, Б4, Д2, Д3, Д4, Г2 и Г4) дадени во класи на намени во Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12), но не повеќе од 49% од површината на основната намена.

Парцела бр. 2.5.

Класа: Б1, Мали комерцијални и деловни објекти.
Површина на парцела: 150,00 м2
Површина на планирани објекти: 40,00 м2
Максимална височина: П/ 4.0м, максимална висина на кровна конструкција В=4.50м, кота на нулта плоча В=0.20м во однос на нивелетата на пристапната сообраќајница-односно пристапниот тротоар.

Градежната линија во планскиот документ се спроведува со дозволени отстапувања од страна на издадени елементи од архитектонската пластика на градбата и тоа: првостепена, второстепена и третостепена пластика во согласност со член 38 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12).
Зеленило: Просторот надвор од површината за градење да се партерно уреди и озелени со парковско зеленило.
Паркирање: Потребата за паркирање ќе се решава со заеднички паркинг во рамките на постојната градежната парцела 2, а со потребен минимален број на паркинг места согласно член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12).
Во состав на објектот е можно предвидување на компатабилни намени (Б1 Б2, Б4, Д2, Д3, Д4, Г2 и Г4) дадени во класи на намени во Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 63/12), како и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на 126/12), но не повеќе од 49% од површината на основната намена.

Парцела бр. 2.6.

Класа: Е1, комунална инфраструктура - ТС.
Површина на парцела: 51,00 м2
Површина на постоен објект: 30,00 м2
Максимална височина: П
Новопланиран објект.